OM: 039432 ikt. sz.: klik039432/00217-1/2023

www.farkasferenc-zeneiskola.hu
H – 1016 Budapest, Lisznyai u. 40-42.
telefon: +36-1/375-0372, +36-1/225-1804
E-mail: farkasferenc.zeneiskola@t-online.hu

Budapest I. Kerületi Farkas Ferenc
Zenei Alapfokú Művészeti Iskola

Pedagógiai Program

2021

2023. január 23-tól hatályos egységes szerkezetbe foglalt

Készítette: Fodor Barbara igazgató, a nevelőtestület bevonásával
Jóváhagyta:

…….
Közép-Budai Tankerületi Központ
Hajnissné Anda Éva
tankerületi igazgató
(fenntartó)

A Program felülvizsgálatai, módosításai:

- 1993. évi LXXIX. tv. 129. § (6.) bekezdése alapján – 2007. november 26.
- 2011. évi CXC tv. a nemzeti köznevelésről alapján - 2012. március 31.
- 20/2012. (VIII. 13.) EMMI rendelet alapján – 2017. június 26.
- A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról alapján felülvizsgálva – 2020. augusztus 26.
- Tartalmában felülvizsgálva – 2021. augusztus 30.
- Fenntartói jóváhagyása folyamatban.

„A zene egyike a legalkalmasabb eszközöknek a
képességek általános fejlesztésére, azaz,
az egész ember képzésére”

/Dr. Kovács Sándor zenepedagógus/

Tartalomjegyzék

I. rész

Az intézmény nevelési programja

1. A pedagógiai program megvalósításhoz szükséges feltételrendszer

1.1. **Bemutatkozás** 7
1.1.1. Az intézmény rövid története 7
1.1.2. Az intézmény földrajzi és társadalmi környezete 8
1.1.3. A jelenlegi helyzet 9

1.2. **Az intézmény működtetéséhez szükséges feltételrendszer** 10
1.2.1. Az intézmény szerepe és feladata a kerület oktatási rendszerében 10
1.2.2. Az intézmény struktúrája 11
1.2.3. Szakmai feltételek 13

2. Az intézmény nevelési programja

2.1. **Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai** 15
2.1.1. Az alapfokú művészetoktatás célja és feladata 15
2.1.2. Az oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei 16
2.1.3. Az intézmény kiemelt céljai 19

2.2. **A személyiségfejlesztés feladatai** 19

2.3. **A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok** 20

2.4. **Tehetséggondozás és képességfejlesztés** 22

2.5. **Stratégiák a művészetoktatás fejlesztésére és kibővítésére** 23
2.5.1. Az intézmény jelenlegi oktatási területei 23
2.5.2. Az intézmény tevékenységi körének fejlesztési lehetőségei 24
2.5.3. A fejlesztési program célja és megalapozása 24
2.5.4. Innovatív, minőségi szemléletű intézmény 26
2.5.5. Minőségbiztosítás 26

2.6. **Az intézmény hagyományrendszere és a tanórán kívül igénybe vehető szolgáltatások** 27
2.6.1. Hagyományos hangversenyek 27
2.6.2. Tanszaki koncertek 28
2.6.3. „Osztálykoncertek” 29
2.6.4. Tanulmányok alatti vizsgák 29
2.6.4.1. Félévi és év végi beszámolók 29
2.6.4.2. Művészeti alapvizsga és záróvizsga 30

2.6.5. Külső szereplések 30
2.6.6. Versenyek 30
2.6.7. Meghallgatások 31
2.6.8. Zenei tábor 31
2.6.9. Egyéb programok és rendezvények 32
2.6.10. Cserekapcsolatok 32

2.7. **A szülő, a tanuló, a pedagógus együttműködésének formái és lehetőségei** 33

2.8. **A pedagógusok helyi intézményi feladatai** 33
2.8.1. A pedagógusoknak a tanórák megtartásával kapcsolatos kötelességei és feladatai 33
2.8.2. A tanulók teljesítményének értékelése 34
2.8.3. A tanulók felügyelete az intézményben 35
2.8.4. Szakmai munkaközösségek 35

2.9. **Továbbképzési tervek** 36

3. A tanulói jogviszony létesítése és megszüntetése

3.1. A tanulói jogviszony létesítése 37
3.2. A tanulók felvétele 37
3.3. A tanulók átvétele 38
3.4. Beiratkozás 38
3.5. A tanulói jogviszony megszüntetése 38

II. rész

Helyi tanterv

---

1. A művészeti tárgyak oktatásának cél- és feladatrendszere

1.1. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei 39
1.2. A képzés struktúrája 40
1.3. Órahálók 41
1.3.1. Hangszeres tanszakok, egyéni képzés 41
1.3.2. Zeneismeret és kamarazene tanszakok, csoportos képzés 44
1.4. A tanszakok, tantárgyak előírt tananyaga 47
1.5. A kotta és tankönyvek kiválasztásának elvei 47

2. A pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai

2.1. **Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területén** 48
2.1.1. Bemeneti kompetencia 48
2.1.2. Szakmai kompetencia 48
2.1.3. Személyes kompetencia 49
2.1.4. Társas kompetencia 49
2.1.5. Módszertani kompetencia 49

3. Az előmenetel értékelési szempontjai és módjai

3.1. A magasabb évfolyamba lépés feltételei 50
3.1.1. Tanulmányok folytatása ugyanabban az osztályban 50
3.1.2. Összevont beszámoló 51
3.1.3. Javítóvizsga 51
3.2. A tanulmányok alatti vizsgák követelményei és szabályai 52
3.2.1. Félévi és év végi beszámolók 52
3.2.2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga 53
3.2.2.1.A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei 53
3.2.2.2.A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai, meghatározásának módja 53
3.2.2.3.A művészeti alapvizsga lebonyolításának rendje 54
3.2.2.4.A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése 54
3.3. A tanulói teljesítmény értékelése 55
3.3.1. Értékelési szempontok 55
3.3.2. Az értékelés módjai 56
3.3.2.1.Szöveges értékelés 56
3.3.2.2.Érdemjegyek 56
3.3.2.3.Szorgalomjegyek 57

Záradék 59

Mellékletek 61
A tantárgyak általános fejlesztési követelményei 61

Jogszabályi háttér

Az alapfokú művészetoktatás követelményeit meghatározó és pedagógiai programjának elkészítését elrendelő jogszabályok:

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 13.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 227/1997. (XII. 22.) Kormányrendelet a pedagógus-továbbképzésről
- 5/2020. (I.31.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet módosításáról
- Az intézmény szakmai alapdokumentuma

I. RÉSZ

1. A pedagógiai program megvalósításához szükséges feltételrendszer

1.1. Bemutatkozás

1.1.1. Az intézmény rövid története

Budapest I. kerületének történetében az alapfokú zenetanítás már a századforduló után elkezdődött. Az 1910-es évektől elsősorban az akkori fiú- és leányiskolák tantermeiben folyt hegedű- és zongoraoktatás. Az alapfokú oktatás szervezett formáját csak 1949 után nyerte el, amikor megalakult a Fővárosi Zeneiskolák Szervezete, melyben a központi irányításon keresztül körzetes felosztásban folyt az oktatás, bővülve a választható hangszerek palettájával. Az I. kerület a területi határain szomszédos XII. és II. kerülettel alkotott egy tanítási körzetet.

1968-ban megszűnt a Fővárosi Zeneiskolák Szervezete, ekkor került sor a kerületi intézmények önállósodására, így az I. kerületben Fővárosi I. kerületi Állami Zeneiskola néven működött intézményünk, melynek évfordulóját nagyszabású rendezvénysorozattal ünnepeltük.

1990-től – a kerületi önkormányzatok megalakulása után – Fővárosi I. kerületi Önkormányzati Zeneiskolára, majd 1995-től Fővárosi I. kerületi Budavári Önkormányzati Zeneiskolára változott intézményünk neve.

A 2003 szeptemberében induló tanévben az iskola kezdeményezésére felvettük a kiváló magyar zeneszerző és zenepedagógus Farkas Ferenc nevét és az időközben többször megváltozott törvényi előírásoknak megfelelően a jelenlegi megnevezés:

> Budapest I. Kerületi Farkas Ferenc Zenei Alapfokú Művészeti Iskola,
> rövidített névhasználatban: Farkas Ferenc Zeneiskola.

Intézményünk igazgatói az önállósodástól napjainkig:

1968 – 1984	Hadik Istvánné
1984 – 1988	Ángyán Károly
1989 – 2003	Fodor Ferenc
2003 - 2013	Balogh Anikó
2013/2014-es tanév:	Kebuszek Rudolf, mb. igazgató.
2014-től napjainkban	Fodor Barbara

A zeneiskolák kerületi önállósodásakor (1968-ban) az intézmények legfontosabb feladata volt, hogy kerületük összes oktatási intézményében megteremtsék a zenetanulás lehetőségét. Az I. kerület általános iskoláiban és mindhárom gimnáziumában kialakítottak a zeneoktatásra alkalmas kisebb méretű termeket, melyeket kizárólag a zeneoktatásra használhattak, és ezek mellett az iskolák osztálytermeiben – azok közös használatával - is folyt zeneoktatás.
A zeneiskola igazgatósága a Kosciuszkó Tádé utcai Általános Iskolában két kisméretű irodában nyert elhelyezést, majd a fenntartó önkormányzat döntése alapján 1994 novemberében a Dezső utca 8. szám alatti önkormányzati ingatlan elkülönített részébe költözött, mely az átalakítás után minőségi változást hozott az iskola életébe.
2011 szeptemberétől a tanítási helyszínek és a központ elhelyezésének átszervezésével új, korszerű körülményeket biztosító helyszínnel gazdagodtunk. Az akkori fenntartó, a Budavári Önkormányzat új épületrészt alakított ki a Lisznyai utcai Általános Iskolában, ahol az épület 2. emeletének részbeni beépítésével 7 új, saját használatú terem, 1 könyvtárszoba és 2 irodahelyiség került a Zeneiskola használatába. Ezzel egy időben a Zeneiskola számára megszűnt a Kosciuszkó Tádé utcai épület 8 tanterme, illetve a Dezső utcában is csak a hangversenyterem maradt zeneiskolai használatra. Hangversenyek, vizsgák és egyéb programok megrendezésére a Czakó utcai Sport- és Szabadidőközpont közösségi terme ad lehetőséget 2011 szeptemberétől, a programjaink előtt, a sportlétesítmény igazgatójával történő egyeztetések után. 2013 szeptemberére sor került egy újabb terem megnyitására a Lisznyai utcai iskolában, mely kiváltja a Dezső utcai ingatlanban lévő hangversenytermet.

Jelenleg a központon kívül, mely egyben telephely is, 4 kerületi oktatási intézményben folyik zeneoktatás. (feladatellátási helyek)

1.1.2. Az intézmény földrajzi és társadalmi környezete

Kerületünk a földrajzi elhelyezkedés mellett történelmi és társadalmi szempontból elfoglalt szerepe miatt is központnak, kiemelkedő fontosságúnak tekinthető. Az ország egyedülálló műemlék-együttese a „Világörökség” részeként olyan tradicionális értékeket hordoz, melyben elengedhetetlen szerepe és feladata van a művészetekre való nevelésnek, ezen belül az alapfokú zeneoktatásnak. A kerület lakosságának polgári igénye, évtizedeken keresztül való folytonossága biztosítja a zeneoktatásra jelentkezők stabil létszámát, garantálja a kerületben élők polgári értékeinek, a magyar és egyetemes kultúra értékeinek megőrzését, ápolását és mind szélesebb körben való terjesztését.

A kerület mind lakosságát, mind területét nézve az egyik legkisebb a fővárosban, ugyanakkor a lakosság létszámához viszonyítva kimagaslóan magas a zeneiskolába járók száma. Ezt a tendenciát bizonyítja az a tény is, hogy míg óvodák, általános iskolák kerültek bezárásra és összevonásra az elmúlt évtizedek létszámcsökkenése miatt, addig a Zeneiskola a 20 évvel ezelőtti 600 fős létszámához képest továbbra is 550-560 fős létszámban tanítja a zeneiskolás gyermekeket.

Az I. kerület polgári környezetében örvendetes tény, hogy a családokban 2-3, és nem ritkán ennél több gyermeket nevelnek. A Zeneiskolába pillanatnyilag több mint 100 testvérpár jár, és a barátságos környezet, a családias hangulat, és a több évtizedes, odaadó pedagógusi munka eredménye, hogy sok volt növendékünk gyermeke is hozzánk jár már.

A kerület nagy múlttal és hagyományokkal rendelkező oktatási intézményei igénylik a zeneiskola tevékenységét, lehetőségeikhez képest támogatják a működés feltételeit, és igénylik a Zeneiskola nyújtotta művészeti tevékenység megjelenítését.

1.1.3. A jelenlegi helyzet

A Farkas Ferenc Zeneiskola jelenleg hatályos szakmai alapdokumentumában az Emberi Erőforrások Minisztériuma elfogadta és meghatározta az iskola feladat-ellátási és működési feltételeit, mely szerint az oktató-nevelő munka a zeneiskola központi épületrészén kívül 5 telephelyen folyik, általában a befogadó iskolával közös használatú osztálytermekben.

A 2021/2022-es tanévben az engedélyezett tanulólétszám: 560 fő
Engedélyezett pedagóguslétszám: 28,5 fő

A jelenlegi oktatási helyszínek száma nem ad lehetőséget a bővítésre, az iskolák a Köznevelési Törvényben előírtak megvalósításában megnövekedett feladataik miatt nem tudnak több teret biztosítani a Zeneiskola tanárainak és növendékeinek.

Az engedélyezett tanulólétszám színvonalas oktatása a jelenlegi körülmények között biztosított, melyre az intézményekkel ápolt jó kapcsolat is garancia. Az elmúlt években sikerült az iskola új fenntartójával, a Közép-Budai Tankerület vezetésével közösen kialakítani egy olyan együttműködési megállapodást, melyben a zeneiskolai tanárok is teljesíteni tudják megnövekedett feladataikat, a befogadó iskolák mind a helyszínt, mind a tanulók zeneiskolai jelenlétét biztosítják. A köznevelési rendszer átalakítása, a mindennapos testnevelés, a hit- és erkölcstan óra bevezetése minden egyes tanévben új kihívás elé állítják az oktatási intézményeket teremellátottság szempontjából; és azok megoldásai a közoktatás minden szereplőjét közreműködésre, és kompromisszumokra ösztönzi.

A növendékek művészeti-zenei nevelésében fontos szerepet játszó, tanítási órán kívüli programok megvalósításához megfelelő lehetőséget adnak a kerületben működő kulturális és egyházi intézmények, melyek hosszú évek óta biztosítják programjaink színvonalas megvalósítását. Az elmúlt években két fontos helyszín bérelhetősége változott meg nagymértékben. A Hadtörténeti Múzeum és a volt Magyar Kultúra Háza (mindkettő 200-250 fő befogadására alkalmas) megemelkedett bérleti díjait az iskola költségvetése nem tudja biztosítani, ezért folyamatosan keressük a lehetőségeket az anyagi terhek enyhítésére. Mindemellett nem lehet a megfelelő helyszínt figyelmen kívül hagyni az iskola kiemelt eseményeinek megrendezésénél. Az iskola által használt legnagyobb terem is csak 56 fő befogadására alkalmas, míg az iskola folyamatosan a maximálisan engedélyezett

tanulólétszámmal működik. A Budavári Önkormányzat gyönyörű Átriumát nagyon kedvező, partneri áron kapjuk meg a kerületi önkormányzattól évente legalább kétszer, a kiemelt, nagyobb létszámú közönséget bevonzó programjaink megrendezésére. Az együttműködés megerősítésére, valamint a költséghatékony működés végett egyik jó minőségű hangverseny-zongoránkat felköltöztettük az Önkormányzat épületébe.

A tanulmányokhoz szükséges hangszeres ellátottság biztosított, hangszereink karbantartása és felújítása folyamatosan, minden évben prioritási sorrend felállítását követően történik. A tanításhoz szükséges kotta és tanítási segédeszközök ellátottsága megfelelő, beszerzése, folyamatos fejlesztése szaktanári vélemény bevonásával történik, mely a jövőben is irányadó kell, hogy legyen.

Az elmúlt évtizedek országos és regionális tanulmányi versenyeinek számos eredménye és helyezése bizonyítja, hogy a Farkas Ferenc Zeneiskola az intézmények élvonalába tartozik, melynek továbbvitele az iskolában folyó munka egyik fontos feladata. Az intézmény továbbra is lehetőséget biztosít a versenyeken való indulásra, felkészítésre, és a versenyeken való részvételre. Ennek finanszírozása részben az intézményi költségvetésből, szükség esetén a szülők támogatásával történik.

1.2. Az intézmény működtetéséhez szükséges feltételrendszer

1.2.1. Az intézmény szerepe és feladata a kerület oktatási rendszerében

A zeneiskola, mint az alapfokú művészetoktatás intézménye szervesen kapcsolódik a kerületben fenntartott általános iskolák és gimnáziumok művészeti neveléséhez. Az intézményekben megvalósuló kulturális programok aktív résztvevője és kezdeményezője. A művészeti nevelés a kulturális értékek integrálója és szakmai garantálója. Az oktatás feladatrendszere, pedagógiai alapelvei, életkori sajátosságokat figyelembe vevő nevelési munkája kapcsolódik, szervesen beépül és kiegészíti az ott folyó nevelő-oktató munkát. Segíti a tanulók képességfejlesztését; egyéniségük, kifejezési képességük fejlesztését.

A művészetoktatási rendszerével és programjainak megvalósulásával hozzájárul a kultúra iránti igény mind szélesebb körben való felkeltéséhez, ill. ösztönöz a kulturális életben való aktív részvételre, biztosítja a képzésben kiemelkedően teljesítők tehetséggondozását, szakirányú továbbtanulásának támogatását.

1.2.2. Az intézmény struktúrája

Iskolavezetés:

Az intézmény szakmai irányításáért az intézmény vezetője a felelős, munkáját két igazgatóhelyettes segíti; heti rendszerességgel értekeznek.

Az igazgató közvetlen munkatársaival jelentési, nyilvántartási, leltárvezetési, tanügy-igazgatási dokumentumokat készít. Felügyeli a tanárok adminisztrációs munkáját, a tájékoztató füzetek, az E-naplók, törzslapok pontos vezetését.

Az iskolavezetés tagjai: igazgató, igazgató-helyettesek, munkaközösség vezetők. A munkavállalói érdekképviseletet, az intézményben működő szakszervezeti tagságot a választott titkár képviseli.
A havi rendszerességgel megtartott értekezleteken az éves munkatervnek megfelelő feladatok előkészítő, szervező, lebonyolító és értékelési feladatokat az igazgató irányításával végzik, illetve jogosultak a felmerülő feladatok előterjesztésére.

Nevelőtestület:

Az intézményt érintő legfontosabb nevelési és módszertani kérdésekkel foglalkozik. Dönt az iskola életét befolyásoló nevelési kérdésekben, a nevelőtestület tagjainak továbbképzési tervéről. A munkaközösségekben szervezett egységes nevelést-oktatást végzi, az egységesen kialakított helyi tanterv alapján. Rendszeresen megtartott értekezleteken határoz az iskola pedagógiai működésének miként jéről.

Zenetanáraink délutáni munkarendben tanítanak, a közoktatási intézmények munkarendjéhez igazodva.

Pedagógiai munkát segítő alkalmazottak:

Az intézményben két iskolatitkár segíti a napi feladatok és adminisztrációs munkák elvégzését. Az iskolatitkárok előkészítik azokat a dokumentumokat, melyek az intézmény adatszolgáltatási kötelezettségét teljesítik, előkészítik az intézmény által kiadott hivatalos igazolásokat, stb.

A zeneiskolában saját használatú könyvtár működik, melynek kotta-, szakkönyv- és hangszerállományát a könyvtáros gondozza.

Zongoráink, pianínóink karbantartását egy, megbízási szerződéssel foglalkoztatott hangszerkarbantartó végzi, az irodai dolgozók informatikai eszközeinek karbantartásáról egy – szintén megbízással rendelkező – rendszergazda gondoskodik.

Tanulók közössége:

Az intézmény tanulói 12 évfolyamon vesznek részt az oktatásban. Ebből és más specialitásból adódóan a tanulók átlagéletkora igen eltérő: az alig 6 évestől 25-26 évesig is terjedhet, hiszen

a magánének oktatás kezdése biológiai érettséghez kötött, így van, aki 18 évesen kezdi alapfokú tanulmányait. Az intézmény 5 telephelyen működik, így folyamatosan szervezett diákéletről nem beszélhetünk. Az azonos tanárhoz járók „osztályközössége” elegendő a közös programok szervezéséhez.

- Szülők közössége:

Az intézmény speciális tanítási formájában a szülők kapcsolattartása heti rendszerességgel történik, sokan kísérik gyermekeiket a tanítási órákra. A szülők Szülői Szervezetet hoztak létre, melyben a zeneiskolánkban oktatott hangszeres tárgyat tanuló növendékek szülei - hangszerenként - egy-egy fővel képviseltetik magukat. Emellett az Intézményi Tanácsba, munkájába is delegálták képviselőjüket.

- Az iskola működését biztosító dolgozók:

Az intézmény székhelyén a tisztaságról egy félállású takarító gondoskodik. Karbantartóval az intézmény külön nem rendelkezik, az adódó, ilyen jellegű feladatok ellátásához a székhelyen működő Lisznyai utcai Általános Iskola karbantartójától kérünk és kapunk segítséget.

A Zeneiskola feladat-ellátásához szükséges telephelyei intézményi bontásban, oktatott tantárgyakkal:

- Zeneiskola Központ és Lisznyai u.-i Általános Iskola (1016 Bp., Lisznyai u. 40-42.):

szolfézs	énekkar
zeneirodalom	gitár
hegedű	korrepetíció
zongora	furulya
cselló	fuvola
hárfa	magánének
vonószenekar	trombita

- Batthyány Lajos Általános Iskola (1015 Bp., Batthyány u. 8.)

szolfézs	klarinét
zongora	furulya
fuvola	énekkar
hegedű	korrepetíció

- Budavári Általános Iskola (1012 Bp., Tárnok u. 9-11.)

szolfézs	hegedű
zeneirodalom	brácsa
zongora	korrepetíció
gitár	

- Szt. Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium (1012 Bp., Kosciuszkó T. u. 3.)

szolfézs,
zeneirodalom

- Kosztolányi Dezső Gimnázium (1012 Bp., Attila út 135-137.)

fuvola	nagybőgő
hegedű	brácsa
cselló	korrepetíció
gitár	
zongora	

Az egyes iskolákkal való kapcsolattartást, szervezést az ún. tagozatvezetők végzik.

- Partnereink:

A kapcsolattartás és együttműködés meghatározó területei és intézményei:

- Közép-Budai Tankerület, mint fenntartó és üzemeltető
- Az országos művészti szervezetek: Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetsége
- A kerület és a főváros oktatási és kulturális intézményei, művészeti szakgimnáziumok, egyetemek
- Szülői Szervezet
- Kerületi kulturális művészeti egyesületek
- Budavári Önkormányzat
- Idősek Otthona

Partnereinkkel a kapcsolatot a honlapon, e-mailben, telefonon tartjuk.

1.2.3. Szakmai feltételek

Az intézmény pedagógus munkakörben foglalkoztatott közalkalmazottai rendelkeznek a művészeti tárgyaknak megfelelő felsőfokú végzettséggel, melyet a Kt.18.§ (k) bekezdése meghatároz. Az utóbbi években egyre inkább jelen lévő tanárhiány a zeneművészetbe is begyűrűzött, ezért fontos a felsőfokú oktatási intézményekkel történő kapcsolattartás, a meglévő kapcsolatrendszeren keresztül a végzős hallgatók nyomon való követése.

Az intézmény szakmai vezetése támogatja a magasabb képzést igénybevevők továbbtanulását, és a törvényi előírások megváltozásából fakadó – előtte nem meglévő – újabb szakképesítést megszerezni kívánók posztgraduális képzését.

A tantestület tagjainak végzettsége 2021-ben:

egyetemi végzettség	19 fő
főiskolai végzettség	16 fő
ebből szakvizsgázott pedagógus	3 fő

A pedagógusok a törvényben előírt továbbképzési kötelezettségeinek eleget tesznek az akkreditált tanfolyamokon, az előre tervezett továbbképzési ütem szerint, melyek elvégzését tanúsítvánnyal igazolják.

Pedagógusaink részt vesznek szakmai fórumok és a munkaközösségek munkájában, pedagógiai, szakmai fejlődésük érdekében igénybe veszik a szaktanácsadók segítő munkáját, melyben az iskola vezetősége támogatást nyújt.

„Egyetlen ismeret van, a többi csak toldás:
Alattad a föld, feletted az ég, benned a létra.”
/Weöres Sándor/

2. Az intézmény nevelési programja

2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1.1. Az alapfokú művészetoktatás célja és feladata

A gyermekeknek, tanulóknak joga, hogy adottságaiknak, képességeiknek, érdeklődésüknek megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljenek, képességeikhez mérten tovább tanuljanak, valamint tehetségüknek felismerése és fejlesztése érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyenek részt. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye a művészeti-kulturális műveltség azon továbbépíthető alapjait tartalmazza, amelyeket ezekben az intézményekben elsajátíthat minden tanuló.

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.
A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

2.1.2. Az oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei

Alapvető célkitűzésünk egy minőségelvű, a nemzet és az egyetemes zenei kultúra hagyományait közvetítő, innovatív szemléletű iskola működtetése.
Profilunk változatlanul a klasszikus zenei hagyományokra épülő zenei képzés, Kodály Zoltán szellemének folytatása, hozzáigazítva a kor követelményeihez.

Az alapfokú művészetoktatás intézményeiben – leghangsúlyosabban a zeneművészeti oktatás tevékenységében, ahol a hangszeres órákon egyéni oktatás folyik – oktató pedagógusnak érzékelnie és érzékenyen reagálnia kell a növendékek lelki, pszichikai állapotára; segítséget nyújthat problémáinak megoldására, elősegítheti az életkori sajátosságok által előidézett esetleges feszültségek oldását, mindig szem előtt tartva a tanuló érdekeit. Kihasználva az egyéni oktatás nyújtotta előnyöket, a pedagógusnak lehetősége van a tanulók személyiségének, szocio-kulturális hátterének – elsősorban megfigyelésen alapuló – mélyreható megismerésére, (beszélgetés, kapcsolattartás a szülőkkel, kollégákkal). Fontos, hogy a tanár soha ne lépje túl a pedagóguskompetenciák határait.

A zenetanítás speciális pedagógiai eszközeivel hozzájárul a tanuló teljes értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséhez, megerősíti azokat az irányvonalakat, melyeket az iskola a szülő egyetértésével és együttműködésével választ ki gyermeke személyiségének kiteljesítéséhez.

Az egyéni és csoportos foglalkozások során olyan iskolai környezetet, légkört alakítunk ki, mellyel ösztönzést, támogatást, bizalmat biztosítunk, szem előtt tartva növendékeink egyéni képességeit a tanulás folyamatában.

Értékelési szempontjaink konstruktív jellegűek, mint mindenkinek, a növendéknek is megengedett, hogy hibázzon, s azt a tanulás, fejlődés részeként kezeljük.

Pedagógiai alapelveink eszményeiben olyan tanulók képe él, aki a közös családi és művészeti nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- kötelességtudó,
- érdeklődő és nyitott,
- kreatív és alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- gyakorlatias,
- van elképzelése a jövőjét illetően,
- védi környezetét,
- becsüli a tudást, aktívan vesz részt a tanulásban,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:

- nemzeti kultúránkat,
- művészeti ágakban rejlő esztétikumot,
- más népek értékeit és hagyományait,

- társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartási formákat,
- ismeri és betartja a különféle a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias,
- társaival együttműködik,
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szereti hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg is egészséges, edzett,
- egészségesen él,
- a fenntarthatóság értékrendje szerint környezettudatosan viselkedik,
- pozitív életszemlélet jellemzi.

Tudjuk, hogy ezen tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes tanuló személyiségében. Pedagógusaink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több, itt felsorolt személyiségjeggyel.

A tanulóknál fentebb vázolt kép gyakorlatban történő megvalósításához elengedhetetlenül szükséges, hogy a pedagógus reális önismerettel rendelkezzen. Igyekezzen magában olyan tulajdonságokat kifejleszteni, melyek alkalmassá teszik a visszajelzések befogadására, a szülőkkel, kollégákkal való konstruktív kommunikációra.

Az oktatás színvonalának megtartása, fejlődése érdekében a differenciálás elvét, az individuális oktatási formát kívánjuk érvényesíteni.

<u>Alapelveink:</u>

- <u>Komplexitás és személyiségközpontúság elve:</u>
  - egyéni, képességek felmérése
  - egyénre szabott tervezés, oktatás és értékelés
  - a gyermek személyisége jelenti a pedagógiai tevékenység kiindulási, vonatkoztatási, összehasonlítási és ellenőrzési pontját.

A nevelés az egész személyiségre irányul, így nem szeparálódhat el a képességterületek gyakorlása; az egész személyiséget komplexen közelítjük meg. Ehhez szükséges

pedagógusaink magas szintű felkészültsége. A személyiség-orientáltság a pedagógusaink személyiségére is vonatkozik.

- Interakció és kommunikáció elve:

Az interakció és a kommunikáció legfontosabb jellemzője a kölcsönösség. Egy interaktív kapcsolat és a kommunikáció soha nem lehet egyoldalú folyamat. A nevelés-oktatásban ez azt jelenti, hogy mindkét fél hatást gyakorol a másikra. A kölcsönösség szoros kapcsolatban áll egy tevékenység sikerével.

- Kooperáció elve:

A pedagógus, a szülők és a növendékek együttműködnek. A pedagógus nem a gyermeken végzi pedagógiai tevékenységét, hanem a gyermekkel közösen vesznek részt a tanulási-tanítási folyamatban. Ez a folyamat akkor kooperatív, ha minden résztvevő felelősnek érzi magát az előre kitűzött cél érdekében.

- Differenciálás és individualizáció elve:

A differenciálás egyik lehetséges szervezeti formája az individualizálás, az egyéni tanulás. Intézményünkben ennek elsősorban a tervezésben van döntő jelentősége. A gyermek képességeinek felmérése után az oktatás az általános módszerek és alapelvek mentén, egyéni, individualizált tanterv szerint zajlik. A célkitűzésektől a didaktikai-metodikai elemek kiválasztásán, a feladatok megvalósításán keresztül az értékelésig, minden folyamatnak egyénre szabottnak kell lennie.

- Esélyegyenlőség elve:
  - Kiemelten törődünk azokkal a gyerekekkel, akik valamilyen hátránnyal kezdik nálunk a zenetanulást.
  - A rossz körülmények között élő tanulók gyakorlási nehézségeire megoldást keresünk iskolai hangszer kölcsönzésével, illetve a lehetőségekhez mérten a Zeneiskola Központi épületében történő gyakorlóterem biztosításával.[1]
  - A fenntartó rendeletében meghatározott mértékben térítési díj és tandíj-kedvezménnyel támogatjuk a rászorulókat.
  - A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók térítési díjmentesen vehetik igénybe a zeneiskolai oktatást.
  - A tanulási zavarokkal küzdő tanulóknak pedagógusaink szükség esetén korrepetálási időt biztosíthatnak.[2]

[1] Lehetőségekhez mérten = a termek kihasználtságától függően, igazodva az intézmény nyitva tartásához.

[2] A pedagógus tanítással lekötött munkaidő-keretén belül.

2.1.3. Az intézmény kiemelt céljai

A zeneiskola igazgatósága és szakmai vezetése kiemelt célként jelöli ki a tantestület pedagógusai számára az alábbiakat:

- A magyar és egyetemes zenekultúra terjesztése érdekében a zeneiskolába jelentkező, zenét tanulni vágyó fiatalok – lehetőség szerinti – minél nagyobb számban való felvétele, kiemelt fontosságot tulajdonítva az I. kerületi fiatalok zenetanulására.

- A kerületi amatőr muzsikálás terjesztése-támogatása, ezen belül a zeneiskola együtteseinek zavartalan, folyamatos és színvonalas működésének biztosítása, és a kerület kulturális életébe való szerves beépülésének támogatása.

- A zenei tevékenység, illetve a zeneiskola közösségformáló, megtartó erejének fokozása, a fiatalok zenei technikai szintjének minél magasabbra emelése, mely lehetőséget ad a későbbi idők önálló munkájára.

- A zenei tehetség korai felismerésének és szakirányú képzésének elősegítése, a zenei pályára készülők magas szintű szakmai felkészítése, pályára irányítása.

- Az iskolában tanuló ifjúság nemzeti identitástudatának megalapozása és fejlesztése a régmúlt és a jelen zenei kultúrájának átadásával. Az iskola a tanítási órák keretein belül és az általa szervezett programjaiban kiemelt szerepet szentel a magyar kultúra népzenei és műzenei örökségének jelenlétéhez. Az iskola névadójának szellemi hagyatékának ápolása és terjesztése, a kiemelt iskolai programokon való állandó jelenléte, hagyományteremtő megemlékezés a zeneszerző évfordulóján.

- A zeneiskola jelenlegi lehetőségeihez mérten is adjon alkalmat és helyet a társművészetek mind szélesebb (zenével közös) bemutatkozására, így a művészetek egységében szolgálhatja a művészeti nevelés céljait.

2.2. A személyiségfejlesztés feladatai

A személyiség formálásában az örökletes adottságokon túl a környezet kultúrájának, normáinak, elvárásainak is jelentős szerepe van. A művészeti alkotás során kifejezetten előnyt jelent, hogy a gyermekekkel egyénileg, illetve kis létszámú csoportokban foglalkozhatunk. Erős, személyes kötődés alakul ki, mely meghatározó a tanuló fejlődésében.

A gyermekek kezdeti motivációja gyakran a tanár személyiségén alapszik. Később ezt megerősíti vagy gyengíti a kontaktus alakítása, az elvárásoknak való megfelelés eredményessége. A közösségfejlesztés során a társakhoz való kötődést, alkalmazkodást, összetartozás érzését, illetve a közösen elvégzett eredményes munka elégedettségét tapasztalják meg tanítványaink. Az erős kötődés a tanár személyiségéhez, és a pedagógus-

gyermek viszony jelentősen befolyásolja a tanulás eredményességét, valamint a tanulók személyiségfejlődését. Megnő ezért a pedagógiai vezető és a munkáltató felelőssége a pedagógusok alkalmazásában, munkájának ellenőrzésében.

Fontos feladataink a személyiség fejlesztése során:

- Alkotói pedagógiai klíma megvalósítására törekszünk, melynek jellemzői: tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság.
- Pozitív megerősítés, a motivációs bázis támogatása élményekkel, helyes kritikával, értékeléssel.
- A sikerek és kudarcok közös feldolgozása és megbeszélése a szülők bevonásával.
- A helyes gyakorlás megtanítása, fejlesztése, motiválása.
- Az önkifejezés, nyitottság és mások elfogadásának fejlesztése. Az alkotás által elérhető öröm, élmény feldolgozása.
- A növendékek helyes önértékelésének előmozdítása.
- A gondolkodási képesség, testi-lelki egészség gondozása.
- A szereplési szorongás leküzdésének segítése.
- Sajátos eszközeinket felhasználhatjuk a kapcsolatteremtési képesség fejlesztésében.
- A tehetségek fejlesztését kiemelten kezeljük, melyhez motivációs tényezőket biztosítunk: kíváncsiság, érdeklődés, szorgalom, kitartás, tudásvágy.

A művészetoktatásban rejlő személyiségfejlesztő, értékteremtő tulajdonságok, készségek kialakításával, elsajátításával el kell érni, hogy a tanulók sajátos, speciális művészeti ismeretekkel, készségekkel rendelkezzenek, melyek lehetővé teszik az alkotó tevékenységgel, az interpretálással együtt járó pozitív élmények átélését. Célunk, hogy olyan magatartási attitűdökkel és szokásokkal rendelkezzenek, melyek biztosítékot jelentenek arra, hogy a tanulóban kialakult nyitottság, esztétikai érzékenység nem szakad meg az alapfokú művészetiskolai tanulmányok befejezésével, hanem felnőtt korban is kulturális igényükké válik.

2.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közös éneklés, kamarazenélés, az együttesekben való részvétel, a közös alkotói munka kiemelkedően fontos szerepet játszik az egyén és a közösség kapcsolatának, egymásra hatásának fejlesztésében, a közösséghez való alkalmazkodás, a szocializáció tudatos alakításában. Az önismeret, a különbözőségeink elfogadása alapvető érték. Az egyéni érdek alárendelése a közösségnek, valamint a közösség részéről az egyéni munka eredményeinek elismerése, ennek fejlesztése a művészeti tevékenységbe beágyazottan jelenik meg.

A csoportokon belül fontos az egymás iránti felelősség fejlesztése, erősítése. A tudatos és fegyelmezett alkalmazkodás vállalásával fejleszti a csoport együttes gondolkodását. A hibák közös kijavítása, a bírálat hozzájárul a felelősségtudat erősítéséhez.

Intézményünkben az egyéni oktatásmód sajátosságaiból adódóan különböző tanulóközösségek léteznek:

Az egy tanárnál tanuló növendékek:

A közösségfejlesztés legegyszerűbb módja a tanár összes növendéke számára megrendezésre kerülő közös órák és koncertek (tanévenként min. egy alkalom), melyek alkalmával a tanulók megismerkedhetnek egymással, megismerhetik egymás, a zenéről kialakított véleményét, gondolatát. Ezek a vidám, családias hangulatú órák, koncertek örök emlékűek lesznek és közösséggé kovácsolják a különböző életkorú tanulókat.

Az azonos hangszert tanuló növendékek:

Az egyes tanszakok közös órát, közös koncertet szervezhetnek, ahol egyénileg is játszhatnak a növendékek, de ezekre az alkalmakra szakmai kisegyüttesek is szerveződhetnek. Elsősorban duók, triók, de egyes hangszereken kis zenekarok is létrejöhetnek, pl. gitárzenekar, fuvolazenekar, furulyazenekar stb.

Kamaracsoportok, zenei együttesek:

Intézményünkben állandó kamaracsoportok is tevékenykednek, illetve működnek állandó együttesek is, nem feltétlenül azonos hangszereken játszó növendékekből. A zenei együttesek különböző tanszakok közötti együttműködés eredményeképp jönnek létre. Az iskolai kamaracsoportok, együttesek munkájának vezetői felelősséggel, és alapos ismeretekkel felkészülve vezetik az ott folyó munkát; példamutató személyiségük, szakmai elkötelezettségük példaértékű a résztvevők számára. Az együttesek munkájában magukba foglalják a már iskolánkban végzett, de visszajáró növendékeket is, akik ragaszkodása és elkötelezettsége példát mutat a fiatalabbak számára.

Intézményünkben működő együttesek:

- Vonószenekar
- Fuvolaegyüttes
- 2013 szeptemberében alakult a kisebb növendékek részvételével a „Tücsökzenekar”
- 2016 szeptemberében útjára indult a „Kicsinyek Kórusa”, 2020-tól Wolfies Kórus
- 2019 szeptemberében megalakult a Fúvószenekar

A különböző koncertekre, versenyekre létrejövő „alkalmi” együttesekben lehetőség nyílik, hogy a tanulók új ismeretségeket, barátságokat kössenek.

On-line közösségek:

A pedagógus létrehozhat on-line közösségeket a növendékei, illetve azok szülei számára (pl. levelező lista, facebook csoport), amelyen keresztül javaslatokat tehet az interneten fellelhető színvonalas hang- és videófelvételek használatára, valamint lehetőséget adhat arra, hogy ezekkel kapcsolatban növendékei elmondják benyomásaikat. Emellett felhívhatja a figyelmet

olyan értékes kulturális programokra (pl.koncertek, kiállítások), amelyek látogatása segít a tananyag élményszerűbb elsajátításában.

2.4. Tehetséggondozás és képességfejlesztés

Intézményünk 2017-től a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács által Akkreditált Kiváló Tehetségpont.

A zeneiskolában folyó oktató-nevelő munka kiemelt területe a tehetséggondozás, képességfejlesztés. Az iskola beiskolázási módja (két évfolyamos zenei előkészítő osztályokat oktat az általános iskolákban) megadja annak lehetőségét, hogy a tehetség korai felismerése után a kiemelkedő adottságú gyerekek (főtárgy 2. évfolyamától) emelt óraszámban fejlesszék képességeiket. A hangszeres és elméleti szakok „B" tagozatos növendékeit kellő tapasztalattal, szakmai hozzáértéssel és felkészültséggel oktatják tanáraink. Az iskola vezetése mind óraszámban, mind egyéb feltételekben kiemelten támogatja ezen növendékek szakmai fejlődését.

A tehetséges tanulók mind a képességek, mind a viselkedés, a magatartás terén eltérnek az átlagtól. A tehetséges gyermekek nem egyformák. Legfontosabb személyiségjegyük az eredetiség. A kreatív gyermekekre általában magas fokú tudásvágy, kíváncsiság, belső teljesítménykényszer, nagyfokú autonómia, önbizalom, szabadabb kommunikációra való törekvés, csökkentett mértékű alkalmazkodás, az elnyomás és a korlátozás elleni védekezés jellemző.

A tehetséggondozásban nincs bevált, egyetlen jó út, módszer, mely minden gyermek számára járható. Egyénenként szükséges meghatározni minden egyes gyermeknél a tehetséggondozás menetét, idejét, módját, eszközeit.

Intézményünkben miután realizáltuk a gyermek tehetségét, hangszeres főtárgyból „B" tagozatra irányítottuk, ahol emelt óraszámban folytathatja tanulmányait, az elméleti tárgyból megkeressük számára a legmegfelelőbb, „minőségi" csoportot. A tananyagot egyéni képességek szerint gazdagítjuk, dúsítjuk számára: teherbírásához, motivációjához és tanév közbeni fejlődéséhez folyamatosan igazítva az elsajátítandó feladatokat.

A kiemelkedő tehetségű növendékek számára az átlagnál több szereplési, bemutatkozási, lehetőséget biztosítunk; hangversenyeken, fesztiválokon, versenyeken mutathatják meg tehetségüket és próbálhatják ki magukat, hogy a pályára való készülés során a kellő repertoár mellett a szereplési rutinban is jártasságot szerezzenek.

Mivel kis létszámban vannak jelen „B" tagozatos növendékek intézményünkben, így az elméleti tárgyaknál nem indítunk évfolyamonként emelt szintű szolfézs csoportot. Több évfolyam összevonásával hozunk létre kis létszámmal működő „B" tagozatos, ún. beiskolázó szolfézs csoportot, ahol jól képzett, elhivatott pedagógusaink különös gondot fordítanak a zenei írás-olvasás képzés elsajátíttatására, a középfokú felvételi rendszer követelményeit szem

előtt tartva. A heti két óra csoportos képzésen túl egyéni konzultációk alkalmával segítik, biztosítják tanáraink a személyre szabott haladást.

A már zenei pályára került volt növendékek mindig szívesen tesznek eleget „indító” iskolájuk meghívásának, és szerepelnek a zeneiskola kiemelt fontosságú hangversenyein, személyiségükkel is példázva az iskolában folyó oktató-nevelő munka magas színvonalát.
A zeneiskola elsősorban a középfokú zenei tanulmányok megkezdésére készíti fel tanulóit, de a továbbtanulás irányai szerteágazóak:

- zeneművészeti szakgimnáziumok hangszeres és elméleti tanszakjai és előkészítő tagozatai
- a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem előkészítő tagozata
- zeneművészeti egyetemek tanszakjai
- egyéb pedagógiai egyetemek ének-zene társított tagozatai.

2.5. Stratégiák a művészetoktatás fejlesztésére és kibővítésére

2.5.1. Az intézmény jelenlegi oktatási területei

Intézményünk a kerület általános iskoláiban és gimnáziumaiban fejti ki művészetoktatási tevékenységét. Ebből fakadóan ezen intézmények tanulói járnak túlnyomó többségben a zeneiskola tanítási óráira is. A zeneiskola vezetése nem hagyhatja figyelmen kívül a kerületre jellemző, de országos tendenciákat is mutató, az általános és középiskolákban tapasztalható változásokat, melyek követésére eddig is megtette a lépéseket.

A „tanulói feltételek” adatainak százalékos arányából is kitűnik, hogy a megfelelő, stabil tanulói létszám a zeneiskola részére annak ellenére is adott, hogy az utolsó tizenöt évben a kerület közoktatási rendszere nemcsak számadataiban, hanem tendenciáiban is erősen megváltozott. A hat és nyolc osztályos gimnáziumok megjelenése, a tanköteles gyermekek számának drasztikus csökkenése és az egyéb társadalmi tényezők befolyása mind károsan érintette a hagyományosan nyolc évfolyammal működő általános iskolákat, melyekre épült és épül a zeneiskola tizenkét évfolyamon keresztül tartó oktató-nevelő munkája.

Növendéklétszámunk stabil, a maximalizált 560 tanuló közelében jár, melynek záloga a kiválóan felkészült pedagógusaink szakmai munkájaként végzett minőségi, gyermekközpontú nevelés-oktatás.

Növendéklétszámunk alakulása az utóbbi tanévekben:

2.5.2. Az intézmény tevékenységi körének fejlesztési lehetőségei

A zeneiskola vezetése és tantestülete folyamatosan keresi tevékenységi körének fejlesztési lehetőségeit. A fentiekben vázolt tendenciák magukban hordozzák a megújulás és változás szükségszerűségét. A fejlesztés lehetősége korántsem hagyatkozhat pusztán az iskolában tanított tanszakok bővítésére.

Elsődleges feladat az iskolában folyó munka mind szélesebb körű megismertetése a legkülönbözőbb információs csatornákon keresztül. Egyedinek és beazonosíthatónak kell lennie a „fogyasztói társadalom" széles kínálatának palettáján a már meglévő információs lehetőségek mellett újabbak után kutatva. Értékrendjében, szakmai munkájában olyan példát kell mutatnia, mellyel bebizonyítja meglétének és fenntartásának fontosságát.

2.5.3. A fejlesztési program célja és megalapozása

Az intézmény fejlesztési programjának célja, hogy a kerület köznevelési rendszerébe illeszkedve fejtse ki mind szélesebb körű tevékenységét, segítse a kerület kulturális, művészeti életének fejlődését, őrizze és ápolja a kerület zenei életének hagyományait, tevékenységével egészítse ki és emelje az ott működő oktatási intézményeinek kulturális nevelésének színvonalát.

Az intézmény szakmai irányítása minden lehetőséget felhasznál arra, hogy az iskolában folyó oktató-nevelő munka színvonalát megtartsa és emelje. Ennek szakmai garanciája pedagógusaink magas fokú képzettsége. Célunk, hogy a pedagógusok szakmai továbbképzéseken, munkaközösségi foglalkozásokon elsajátított ismereteiket építsék be oktatási munkájukba, hasznosítsák pedagógiai tevékenységükben.

A célok megvalósításának megalapozása részben már elkezdődött és ma is folyik. Az intézmény sajátos, egyedi arculatának kialakítására a 2003/2004-es tanévben hangverseny-

bérlet formájában koncertsorozatot szerveztünk. Első lépésként a zeneiskola évi „rendes” koncertjeit fűztük egybe, melynek ingyenes meghívójának megtervezésénél kialakítottuk a zeneiskola megjelenésének arculatát. A Várnegyed c. kerületi újsággal rendszeres a kapcsolat, a zeneiskola eseményeiről tudósítás és cikk formájában folyamatosan tájékoztatjuk a kerület lakosságát. A „Helyi téma” megkülönböztetett figyelemmel kíséri munkánkat, rendszeresen tudósít az iskolában történő eseményekről.

Kották, hanganyagok

Az iskolai könyvtár kérdése részben megoldódott, szakképzett könyvtáros pedagógus látja el a munkát. Ennek ellenére a könyvtár igénybevételéhez alapfeltétel lenne a külön helyiség, mely jelen körülmények között nem kivitelezhető. A folyamatos bővítés azt célozza meg, hogy a növendékek számára kölcsönözhető kottákkal enyhítsünk a szülők anyagi terhein, a szakmai teljesség biztosításával. Ebben a folyamatban naprakészek vagyunk.

Hangszerpark

Az intézmény hangszerállományának karbantartása és bővítése folyamatos. A zongora tanszak ellátottsága megfelelő: minden hangszeres teremben van zongora vagy pianínó, karbantartásuk folyamatos. 2006 őszén új hangverseny-zongora beszerzésére került sor, hogy a hangverseny teremben megbízható új hangszer álljon rendelkezésre. 2015 tavaszán használatba kaptuk Petrovics Emil zeneszerző zongoráját, mely szintén a koncertteremben került elhelyezésre. A Kodály-Program keretében kaptunk pianínókat, mely következtében régi, elhasznált, minőségi hangszeres oktatásra már kevésbé alkalmas zongorát tudtunk ajándékozni a kerület egyik általános iskolájának és gimnáziumának. Egy elektromos zongorával is gazdagodtunk, mely a külsős programjainkat segítheti majd, ahol esetleg nincs lehetőség zongora felállítására.
A vonós hangszerek állományában minőségi változást hoztak az újonnan beszerzett hegedűk és csellók, a fejlesztés fontos szempontja, hogy csak megbízható minőségű hangszerek kerüljenek megvásárlásra. A fúvós tanszak hangszerellátottsága megfelelő, de az oda jelentkezők magas száma és a 2019-ben beindított fúvószenekar mindenképpen indokolja a folyamatos bővítést.

Testvérkapcsolatok

Intézményünk növendékei számára fontos, építő hatású a kapcsolatteremtés és –ápolás más kultúrákkal. A testvérkapcsolataink megvalósításához szükséges feltételek biztosítása fontos a megvalósuláshoz: hangszertartozékok, kották, egyen öltözék, jogdíjak, útiköltség, protokoll ajándék, vendéglátás stb. A kapcsolódó programok megvalósíthatósága függ a fenntartó által jóváhagyott éves költségvetéstől.

Szakmai kurzusok, előadások

Intézményünk kiemelt célja a tehetséggondozás. Ennek keretiben fontos segítség pedagógusaink és növendékeink részére szakmailag elismert pedagógusok előadásaiból és/vagy híres előadóművészek koncertjeiből összeállított kurzusok intézményünkben történő megrendezése. Pedagógusaink számára fontos a mai kor kihívásainak kezeléséhez szükséges zenepedagógiai munkát segítő előadások szervezése (Kovács-módszer, pszichológiai tematikájú előadások).
A megbízott szakemberek díját biztosítani szükséges. A kapcsolódó programok megvalósíthatósága függ a fenntartó által jóváhagyott éves költségvetéstől.

Növendékek, tanárok jutalmazása

A kétévenként megrendezendő házi fesztiváljaink díjazottjainak méltó jutalmazása, a meghívott zsűritagok munkájának elismerése fontos.

2.5.4. Innovatív, minőségi szemléletű intézmény

Napjainkban elengedhetetlenül szükséges, hogy az iskolában konvertálható tudást szerezzenek a növendékek „minőségi oktatás” keretében.
A működés és a teljes környezet számbavétele után a minőségi elv következetes alkalmazásával kívánjuk elérni iskolánk hatékonyabb működését. Ennek érdekében minden érdekeltet – fenntartót, a telephelyek intézményeit, tanárokat, szülőket, tanulókat – be kell vonni e célok megvalósításába.

A mindennapok gyakorlatában érvényesülnie kell az újító, alkotó folyamatoknak, melyek pozitív irányú, gazdagító változásokat hoznak intézményünk oktatás-nevelés rendszerében, tanulóink tanulmányi eredményeiben, pedagógusaink nevelési-oktatási kompetenciáiban.

A cél eléréséhez fontos szerepe van pedagógusaink továbbképzésének.

2.5.5. Minőségbiztosítás

A belső önértékelési rendszer elsősorban a tanszaki–, munkaközösségi munkához kapcsolódik. Tanév elején a tanszakok közösen alakítják ki éves munkatervüket, amely az előző évértékelő, összegző, írásos tapasztalatokra épül. A munkatervek tartalmazzák az adott tanév önértékelési tervét.

Az oktató-nevelő munka eredményvizsgálatának szempontjai:

- intézményi önértékelés
- az óralátogatás tapasztalatai,
- szakértői értékelések, jelentések,
- a bemutatókon, hangversenyeken szerzett benyomások,

- szakmai tanszakvezetői vélemény,
- tehetséggondozás,
- tanszaképítés,
- a zenei versenyeken, fesztiválokon való részvétel, megmérettetés
- a közösségi munkában vállalt feladatok és azok teljesítésének színvonala,
- a szakmai munkához szorosan kapcsolódó adminisztratív és egyéb feladatok pontos elvégzése,
- a szakmai továbbképzésben való folyamatos részvétel,
- önképzés, hangszeres aktivitás

Külső mérés, értékelés szaktanácsadók, valamint a tanfelügyeleti rendszer és a pedagógusminősítési eljárások által biztosított.
További külső kontrollt jelent a fesztiválokon, versenyeken való részvételünk, melyek a szakmai megmérettetés fórumai. Zeneiskolai bérleti és tanszaki hangversenyeinken a szülők előtt adunk számot oktatásunk színvonaláról. Részvételünk a kerület kulturális eseményein a kerületi polgárai előtt teszik ismertté tevékenységünket.

2.6. Az intézmény hagyományrendszere és a tanórán kívül igénybe vehető szolgáltatások

A zeneiskola a szakmai munka folyamatában és a szabadidő tartalmas eltöltésére rendszeresen szervez hangversenyeket, programokat, melyek keretében a tanulók és családjaik nagy többségében térítésmentesen vehetnek részt.

A szakmai munka reprezentálására különböző szintű hangversenyeket szervezünk.

2.6.1. Hagyományos hangversenyek

Az éves munka kiemelkedően fontos rendezvénye a „*Magyar szerzők ünnepi hangversenye”,* melyet 1993 óta a Zeneakadémia nagytermében rendeztünk. A műsor tematikájának állandó eleme, hogy az első félidőt magyar szerzők művei alkotják, a második félidőt mindig az aktuális évfordulók szerzőinek művei adják, szabadon választható művek tarkításával. Ezen alkalmakkor lehetőség nyílik a legkiválóbb növendékek bemutatkozására az ország első számú zenei színpadán. A zeneiskolák részére az egyetem vezetése a „kisterem” (Solti terem) bérlésére ad lehetőséget. A program megvalósíthatósága a fenntartó által jóváhagyott éves költségvetés függvénye.

A 2003/2004 – es tanévben útjára indított *„bérletes hangverseny-sorozat”* a már meglévő állandó koncerteket fűzte össze, tematikájában mindenki talál számára tetsző programot. A sorozat hangversenyei:

- december elején: Kicsinyek hangversenye (Zeneiskola Központja)
- február elején: Tanári hangverseny (Önkormányzat Átriuma)*
- márciusban: Nagyok hangversenye (Zeneiskola Központja)
- áprilisban: Kamara-hangverseny (Zeneiskola Központja)
- júniusban: Tanévzáró (Önkormányzat Átriuma)[3]

A *„Kicsinyek hangversenye”* hagyományosan a Télapó ünnepség köré épül. Zeneiskolánk kisebb tanulói szerepelnek rajta, az egészen kezdő növendékektől a 10-11 éves korúakig bezárólag.

A *Tanári hangverseny* célja részben a tanár előadói példamutatása, részben a növendékek és családjaik hangverseny-látogatásra való nevelése.

A *„Nagyok hangversenye”* évről évre kiemelkedően magas színvonalú produkciókat foglal magába. Ezeken a hangversenyeken azon diákok ülnek a pódiumra, akik már legalább az 5. zeneiskolai osztályba járnak.

A *Kamara-hangverseny* kiváló alkalmat teremt az együttmuzsikálásra, s általa a közösségépítésre. Fuvolaegyüttesünk, valamint állandó kamaracsoportjaink mellett kisebb - nagyobb létszámú alkalmi együttesek jönnek létre ezen alkalmakra, azonos hangszerek összeállításából, illetve különböző tanszakok tanárainak összefogásából.

Hagyományos programjaink közé tartozik a minden évben megrendezésre kerülő három házi hangversenyünk:

- október 1-én: a Zene Világnapja
- január 22-én: a Magyar Kultúra Napja
- április-május környékén: Tavaszi hangverseny, a kerület nyugdíjasai számára

2.6.2. Tanszaki koncertek

Intézményünk tanárai és tanulói öt munkaközösséget alkotnak. Minden tanszakon évente legalább 3-4 hangverseny kerül megrendezésre. Ezeken a koncerteken lehetőség nyílik a kiemelkedően tehetséges gyermekek további szereplési gyakorlatára, de ugyanúgy az átlagos képességű növendékek is felléphetnek, ezáltal ösztönözve, illetve sikerélményhez juttatva őket. A tanulók új ismeretségre tehetnek szert, a tanárok pedig tapasztalatot cserélhetnek ezen alkalmakkor.

[3] Ameddig a Budavári Önkormányzat biztosítja a feltételeket.

2.6.3. „Osztálykoncertek”

Tanévente legalább egy alkalommal minden tanár hangversenyt szervez, melyen – képességektől függetlenül – az összes növendéke szerepelhet. Ezeken a családias hangulatú eseményeken alkalom nyílik a diák-diák, diák-tanár, tanár-szülő, szülő-szülő kapcsolatok intenzívebb kiépítésére. A szülők bővebb betekintést nyerhetnek gyermekük munkájának színvonalába. Ezek a hangversenyek lehetőséget adnak közös muzsikálásra a tanulók között is, illetve növendék és tanár között, vagy akár - a szülők bevonásával - közös családi zenélésre is, valamint ezen alkalmak nyújtanak színteret a szülői értekezletek megtartására.

2.6.4. Tanulmányok alatti vizsgák

2.6.4.1.Félévi és év végi beszámolók

A tanulóknak félévi és év végi hangszeres, valamint elméleti beszámolót kell tenniük.

A beszámoltatás különböző szakaszai és formái:

- A ***zenei előképző osztályok évfolyamain*** a beszámoltatás nyilvános, bemutató óra keretén belül történik, időpontot egyeztetve az iskola vezetőségével, és a szülők írásbeli meghívásával.
- A ***félévi beszámoló*** történhet tanszaki előjátszás formájában, koncertszerűen is, vagy zártkörű meghallgatásként kerülhet megszervezésre. A félévi beszámoló módjáról a munkaközösségek döntenek, a tanszakvezető megjeleníti a tanszak munkatervében.
- Az ***év végi beszámoltatás*** kizárólag a vizsgáztatás keretein belül történik, mely az igazgató vagy helyettese, és a tanszakvezető jelenlétével történik, lebonyolításáról a vizsga-jegyzőkönyv tanúskodik. ***A vizsga mindig zártkörű.*** A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze a tantervi program alapján.
- Az ***elméleti tárgyak*** félévi vizsgái csak írásban, az év végi vizsgái írásban és szóban történnek, a munkatervben meghatározott rendben, a tanszakvezetővel egyeztetett alapkövetelményi szint szerint. Az év végi szóbeli vizsga zártkörű.

A szülő írásban kezdeményezheti gyermeke egyéni bánásmódját szakértői vélemény benyújtásával. Az abban szereplő javaslatok figyelembevételével az igazgató dönt az egyéni bánásmód lehetőségeiről. (írásbeli vizsga idejének hosszabbítása, írásbeli vizsga szóban történő teljesítése, szóbeli vizsga írásban történő teljesítése, felmentés vizsgakötelezettség alól.)

FÉLÉVKOR	„A” TAGOZAT	hangverseny, vagy zártkörű meghallgatás
FÉLÉVKOR	„B” TAGOZAT	zártkörű vizsga
TANÉV VÉGÉN	„A” TAGOZAT	zártkörű vizsga
TANÉV VÉGÉN	„B TAGOZAT”	zártkörű vizsga
ELŐREHOZOTT MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA SZOLFÉZSBÓL	„A” és „B” TAGOZAT	zártkörű írásbeli vizsga
MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA (HANGSZERES)		zártkörű vizsga
MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA (HANGSZERES)		zártkörű vagy nyilvános vizsga (a szaktanár véleményének kikérésével a tanuló dönthet)

2.6.4.2.Művészeti alapvizsga és záróvizsga

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett. A sikeres vizsga feltétele a zeneiskolai tanulmányok továbképzős évfolyamon történő folytatásának.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti alap- és záróvizsgára a jelentkezés írásban történik, az intézmény által kiadott űrlap határidőre történő leadásával. A jelentkezési lapon a főtárgyat tanító tanárnak jeleznie szükséges a vizsgára történő jelentkezés támogatását, ill. ellenzésének tényét.

A szolfézs előrehozott alapvizsga teljesítése nem kötelező, de feltétele a főtárgy alapvizsga letételének. A vizsga teljesítésének formájáról a szülő a tanítási év elején (szolfézs 4. osztály) írásban tájékoztatást kap a szolfézs tanártól.
A vizsga letételét a szülő írásban kérvényezi, a jelentkezési lap tartalmazza a szolfézs tárgyat tanító tanár ajánlását is.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, vizsgafeladatai – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – a Nemzeti Alaptanterv részeként szereplő, az alapfokú művészetoktatás alapprogramja figyelembevételével az iskola helyi tantervében került meghatározásra.

2.6.5. Külső szereplések

Igyekszünk megragadni minden alkalmat külső szereplésekre is, eleget teszünk a különböző felkéréseknek.

2.6.6. Versenyek

Intézményünk elmélet tanszakának tanárai korábban kerületi szintű zenei, műveltségi vetélkedőket rendeztek a magyar és az egyetemes zenetörténet nagy alakjainak emlékére: W. A. Mozart, Farkas Ferenc, Ludwig van Beethoven, Joseph Haydn, Bartók Béla.
„A magyar zene története” évfordulóinak tiszteletére rendezett vetélkedőkön a kerület iskoláinak tanulói tettek tanúbizonyságot felkészültségükről.

2015-ben megrendeztük első intézményi szintű, „házi” versenysorozatunkat Bartók Béla emlékére. A három napos elméleti és gyakorlati megmérettetés nagyon nagy sikert aratott mind növendékek, mind szülők között; ezért beépítettük hagyományaink közé, s 2 évente megrendezzük. A házilag szervezett, iskolán belüli versenyek elsődleges célja az átlagos képességű növendékek ösztönzése.

- 2015: I. Farkas Fesztivál – Bartók Béla emlékére
- 2017: II. Farkas Fesztivál – Kodály Zoltán emlékére
- 2019: III. Farkas Fesztivál – a névadónk, Farkas Ferenc emlékére

A tehetséggondozás egyik fő eleme a versenyeken való részvétel. Ezen alkalmakkor a tehetséges növendékek szembesülhetnek saját képességeikkel. Tanulóink rendszeresen részt vesznek fővárosi, területi, országos rendezésű zenei megmérettetéseken. A program megvalósíthatósága a fenntartó által jóváhagyott éves költségvetés függvénye, szükség esetén az iskola alapítványának támogatásával kiegészítve, melyhez a Szülői Szervezet hozzájárulása szükséges.

2.6.7. Meghallgatások

A nagyobb zeneiskolai hangversenyek előtt (létszámbeli túljelentkezés esetén, illetve minőség biztosítási szempontok miatt) válogató meghallgatásokat tartunk, ahol szakmailag értékeljük és rangsoroljuk a növendékek produkcióit.
Meghallgatásokat szoktunk tartani a versenyek előtt, valamint a zeneakadémiai koncert előtt, ahol részben a növendékek gyakorolhatják a szereplést, részben szakmai konzultáció során a tanárok segítik egymás munkáját a növendékek versenyre való felkészítésében.

Egyes tanszakokon éves rendszerességgel tartanak tanár kollégák bemutató órát egy-egy növendékkel. A cél az lenne, hogy ez valamennyi tanszakunkon gyakorlat legyen a belső tudásmegosztás jegyében.

A közös órákon két – három azonos hangszeren tanító tanár tart meghallgatást évfolyamok szerint, ahol a növendékek meghallgathatják egymást, valamint a kollégák közös megbeszéléssel segítik egymás szakmai munkáját.

2.6.8. Zenei tábor

1993 óta a Zeneiskola növendékei számára a kerületi önkormányzat Zamárdi-üdülőjében évenként nyári zenei foglalkoztató tábort szerveztünk, melyben tanárok és diákok a nyaralás mellett olyan szakmai tevékenységet folytathattak, amire a tanítási időszak alatt csak korlátozott idő jut.

A felgyorsult életforma magával hozta a szülők igényét a mind szélesebb körű szabadidős tevékenységek irányába, ami a nyári táborok palettáján is érezhető, így az utóbbi években a nagy zenei táborok felé csökkent az érdeklődés, nem került megrendezésre. A helyét felváltották a kisebb létszámmal működő zenei táborok. Jelenleg két ilyen tábor kerül megrendezésre: 2012 óta kerül megszervezésre minden nyáron egy vegyes, több hangszert átölelő táborunk, valamint néhány éve, egy kifejezetten fuvolistákat foglalkoztató nyári tábor. A vegyes tábor saját intézményünk diákjainak szól, a fuvola tábor más zeneiskolákkal összefogva működik; jó alkalom a diákoknak is az ismerkedésre, valamint a tanároknak a szakmai tapasztalatcserére és szakmai kapcsolatok ápolására. A zenei tábor szervezésében a

kamarazenére helyezzük a hangsúlyt, amelyben a gyerekek a legkülönbözőbb formációban játszanak együtt. A tábor ideje alatt a kötetlen formában, de tanári vezetéssel elkészült produkciók megélése, a tanárokkal együtt való zenélés öröme mindig pozitívan hat a részt vevő gyerekek tanév közbeni tanulására is.

A tábor költségeit a táboron részt vevő tanulók szülei állják, szükség esetén az iskolai alapítvány támogatásával, melyhez a Szülői Szervezet hozzájárulása szükséges.

2.6.9. Egyéb programok és rendezvények

- ünnephez kötött hangversenyek a kerület oktatási és egyházi intézményeiben,
- szakmai megemlékezések műsoros programjai,
- közreműködések a kerület oktatási intézményeinek ünnepségein,
- közös hangverseny és múzeum-látogatások,
- tematikus koncertek, pl. saját szerzemények hangversenye
- Családi nap
- Hangszersimogató program a hangszeres beiskolázás részeként
- óvodai hangszerbemutató előadások

Az intézmény együtteseiben –Vonószenekar, Fuvolaegyüttes, Tücsökzenekar, Wolfies Kórus, Fúvószenekar – a jelenlegi és volt növendékek mellett az iskola tanárai is részt vesznek. Programjaik: vidéki és külföldi fellépések, templomi és egyéb kulturális helyszíneken rendezett hangversenyek, bemutatók.

2.6.10. Cserekapcsolatok

2011-ben kezdődött a kapcsolat a pozsonyi Jan Albrecht Művészeti Iskola diákjaival és tanáraival. Először iskolánk egyik kiváló növendéke kapott fellépési lehetőséget Pozsonyban, majd 2012 májusában a pozsonyi gyerekek látogatásakor közös hangversenyt szerveztünk. 2013 májusában sikeres viszont látogatáson vettek részt a budapesti tanulók és tanáraik, mely látogatás alkalmával megállapodás született a két iskola további kapcsolatának kibővítésére. 2015-ben elindult útjára a monarchia tematikájára épülő koncertsorozat 4 ország - 4 város – 4 zeneiskola részvételével. Az első állomás Pozsonyban volt, 2016-ban Brno következett, 2018-ban a mi intézményünk volt a házigazda, 2019-ben Freunkirchen szervezte a találkozót. A programsorozat egy körösnek indult, de olyan jól sikerült a kapcsolatépítés, hogy szoros barátság alakult ki a résztvevő négy intézmény között és megbeszéltük, hogy folytatjuk a közös koncertek, látogatások szervezését. A program megvalósíthatósága a fenntartó által jóváhagyott éves költségvetés, valamint az iskolai alapítvány támogatásának függvénye.

Az országhatárt átlépő autóbuszos kirándulásaink alkalmával a közlekedésbiztonság érdekében minden esetben ellenőrizzük

- a gépjármű érvényes okmányait
- a gépjármű műszaki állapotát igazoló okmányokat.

Továbbá utazásaink alkalmával teljeskörű utaslistát készítünk, a sofőrök pihenő-idejét figyelembe véve tervezünk és a 27/2017. (X.18.) EMMI rendeletben foglaltak szerint járunk el.

2.7. A szülő, a tanuló, a pedagógus együttműködésének formái és lehetőségei

Minden nevelő-oktató munka eredményességének fő meghatározója a „szülő – tanár – diák" kapcsolat nyitottsága és működése. Az iskola speciális jellegénél fogva ez a kapcsolattartás kiemelkedően jónak mondható. A szülő az egyéni órákra gyakran elkíséri gyermekét, így annak előmeneteléről, fejlődéséről folyamatos tájékoztatást kaphat. A hangszeres ellenőrzők rendszeres használata (a tanár minden tanítási óra anyagát és a feladatokat bejegyzi az ellenőrzőbe) lehetővé teszi az írásbeli kapcsolattartást. A tanszaki hangversenyek, ünnephez kötött megemlékezések és egyéb programok lehetőséget adnak a személyes találkozásra.

Az intézmény törekszik olyan programok szervezésére, melyek keretén belül a szülőknek a tanítási órákon kívüli találkozást is biztosítja, pl. Hangszerismogató, Családi nap.

2014-ben létrejött a „Szülői Szervezet", mely hangszerenként egy szülő delegálásával hívja közösségbe az ide járó gyermekek szüleit. Fórumot és lehetőséget ad a közös gondolkodásra, megteremti a folyamatos kontroll lehetőségét, mely segítheti az iskolában folyó oktató és nevelőmunka minőségének fejlesztését.

Mivel az intézményben az oktatás 5 telephelyen zajlik, a növendékek szeparáltan, elszórtan, külön időkben teljesítik kötelezettségeiket, így nincs alkalom a találkozásra, így nem működik diákfórum.

2.8. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

2.8.1. A pedagógusoknak a tanórák megtartásával kapcsolatos kötelességei és feladatai

A tanár köteles munkahelyén, a teremben a tanítás kezdete előtt 10 perccel megjelenni.
A növendék hiányzása esetén az iskola épületének elhagyása csak vezetői engedéllyel lehetséges.
Az elmaradt órákat a tanárnak az alábbi esetek kivételével pótolnia kell:

- Betegség.
- Igazgatói szünet.
- Növendékek hiányzása esetén.
- Zenei rendezvényeken való közreműködés alkalmával, amikor a tanár a zeneiskolai, a kerületi, a fővárosi, vagy az országos rendezvényeken képviseli iskolánkat.

2.8.2. A tanulók teljesítményének értékelése

Az iskola a tanulók tanulmányi előmeneteléről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét

- havonta a tanulmányi rendszeren (E-Kréta) keresztül
- félévkor a tanulmányi rendszerben elkészített értesítő
- tanév végén bizonyítvány és a tanulmányi rendszer útján értesíti.

Emellett az intézmény pedagógusai a tanulók évközi teljesítményéről folyamatos tájékoztatást adhatnak a szülők felé

- a tájékoztató füzetben bejegyzettekben, melynek tudomásul vételét a szülő aláírásával igazolhatja,
- az E-Kréta naplóban,
- szülői értekezletek, fogadó órák (előre egyeztetett időpontban) alkalmával,
- személyesen az intézményi programok alkalmával történő találkozáskor.

A havi érdemjegyben való értékelés mellett a félévi meghallgatásokon és év végi hangszeres, illetve elméleti vizsgákon teljesítettek alapján történik az értékelés.

Az értékelésben a tanár figyelembe veszi a tanuló képességeit, azok fejlődésének ütemét, a képességfejlesztésben szem előtt tartva az előírt tantervi követelményeket. Az értékelés fő hangsúlyában az évközi tanulási folyamatban elért eredményességet, szorgalmat veszi alapul, hozzátéve a beszámolón tett teljesítményt
A tanév végi – zártkörű – vizsgán min. három főből álló bizottság előtt adnak számot a tanulók tudásukról.
A bizottság tagjai: igazgató, vagy igazgatóhelyettes, tanszakvezető, főtárgy tanár.
A bizottság a tanuló főtárgy jegyét az évközi munka mennyisége és minősége, valamint a beszámolón nyújtott teljesítménye alapján állapítja meg.
A szorgalmi jegy megállapítása a főtárgy tanár kompetenciája; a jegy megállapítása az egész évben nyújtott munka alapján történik.

<u>Szöveges értékelés:</u>

- előképző 1. évfolyam 1. félévében: csak szorgalomjegy, és szöveges értékelés,
- előképző 1. évfolyam év végi és előképző 2. évfolyam értékelése: érdemjegy szöveges értékeléssel és szorgalomjeggyel történik.
- hangszeres osztályok értékelése érdem- és szorgalomjeggyel történik.
- A választott tantárgyak értékelése csak szöveges értékeléssel történik.
- A kötelező és kötelezően választható tantárgyak értékelése érdemjeggyel történik.

Érdemjegyek:

Alapfok és továbbképző évfolyamokban.

- *jeles (5)*
- *jó (4)*
- *közepes (3)*
- *elégséges (2)*
- elégtelen *(1)*

2.8.3. A tanulók felügyelete az intézményben

Az órarendben megjelölt időpontban, a kijelölt tanterembe történő érkezéstől a tanóra végén történő távozásig terjedő időben a tanuló felügyeletéért az adott szaktanár felel.

A szaktanár a nevelő-oktató tevékenysége keretében a tanórákon, továbbá az intézmény által szervezett programok időtartama alatt gondoskodik

- a tanuló testi épségének megóvásáról,
- erkölcsi védelméről,
- személyiségének fejlődéséről.

A tanulók az intézmény létesítményeit, helyiségeit csak pedagógusi felügyelettel használhatják, vagyis a tantermekben tanuló egyedül, tanári felügyelet nélkül nem tartózkodhat.
Tanulónak gyakorolni csak a szaktanár beleegyezésével, igazgatói engedéllyel lehet a termekben, melyhez szülői írásos „felelősségvállalási” nyilatkozat szükséges.

Az iskola tanulóinak az intézmény - Házirendjében foglalt - szabályainak betartása kötelező.

2.8.4. Szakmai munkaközösségek, tanszakok

Az intézményben működő szakmai munkaközösségek élén a tanszakvezető áll.

A tanszakok segítik az intézményben folyó nevelő-oktató munkát.

A tanszakvezetők

- bemutató órákat, tanszaki hangversenyeket, kurzusokat szerveznek.
- szervezik és vezetik a félévi és tanév végi meghallgatásokat, vizsgákat,
- értékelik a tanszak tanárainak munkáját,
- értékelik a tanulók teljesítményét,
- felelősek tanszakuk szakmai munkájáért,
- tanév elején munkatervet, félévkor és tanév végén beszámolót készítenek a tanszak munkájáról.

Intézményünkben öt tanszak működik:

- akkordikus (hárfa, gitár, magánének)
- billentyűs (zongora, korrepetíció)
- fúvós (furulya, fuvola, klarinét, trombita)
- vonós (hegedű, brácsa, gordonka, nagybőgő)
- zeneismeret (szolfézs előképző, szolfézs, zeneirodalom)

A tanszakvezetők személyét a tanszaki közösség tagjai javaslatát figyelembe véve az igazgató jelöli ki tanévenként.

(A tanszakvezetők munkaköri leírása az SZMSZ mellékletében található.)

2.9. Továbbképzési tervek

A Farkas Ferenc Zeneiskola – az előírásoknak megfelelően – továbbképzési tervet készít. Pedagógusaink közül az elmúlt években többen is végeztek felsőfokú tanulmányokat, vagy egyéb akkreditált továbbképzéseket.

Mint ismeretes, minden gyakorló pedagógusnak hétévenként kötelező továbbképzésen kell részt vennie. Fontosnak tartjuk, hogy a továbbképzések ne járjanak jelentős megterheléssel, sőt a tanfolyamok pozitív hatásai, a tanárszemélyiség megújulása érdekében kifejtett eredményei kellőképpen ellensúlyozzák az óraszámkieséssel járó feszültségeket, problémákat. Képzési programunk így előnyben részesíti azokat a továbbképzési formákat, melyek az intézmény Pedagógiai Programjában megfogalmazott célok megvalósítását szolgálják, beleértve a pedagógus szakmai, önismereti és kommunikációs képességeinek fejlesztését szolgáló továbbképzéseket.

A továbbképzés részét képezi a pedagógus által ötévente elkészítendő önfejlesztési terv, melyet a vezetővel egyeztetve állít össze, az intézményi önértékelési programjának megfelelően.

A továbbképzés egyik formája a belső tudásmegosztás, aminek keretében az intézmény hospitálási rendszer működtetésére törekszik, egymás óráinak látogatásával. A belső tudásmegosztás működtetésében az intézményben működő munkaközösségek komoly szerepet vállalnak a közös órák, tanszaki hangversenyek megszervezésével, lebonyolításával és a tapasztalatok megosztásával.

Az intézményvezetés folyamatosan figyelemmel kíséri a tanári szakma legújabb információit. Rendszeresen felméri, milyen szakmai, módszertani igények merülnek fel az intézményben.

Pedagógusaink továbbképzéseinek célja, hogy a zeneiskola tanárainak szakmai tudása megfeleljen az intézmény jelenlegi és jövőbeli igényeinek, elvárásainak.

3. A tanulói jogviszony létesítése és megszüntetése

3.1. A tanulói jogviszony létesítése

A tanuló a zeneiskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony a 2011. évi CXC. nemzeti köznevelésről szóló törvény 50. §-a szerint felvétel, vagy átvétel útján keletkezik, és a beíratás napján jön létre a szülő, ill. nagykorú írásbeli nyilatkozatával.

A tanulói jogviszony új és régi tanulóknál egyaránt - az oktatás fakultatív jellegéből következően - az új tanévre történő beiratkozással és térítési díj befizetésével jön létre. A régi tanulók beiratkozásának feltétele, hogy a tanuló az előző tanévet eredményesen befejezte és tanulmányi eredményéről bizonyítványt kapott.

3.2. A tanulók felvétele

A zeneiskola a tanulmányokat kezdő tanulóknak előzetes meghallgatást tart, mely alkalommal szaktanári javaslat alapján (a maximálisan felvehetők létszámát figyelembe véve) az igazgató dönt a felvételről.
A felvételi eredményéről 30 napon belül a szülőt írásban, illetve a hirdetőtáblára kifüggesztett értesítés alapján kell tájékoztatni.

Sikeres felvételi esetén a gyermek tanárokhoz, illetve csoportba történő besorolását írásban kérvényezheti, de szakmai szempontok alapján az igazgató dönt.

A zeneiskola tanulói összetételénél az iskola vezetése figyelmet fordít arra, hogy a felvehető növendékek elsősorban a kerületben élők közül, illetve a kerület iskoláiban tanulók közül kerüljenek ki. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azonban azt a tényt sem, hogy a kerülethatáron élők is igényt tarthatnak a fennmaradó helyekre. Az iskola szakmai színvonalát hűen tükrözi az a tény is, hogy a nagy szakmai múlttal rendelkező tanárokhoz jelentkeznek más kerületből, valamint vidékről is növendékek. Az iskolában oktatott tantárgyak közül vannak olyanok is, amelyeket nem oktatnak a környező kerületi zeneiskolákban, ezért ezen a tanszakokon is vannak „külsős” jelentkezők. Ez utóbbi esetek a zeneiskola összlétszámát tekintve igen csekély számúak, de felvételük támogatása – az egyedi elbírálásuk után – mindenképpen szükséges.

A növendékeket 6 éves kortól fogadjuk; 6 és 22 év között bármikor beléphetnek az oktatási rendszerünkbe, de 22 év fölött csak azok a tanulók folytathatják zeneiskolai tanulmányaikat, akik azt megelőzően már megkezdték a képzést.

A tanulók életkor és iskolatípus szerinti megoszlása (2020/2021-es tanév):

- általános iskolás (6-14 éves) 73%
- középiskolás (14-18 éves) 15%
- egyetemista (18-22 éves) 7%
- felnőtt (22 év feletti) 5%

A százalékos arány mutatja, hogy összességében a tanulók 88%-a fedi le a 6-18 éves korosztályt. A 18 év felettiek létszáma elengedhetetlenül szükséges az együttesek szakmai színvonalának szinten tartásához.

3.3. A tanulók átvétele

Az átvételi kérelmeket az igazgató átvizsgálja.
Az intézmény a más zeneiskolából jelentkezők meghallgatásánál fenntartja a jogot, hogy a növendék által nyújtott teljesítmény alapján sorolja őt újabb évfolyamba, az elvégzett évfolyamok figyelmen kívül hagyásával. Minden esetben a szülővel egyezteti a határozatban foglaltakat.

3.4. Beiratkozás

A zeneiskola a beíratást a tanév megkezdését megelőző szorgalmi idő végén, a bizonyítvány kiadása után júniusban, előre meghatározott időpontokban, illetve pótbeíratást a kezdődő tanévet megelőző héten tartja.

A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Az iskolába felvett tanulók osztályba, vagy csoportba való beosztásáról a szakmai közösség véleményének kikérésével az igazgató dönt.

A beiratkozás a szülői nyilatkozat megtételével (nagykorú tanuló esetén saját jogú nyilatkozattétel), a térítési-, illetve tandíj befizetésével válik érvényessé. A díjfizetési kötelezettség mérséklésére vagy mentességére vonatkozó iratokat is ez alkalommal kell benyújtani. Az új tanévre szóló díjak megállapítása a leadott bizonyítványban, annak hiányában a törzslapban, illetve az iskolai KRÉTA felületen megjelölt tanulmányi előmenetel szerint történik.

3.5. A tanulói jogviszony megszüntetése

A tanulói jogviszony megerősítését minden tanuló számára a befejezett tanév végén történő beiratkozáskor, illetve a pótbeiratkozáskor kell megtenni, ellenkező esetben a tanulói jogviszony automatikusan megszűnik.

- A zeneiskolából történő tanév közbeni kimaradást írásban kell bejelenteni, hogy az iskola a változást jelenthesse a Közoktatás Információs Rendszerében. Ha a szülő, illetve a nagykorú tanuló bejelenti, hogy kimarad az iskolából, a bejelentésben megjelölt napon a tanulói jogviszony megszűnik.
- Ha a tanuló jogviszonyát fizetési hátralék miatt az igazgató a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló eredménytelen felszólítása és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, az e tárgyban hozott döntés jogerőre emelkedésének napján érvénybe lép.
- Megszűnik a tanulói jogviszony a kizárás, az iskolából fegyelmi határozat jogerőre emelkedése napján.

II. RÉSZ

Helyi tanterv

2020. február 8-án hatályát vesztette az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet.

A Rendelet 1. számú melléklete változatlan formában jelen alapprogram (NAT) 1. sz. melléklete, amely szerint – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról szóló 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet hatályba lépését megelőzően – folytatott képzések felmenő rendszerben folytathatók, oly módon, hogy a tanulmányaikat már megkezdett tanulók azt legkésőbb a 2026/2027. tanévig be tudják fejezni.

Az igazgató a mindenkori jogszabályok tükrében, az intézmény sajátosságaihoz igazítva, a tantestülettel közösen alakítja ki a pedagógiai program részeként a helyi tantervet és annak tartalmát folyamatosan figyelemmel kíséri, szükség esetén módosító javaslattal élve.

A tantervi programban a tanulás, tanítás egységes, tervezett folyamatként valósul meg.
Tartalmazza az egyes tanszakok óraszámait, az előírt tananyagot, fejlesztési követelményeit, a felhasználható kották jegyzékét.

1. A művészeti tárgyak oktatásának cél- és feladatrendszere

1.1. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei

- A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.
- A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).
- A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése.
- A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.
- A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

- A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- Az értékes zene megszerettetése. A növendékek zenei ízlésének formálása.
- A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.
- Tehetséggondozás.
- A zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra.
- A növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.
- Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.
- Az amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.
- Cserekapcsolatok létesítése hazai és – lehetőség szerint – külföldi zeneoktatási intézményekkel.

1.2. A képzés struktúrája

A zeneiskola alapfokú művészetoktatási intézményként zeneművészeti ágban 12 évfolyamon látja el a növendékek zenei képzését és oktatását.

Oktatásunk három pedagógiai szakasza:

- 2 év előképző (EK. 1., EK. 2.)
- 6 év alapfok (1., 2., 3., 4., 5., 6. évfolyam)
- 4 év továbbképző (7., 8., 9., 10. évfolyam)

Az intézményben működő munkaközösségek:

akkordikus, billentyűs, fúvós, vonós, zeneismeret

A szakok tantárgyai: zongora, hegedű, brácsa, gordonka, nagybőgő, gitár, fuvola, furulya, klarinét, trombita, hárfa, magánének, szolfézs előképző, szolfézs, zeneirodalom, kamarazene.

1.3. Órahálók

A 3/2011. (I.26) NEMFI rendelet 2. sz. melléklete változatlan formában a jelen alapprogram (NAT) 2. melléklete alapján.

1.3.1. Hangszeres tanszakok, egyéni képzés

„A" tagozatos óratervek: előképző, alapfokú és továbbképző évfolyamok. Az alapfok elkezdésének nem feltétele az előképzős évfolyamok elvégzése.

„A" tagozatos óraterv 1:

(2)+6+4 évfolyam: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, trombita, kürt, hárfa, gitár, zongora, hegedű, gordonka

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

„A" tagozatos óraterv 2:

(1)+4+4 évfolyam: brácsa, nagybőgő

Tantárgy	Évfolyamok								
	Előképző	Alapfok				Továbbképző			
	(1)	1	2	3	4	5	6	7	8
Főtárgy	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	2	2	2	2				
Kötelezően választható tantárgy						2	2	2	2
Választható tantárgy	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

„A" tagozatos óraterv 3:

(1)+6 évfolyam: magánének

Tantárgy	Évfolyamok						
	Előképző	Alapfok					
	(1)	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	(2)	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy						2	2
Választható tantárgy	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A tanítási órák időtartama:

(A megadott időtartam minden esetben hetente értendő.)

- Főtárgy: „A” tagozaton 2×30 perc (egyéni oktatás)
- Kötelező tárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2×45 perc (csoportos oktatás)
- Kötelezően választható tárgy: 5-10. évfolyamig
- Csoportos foglalkozás: 2×45 perc (zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene: 2-8 fő)
- Választható tárgy: az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1, vagy 2 tantárgy
  - Egyéni foglalkozás: minimum 1×30 perc
  - Csoportos foglalkozás: minimum 1×45 perc (zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene: 2-8 fő)

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakokon: (min.)

- EK. 1-2. és 1. évfolyam – 5 perc
- 2-3. évfolyam – 10 perc
- 4. évfolyamtól 15 perc

Vokális tanszakon:

- a teljes képzési időben 20 perc

„B” tagozat:

Főtárgy: hangszeres és vokális tanszakok alapfok 2. évfolyamától javasolt.

Kötelező tárgy: szolfézs

Kötelezően választható tárgy: zongora (kivéve a zongora főtárgy esetében) a 3. évfolyamtól.

Választható tárgyak: zeneirodalom, második hangszer, magánének, kamarazene, kórus.

Korrepetíció: a hangszeres (kivéve zongora, gitár, hárfa tárgyak) és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

„B” tagozatos óratervek: előképző, alapfokú és továbbképző évfolyamok. A zárójelbe tett évfolyamok az „A” tagozaton végzett előtanulmányokat jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

„B” tagozatos óraterv 1:

(2+1)+5+4 évfolyam: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, trombita, kürt, hárfa, gitár, zongora, hegedű, gordonka

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	(1)	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy					0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1
Választható tantárgy	(2)	(2)	(2)	0-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	(4-6)	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

„B” tagozatos óraterv 2:

(1+1)+3+4 évfolyam: brácsa, nagybőgő

Tantárgy	Évfolyamok								
	Előképző	Alapfok				Továbbképző			
	(1)	(1)	2	3	4	5	6	7	8
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy				1	1	1	1	1	1
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

„B” tagozatos óraterv 3:

(1+1)+5 évfolyam: magánének

Tantárgy	Évfolyamok						
	Előképző	Alapfok					
	(1)	(1)	2	3	4	5	6
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy				1	1	1	1
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	0-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A tanítási órák időtartama:

- Főtárgy: „B” tagozaton 2×45 perc (egyéni oktatás)
- Kötelező tárgy: 2×45 perc (csoportos oktatás)
- Kötelezően választható tárgy: zongora, min. 1×30 perc (egyéni oktatás)
- Választható tárgy: 1 vagy 2 tantárgy
  - Egyéni foglalkozás: minimum 1×30 perc
  - Csoportos foglalkozás: minimum 1×45 perc

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakokon:

- 2. évfolyam – 15 perc
- 3-4. évfolyam – 20 perc
- 5. évfolyamtól – 25 perc

Vokális tanszakon:

- a teljes képzési időben 30 perc

1.3.2. Zeneismeret és kamarazene tanszakok, csoportos képzés

„A" tagozat

Főtárgy: szolfézs, zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene.

Kötelező tantárgy: szolfézs főtárgynál zongora, zeneirodalom és kamarazene tárgynál zongora, vagy a korábbiakban tanult hangszeres tárgy.

Választható tárgy: második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, szolfézs, zeneirodalom, zeneelmélet.

Csoportos óraterv 1:

(2)+6+4 évfolyam: szolfézs. Előképző, alapfokú és továbbképző évfolyamok. Az alapfok elkezdésének nem feltétele az előképzős évfolyamok elvégzése.

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(1-2)	(1-2)	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	(2-4)	(2-4)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Csoportos óraterv 2:

2+4 évfolyam: zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene.

Zeneirodalom és zeneelmélet: főtárgy, kötelezően választható, vagy választható tárgy, az alapfok 5. évfolyamától tanulható.

Kamarazene

- főtárgy: csak az alapfokú hangszeres, vagy magánének évfolyamok elvégzése után tanulható, illetve a hangszeres főtárgyból sikeresen teljesített művészeti záróvizsga után kérvényezhető és – a tantárgyfelosztás függvényében – elkezdhető a képzés.
- kötelezően választható tantárgy: a 4. évfolyam után tanulható

Tantárgy	Évfolyamok					
	Alapfok		Továbbképző			
	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A főtárgyként nem választható tantárgyak képzési ideje:

- szolfézs kötelező: (2)+4 évfolyam
- zenekar: kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható
- kórus: kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható

A tantárgyi órák időtartama:

- Főtárgy: „A” tagozaton 2×45 perc, kamarazene csoportlétszáma: min. 2 fő
- Kötelező tárgy: „A” tagozaton egyéni oktatás 2×30 perc
- Választható tárgy: egyéni foglalkozás min. 1× 30 perc, csoportos foglalkozás min. 1×45 perc. Zenekar és kórus min. 9 fő, kamarazene 2-8 fő

Korrepetíció:

- a teljes képzési idő alatt a kötelező hangszerhez szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás ideje (kivéve: zongora, gitár, hárfa)
  - EK. 1-2 és 1. évfolyamon – 5 perc
  - 2. évfolyamtól – 10 perc

„B” tagozat

Főtárgy: szolfézs

Kötelező tantárgy: zongora

Választható tárgy: második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, zeneirodalom, zeneelmélet.

Óraterv

4+4 évfolyam: szolfézs

„B” tagozatra a tanulót a zenei előtanulmányokat követően, az alapfok 2. évfolyamától lehet irányítani.

Tantárgy	Évfolyamok							
	Alapfok				Továbbképző			
	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A tanítási órák időtartama:

- Főtárgy: csoportos oktatás, 2×45 perc
- Kötelező tárgy: egyéni oktatás 2×30 perc
- Választható tárgy: egyéni foglalkozás min. 1× 30 perc, csoportos foglalkozás min. 1×45 perc. Zenekar és kórus min. 9 fő, kamarazene 2-8 fő

Korrepetíció:

- a teljes képzési idő alatt a kötelező hangszerhez szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás ideje (kivéve: zongora, gitár, hárfa)
  - egységesen 10 perc

A szolfézs előképző két évfolyamát a növendéknek nem kötelező elvégeznie, de a hangszeres beiskolázás alkalmával figyelembe vesszük annak meglétét.

Intézményünk a hangszeres tanulmányok előkészítéseként az általános iskolák 1. és 2. osztályos tanulóinak előképző (szolfézs előképző 1. és 2. évfolyam) keretén belül tart foglalkozásokat a kerületi oktatási intézményekben, a tanulók iskolai tanrendjéhez igazodva. A két éves előkészítés után lehetőséget adunk a megfelelő képességű növendékek hangszeres osztályba való irányítására, illetve a kiemelkedő tehetségű tanulók számára – az engedélyezett tanulói létszámon belül - ezen időszak alatt biztosítjuk a hangszeres előkészítő osztályokban való részvételt.

A hangszeres oktatás „A” tagozatos heti kötelező óraszáma: 2 x 30 perc egyéni foglalkozás keretében. A kiemelkedő tehetségű növendékek képzésére az alapprogram lehetőséget ad ún. „B” tagozatos oktatásra, mely emelt óraszámban (2 x 45 perc) teszi lehetővé a képességek fejlesztését. Ezen túl a tehetséggondozás megvalósulása érdekében tovább bővíthető az órakeret.

Az intézményünkben tanulók elméleti oktatása a kötelező tárgyak tanításában valósul meg, mely a 4. évfolyamig kötelező, azon túl a kötelezően választható tárgyak kategóriában kerül oktatásra.

Korrepetíció: a hangszeres oktatás szerves része, kötelező foglalkozásként értelmezhető az alábbi hangszerek és szakokon: furulya, fuvola, klarinét, trombita, hegedű, brácsa, gordonka, nagybőgő, magánének.

Az intézményünkben működő együttesek munkájában való részvétel is a kötelezően választható tárgyak, ill. a választható tárgyak lehetőségeit bővíti, amikor az elméleti oktatás négy alapfokon kötelező évfolyamát befejezték a tanulók, és hangszeres tudásuknak szintje megfelel a választott együttes munkájához. Választható zenei együtteseink:

- fuvolaegyüttes
- vonószenekar
- fúvószenekar
- kamaraegyüttesek
- énekkar (Wolfies Kórus)

A Tücsökzenekar, valamint az énekkar foglalkozásain való részvétel a választható tárgyak körébe tartozik, a kötelezően választható elméleti tárgyak mellett teljesíthető, max. a heti 6 tanóra eléréséig.

Minden tanulónak joga van – térítési díj ellenében – az óratervben előírt főtárgyi, kötelező és választható tárgyakból 6 tanítási órának, ill. 300 percnek megfelelő óraszámot, foglalkozást igénybe venni. Az ezen felüli oktatásért tandíjat köteles fizetni, melynek összegét a fenntartó rendeletben határozza meg.

Kötelező, vagy kötelezően választható tárgy tanulása alól, vagy az órák látogatása alól rendkívüli esetben felmentés kérhető. Az írásbeli kérelmet az igazgató bírálja el és döntését írásban közli az érintettel.

1.4. A tanszakok, tantárgyak előírt tananyaga

Az intézményünkben oktatott szakok és tárgyak előírt tananyaga a NAT-ban foglaltakat – részletes, évfolyamonként meghatározott, javasolt tananyag – veszi irányadónak, és pedagógusaink ennek alapján végzik oktató tevékenységüket**.** A részletes, évfolyamra lebontott tananyagot az egyes szakok munkaközösségei részleteiben kiegészítették. A kidolgozott tananyag a Pedagógiai Program mellékletét képezi, valamint megtalálható a tanszakvezetőknél.

1.5. A kotta és tankönyvek kiválasztásának elvei

Az alapfokú művészetoktatási intézményekben a szakkönyvek szerepét a kottakiadványok töltik be. A tényleges oktatás egy része az ún. hangszeres iskolák segítségével történik. Ezek didaktikus célú kiadványok, melyek egy bizonyos hangszer megtanulását elősegítő többkötetes művek, melyekben a gyakorlatok nehézségi fok szerint következnek. Az oktatást segítik továbbá a tematikus célú kiadványok, gyűjtemények, albumok. a magasabb osztályos, kamarazenélésben, zenekarban részt vevő növendékek számára az együttzenélés műveléséhez speciális kottaanyag szükséges.

A pedagógus a tantervi programokban meghatározott ajánlások zeneirodalmából választja ki a munkája során használt kottákat és tankönyveket. Figyelembe veszi a tanuló életkorát és képességeit, előrehaladási menetét. A pedagógus szem előtt tartja mindazt az értékszemléletet, mely az egyetemes zenekultúrában az elmúlt századok során kialakult, megfelelő arányt tartva az egyetemes és nemzeti népi kultúránk megjelenítése között. Mindenkor vállalt feladata a kortárs zenekultúra figyelemmel kísérése, az irányított érdeklődés felkeltése és megjelenítése a tanítási anyagban az előírtak kiegészítése és aktualizálásaként.

Pedagógusaink használják az intézmény székhelyén működtetett könyv- és kottatárat, valamint az ott fellelhető digitális adathordozókat (CD, DVD), ezek beszerzéseihez a tanszakvezetők tesznek javaslatot. Figyelemmel kísérik a legújabb kiadványok, hanganyagok megjelenését.
A hangszeres órák kottaanyagának beszerzéséhez pedagógusaink igénybe veszik a szülők segítségét, mérlegelve a családi háttér anyagi lehetőségeit is. Szükség esetén a kották – a főtárgy tanáron keresztül – az intézmény kottatárából kölcsönözhetők.
Az elméleti órák tanítási anyagához használatos „alaptankönyvet” 4. osztálytól intézményünk kölcsönzés formájában (a lehetőségeinkhez mérten) biztosítja, ezzel próbál azon a gondon segíteni, amit a zeneiskolában használható kiadványok anyagi terhe jelent, hisz a csoportos órák tankönyve sem minősül „tankönyvnek”, tehát államilag nem támogatott.

Pedagógusaink felhívják a növendékek és szüleik figyelmét az interneten fellelhető kották alkalmazásának jogszerűségére, valamint arra, hogy ezek a „kiadványok” gyakran szakmailag nem megbízható forrásból származnak, pedagógiai célú használatuk megkérdőjelezhető.

2. A pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai

2.1. Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területén

2.1.1. Bemeneti kompetencia

Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszik az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.

2.1.2. Szakmai kompetencia

A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).

A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.

A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése.

2.1.3. Személyes kompetencia

Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

2.1.4. Társas kompetencia

Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.
Esélyegyenlőség.

2.1.5. Módszertani kompetencia

A módszertanilag tervezett pedagógiai munka az ismeretek átadásának, készségek elsajátításának érdekében a tanulás folyamatának ellenőrzésén alapul. A növendékek teljesítményének állandó elemzése és pozitív irányú értékelése határozza meg a pedagógiai munka további menetét.

Pedagógusaink a tanulók életkori sajátosságainak, mentális fejlettségének, már megszerzett tudásának és a tantervi követelmények figyelembe vételével tervezik meg az egyénre szabott éves tananyagot, melyet szükség esetén a kitűzött célok megvalósítása érdekében módosítanak. A tanórai munka során – metodikai szempontok alapján – figyelmet fordítanak a zeneoktatás minden területének (stílusismeret, technika, zenei megoldások stb.) fejlesztésére. Széleskörű módszertani ismereteik felhasználásával képesek a leghatékonyabb módon az ismeretek átadására.

A pedagógusi munka a gyermekek utánzási képességének felhasználására épít (előjátszás, előéneklés), majd a tanulási folyamat során – állandó kontroll mellett – pedagógusaink feladata, hogy kialakítsák növendékeikben az önálló tanulás képességét.

- Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, az előadóművészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- Tehetséggondozás.
- Hátrányos helyzetűekkel való differenciált foglalkozás.
- A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

- A tantervi követelmények adta keretek között a tanuló egyéni adottságainak, fejlettségi szintjének figyelembe vétele.
- Az elméleti órákon elsajátított ismeretek gyakorlatban történő alkalmazására való nevelés.
- A tanulók életkori sajátosságait és egyéb más területeken megszerzett tudását szem előtt tartva, a megfelelő módszertani elemek kiválasztása és használata a pedagógiai munka során, ideértve a verbális kommunikáció adekvát használatát.
- Kizárólag megbízható források kiválasztásával – pedagógiai célzattal – a világháló nyújtotta lehetőségek kihasználására való ösztönzés, minden esetben felhívva a tanuló figyelmét a biztonságos internet-használatra.

3. Az előmenetel értékelési szempontjai és módjai

3.1. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A zeneiskola növendékei közül azok léphetnek magasabb évfolyamba, akik az előírt tantervi követelménynek eleget tettek, és mind hangszeres, mind elméleti tárgyból sikeres vizsgát tettek.

A tanuló akkor engedhető vizsgára

- ha az igazolatlan órák számában nem haladja meg a 10-et. (A 10-nél több igazolatlan hiányzás esetén az iskola legalább két alkalommal történő írásbeli szülői értesítés után a tanulót kizárhatja az iskolából.)
- ha igazolt hiányzásai nem éri el a tanítási órák számának egyharmadát.

Amennyiben a növendék igazolt hiányzás miatt az év végi vizsgán nem vett részt, szaktanári véleményezés mellett – a tanév szorgalmi időszakának teljesítése alapján – a tantestület határozata alapján a „felsőbb évfolyamba léphet” bizonyítványi záradékkal folytathatja tanulmányait.

Az előképző osztályok elvégzését az iskola akkor tekinti megfelelőnek, ha a tanuló szöveges értékelése kiválóan, ill. jól teljesített. Ez feltétele a hangszeres oktatásra való jelentkezésnek.

A művészeti alapvizsga teljesítése feltétele a továbbképző évfolyamba (7. évfolyam) való lépésnek. A vizsgarészek osztályzataiból kapott átlagjegynek legalább közepesnek kell lennie a továbbhaladáshoz.

3.1.1. Tanulmányok folytatása ugyanabban az osztályban

Az a tanuló, aki önhibáján kívül nem tudta elvégezni az előírt tananyagot, írásban kérheti évfolyamának folytatását, melyet szaktanári véleménnyel támaszt alá. Ez esetben mentesül a vizsga letételének kötelezettsége alól, de az alapfok elvégzésének 6 évfolyama alatt ezt csak egyszer veheti igénybe.

3.1.2. Összevont beszámoló

A tanuló - előmenetele alapján – két, vagy több év anyagát is elvégezheti egy tanítási éven belül, és a vizsgán tanúsított teljesítménye alapján magasabb évfolyamba sorolható, ha annak szándékát a tanév végi vizsga-időszakát megelőzően írásban bejelentette, vagy osztályozó vizsgára jelentkezett.

- A főtárgyi beszámoló anyagát kétharmad részben a magasabb osztály anyagából kell összeállítani.
- A kötelező tantárgynál a magasabb osztály követelményei alapján kell az osztályzatot megállapítani.
- Összevont beszámolót a tanév végi beszámolókkal egyidejűleg, vagy az igazgató által megadott időben lehet tartani.

3.1.3. Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet az a tanuló, aki főtárgyból és kötelező tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott.

- A javítóvizsgát az új tanév oktatásának megkezdése előtt augusztus 15 és 31 között lehet letenni.
- A javítóvizsga napját az igazgató állapítja meg.
- A javítóvizsga idejéről és a vele kapcsolatos tudnivalókról az igazgató a tanulók szüleit írásban értesíti.
- Ha a tanuló a javítóvizsgán nem jelenik meg, vagy a javítóvizsgán nem felelt meg, tanulmányait csak az osztály megismétlésével folytathatja.
- A javítóvizsgát 3 tagú bizottság előtt kell megtartani, melynek elnöke az igazgató vagy megbízottja, tagjai a tanszakvezető, valamint a főtárgy tanár.
- Indokolt esetben a vizsgán résztvevők számát az igazgató bővítheti.
- A vizsga eredményét a főtárgy tanára vezeti be a törzslapra és a bizonyítványba.
- A záradékot az igazgató és a főtárgy tanár írja alá, az eredményhirdetés a bizonyítvány kiosztásával történik.
- A javítóvizsga nem nyilvános és nem ismételhető meg.

3.2. A tanulmányok alatti vizsgák követelményei és szabályai

3.2.1. Félévi és év végi beszámolók

A tanulóknak félévi és év végi hangszeres, valamint elméleti beszámolót kell tenniük.

A beszámoltatás különböző szakaszai és formái:

- A ***zenei előképző osztályok évfolyamain*** a beszámoltatás nyilvános, bemutató óra keretén belül történik, időpontot egyeztetve az iskola vezetőségével, és a szülők írásbeli meghívásával.

- A ***félévi beszámoló*** történhet tanszaki előjátszás formájában, koncertszerűen is, vagy zártkörű meghallgatásként kerülhet megszervezésre. A félévi beszámoló módjáról a munkaközösségek döntenek, a tanszakvezető megjeleníti a tanszak munkatervében.

- Az ***év végi beszámoltatás*** kizárólag a vizsgáztatás keretein belül történik, mely az igazgató vagy helyettese, és a tanszakvezető jelenlétével történik, lebonyolításáról a vizsga-jegyzőkönyv tanúskodik. ***A vizsga mindig zártkörű.*** A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze a tantervi program alapján.

- Az ***elméleti tárgyak*** félévi vizsgái csak írásban, az év végi vizsgái írásban és szóban történnek, a munkatervben meghatározott rendben, a tanszakvezetővel egyeztetett alapkövetelményi szint szerint. Az év végi szóbeli vizsga zártkörű.

A szülő írásban kezdeményezheti gyermeke egyéni bánásmódját szakértői vélemény benyújtásával. Az abban szereplő javaslatok figyelembevételével az igazgató dönt az egyéni bánásmód lehetőségeiről. (írásbeli vizsga idejének hosszabbítása, írásbeli vizsga szóban történő teljesítése, szóbeli vizsga írásban történő teljesítése, felmentés vizsgakötelezettség alól.)

FÉLÉVKOR	„A” TAGOZAT	hangverseny, vagy zártkörű meghallgatás
FÉLÉVKOR	„B” TAGOZAT	zártkörű vizsga
TANÉV VÉGÉN	„A” TAGOZAT	zártkörű vizsga
TANÉV VÉGÉN	„B TAGOZAT”	zártkörű vizsga
ELŐREHOZOTT MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA SZOLFÉZSBÓL	„A” és „B” TAGOZAT	zártkörű írásbeli vizsga
MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA (HANGSZERES)		zártkörű vizsga
MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA (HANGSZERES)		zártkörű vagy nyilvános vizsga (a szaktanár véleményének kikérésével a tanuló dönthet)

3.2.2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga

3.2.2.1. A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti alap- és záróvizsgára a jelentkezés írásban történik, az intézmény által kiadott űrlap határidőre történő leadásával. A jelentkezési lapon a főtárgyat tanító tanárnak jeleznie szükséges a vizsgára történő jelentkezés támogatását, ill. ellenzésének tényét.

A szolfézs előrehozott alapvizsga teljesítése nem kötelező, de feltétele a főtárgy alapvizsga letételének. A vizsga teljesítésének formájáról a szülő a tanítási év elején (szolfézs 4. osztály) írásban tájékoztatást kap a szolfézs tanártól.
A vizsga letételét a szülő írásban kérvényezi, a jelentkezési lap tartalmazza a szolfézs tárgyat tanító tanár ajánlását is.

3.2.2.2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai, meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – a Nemzeti Alaptanterv részeként szereplő, az alapfokú művészetoktatás alapprogramja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.

Intézményünkben a vizsgabizottság tagjai:

- igazgató, vagy igazgatóhelyettes
- tanszakvezető
- főtárgy tanár

A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata, annak lebonyolításáról és részleteiről írásban értesíti az érintetteket a tanév elején.

Az előre hozott szolfézs alapvizsga feladattípusait a zeneismeret tanszak tanárai jelölik ki az aktuális tanév elején.
A vizsgabizottság az általa vezetett jegyzőkönyv adatai alapján igazolja a vizsga letételét.

Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

3.2.2.3. A művészeti alapvizsga lebonyolításának eljárásrendje

A Zeneiskola a törvényi előírások figyelembevételével különböző módokban teszi lehetővé a művészeti alapvizsga teljesítését. A tanulók megváltozott tanulási szokásai, és a tantervi követelmények és előírások sokféle lehetőséget biztosítanak a kötelező és kötelezően választható tárgyak teljesítésére, ezért egyfajta vizsgázási standard nem használható.

A Farkas Ferenc Zeneiskola művészeti alapvizsgája és záróvizsgája két-két egységből tevődik össze.

Alapvizsga:

1. *elméleti írásbeli alapvizsga:*

- előre hozott alapvizsga szolfézs 4. évfolyamában
- B-tagozatos hangszeres főtárgyasok esetében a 6. évfolyamban (2020/2021- es tanévtől felmenő rendszerben)
- zeneirodalom főtárgyasok: teszt, ami 15-20 általános zenei-zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos feladatot tartalmaz

2. *gyakorlati alapvizsga*:

- hangszeres főtárgy alapvizsga
- szolfézs főtárgyas szóbeli beszámoló és kötelező hangszer

Záróvizsga:

1. *elméleti szóbeli záróvizsga:*

- tanszakonként meghatározott, 5 témakörből álló elméleti sor

2. *gyakorlati záróvizsga:*

- hangszeres főtárgy alapvizsga

Az alap- és záróvizsga érdemjegye a két egység átlagából tevődik össze.

A vizsga letételét és eredményét az év végi bizonyítványban és a törzslapon záradékolni kell.

3.2.2.4. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok átlaga adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.
Sikertelen vizsga esetén a javítóvizsgára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

3.3. A tanulói teljesítmény értékelése

3.3.1. Értékelési szempontok

A tanuló tanulmányi előmeneteléről - a különböző tanítási szakaszokban – több formában és módon kap értesítést a szülő és a tanuló.

Az évközi munkáról a hangszeres szaktanár folyamatos értékelést adhat

- a tájékoztató füzetben bejegyzettekben, melynek tudomásul vételét a szülő aláírásával igazolhatja,
- az E-Kréta naplóban.

A havi érdemjegyben való értékelés mellett a félévi meghallgatásokon és év végi hangszeres, illetve elméleti vizsgákon teljesítettek alapján történik az értékelés.

Az 1. félév zárásakor a főtárgy tanár értékel. Az értékelésben a tanár figyelembe veszi a tanuló képességeit, azok fejlődésének ütemét, a képességfejlesztésben szem előtt tartva az előírt tantervi követelményeket. Az értékelés fő hangsúlyában az évközi tanulási folyamatban elért eredményességet, szorgalmat veszi alapul, hozzátéve a beszámolón tett teljesítményt. A pedagógus a tanulói munkák értékeléséből kapott adatokat elemzi, az egyéni, illetve a csoportos fejlesztés alapjaként felhasználja, szükség esetén gyakorlatát módosítja.

A tanév végi – zártkörű – vizsgán min. három főből álló bizottság előtt adnak számot a tanulók tudásukról.
A bizottság tagjai: igazgató, vagy igazgatóhelyettes, tanszakvezető, főtárgy tanár.
A bizottság a tanuló főtárgy jegyét az évközi munka mennyisége és minősége, valamint a beszámolón nyújtott teljesítménye alapján állapítja meg.
A szorgalmi jegy megállapítása a főtárgy tanár kompetenciája; a jegy megállapítása az egész évben nyújtott munka alapján történik.

3.3.2. Az értékelés módjai

3.3.2.1. Szöveges értékelés

- előképző 1. évfolyam 1. félévében: csak szorgalomjegy, és szöveges értékelés
- előképző 1. évfolyam év végi és előképző 2. évfolyam értékelése: érdemjegy szöveges értékeléssel és szorgalomjeggyel történik
- hangszeres osztályok értékelése érdem- és szorgalomjeggyel történik.
- A választott tantárgyak értékelése csak szöveges értékeléssel történik.
- A kötelező és kötelezően választható tantárgyak értékelése érdemjeggyel történik.

3.3.2.2. Érdemjegyek

Alapfok és továbbképző évfolyamokban.

- ***jeles (5)***

  az a tanuló,

  - aki elvégezte osztályának megfelelő tananyagát,
  - a vizsgán darabjait muzikálisan adja elő,
  - kevés hibával játszik,
  - a zenei utasításokat betartva, érzelmileg kifejezően közvetíti az darabjait.

- ***jó (4)***

  az a tanuló,

  - aki elvégezte osztályának megfelelő tananyagát,
  - darabjait muzikálisan adja elő,
  - előadásának érzelmi kifejezése kevésbé hatékony,
  - apróbb hibákat ejt.

- ***közepes (3)***

  az a tanuló,

  - aki darabjainak bemutatásakor nem törekszik maximális tudásszintre,
  - nem elég alapos,
  - vizsgadarabjainak előadása több kívánnivalót hagy maga után (pl.: megakadások, újrakezdések, kéztartási problémák, stb.).

- ***elégséges (2)***

  az a tanuló,

  - aki a minimálisan előírt tananyagot csak részben végezte el,
  - zenei előadásában érdektelen,
  - technikailag kidolgozatlan, figyelmetlen, felületes,
  - a vizsgán hiányosan produkál.

- ***elégtelen (1)***

  az a tanuló,

  - aki a minimálisan előírt tananyagot saját hibájából nem végezte el,
  - óralátogatása rendszertelen,
  - órai munkája és otthoni gyakorlása hanyag,
  - a vizsgán felkészültségről nem tesz tanúbizonyságot,
  - előadása értékelhetetlen.

  (Az elégtelen osztályzathoz fentiekből min. három kitételnek való megfelelés szükséges.)

3.3.2.3. Szorgalomjegyek

- ***példás (5)*** osztályzatot kaphat az a tanuló, aki
  - képességeihez, tehetségéhez képest tanul,
  - rendszeresen, pontosan készül feladataira,
  - kiváló eredményei vannak,
  - érdemjegyei megfelelnek képességeinek.

- ***jó (4)*** osztályzatot kaphat az a tanuló, aki
  - képességeihez, körülményeihez képest jól teljesít,
  - érdemjegyei megközelítik képességeit.

- ***változó (3)*** osztályzatot kap az a tanuló, akinek
  - tanulmányi eredményei jelentősen elmaradnak képességeitől,
  - munkájában, tanulásában csak ritkán tanúsít erőfeszítést, törekvést.

- ***hanyag (2)*** osztályzatot kap az a tanuló, aki
  - rendszeresen felkészületlen,
  - munkája megbízhatatlan,
  - kötelességét figyelmeztetésre sem végzi el.

Három alkalmat meghaladó igazolatlan hiányzás esetén „változó” minősítésnél jobb nem adható.

A félévi, valamint az év végi osztályzatok bevezetésre kerülnek az E-Naplóba, törzskönyvbe, tájékoztató füzetbe, valamint a bizonyítványba.

A térítési- és tandíj kötelezettségében csak az érdemjegy kerülhet beszámításra, érdemjegy híján a szorgalmi jegy nem képez általagot. Ezekben az esetekben a tanulót a II. díjfokozatba kell sorolni és négyes átlagúnak kell tekinteni. Az ettől eltérő esetekben az igazgató dönt a díjosztály besorolásáról.

Záradék

A Farkas Ferenc Zeneiskola tantestülete az intézmény Pedagógiai Programját felülvizsgálta és módosította az 5/2020 (I.31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet módosításáról megjelent jogszabályi előírásoknak megfelelően.

A pedagógiai program nyilvánosságát intézményünk a következő fórumokon biztosítja:

- az igazgatói irodában nyomtatott és elektronikus formában
  az iskola titkárságán, a Farkas Ferenc Zeneiskola székhelyén (1016 Budapest, Lisznyai u. 40 – 42.) Megtekinthető a törvényi előírásoknak megfelelően a hét munkanapjain a hivatali órákban: 9- 16 óráig.
- az iskola honlapján
- az Oktatási Hivatal honlapján (kir.hu) fellelhető intézményi felületen, a közzétételi listán

A pedagógiai program érvényessége, módosítása, nyilvánossága

A pedagógiai program 2021. szeptember 1-től lép életbe. Felülvizsgálatára - ha azt egyéb körülmény, jogszabály változás nem indokolja - 2026-ban kerül sor.

A pedagógiai program módosítására kötelező módon sor kerül:

- a vonatkozó jogszabály módosításakor,
- a fenntartó kezdeményezésére,
- az intézmény átszervezése esetén.

<u>Egyéb esetekben a dokumentum módosítását kezdeményezheti:</u>

- az intézmény vezetője,
- bármely szakmai (tanszaki) munkaközösség
- az Intézményi Tanács.

A módosításhoz a nevelőtestület minősített többségének (50%+1fő) támogatása szükséges.

Fenntartói és működtetői nyilatkozat

A Pedagógiai Program a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében:

„A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges.”

A. alternatíva: *A Közép Budai Tankerületi Központ, mint az intézmény fenntartója a pedagógiai program elfogadását támogatja, tekintettel arra, hogy a pedagógiai program többletfinanszírozási igényt nem tartalmaz.*

B. alternatíva: A Közép Budai Tankerületi Központ, mint az intézmény fenntartója a pedagógiai programban szereplő alapfeladatokon kívül az alábbi többletfeladatokat finanszírozza:

_____

_____

_____

Aláírásommal tanúsítom, hogy a fenntartó döntésre jogosult vezetője a Pedagógiai Program rendelkezéseivel egyetért, azokat jóváhagyja.

Kelt: Budapest, 2021……

.....

Hajnissné Anda Éva
tankerületi igazgató

Melléklet

A tantárgyak általános fejlesztési követelményei

FURULYA

Az alapfokú művészetoktatás furulya tantárgyának hangszere a barokk (angol) fogású hangszer.

A furulyatanítás általános céljai, feladatai
Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)
– a furulya lehetőségeit, saját irodalmát és a furulyán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét;
– hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit,
– a furulyacsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:
– megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test–, hangszer– és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
– dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező furulyahangot,
– differenciált hangindítást és hanglezárást,
– megfelelő tempójú repetíciót,
– laza, egyenletes ujjtechnikát,
– pontosan összehangolt nyelv– és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen
– tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
– hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
– a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.
– tegye jártassá a tanulót a furulyairodalom javát képező reneszánsz és barokk művek díszítésében.

Fordítson figyelmet
– a furulyázni tanulók alapfunkcióinak gondos megalapozására,
– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
– a lapról olvasási készség fejlesztésére,
– a különböző alaphangú furulyák használatakor az abc–s névvel történő helyes (nem transzponáló) olvasásra,
– a tudatos zenei memorizálásra,
– a művek zeneileg igényes kidolgozására,
– az eredeti furulyairodalom mellett más zenei korszakok műveinek megismertetésére
– a rendszeres társas muzsikálásra.
Tanítsa meg a tanulót a hangszer ápolására.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

A zeneiskola 1. évfolyamának tanterve a 8 éves tanulók (általános iskola 3. évfolyam) életkori sajátosságainak figyelembevételével készült. Az ennél fiatalabb tanulókkal szemben nem támaszthatók ugyanazok a követelmények.

Fejlesztési feladatok
A tanulók értelmi, érzelmi és fizikai fejlettségéhez alkalmazkodva az előképző célja a tanuló hangszeres készségének, zenei érzékének felmérése.

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer részei, összeállítása.
– Egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok
– Különböző játékmód és hangindítások
– A játszott anyagban előforduló tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A helyes légzéstechnika elsajátítása, fejlesztése.
– Játék a hangszer fejével.
– Helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása
— A helyes gyakorlás és memorizálás módjai kottával és kotta nélkül.

Ajánlott tananyag
Lőrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB 14090)
Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.
Gyermekdalok, népdalok

Követelmények
Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.
A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.
Gyermekdalok, népdalok és egyszerűbb táncok értelmesen tagolt megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Négy gyermekdal, illetve egyéb dallam a tanult hangterjedelemben, lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
A tanulók értelmi, érzelmi és fizikai fejlettségéhez alkalmazkodva az előképző célja a hangmagasság, ritmus iránti fogékonyságának, zenei memóriájának fejlesztése, aktivitásának, kreativitásának kibontakoztatása, az életkornak megfelelően játékos formában ritmikus mondókák, ütőhangszerek, esetleg táncmozgások segítségével.
Feladata olyan alapokat adni, melyekre az 1. évfolyam tananyaga szilárdan támaszkodhat.

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer részei, összeállítása.
– Egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok.
– Különböző játékmód és hangindítások .
– A játszott anyagban előforduló tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A helyes légzéstechnika elsajátítása, fejlesztése.
– Helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása.

– Az ismert hangterjedelmen belül lehetőleg intenzív, lebegésmentes hang elérése.
– A helyes gyakorlás és memorizálás módjai kottával és kotta nélkül.

Ajánlott tananyag
Lőrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB 14090)
Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.
Gyermekdalok, népdalok

Követelmények
Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.
A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.
Gyermekdalok, népdalok és egyszerűbb táncok értelmesen tagolt megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Négy gyermek– vagy népdal, illetve egyéb dallam a tanult hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével, lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer részei, összeállítása.
– Különböző ritmusértékek, pontozások, ütemsúlyok, felütés.
– A játékmód és az artikuláció alapfogalmai, különböző hangindítások és hanglezárás nyelvvel.
– A játszott anyagban előforduló tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A szerkezet és tagolás alapfogalmai (motívum, zenei sor stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése
– A helyes légzéstechnika elsajátítása és állandó fejlesztése.
– Helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása (a tartófunkció kialakulásának elkerülése érdekében).
– Hangképzés, különböző hosszúságú hangok.
– A *dü* és *tü* hangindítások, valamint hanglezárás nyelvvel.
– A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.
– A társas muzsikálás kezdetei, esetleg a tanár vagy zongorakísérő közreműködésével is.

Ajánlott tananyag
Lőrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB 14090)
Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.
Gyermekdalok, népdalok

Követelmények
A hangszer helyes összeállítása és ennek önálló ellenőrzése.
Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet és ritmusok biztonságos olvasása, valamint a hangkészlet fogásainak ismerete. Jól értelmezhető beintés a kamarapartner felé.
Gyermekdalok, ritmikus népdalok és egyszerűbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Két–három népdal, lehetőleg kotta nélkül.
– Egy–két könnyű tánctétel kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek
– Az eddig tanult hangkészlet bővítése, főfogásokkal is könnyen játszható trillák.
– Az artikulációk szerepe a furulyajátékban.
– Tizenhatodok, nyolcad szünet, nyújtott ritmus, nyolcad felütés.
– Régi és új stílusú magyar népdalok.
– A játszott anyag formai elemzése az életkornak megfelelő szinten: azonosság, hasonlóság, különbségek felismerése stb.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az alapfunkciók (testtartás, légzéstechnika, kéztartás) állandó ellenőrzése és fejlesztése.
– Tartott hangok gyakorlása minimális crescendo–decrescendo–val.
– A hangindítás és hangismétlés gyorsítása a nyelv lazaságának megőrzésével.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duók.

Ajánlott tananyag
Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 2.
Bali J.: Furulyaiskola I.
Béres J.: Furulyaiskola I., II. (EMB 5406, 7062)
Keuning, Hans P.: 30 simple studies
Giesbert, F. J.: 77 Daily Exercises
Anonymus: Allemande (EMB 4303)
Anonymus: Angol tánc (EMB 7888)
Anonymus: Hajdútánc (EMB 7888)
Anonymus: Rondo (EMB 7888)
Bach, J. S.: Menuett (EMB 14090/118)
Purcell, H.: A pásztor (EMB 8959)

Követelmények
Jól értelmezhető beintés a kamarapartner felé.
Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.
A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.
A *tü–dü* hangindítások zökkenőmentes, de megszólalásában határozottan megkülönböztethető alkalmazása.
Dúr skálák gyakorlása.
Rövidebb lélegzetű etűdök.
Egyszerűbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása a már megismert artikulációk és trillák alkalmazásával.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Kamaradarab (duó, trió stb.)
– Egy népdal, lehetőleg kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Egy-két különböző karakterű tánctétel kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A furulyacsalád tagjai és hangterjedelmük.
– Az eddig tanult hangkészlet bővítése.
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A játszott anyagban előforduló új ritmusértékek, ütemfajták, tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. pavane, allemande, chorea, menüett stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése
– A *tü, dü, rü* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Dúr és moll skálák fiug c^1–c^3 hangterjedelemben.
– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel játszása, szopránfurulyán.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Ajánlott tananyag
Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB14071)
Markovich J. GRADUS a barokk furulyához 3.
Oromszegi O. 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab
Sellner, J. Etüden für Oboe / I., II., III.(EMB 12002)
Hinke, G. Praktische Elementarschule für Oboe (Peters 2377)
Keuning, H. P. 20 studies
Rodgers, Ph. Sight reading exercises 118–150. (SM 1479)
Giesbert, F. J. 77 Daily Exercises
Anonymus: Lassú tánc (EMB 7888)
Bach, J. S.: Menuett (EMB 14090/142)
Bach, J. S.: Menuett (EMB 2750)
Bach, J. S.: Polonaise (EMB 14090/130)
Pepusch, J. Chr.: C–dúr szonáta III–IV. tétel (6 szopránszonáta/1.) (EMB 14071)
Purcell, H.: Bourrée (EMB 6106)

Követelmények
Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hanglezárás, hüvelykujjtechnika.
A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.
Egyszerűbb szabad díszítések a kottakép alapján.
Társas zenélésnél hangolás tanári segítséggel.
Parlando népdalok és egyszerű tánctételek értelmesen tagolt megszólaltatása, a már megismert artikulációk és trillák alkalmazásával, hangsorok, mérsékelt tempójú rövidebb etűdök.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála figurációkkal (tercek) kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Két különböző karakterű előadási darab, trillákkal, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.

– A megfelelő artikuláció megválasztásának szempontjai.
– Könnyebb ékítések a trillákon kívül: mordent, parántrilla, előkék.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. gagliarda, gavotte, siciliano stb.).
– „F" alapú furulya bevezetése, fogásai és olvasása hangzó magasságban.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A *t, d, r* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Staccato–játék nyelvzárással.
– Dúr és moll skálák c^1–h^2 -ig tercekkel, vagy hármashangzat–felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal.
– Az „F"–alapú furulya f'-c''-ig dúr skálák
– Kézfunkciók (különösen a bal hüvelykujj) fokozott ellenőrzése az altfurulya bevezetésekor.
– A „rekesz"–légzés és támasz állandó ellenőrzése, különös tekintettel az altfurulya megnövekedett levegő–szükségletére.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió.

Ajánlott tananyag
Perényi: Altfurulyaiskola
Repertoire 1a, 1b
Giesbert, F. J.: 77 Daily Exercises
Hinke, G.: Praktische Elementarschule für Oboe
Keuning, H. P.: 20 studies
Keuning, H. P.: 10 difficult studies
Keuning, H. P.: 25 studies
Keuning, H. P.: 40 simple studies
Linde, H. M.: Die kleine Übung (Tägliche Studien für ….)
Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 3.
Oromszegi O.: 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab
Sellner, J.: Etüden für Oboe / I., II. (EMB 12002)
Fesch, W. de: G–dúr szonáta III., IV. tétel (Dobblinger Musicverlag)
Pepusch, J. Chr.: d–moll szonáta III–IV. tétel (6 szopránszonáta/4.) (EMB. 14071)
Telemann, G. Ph.: G–dúr Partita VI. Aria (Tempo di Minuet) (EMB 14071)
Telemann, G. Ph.: Menuett (EMB 13100)
Vivaldi, A.: Largo (EMB 14090/167)
Händel, G. Fr.: F–dúr szonáta III., IV. tétel
Lavigne, Ph. de: Gaiment (EMB 13100)
Loeillet, J. B. John: op. 3/2 d–moll szonáta III., IV. tétel (EMB 13100)
Somis, G. B.: Allegro (EMB 14095)

Követelmények
Az összetett hangindítások gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatása alapján.
„F”–alapú furulya használata.
Összhangzatos moll hangsorok gyakorlása.
A fogástáblázat önálló használata.
A tanuló alkalmazzon minimális dinamikát a zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására, a tanár útmutatásai alapján, legyen képes változó nyomáserősségű levegővezetésre.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skálák figurációkkal, kotta nélkül.
– Két szonátatétel trillákkal, kísérettel lehetőleg kotta nélkül. Az egyik tétel lehet kamaraműis.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A trillatáblázat használata.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A játszott anyagban előforduló új tánctípusok jellegzetességei (pl. gigue, rigaudon stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése
– Gyakorlás szoprán– és altfurulyán is.
– Az artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása lehetőleg altfurulyán.
– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel való játéka altfurulyán.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szoprán– és altfurulyán.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, esetleg furulyanégyes.

Ajánlott tananyag
Repertoire 2a,2b
Perényi: Díszítéstanulmányok és variációk
Keuning, H. P. 10 difficult studies
Keuning, H. P. 25 studies
Keuning, H. P. 12 difficult studies
Kölz, E. M. l Essercizi per il Flauto dolce
Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)
Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte
Corelli, A.: Sarabande (EMB 7888)
Loeillet, J. B.: e–moll szonáta I., II. tétel op. 3/7
Loeillet, J. B.: F–dúr szonáta (szopránkiadásból 3/2.)
Pepusch, J. Chr.: G–dúr „altszonáták” 6/3. szopránon
Telemann, G. Ph.: II. G–dúr Partita – tételek
Lavigne, Ph. de: Rondeau – Tambourin I., II. (EMB 13100)
Marcello, B.: B–dúr szonáta op. 2/7 III., IV., V. tétel
Marcello, B.: d–moll szonáta op. 2/2
Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta II., I. tétel

Követelmények
Az egyszerűbb hangnemekhez tartozó fontosabb trillák ismerete.
Mordent, paránytrilla, előkék alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kamaradarb
– Egy etűd.
– Egy szonáta két tétele (lassú – gyors) – vagy szvittétel trillákkal és egyéb egyszerűbb ékesítésekkel, kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A furulya története és különböző stíluskorszakokban betöltött szerepe.
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon szoprán– és altfurulyán.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag
Perényi: Díszítéstanulmányok és variációk
Repertoire 2a,2b
Tha Baroque Solo Book
Keuning, H. P. 10 difficult studies
Keuning, H. P. 25 studies
Keuning, H. P. 12 difficult studies
Kölz, E. M. l Essercizi per il Flauto dolce
Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)
Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte
Bach, J. S.: Gavotte, Bourrée D–dúr (EMB 14071)
Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel
Händel, G. Fr.: Menuett (EMB 7888)
Loeillet, J. B.: h–moll szonáta op. 3/10 (EMB 13160–3)
Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita – tételek
Bellinzani, P. B.: C–dúr szonáta op. 3/3
Händel, G. Fr.: C–dúr szonáta III., IV. tétel
Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta III., IV. tétel
Veracini, Fr. M.: G–dúr szonáta I., II. tétel (12/2)

Követelmények
A trillatáblázat önálló használata.
Egyszerűbb trillák forgódíszítéssel.
A tanuló alkalmazzon önállóan minimális belső dinamikát zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül;
– Egy etűd,
– Két szonáta– vagy szvittétel, az egyik tétel választható kamaraműből is, trillákkal és egyéb egyszerűbb ékesítésekkel, illetve dallami díszítésekkel, kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

„B" tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B" tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A furulyacsalád tagjai és hangterjedelmük.
– Az eddig tanult hangkészlet bővítése
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– Pontozott ritmusértékek, 8–ados ütemmutatók, hemiola ismerete, használata
– Könnyebb ékítések a trillákon kívül: mordent, parántrilla, előkék.
– Enharmónia.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. pavane, allemande, chorea, menüett stb.).
– Az „f" alapú furulya bevezetése, fogásai és olvasása hangzó magasságban.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Dúr és moll skálák figurációkkal, vagy tercekkel, vagy hármashangzat felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal.
– Hosszabb zenei gondolatok egy levegőre játszása, szopránfurulyán.
– Az „f" alapú hangszer használatának gyakorlása.
– A „rekesz" – légzés és támasz állandó ellenőrzése a kétféle hangolású hangszer levegőszükségletének figyelembevételével.
– Kézfunkciók (különösen a bal hüvelykujj) fokozott ellenőrzése a kétféle hangolású hangszer bevezetésekor.
– Az abc–s névvel való helyes, nem transzponáló gondolkodás ellenőrzése különböző módszerekkel.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Ajánlott tananyag
Giesbert, F. J. 77 Daily Exercises
Hinke, G. Praktische Elementarschule für Oboe
Keuning, H. P. 20 studies
Keuning, H. P. 10 difficult studies
Keuning, H. P. 25 studies
Keuning, Hans P. 40 simple studies
Linde, H. M. Die kleine Übung (Tägliche Studien für ….)
Markovich J. GRADUS a barokk furulyához 3.
Oromszegi O. 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab
Sellner, J. Etüden für Oboe / I., II. (EMB 12002)
Bach, J. S.: Menuett I. (EMB 4303)
Bach, J. S.: Polonaise (EMB 14090/130)
Corelli, A.: op. 5/8 a–moll szonáta III., II. tétel
Fesch, W. de: G–dúr szonáta III., IV. tétel (Doblinger Musicverlag)
Pepusch, J. Chr.: C–dúr szonáta (6 szopránszonáta/1.)
Händel, G. Fr.: F–dúr szonáta III., IV. tétel (EMB 13100)
Loeillet, J. B. John: op. 3/2 d–moll szonáta III., IV. tétel (EMB 13160–3)
Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta II., I. tétel

Követelmények
Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hanglezárás, biztos hüvelykujjtechnika.
A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.
Összetett hangindítások gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján.
Moll hangsorok gyakorlása.
Társas zenélésnél hangolás tanári segítséggel.
A tanuló alkalmazzon minimális dinamikát, zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására, a tanár útmutatásai alapján, legyen képes változó nyomáserősségű levegővezetésre.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála figurációkkal, vagy tercekkel, vagy hármashangzat felbontásokkal, kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Két különböző karakterű előadási darab/tétel, trillákkal, kísérettel, lehetőleg kotta nélkül. Az egyik tétel választható kamaraműből is.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A trillatáblázat használata.
– Jelzetlen kötelező díszítések szükségességének felismerése.
– Egyszerűbb szabad díszítések a tanár útmutatásai alapján.
– A megfelelő artikuláció megválasztásának szempontjai.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. gagliarda, gavotte, rondeau, gigue stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése
– Artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Staccatók nyelvzárással.
– Az altfurulya használatának gyakorlása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szopránfurulyán.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Ajánlott tananyag
Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB 14071)
Keuning, H. P. 10 difficult studies
Keuning, H. P. 25 studies
Keuning, H. P. 12 difficult studies
Kölz, E. M. l Essercizi per il Flauto dolce
Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)
Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte
Bach, J. S.: Bourrée I., II. h–moll (Z. 14071)
Corelli, A.: op. 5/8 a–moll szonáta I., IV. tétel
Loeillet, J. B.: C–dúr szonáta (szopránkiadásból 3/1.)
Pepusch, J. Chr.: d–moll szonáta III–IV. tétel (6 szopránszonáta/1.) (EMB 14071)
Telemann, G. Ph.: G–dúr Partita – tételek
Händel, G. Fr.: g–moll szonáta III., IV. tétel
Lavigne, Ph. de: Gaiment (EMB 13100)
Marcello, B.: op. 2/2 d–moll szonáta
Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta II., I. tétel

Követelmények
Mordent, paránytrilla, előkék alkalmazása.
Altfurulya használata.
A fogástáblázat önálló használata.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála figurációkkal, vagy tercekkel, vagy hármashangzat felbontásokkal, kotta nélkül.
– Két etűd.
– Két szonátatétel egyszerűbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– Egész értéknél hosszabb hangok és szünetjeleik, tizenhatod–triolák.
– Inégal játék fogalma.
– A moduláció fogalma, egyszerű hangnemi kitérések felismerése a tanár segítségével.
– A szonáta felépítése, variációs formák, az anyagban megjelenő új tánctípusok.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Gyakorlás szoprán és altfurulyán is.

– Hangsorok gyakorlása altfurulyán, tempójának fokozása.
– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel való játéka altfurulyán.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szoprán– és altfurulyán.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, esetleg furulyanégyes.

Ajánlott tananyag
Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB 14071)
Keuning, H. P. 10 difficult studies
Keuning, H. P. 25 studies
Keuning, H. P. 12 difficult studies
Kölz, E. M. l Essercizi per il Flauto dolce
Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)
Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte
d'Hervelois, L. de Caix: La Tubeuf (EMB 14071)
Händel, G. Fr.: Menuett (EMB 7888)
Loeillet, J. B.: F–dúr szonáta (szopránkiadásból 3/2)
Loeillet, J. B.: h–moll szonáta op. 3/10
Telemann, G. Ph.: II. G–dúr Partita
Händel, G. Fr.: C–dúr szonáta III., IV. tétel
Lavigne, Ph. de: Rondeau – Tambourin I., II. (EMB 13100)
Marcello, B.: op. 2/7 B–dúr szonáta
Pepusch, J. Chr.: B–dúr „altszonáták" 6/6.
Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta III., IV. tétel
Veracini, Fr. M.: G–dúr szonáta I., II. tétel (12/2)
Vivaldi, A.: d–moll szonáta RV 36 I., III. tétel (EMB 14130)

Követelmények
A *t, d, r* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások önálló megválasztása, bejegyzése a játszandó anyagnak megfelelően.
A trillatáblázat önálló használata.
Egyszerűbb trillák forgódíszítéssel.
Minimális belső dinamika önálló alkalmazása a zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála figurációkkal, vagy tercekkel, vagy hármashangzat felbontásokkal, kotta nélkül.
– Két etűd.
– Két szonáta– vagy szvittétel egyszerűbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel, lehetőleg kotta nélkül. Az egyik tétel választható kamaraműből is.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A furulya története és különböző stíluskorszakokban betöltött szerepe.
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– Versenymű, fantázia.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Gyakorlás szoprán és altfurulyán is.
– A *t, d, r* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szoprán– és altfurulyán.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, esetleg furulyanégyes.

Ajánlott tananyag
Quantz, J. J.–Nagy Frigyes 100 Tägliche Übungen für Flöte
Winterfeld, L. H. v. 40 Studien für Altblockflöte
Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels
Sellner, J. Etüden für Oboe VI. (EMB 12002)
Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum
Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum (átírta: Báthori Béla)
Brüggen, F. 5 etűd
Collette, J. 12 melodikus gyakorlat
Staeps, H. U. Methodische Übungen
Veilhan, J.–C. La flute à bec baroque
Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte
Eyck, J. v. Der Fluyten Lust–hof I–III.
Thomas, B. The Baroque solo book
Anonymus: Greensleeves to a Ground
Bach, J. S.: Menuett h–moll (EMB 13100)
Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel
Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita – tételek
Bellinzani, P. B.: op. 3/3 C–dúr szonáta
Händel, G. Fr.: a–moll szonáta III., IV. tétel
Marcello, B.: op. 2/4 e–moll szonáta I., II. tétel
Telemann, G. Ph.: „kis" C–dúr szonáta I., II. tétel (TWV 41: C 2)
Telemann, G. Ph.: Andante (EMB 14095)
Veracini, Fr. M.: a–moll szonáta (12/6)
Vivaldi, A.: g–moll szonáta op. 13/6 III., IV. tétel

Követelmények
Zárlati hemiolák önálló felismerése.
Önálló hangolás.
Hosszabb lélegzetű etűdök technikailag pontos megoldása.
Barokk szonáták élményszerű előadása a tanult zenei kifejezőeszközök felhasználásával.
Bonyolultabb szabad díszítések játéka a kottakép alapján.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála figurációkkal, vagy tercekkel, vagy hármashangzat felbontásokkal, kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Egy teljes szonáta, vagy egy szonáta két tétele és kamaramű, lehetőleg kotta nélkül.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat
A tanuló
– legyen képes a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően megszólaltatni,
– rendelkezzék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképességgel,
– legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,
– legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya klasszikusan értelmezett hangterjedelmében f^1 g^3–ig (in F),
– legyen jártas mind a C, mind az F alaphangú hangszer használatában
– tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,
– alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait, többek között a t, r, d hangindításokat és ezek különböző kombinációit,
– törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit,
rendelkezzék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,
– tudjon önállóan hangolni,
– a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.), az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,
Ismerje
– az f^1– g3 (in F), hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,
– a hangszer ápolásának karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
– a tanult anyagban előforduló tempo– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a furulya történetét, rokon hangszereit,
– a furulya szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:
– dúr és moll skálák 3#, 4b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat– és dominánsszeptim négyeshangzat–felbontásokkal, minimum az f1–g3 (in F) hangterjedelem teljes kihasználásával,
– két etűd vagy egy variációsorozat,
– legalább két tétel egy nagybarokk szonátából vagy versenyműből.

A művészeti alapvizsga követelményei

Művészeti alapvizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama
Furulya főtárgy
„A” tagozat: minimum 6 perc
„B” tagozat: *minimum 8 perc*

A vizsga tartalma
„A” tagozat

– Egy etűd vagy technikai jellegű mű szoprán– vagy altfurulyán; Kállay G.: Hangnemgyakorló (EMB14071), Baroque Solo Book–ból könnyebb darabok, Giesbert: Furulyaiskola 2. rész (Schott) nehézségi szintjén.
– Előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is; Anon: Greensleeves to a Ground, Marcello szonáták (EMB13476–7), Loeillet de Gant: Szonáták, op. 1 és op. 3 (EMB 13160–3), Vivaldi: F–dúr szonáta RV 52, d–moll RV 36 (Ricordi Nr13322300), Telemann: F–dúr szonáta (EMB 13542), kamaraművek: Boismortier: Leichte Duos (Schott), 6 Suite, Loeillet: 6 szonáta 2 furulyára, Naudot: Triószonáta, Czidra: Régi magyar táncok (EMB 14283) nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
– Egy etűd vagy szólómű; Kállay G.: Hangnemgyakorló (EMB 14071), J.v.Eyck: Der Fluyten Lust–hof – Variációk (Amadeus), Braun: etűdök/Baroque Solo Book, Winterfeld: 12 etűd altfurulyára (Hofmeister) nehézségi szintjén.
– Előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is; Telemann: C–dúr szonáta (EMB 13542), Veracini: a–moll szonáta (Peters), Lavigne: Rondeau és Tambourin I–II. tétel, Fesch: F–dúr szonáta op. 6. no. 2; Telemann: 6 duett, Telemann: Kánonszonáták, Loeillet de Gant: Szonáta 2 altfurulyára nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot az etűd és kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

***Továbbképző évfolyamok* „A" tagozat**

7. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– Nehezebb trillák forgódíszítéssel, kettős ékesítések (doppelschlag).
– A vibrato szerepe a zenében; vibrato, mint a barokk díszítés eszköze.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag
Quantz, J. J.–Nagy Frigyes 100 Tägliche Übungen für Flöte
Winterfeld, L.: H. v.: 40 Studien für Altblockflöte
Linde, H. M.: Der Kunst des Blockflötenspiels
Sellner, J.: Etüden für Oboe/ VI.– (EMB 12002)
Staeps, H. U.: Das Tägliche Pensum
Staeps, H. U.: Das Tägliche Pensum (átírta: Báthori Béla)
Brüggen, F:. 5 etűd
Collette, J.: 12 melodikus gyakorlat
Staeps, H. U.: Methodische Übungen
Veilhan, J.–C.: La flute à bec baroque
Winterfeld, L.: Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte
Eyck, J. v.: Der Fluyten Lust–hof I–III.
Thomas, B.: The Baroque solo book
Anonymus: Greensleeves to a Ground
Bach, J. S.: Menuett h–moll (EMB 13100)
Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel
Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita – tételek
Bellinzani, P. B.: op. 3/3 C–dúr szonáta
Händel, G. Fr.: a–moll szonáta III., IV. tétel
Marcello, B.: op. 2/4 e–moll szonáta I., II. tétel
Telemann, G. Ph.: „kis" C–dúr szonáta I., II. tétel (TWV 41: C 2)
Telemann, G. Ph.: Andante (EMB 14095)
Veracini, Fr. M.: a–moll szonáta (12/6)
Vivaldi, A.: g–moll szonáta op. 13/6 III., IV. tétel

Követelmények
Zárlati hemiolák önálló felismerése.
Önálló hangolás.
Hosszabb lélegzetű etűdök technikailag pontos megoldása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála: (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár; lehetőleg kotta nélkül. Az egyik tétel választható kamaraműből is.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A tanult ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezése.
– Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése
— Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag
Quantz, J. J.–Nagy Frigyes 100 Tägliche Übungen für Flöte
Winterfeld, L. H. v. 40 Studien für Altblockflöte
Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels
Sellner, J. Etüden für Oboe/ VI. (EMB 12002)
Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum
Brüggen, F. 5 etűd
Collette, J. 12 melodikus gyakorlat
Staeps, H. U. Methodische Übungen
Veilhan, J.–C. La flute à bec baroque
Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte
Eyck, J. v. Der Fluyten Lust–hof I–III.
Thomas, B. The Baroque solo book
Anonymus: Greensleeves to a Ground
Bach, J. S.: Menuett h–moll (EMB 13100)
Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel
Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita – tételek
Bellinzani, P. B.: op. 3/3 C–dúr szonáta
Händel, G. Fr.: a–moll szonáta III., IV. tétel
Marcello, B.: op. 2/4 e–moll szonáta I., II. tétel
Telemann, G. Ph.: „kis” C–dúr szonáta I., II. tétel (TWV 41: C 2)
Telemann, G. Ph.: Andante (EMB 14095)
Veracini, Fr. M.: a–moll szonáta (12/6)
Vivaldi, A.: g–moll szonáta op. 13/6 III., IV. tétel

Követelmények
A *t–d, t–r, d–r* artikulációk egységes tempójú alkalmazási képessége.
Jelzetlen kötelező díszítések önálló alkalmazása.
Barokk szonáták élményszerű előadása a tanult zenei kifejezőeszközök felhasználásával.
Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
– Egy etűd.

– Két különböző karakterű előadási darab vagy egy tételpár, lehetőleg kotta nélkül. Az egyik tétel választható kamaraműből is.

9. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– Új ritmikai elemek megértése az eddig tanultak alapján.
– A hangindítások tempójának fokozását szolgáló artikulációk.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A különböző barokk szonátatípusok tételeinek jellegzetességei.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– Különböző vibratok állandó gyakorlása, hajlékony, változatos alkalmazása (tempó, amplitúdó).
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag
Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels
Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum
Brüggen, F. 5 etűd
Collette, J. 12 melodikus gyakorlat
Eyck, J. v. Der Fluyten Lust–hof I–III.
Thomas, B. The Baroque solo book
Staeps, H. U. Methodische Übungen
Veilhan, J.–C. La flute à bec baroque
Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte
Boeke, K. Three exercises for alto recorder
Loeillet, J. B. de Gant: 12 szonáta op. 1 (EMB 13160–3)
Loeillet, J. B. John: 12 szonáta op. 3 (EMB 13160–3)
Marcello, B.: 12 szonáta
Telemann, G. Ph.: 6 partita (szoprán)
Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta
Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta
Valentine, R.: 12 szonáta op. 2
Vivaldi, A.: F–dúr koncert op. 10 no. 5
Vivaldi, A.: a–moll koncert RV 108 (+ 2 hegedű + bc.)

Követelmények
Nehezebb trillák forgódíszítéssel.
Kettős ékesítések problémamentes alkalmazása.
Ujjvibrato, rekeszvibrato.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár lehetőleg kotta nélkül. Az egyik tétel választható kamaraműből is.

10. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– Lehetőség szerint a „duplanyelv", a *t-k t-k, d-g d-g bevezetése.*
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– A különböző vibratok tudatos és változatos alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag
Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels
Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum
Brüggen, F. 5 etűd
Collette, J. 12 melodikus gyakorlat
Eyck, J. v. Der Fluyten Lust–hof I–III.
Thomas, B. The Baroque solo book
Staeps, H. U. Methodische Übungen
Veilhan, J.–C. La flute à bec baroque
Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte
Boeke, K. Three exercises for alto recorder
Loeillet, J. B. de Gant: 12 szonáta op. 1 (EMB 13160–3)
Loeillet, J. B. John: 12 szonáta op. 3 (EMB 13160–3)
Marcello, B.: 12 szonáta
Telemann, G. Ph.: 6 partita (szoprán)
Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta
Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta
Valentine, R.: 12 szonáta op. 2
Vivaldi, A.: F–dúr koncert op. 10 no. 5
Vivaldi, A.: a–moll koncert RV 108 (+ 2 hegedű + bc.)

Követelmények
A *t–k t–k, d–g d–g* „duplanyelves” hangindítások lehetőség szerinti alkalmazása.
Egyszerűbb szabad díszítések önálló alkalmazása.
Összetett ornamensek.
Az előző években tanult artikulációk stílusos alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála: tercek, hármashangzat, kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár, lehetőleg kotta nélkül. Az egyik tétel választható kamaraműből is.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A túlpontozás, mint zenei elem.
– Összetett ornamensek.
– Bonyolultabb szabad díszítések a tanár útmutatásai alapján.
– A vibrato szerepe a zenében; vibrato, mint a barokk díszítés eszköze.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Gyakorlás szoprán– és altfurulyán is.
– A *t, d, r* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Ajánlott tananyag
Braun, D.: Szólók
Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III.
Händel, G. Fr.: B–dúr szonáta
Händel, G. Fr.: g–moll szonáta
Kölz, E. M.: Essercizi per il Flauto dolce
Loeillet, J. B. de Gant: 12 szonáta op. 1 (EMB 16160–3)
Marcello, B.: 12 szonáta
Preludes from The Division Flute (1706)
Quantz, J. J. – Nagy Frigyes: 100 Tägliche Übungen für Flöte (szopr.)
Telemann, G. Ph.: 6 partita (szoprán)
Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta
Telemann, G. Ph.: (kis) f–moll szonáta (TWV 41: f 2)
Valentine, R.: 12 szonáta op. 2
Vivaldi, A.: F–dúr koncert op. 10 no. 5
Winterfeld, L. H. v.: Zwölf Etüden für Altblockflöte

Követelmények
A *t–d, t–r, d–r* artikulációk könnyed alkalmazása tizenhatodokban is.
Jelzetlen kötelező díszítések önálló alkalmazása.
Nehezebb trillák forgódíszítéssel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála, tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
– Két etűd.
– Egy versenymű két tétele, vagy egy egyéb tételpár, lehetőleg kotta nélkül. Az egyik tétel választható kamaraműből is.

8. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A tanult ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezése.
– Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A különböző barokk szonátatípusok tételeinek jellegzetességei.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Gyakorlás C– és F–alapú furulyán is.
– Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– A skálák tempójának fokozása.
– Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Ajánlott tananyag
Brüggen, Fr.: 5 etűd
Collette, J.: 12 melodikus gyakorlat (szopránra)
Corelli, A.: Szonáták op. 5, 7–11.
Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III.
Fesch, W.: 6 szonáta op. 6
Frescobaldi, G.: 5 canzona (szopránra vagy tenorra)
Händel, G. Fr.: F–dúr szonáta
Mancini, Fr.: 12 szonáta
Pepusch, J. Chr.: 6 szonáta (alt!)
Schickhardt, J. Chr.: 6 szonáta op. 1
Select Preludes and Voluntaries for the Flute (1708)
Telemann, G. Ph.: (kis) C–dúr szonáta (TWV 41: C 2)
Veracini, Fr. M.: 12 szonáta
Vivaldi, A.: RV. 427. D–dúr koncert (szoprán)

Követelmények
Az előző években tanult artikulációk stílusos alkalmazása.
Összetett ornamensek.
Ujjvibrato, rekeszvibrato.
A barokk szvit tételeinek ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skála tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
– Két etűd.
– Egy versenymű két tétele, vagy egy egyéb tételpár, lehetőleg kotta nélkül. Az egyik tétel választható kamaraműből is.

9. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– Új ritmikai elemek megértése az eddig tanultak alapján
– A hangindítások tempójának fokozását szolgáló artikulációk.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Gyakorlás C– és F–alapú furulyán is.
– Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– A dúr és moll skálák ismétlése kibővített hangterjedelemben, tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal. A skálák tempójának fokozása.
– Különböző vibratók állandó fejlesztése, alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Ajánlott tananyag
Bach, J. S.: F–dúr (fuvolára írt) szonáta BWV 1031
Bellinzani, P. B.: 12 szonáta
Corelli, A.: La Follia op. 5 no. 12
Dieupart, Ch.: 6 szvit
Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III.
Feltkamp, J. H.: 12 Etudes vor Sopran–Blockfluit
Fesch, W.: 6 szonáta op. 8
Händel, G. Fr.: C–dúr szonáta
Hotteterre, J.: 4 szvit op. 5 / F–dúr, d–moll
Linde, H. M.: Der Kunst des Blockflötenspiels
Sammartini, G.: F–dúr koncert
Schickhardt, J. Chr.: 24 szonáta op. 30 (különböző hangnemekben)
Staeps, H. U.: Das Tägliche Pensum
Staeps, H. U.: Methodische Übungen (szopránra)
Telemann, G. Ph.: a–moll fantázia
Valentine, R.: 6 szonáta op. 5 (a szerző díszítéseivel)

Vivaldi, A.: g–moll szonáta (Il Pastor fido 6 szonáta)
Vivaldi, A.: F–dúr koncert op. 10 no. 1 (La tempesta di Mare)
Vivaldi, A.: D–dúr koncert op. 10 no. 3 (Il Gardellino), (piccolo)
Winterfeld, L. H. v.: 40 Studien für Altblockflöte
Winterfeld, L. H. v.: Technische Studien für Altblockflöte

Követelmények
Valamennyi tanult hangindítás egységes tempójú alkalmazási képessége, stílusos használata.
Ujjvibrato és rekeszvibrato differenciált alkalmazása.
Ritkán előforduló enharmóniák intonálásának ismerete.
Tájékozódás bonyolult polifon zenében.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Skálák tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Egy korabarokk, vagy XX. századi, vagy kortárs mű/tétel, lehetőleg kotta nélkül.
– Egy versenymű két tétele, lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– Lehetőség szerint a „duplanyelv" t-k t-k, d-g d-g bevezetése.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Gyakorlás C– és F–alapú furulyán is.
– Valamennyi eddig tanult artikuláció és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása, valamint lehetőség szerint a *t–k t–k, d–g d–g* „duplanyelves" hangindítások gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– A technikai elemek továbbfejlesztése a virtuozitás irányába.
– A különböző vibratok tudatos és változatos alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag
Bach, J. S.: C–dúr (fuvolára írt) szonáta BWV 1032
Bach, J. S.: F– (vagy G–) dúr (fuvolára írt) szonáta BWV 1035
Castello, D.: Sonata seconda (szopránra vagy tenorra)
Castrucci, P.: F–dúr szonáta (a szerző díszítéseivel) op.1/5
Castrucci, P.: C–dúr szonáta (a szerző díszítéseivel) op.1/6
Corelli, A.: Szonáták 1–6. op. 5 (részben korabeli díszítésekkel)
D'Hervelois, De Caix: G–dúr szvit (szoprán)
Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III.
Fontana, G. B.: 6 szonáta (szoprán)
Hotteterre, J.: 4 szvit op. 5
Quantz, J. J.: Capricciok

Schickhardt, J. Chr.: 24 szonáta op. 30 (különböző hangnemekben)
Staeps, H. U.: Neue Übungen im chromatischen Raum der A
Telemann, G. Ph.: a–moll szvit
Telemann, G. Ph.: B–dúr fantázia
Telemann, G. Ph.: d–moll fantázia
Vivaldi, A.: G–dúr koncert op. 10 no. 6

Követelmények
Valamennyi tanult hangindítás egységes tempójú alkalmazási képessége, stílusos használata.
A *t–k t–k, d–g d–g* „duplanyelves" hangindítások használata, lehetőség szerint.
Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– skálák: *b*–s mollok kibővített hangterjedelemben tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Egy korabarokk, vagy XX. Századi, vagy kortárs mű/tétel, lehetőleg kotta nélkül.
– Egy versenymű két tétele, lehetőleg kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

„A" tagozat
A tanuló legyen képes
– a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya XX. századi elvárásainak megfelelő hangterjedelemben
– a hangindítás és zárás különböző módjainak önálló alkalmazására
– a segédfogások önálló megválasztására,
– az előadandó mű stílusának, jellegének megfelelő zenei kifejezőeszközök önálló megválasztására
– a játszott zenei anyagot stílushű értelmes tagolt, kifejező megszólaltatására
– az új darabok egyszerűbb, de önálló dallami díszítésére,
– megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő előadási darabok, kamarazenei szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására, a hibák önálló javítására,
Ismerje a furulya történetét, fizikai sajátosságait, irodalmát, különböző műfajokban betöltött szerepét.
Rendelkezzék
– az egyéni és társas muzsikáláshoz szükséges koncentrálóképességgel, lapról olvasási készséggel,
– egyenletes, laza ujjtechnikával,
– zenei képzelőerővel.

„B” tagozat (az „A” tagozat követelményein felül)
A tanuló ismerje
– hangszere történetét és irodalmát,
– f^1–a^3 –ig (in F) a fogásokat,
– a trilla–, segéd–, piano–, forte– fogásokat,
– az irodalomra legjellemzőbb tánc– és tételtípusok tempóit és karaktereit,
Legyen képes
– a természetes, könnyed hangszerkezelésre,
– megfelelő légzéstechnika alkalmazására,
– a levegő tudatos beosztására,
– vibrato–mentes hang képzésére,
– értelmesen tagolt, kifejező előadásra.
Rendelkezzék
– összehangolt ujj– és nyelvtechnikával,
– fürge szimpla–nyelvtechnikával,
– saját adottságainak megfelelő gyakorlási módszerrel,
– megfelelő lapról olvasási készséggel.
Tudjon
– tisztán intonálni,
– pontos ritmusban játszani,
– dúr és moll hangsorokat játszani 4#, 5b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat– és dominánsszeptim–felbontásokkal

A művészeti záróvizsga követelményei

Művészeti záróvizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama
Furulya főtárgy
„A” tagozat: minimum 8 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat
– Egy technikai jellegű mű vagy szólódarab; Brüggen: Etűdök, Linde: Neuzeitliche Übungsstücke (Schott), Winterfeld: Technische Studien, (Hofmeister), Telemann: Fantáziák (Bärenreiter), Eyck: Der Fluyten Lust–hof I–III. (Amadeus) nehézségi szintjén.
– Egy szonáta két tétele, vagy egy concerto, vagy egy kettősverseny két tétele. Az egyik tétel választható kamaraműből is.
– Egy korabarokk, vagy XX. Századi, illetve kortárs mű, vagy tétel; Telemann: vagy Händel szonáták, Telemann: Metodikus szonáták 1–6., (Bärenreiter), nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagból egy darabot lehetőleg kotta nélkül kell játszani, de nem kötelező.

„B” tagozat
– Egy etűd vagy szólódarab; Brüggen: 1., Quantz: Solos 1–5. (Baroque Solo Book), Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III. (Amadeus), G. Ph. Telemann: Fantázia 2, c–moll (Bärenreiter), nehézségi szintjén.
– Egy szonáta két tétele, vagy egy concerto, vagy egy kettősverseny két tétele. Az egyik tétel

választható kamaraműből is.
– Egy korabarokk, vagy XX. Századi, vagy kortárs mű vagy tétel, amely lehet kamaramű; Krähmer, E: Variációk op. 18, Händel: g–moll szonáta (V.) (EMB 13405, Castrucci, P.: Szonáták op. 1/5, op. 1/6, nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagból egy darabot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő hangolású és minőségű hangszerek.
Egy billentyűs hangszer.
Egész alakot visszaadó tükör.
Két vagy több állítható magasságú kottaállvány.
Metronóm

FUVOLA

A fuvolatanítás általános céljai, feladatai:

– a helyes légzés kialakítása,
– a kifejező fuvolahang elsajátíttatása,
– a kéz–, test–, fej–, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
– a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
– a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
– a belső hallás fejlesztése,
– a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
– rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal
– a fuvola történetét,
– a fuvola társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
– a hangszer irodalmát,
– a jelentősebb alkotó– és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa
– a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
– a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
– a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
– a fuvola hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
– a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
– a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit
– hangszeres technikáját,
– improvizációs tevékenységét (kreativitását),
– lapról játszási készségét.
– zenei memóriát

Ösztönözze a tanulót
– a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Az általános iskola második évfolyamos tanulóinak nagy része alkalmas a fuvolatanulás megkezdésére a fizikai adottságok figyelembevételével. A hangszeres előkészítő évfolyam a képességek kibontakoztatását, a készségek felmérését szolgálja.

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– Rövid ismertetés a fafúvós hangszerekről.
– A fuvola részei, összeállításának helyes módja, tisztítása.
– A törzshangok olvasása
– A negyed, nyolcad, fél, pontozott fél és egész értékek, valamint az ezeknek megfelelő

szünetjelek ismerete.
– A 2/4, 4/4 –es ütemek.
– Egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok
– A szerkezet, a tagolás alapfogalmai: ismétlőjel, korona, záróvonal, a levegővétel jele, motívum, periódus, prima volta, seconda volta.
– Gyermek– és népdalok szöveg szerinti értelmezése, szövegtudása.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Különböző légzésgyakorlatok
– A test– és kéztartás ismertetése és lépésről–lépésre való megvalósítása a gyakorlatban.
– A játékmód és az artikuláció alapfogalmai: nyelv nélküli (rekesz) hangindítás (huhogás), később nyelvvel kombinálva, rövid és hosszú hangok (tenuto, staccato, legato).
– A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.

Ajánlott tananyag
Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat (EMB 3741)
Kodály Zoltán: Ötfokú zene I. (EMB 2809)
Józsefné Szmrecsányi Magda: Előképzős olvasókönyv (EMB 5725, 6102, 6573)
Házimuzsika gyermekeknek (EMB 13846)
Béres János: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
Lőrincz – Paragi: Furulya ABC (EMB 14090)
Czidra László: Furulyamuzsika kezdők számára (EMB 7888)

Követelmény
Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyermekdal (népek dalai) eljátszása.
A 2/4, 4/4 –es ütem pontos ritmikai ismerete.
A törzshangok biztonságos olvasása és azok fogásai.
Bántai – Sipos: Fuvola ABC gyermekdalok, vagy ennek megfelelő szintű darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Népdal vagy gyermekdal csokor (3 dal) kotta nélkül

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– Hangszerismeret
– A fuvola részei, összeállításának helyes módja, tisztítása.
– A törzshangok biztosabb olvasása
– A nyújtó pont ismerete, nyújtott és éles ritmus
– A 2/4, 3/4, 4/4 –es ütemek ütemsúlyok.
– A szerkezet, a tagolás alapfogalmai: ismétlőjel, korona, záróvonal, a levegővétel jele, motívum, periódus, prima volta, seconda volta.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Különböző légzésgyakorlatok a helyes légzéstechnika kialakítása érdekében.
– A test– és kéztartás ismertetése és lépésről–lépésre való megvalósítása a gyakorlatban.

– Koncentrált figyelem a tiszta intonáció kialakításához
– A játékmód és az artikuláció alapfogalmai: nyelv nélküli (rekesz) hangindítás (huhogás), később nyelvvel kombinálva, rövid és hosszú hangok (tenuto, staccato, legato).
– A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.
– A hallás útján történő önkontroll fejlesztésének megalapozása.

Ajánlott tananyag
Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat (EMB 3741)
Kodály Zoltán: Ötfokú zene I. (EMB 2809)
Józsefné Szmrecsányi Magda: Előképzős olvasókönyv (EMB 5725, 6102, 6573)
Házimuzsika gyermekeknek (EMB 13846)
Béres János: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
Lőrincz – Paragi: Furulya ABC (EMB 14090)
Magic Flute (Die Flötenschule von Anfang an Band 1 (Barbara Gisler–Haase UE 30370)
Spiel und Spass mit der Blockflöte I. (Schott 7770)

Követelmény
A tanult ritmusértékek pontos játéka, hallás és kottakép alapján.
A 2/4, 4/4 –es ütem pontos ritmikai ismerete.
A törzshangok biztonságos olvasása és azok fogásai.
Biztos hangindítás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Népdal vagy gyermekdal csokor (3 dal) – kotta nélkül
– Egy gyakorlat - kotta nélkül

Alapfok évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A fafúvós hangszerek jellegzetességeinek ismerete (külső megjelenés, hangmagasság, hangszín stb.).
– A fuvola részei, összeállításának helyes módja, tisztítása.
– Egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok.
– A végzett anyagban szereplő törzshangok valamint a módosított hangok olvasása és fogása.
– Hangterjedelem $d^1 - d^3$
– Dúr és moll hangnemek ismerete 1# - 1*b* előjegyzésig
– A módosítójelek ismerete.
– Hangsorok tudatosítása, abszolút hangnévvel is.
– Ütemmutatók és tempójelzések, amelyek a végzett anyagban előfordulnak.
– Szerkezet, tagolás: dalforma (ABA), triós forma, Tempo I.
– A jó gyakorlási módszer és emlékezőkészség megalapozása.
– A lapról olvasási készség fejlesztése az előző tanév nehézségi fokán.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A helyes test–, hangszer– és kéztartás folyamatos ellenőrzése.
– Az alapvető légzéstechnika megalapozása (rekeszlégzés). – A helyes szájtartás és a befúvási szög beállítása és állandó ellenőrzése. A hangindítás és –befejezés igényének felkeltése és fokozatosan történő megvalósítása.
– A tanult hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, szép hang elérése, kitartott hangok segítségével.
– A megismert hangsorok gyakorlása különböző artikulációval: legato, tenuto, nyelv nélküli rekesz (huhogás), staccato.
– A jó gyakorlási módszer és emlékezőkészség megalapozása.
– A lapról olvasási készség fejlesztése az előző tanév nehézségi fokán.

Ajánlott tananyag
Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)
Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB 8519)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)
Abracadabra Flute (Malcolm Pollock) (A&C Black, London ISBN7136–5685–9)
Bántai – Sipos: Könnyű előadási darabok fuvolára (EMB 8959)
Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvolára (EMB 2791)
Czidra László: Furulyamuzsika kezdők számára (EMB 7888)
Lőrincz – Paragi: Furulya–ABC (EMB 14090)
Házimuzsika gyermekeknek (EMB 13846)
Szokolay Sándor: (Bántai Vilmos) Magyar gyermekdalok két és három furulyára vagy fuvolára
Papp Lajos: Magyar karácsonyi dalok 2–3 furulyára kezdőknek (EMB 14080)
Petrovics Emil: Magyar gyermekdalok fuvolára és zongorára (EMB 7373) (EMB 7768)

Követelmény
Egész, fél (pontozott fél), negyed, nyolcad értékeket tartalmazó rövid gyakorlatok, népdalok két oktáv hangterjedelemben.
A törzshangok és a tanult módosított hangok olvasása
Legalább 8 ütemes előadási darabok kotta nélkül, kísérettel.
Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. 60–61. vagy ennek megfelelő szintű etűdök, darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy szabadon választott hangsor (staccato, legato), csak alapskála,
– Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: I. 61–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok).
– Egy előadási darab (zongorakísérettel)
A vizsga anyagát kotta nélkül kell játszani

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A hangterjedelem kibővítése c^1 – g^3 – ig
– Az enharmónia fogalma.
– Újabb ütemfajták és tempójelzések.
– A ritmikai ismeretek bővítése.
– Dúr és moll hangnemek ismerete 2#, 2*b* előjegyzésig, abszolút hangnévvel is.
– A hármashangzat és felbontásának fogalma.
– Szerkezet, tagolás: Da Capo, triós forma.
– A tanult művek formai elemzése (Azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbségek felismerése, a periódus kérdés–felelet viszonya).

A hangszerkezelés fejlesztése
– A légzéstechnika állandó fejlesztése.
– Hangképzés: fokozott törekvés a helyes technikával képzett, kifejező fuvolahangra.
– A rekeszizom szerepének tudatosítása (huhogás).
– A hangindítás gyorsítása, repetíció a torok és nyelv lazaságának megőrzésével. Hangsorok gyakorlása különböző kötésvariációkkal.
– A helyes tartás állandó ellenőrzése.
– A játékmód, artikuláció további differenciálása. (non legato, portato, marcato).
– Dinamikai árnyalás: *f, mf, p.*
– Memóriafejlesztés készségfejlesztő gyakorlatok segítségével.
– Társas zenélés.
– Lapról játék.

Ajánlott tananyag
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)
Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)
Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB 8519)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)
Renate Unger: Die Querflöte (VEB Deutsche Verlag für Musik BN 30040)
Rieger – Unger: Das Querflöten Spiel I. (Hofmeister 8060)
M. Moyse: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)
Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvolára (EMB 2791)
Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos, EMB 7958)
Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos, EMB 8940)
Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. EMB 6587
Abracadabra Flute Repertoire (Malcolm Pollock) (A&C Black, London ISBN7136–3527–4
Classical Album for Flute and Piano (Rudall C. 730)
Klassisches Spielbuch (Peters 12295)
Händel: Menüette (Hofmeister B.144)
Mozart: Themes I–II. (Fentone F 413–A, B)
Dolzsikov: Gyűjtemény fuvolára és zongorára (Muzika 12389)
Leichte Spielmusik des Rokoko (Schott 5248)
Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts I. (Hofmeister 1006)
Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts II. (Hofmeister 1498)

Követelmény
Egy adott technikai feladatot tartalmazó 8–16 ütemes gyakorlat eljátszása.
Mérsékelt tempójú, egyszerűbb ritmusképletekből álló etűdök.
Könnyebb előadási darabok kotta nélkül.
Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. kötet 102., vagy ennek megfelelő szintű etűdök; Bántai – Kovács: Válogatott etűdök I. 22., vagy Gariboldi: Etűdök, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy szabadon választott skála (alap + hármashangzat),
– Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: I. 102–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A hangterjedelem bővítése.
– Dúr és moll hangnemek ismerete 3# - 3*b* - ig
– Nehezebb ritmusképletek ismerete: tizenhatod érték és szünetjelei, kis éles és kis nyújtott ritmus.
– Dúr és moll hangnemek a megismert hangterjedelemben, abszolút hangnévvel is.
– Újabb tempójelzések (largo, larghetto, meno mosso, marcia stb.).
– Szerkezet, tagolás: a tempo, dal Segno, Vi–de, Coda, G. P.
– A játszott zenei anyagban előforduló barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A kialakult mechanizmusok helyes alkalmazása, esetleg javítása.
– Törekvés a hangtalan és egyre gyorsabb levegővételre, a támasz automatikussá tételére. A dinamika határainak szélesítése, a szép hang és a tiszta intonáció megtartása mellett.
– Differenciált hangindítás és a hang befejezésének gyakorlása.
– Egységes hangszín kialakítása az alsó és felső regiszterben egyaránt.
– A skálázás tempójának mérsékelt fokozása különböző variációkkal: éles és nyújtott ritmusok, különféle artikulációk, repetíció.
– Hármashangzat–felbontások és terclépések.
– Játékmód, artikuláció: az eddig tanult ismeretek készségszintre emelése.
– Memóriafejlesztés: előadási darabok zenei igényű, kontrollált gyakorlása.
– Társas zenélés: Lapról játszás.

Ajánlott tananyag
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)
Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)
Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)
Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB 8519)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)
Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM 6246)
M. Moyse: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)
Werner Richter: Schule für die Querflöte (Schott ED 4777)
Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos) (EMB 7958)
Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos) (EMB 8940)
Bartók Béla: Este a székelyeknél (Pröhle) (EMB 8317)
Kocsár Miklós: Saltus Hungaricus (EMB 6744)
Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. (EMB 6587)
Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika II. (EMB 8732)
Bántai – Kovács: Könnyű kamarazene fuvolára (EMB 6387)
Barokk táncok fuvolára és zongorára (Nagy) (EMB 13272)
Classical Music for Flute (B.&H. 20342)
Forty little Pieces (L. Moyse) (Schirmer 43191)
Der junge Flötist (Zimmermann 1394)
J. Hook: Szonatina (F–dúr) (Schott 10138)

Követelmény

A hangok olvasása és fogásainak ismerete c^1–g^3 –ig, kromatikusan.
Különböző karakterű és tempójú etűdök biztonságos eljátszása 2#, 2*b* előjegyzésig.
Egy stílusosan előadott, tisztán intonált előadási darab eljátszása kotta nélkül, zongora– vagy egyéb hangszerkísérettel.
A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten.
Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 22., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök I. 14., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott skála (tercmenet, hármashangzat–felbontás is),
– Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: II. 22–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Az egyszerűbb felhangok ismerete.
– Aszimmetrikus ütemek, a hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó rendszerezése, tizenhatod–triola, kettős nyújtópont.
– Dúr és moll hangnemek 4#, 4*b* előjegyzésig a hangszer teljes hangterjedelmében
– A könnyebb ékesítések (előke, parányzó, trilla) írásmódja és ritmusa.
– A moduláció fogalma.
– A játszott anyag zenei formáinak elemzése, stílusjegyeinek tudatosítása (pl. tánctípusok).

A hangszerkezelés fejlesztése

– A felhangok szerepének tudatosítása és használata, a támasz és a helyes szájtartás összefüggésében (egyszerűbb átfújások: oktáv, kvint).
– A laza, könnyed ujj– és a nyelvtechnika fejlesztése.

– A kettős nyelvütés használata (dupla staccato), először lassú tempóban.
– A skálázás tempójának fokozása különböző dinamikával, ritmikával és artikulációval.
– A megfelelően kialakított légzéstechnika elsajátítása lehetővé teszi a vibrato tanítását (nem évfolyamhoz kötötten!).
– A dinamikai árnyalás fejlesztése (crescendo, diminuendo).
– Az önálló hangolásra való törekvés.
– Memóriafejlesztés a megszerzett formai, szerkezeti ismeretek alapján.
– Rendszeres társas zenélés vagy kiszenekari játék.
– A lapról játszási készség továbbfejlesztése.

Ajánlott tananyag
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)
Bántai – Kovács: Skálaiskola II. (EMB 8625)
Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
Gariboldi: 30 etűd (EMB 8007)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques op. 4 I–II. (Leduc 19480 19481)
Towarnicki: Szkola na Flet I. (PWM 5706)
Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)
Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM 6264)
Fuvolamuzsika II. (Bántai – Kovács) (EMB 8732)
Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)
3 Gavotte (Bántai – Sipos) (EMB 13099)
3 Minuetti (Bántai – Sipos) (EMB 13196)
Barokk táncok fuvolára és zongorára (Nagy) (EMB 13272)
Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)
J. Conte: Impromtu (G.Billaudot 3433)
Heinrich Funk: Kleine Sonata (VEB Hofmeister– Leipzig 7237)
Der Junge Flötist (Zimmermann 1394)
Salon–Stücke II. (Kunzelmann GM 903 b)
Bárcsak volna fuvolán! (Cseténvi) (AKKORDA–1019)
Hangversenydarabok fuvolára (Szebenyi – Nagy) (EMB 6958)
Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
Bononcini: Táncok és szonáták I. (Máriássy) (EMB 13612)
Valentine: 12 szonáta (Kalmár) (EMB 12054)
Csupor László: Fuvoladuók II. (EMB 14043)

Követelmény
Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás 3#, 3*b* előjegyzésig a tanult variációkkal.
Közepes terjedelmű, mérsékelt tempójú, többféle technikai feladatot tartalmazó etűdök megszólaltatása.
Barokk tánctétel vagy egyszerűbb előadási darab eljátszása.
Társas zenélés: kíséretes előadási darabok, duók, triók.
Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 64., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. kötetből 28–32. közül egy, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy szabadon választott skála
– Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: II. 70–ig vagy más, azonos szintű,

nehézségű gyakorlatok),
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– Az eddig tanult ismeretek összefoglalása és elmélyítése.
– Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
– Dúr és moll hangnemek ismerete 5#, 5*b* előjegyzésig, a hangszer teljes terjedelmében.
– Tudnivalók a vibratóról a zenei kifejezés érdekében.
– A hangszeres és elméleti órákon tanult formai és harmóniai elemzés a tanár irányításával.
– A bonyolultabb ékesítések (trilla utókával vagy a nélkül)
– A különböző népek zenéje ritmikai és hangzásvilágának megismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A levegő megfelelő vezetésével és irányításával az egységes hangszín kialakítása az alsó és a felső regiszterekben egyaránt.
– A hangminőség és vibrato összefüggésének tudatosítása
– Különböző hangindítások és hangbefejezések gyakorlása.
– A nyelv differenciált szerepének tudatosítása.
– A dupla staccato sebességének mérsékelt fokozása.
– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.
– Skálázás egyenletes, gyorsabb tempóban, bonyolultabb variációkkal (pl. hangról hangra, visszafordulás oktolákkal, duplanyelv stb.).
– Önálló hangolás (javasolt a játszott mű hangnemében).
– A zenei anyagban előforduló díszítések pontos megszólaltatása.
– Szélsőséges dinamikák (pianissimo, fortissimo stb.).
– A memória fejlesztése hosszabb terjedelmű műveken keresztül.
– Társas zenélés, lehetőség szerint más hangszerekkel is (vonós, fúvós, gitár stb.).
– Lapról játszás: az előző év anyagának megfelelő nehézségi szinten.

Ajánlott tananyag
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)
Bántai – Kovács: Skálaiskola II. (EMB 8625)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33I. (Pröhle) (EMB 8513)
E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33I. (Zimmermann ZM 1090)
Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM 6246)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
Flöten Studien in alten und neuen Stil I. (E. List) (VEB Hofmeister 7352)
Das Flötenbuch Friedrich des Grossen (Breitkopf 5606)
Romantikus Album (Bántai – Sipos) (EMB 6958)
3 Tambourin (Bántai – Sipos) (EMB 12574)
3 Polonaise (Bántai – Sipos) (EMB 13446)
Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) (EMB 6958)
Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
Bononcini: Táncok és szonáták I. (Máriássy) (EMB 13612)
Marcello: 12 szonáta fuvolára op. 2 I. (Máriássy) (EMB 13476))

D. Scarlatti: Három szonáta (EMB 8958)
Járdányi Pál: Szonatina (EMB 1371)
Bárcsak volna fuvolán! (Cseténi Gyula) (AKKORDA–1019)
Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)
Telemann: F–dúr szonáta (Amadeus GM 666)
Debussy: A kis néger (EMB 7933)
Jeney Zoltán: Fuvoladuók II. (EMB 6640)
Zempléni: Fuvolatrió (EMB 12807)

Követelmény

A hangok olvasásának és fogásának ismerete c^1–h^3 –ig, kromatikusan.
Egyenletes tempójú skálázás 4#, 4*b* előjegyzésig, a tanult variációkkal.
Különböző karakterű etűdök megszólaltatása, zenei megközelítése jellegüknek megfelelő tempóban.
Barokk tánc vagy könnyebb szonáta tételpár stílusos, intonált előadása, kísérettel.
Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 68–78., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. 21., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy szabadon választott skála (alap + hármashangzat + felbontás + tercmenet),
– Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: II. 87. vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Dúr és moll hangnemek 6#, 6*b* előjegyzésig.
– A kromatikus hangsor.
– A tanuló tudja hangszerének intonációs hibáit és korrigálja azokat.
– Önálló gyakorlási módszerek ismerete a felmerülő problémák megoldására.
– Értelmes tagolás, kisebb előadási darabok önálló megformálása.
– A tanuló ismerje a különböző korok zenéjének díszítésrendszerét. (Barokk lassú tételek egyszerűbb díszítésekkel való előadása).
– Tájékozódjon a különböző korok stílusainak jellemző jegyeiről.
– A vibrato szerepe a zenei megvalósításban.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Törekvés a kiegyenlített és kifejező hang elérésére.
– Biztonságos hangindítás minden regiszterben.
– A befúvás szélsőséges helyzetei (ki– és befordítás).
– A laza, könnyed ujjtechnika fejlesztése.
– Trilla és egyéb díszítő elemek magasabb szintű, önálló alkalmazása.
– Skálák és etűdök tempójának fokozása.
– Szimpla és dupla staccato, gyorsaságfejlesztő gyakorlatokon keresztül.
– A vibrato fokozatos fejlesztése (sebesség, amplitúdó).
– A tudatos zenei memorizálás fejlesztése.
– Rendszeres társas zenélés
– A lapról játék készsége fokozott mértékben fejlődjön.

Követelmény
Az eddig tanult skálák biztonságos tudása több figurációval (terc, hármashangzat stb.).
A három regiszter összekapcsolása rövid és könnyű gyakorlatokon keresztül.
Nagyobb lélegzetű, összetett feladatot tartalmazó etűdök eljátszása (pl. Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. 12.).
A fuvola több regiszterét összefogó gyakorlat.
Előadási darabok tisztán intonálva, kotta nélkül.
Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 84–85., vagy E. Köhler: Etűdök op. 33 I. kötet első három etűdjének egyike, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Ajánlott tananyag
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára III. (EMB 8593)
Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok I. (EMB 1801)
Fuvolaetűdök középfokra (Jeney Zoltán) (EMB 12062)
E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
M. Moyse: Exercises Journaliers pour La Flûte (Leduc 16638)
M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques op. 4 I. (Leduc 19480)
M. Moyse: Cinquante de Demerssemann II. (Leduc 19481)
M. Moyse: Vingt–QuatreÉtudes Mélodiques avec variations (Leduc 18026)
Taffanel: 17 GrandsExercices Journaliers de Mécanisme (Leduc 17204)
Platonov: 30 etűd (ASMP 36)
Towarnicki: Szkola na Flet II. (PWM 1989)
Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) (EMB 2791)
Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)
3 olasz arietta (Csetényi) (AKKORD A–1006)
Bárcsak volna fuvolán! (Csetényi) (AKKORD A–1019)
Händel: Hallei szonáták (Bántai – Máriássy) (EMB 5739)
Händel: Hallei szonáták (Peters 4554)
Händel: Hallei szonáták (EMB 7217)
Händel: Elf Sonaten (DVfM 4003)
Händel: 6 szonáta fuvolára és basso continuóra I–II. (Malina – Máriássy) (EMB 13404 13405)
Telemann: C–dur Sonata (Amadeus GM 666)
Telemann: Sechs Sonaten in Kanon (Hofmeister B.124)
Boismortier: Sechs Suiten (Schott ED. FTR15)
Boismortier: Sechs Sonaten I–II. (Schott 5056, 5057)
Boismortier: 6 szonáta op. 9 (Máriássy) (EMB 13350)
Marcello: 12 szonáta fuvolára és basso continuóra I–II. (EMB 13476, 13477)
Loeillet: 12 szonáta op. 4 I–IV. (EMB 12989– 12992

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy szabadon választott skála + variációi,
– Egy etűd (pl. E. Köhler: op. 33 I. kötetből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
– Egy előadási darab vagy kamaramű. A fejből való játék ajánlott, de nem kötelező.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik. Érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a minőségben és mennyiségben magasabb követelményeknek.
„B” tagozatos oktatásra legkorábban az első évfolyam végén nyílik lehetőség.
A „B” tagozaton a tanuló hangszeres játéka elsősorban hangminőségben, a hangszerkezelés biztonságában, virtuozitásban és az előadás kifejezőerejében haladja meg az „A” tagozat szintjét.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A hangterjedelem kibővítése kromatikusan c1–a3–ig.
– Elemi tudnivalók a felhangokról.
– Az enharmónia fogalma.
– Dúr és moll hangnemek 3#, 3b előjegyzésig, abszolút hangnévvel is.
– A hármashangzat–felbontások és terclépések fogalma.
– A ritmikai ismeretek bővítése (tizenhatodok és azok szünetjelei).
– Újabb tempójelzések (stringendo, allargando, sostenuto stb.).
– Szerkezet, tagolás: a tempo, dal segno, Vi–de, Coda.
– A játszott anyagban előforduló barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete (felütés, ütemsúlyok stb.).
– A tanult művek formai elemzése az (azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbségek felismerése, a periódus kérdés–felelet viszonya).
– Hangindítás súlytalan helyen, átkötések.
A hangszerkezelés fejlesztése
– A légzéstechnika állandó fejlesztése (tartott hangok dinamikával: crescendo, diminuendo az intonáció és a hangminőség változása nélkül.)
– A torok és a nyelv lazaságának megőrzése.
– A hangindítás és a repetíció gyorsítása Hangsorok gyakorlása különböző kötésekkel és variációkkal.
– A kéz– (csukló–) tartás lazításával az ujjak határozott, ugyanakkor laza billentése.
– Dúr és moll hangnemek 2#, 2b előjegyzésig, hármashangzattal, felbontásokkal, terclépésekkel a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig. Memóriafejlesztés több készségfejlesztő gyakorlat segítségével.
– Társas zenélés.
– Lapról játszás az első év nehézségi fokán.

Ajánlott tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)
Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)
Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB 8519)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)
Renate Unger: Die Querflöte (VEB Deutsche Verlag für MusikBN 30040)

Rieger – Unger: Das Querflöten Spiel I. (Hofmeister 8060)
M. Moyse: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)
Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvolára (EMB 2791)
Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos, EMB 7958)
Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. EMB 6587
Abracadabra Flute Repertoire (Malcolm Pollock) (A&C Black, London ISBN7136–3527–4)
Classical Album for Flute and Piano (Rudall C. 730)
Klassisches Spielbuch (Peters 12295)
Händel: Menüette (Hofmeister B.144)
Mozart: Themes I–II. (Fentone F 413–A, B)
Leichte Spielmusik des Rokoko (Schott 5248)
Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts I. (Hofmeister 1006)
Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts II. (Hofmeister 1498)
Kamarazene kezdők számára I. (Máriássy) (EMB 6915)
Kamarazene kezdők számára II. (Máriássy – Vígh) (EMB 8741)
Szokolay Sándor: (Bántai Vilmos) Magyar gyermekdalok két és három furulyára vagy fuvolára (EMB 7768)

Követelmény
Igényes hangindításra való törekvés
A légzéstechnika állandó tökéletesítése, megfelelő támasz kialakítása, állandó ellenőrzése.
Tartott hangok különböző dinamikával: crescendo–descrescendo az intonáció változása nélkül.
Árnyaltabb dinamikai kifejezés
Előadási darabok kotta nélkül.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy szabadon választott skála (tercmenet, hármashangzat–felbontás is),
– Két különböző karakterű gyakorlat
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3.évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A hangterjedelem bővítése.
– Nehezebb ritmusképletek ismerete: tizenhatod és harmincketted érték, valamint ezek szünetjelei, tizenhatod–triola, kettős nyújtópont.
– Dúr és moll hangnemek 3#, 3b előjegyzésig az ismert hangterjedelemben, abszolút hangnévvel is. – Hármashangzat–felbontások és tercmenetek.
– Újabb tempójelzések a játszott zenei anyagban.
– Szerkezet, tagolás: formai ismeretek az újabb előadási daraboknál.
– A játszott zenei anyagban előforduló barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete, tudatosítása.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Egységes hangszín kialakítása, alsó és felső regiszterben egyaránt Tartott hangok különböző dinamikával, az intonáció és a hangminőség változtatása nélkül.
– Törekvés a hangtalan és egyre gyorsabb levegővételre, a támasz automatikussá tételére.

– Differenciált hangindítás és a hang befejezésének gyakorlása. A hangindítás gyorsítása, repetíció a torok és a nyelv lazaságának megőrzésével.
– A kettős nyelvütés használata (dupla staccato) lassított tempóban.
– Hangsorok gyakorlása kotta nélkül, a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig.
– A skálázás tempójának fokozása különböző variációkkal: éles és nyújtott ritmusok, különféle kötések, repetíció.
– Játékmód, artikuláció: az eddigi ismeretek készségszintre emelése, további differenciálása.
– Memóriafejlesztés: gyakorlatok és előadási darabok segítségével.
– Társas zenélés.
– Lapról játszás az előző év nehézségi fokán.

Ajánlott tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)
Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)
Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)
Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB 8519)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)
Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)
M. Moyse: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)
M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques I–II. (Leduc 19480, 19481)
Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos) (EMB 7958)
Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos) (EMB 8940)
Kocsár Miklós: Saltus Hungaricus (EMB 6744)
Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. (EMB 6587)
Bántai – Kovács: Könnyű kamarazene fuvolára (EMB 6387)
Barokk táncok fuvolára és zongorára (Nagy) (EMB 13272)
Classical Music for Flute (B.&H. 20342)
Der junge Flötist (Zimmermann 1394)
J. Hook: Szonatina (C–dúr) (Schott 10139)
Händel: Menüette (Hofmeister B. 144)
J. Haydn: 12 menüett fuvolára és gitárra (Mosóczi – Vági) (EMB 12915)
Csupor László: Fuvoladuók kezdők számára I. (EMB 8498)

Követelmény
A már megszerzett ismeretek és készségek helyes alkalmazása.
Különböző karakterű, nagyobb technikai képzettséget igénylő gyakorlatok, műzenei példák biztonságos eljátszása.
Bonyolultabb ütemfajták, ritmikai elemek, ritmusképletek alkalmazása.
Különböző karakterű és tempójú etűdök biztonságos eljátszása
Egy stílusosan előadott, tisztán intonált előadási darab eljátszása kotta nélkül, zongora– vagy egyéb hangszerkísérettel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy szabadon választott skála (tercmenet, hármashangzat–felbontás is),
– Két különböző karakterű gyakorlat
– Két különböző karakterű előadási darab, melyből az egyik kamaramű is lehet. Egy darab lehetőleg kotta nélkül.

4.évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Hangterjedelem: c1–h3–ig.
– A felhangrendszer megismertetése.
– Aszimmetrikus ütemek, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó és rendszerezett ismerete.
– Tizenhatod–triola, kettős nyújtópont.
– Dúr és moll hangnemek 4#, 4b előjegyzésig, a hangszer teljes hangterjedelmében.
– Modális hangsorok.
– A könnyebb ékesítések (előke, parányzó, trilla) írásmódja és ritmusa.
– A moduláció fogalma.
– Egyszerűbb hangnemi kitérések felismerése a tanár segítségével.
– A játszott anyag zenei formáinak elemzése, stílusjegyeinek tudatosítása (pl. tánctípusok).
– A belső hallás fejlesztése (tempó, karakter és intonáció elképzelése a játék megkezdése előtt).

A hangszerkezelés fejlesztése

– A felhangok szerepének tudatosítása a támasz és a helyes szájtartás kialakításában.
– Törekvés az ujjak és a nyelv könnyed mozgatására.
– A skálázás tempójának fokozása különböző dinamikával, ritmikával és artikulációval, kettős nyelvütéssel.
– A dinamikai árnyalás fejlesztése a szép hang és a tiszta intonáció mellett.
– Önálló hangolásra nevelés.
– Memóriafejlesztés: a megszerzett formai, szerkezeti ismeretek alapján.
– Rendszeres társas zenélés, vagy kiszenekari játék.
– A lapról játszási készség az előző év nehézségi fokán

Ajánlott tananyag

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
Gariboldi: 30 etűd (EMB 8007)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques op. 4 I–II. (Leduc 19480 19481)
Towarnicki: Szkola na Flet I. (PWM 5706)
Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)
Flöte Lernen mit Trewor Wye II. (Zimmermann ZS. 243)
Flötenetüden I. (Immanuel Lucchesi) (DVfM 31050)
Fuvolamuzsika II. (Bántai – Kovács) (EMB 8732)
Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)
3 Gavotte (Bántai – Sipos) (EMB 13099)
Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)
J. Conte: Impromtu (G.Billaudot 3433)
Heinrich Funk: Kleine Sonata (VEB Hofmeister– Leipzig 7237)
Der Junge Flötist (Zimmermann 1394)
Salon–Stücke II. (Kunzelmann GM 903 b)
Bárcsak volna fuvolán! (Csetényi) (AKKORD A–1019)
Hangversenydarabok fuvolára (Szebenyi – Nagy) (EMB 6958)
Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)

Bononcini: Táncok és szonáták I. (Máriássy) (EMB 13612)
Csupor László: Fuvoladuók II. (EMB 14043)
Bartók Béla: 18 duó 2 fuvolára (Csupor László) (UE 17288)
Beethoven: Sonata a due flauti (EMB 4172)
Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos) (EMB 8940)
Bántai – Kovács: Könnyű kamarazene fuvolára (EMB 6387)
Telemann: Sechs Sonaten im Kanon (Hofmeister 124)
Blavet: 15 Duette für Flöten (Heinrichschofen 1340)
Boismortier: Leichte Duos op. 11 (Peters 9664)
Mozart: 5 Pieces for 3 Flutes (UE 16157 L.)

Követelmény
Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása;
Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel.
Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás a tanult variációkkal.
Társas zenélés: kíséretes előadási darabok, duók, triók.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy szabadon választott skála
– Két különböző karakterű gyakorlat
– Két különböző karakterű előadási darab, melyből az egyik kamaramű is lehet. Egy darab lehetőleg kotta nélkül.

5.évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– Az eddig tanult ismeretek és megszerzett készségek elmélyítése.
– Bonyolultabb ritmusképletek, dinamikai és artikulációs előírások megvalósítása.
– Dúr és moll hangnemek 5#, 5b előjegyzésig, a hangszer teljes terjedelmében.
– A bonyolultabb ékesítések írásmódja és ritmusa.
– A szélsőséges dinamikák fogalma. (pianissimo, fortissimo stb.).
– A formai és szerkezeti ismeretek bővítése (rondóforma, variációs forma).
– A tanuló ismerje a történelmi társastáncok tempóit és jellegzetességeit

A hangszerkezelés fejlesztése
– A légzés, nyelv– és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek elmélyítése, tökéletesítése.
– Lehetőleg biztonságos hangindítás minden regiszterben.
– Szélsőséges dinamikák (ff, pp) megvalósítása, fokozott figyelemmel a szép hang és a tiszta intonáció megtartására.
– A befúvás szélsőséges helyzetei (ki– és befordítás).
– A trilla és egyéb díszítő elemek magasabb szintű, önálló alkalmazása.
– A laza, könnyed ujjtechnika kidolgozása.
– Hangsorok rendszeres gyakorlása a korábban megismert variációk szerint, 5#, 5b előjegyzésig.
– A tanuló önállóságának fejlesztése.

– A vibrato szerepe a zenei megvalósításban. A tanuló uralja a vibrato sebességét és amplitúdóját.
– Etűdök és skálák tempójának fokozása.
– Memóriafejlesztés: hosszabb terjedelmű műveken keresztül.
– Társas zenélés más hangszerekkel is (pl. vonós, fúvós, gitár stb.).
– Lapról játszás: az előző év nehézségi fokán.

Ajánlott tananyag
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)
Bántai – Kovács: Skálaiskola II. (EMB 8625)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33I. (Zimmermann ZM 1090)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166))
Das Flötenbuch Friedrich des Grossen (Breitkopf 5606)
Romantikus Album (Bántai – Sipos) (EMB 6958)
3 Tambourin (Bántai – Sipos) (EMB 12574)
3 Polonaise (Bántai – Sipos) (EMB 13446)
Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) EMB 6958
Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
Bononcini: Táncok és szonáták II. (Máriássy) (EMB 13613)
Marcello: 12 szonáta fuvolára op.2 I. (Máriássy) (EMB 13476)
D. Scarlatti: Három szonáta (EMB 8958)
Járdányi Pál: Szonatina (EMB 1371)
Bárcsak volna fuvolám! (Cseténi Gyula) (AKKORDA–1019)
Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)
Telemann: F–dúr szonáta (Amadeus GM 666)
Vivaldi: „Il pastor fido" 6 Sonaten für Querflöte und Basso continuo (Hortus Musicus 135)
Quantz: Sonata in F–dur op. 3 no. 6 (Peters 9675)
Lavigne: Drei Sonaten (Peters 9663)
Debussy: A kis néger (EMB 7933)
Jeney Zoltán: Fuvoladuók II. (EMB 6640)
E. Köhler: Válogatott duók (Tősér) (EMB 13780)
Telemann: Sechs Sonaten in Kanon (Hofmeister B.124)
Hotteterre: Trio Sonatas I–II. (Musica Rara 1806, 1807
Bengráf József: Magyar táncok a 18. századból fuvolára, gitárra és gordonkára (Pejtsik)
Zempléni: Fuvolatrió (EMB 12807)

Követelmény
Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.
Dúr és összhangzatos moll hangsorok hármashangzat–felbontásaikkal, tercmeneteikkel együtt, kotta nélkül.
Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban.
Barokk tánc vagy könnyebb szonáta tételpár stílusos, intonált előadása, kísérettel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy szabadon választott skála (alap + hármashangzat + felbontás + tercmenet),
– Egy különböző karakterű gyakorlat,
– Két különböző karakterű előadási darab, melyből az egyik kamaramű is lehet. Egy darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Az eddig megszerzett ismeretek összefoglalása (különböző ritmusok, ütemfajták, ütemjelzések, tempójelzések, díszítések stb. átfogó, rendszerezett ismerete).
– Dúr és moll hangnemek 6#, 6b előjegyzésig, hármashangzat– és dominánsszeptim–felbontásokkal és tercmenetekkel együtt.
– Eltérő, sajátos stílusjegyek felismerése (stílusismeret).
– Tudatosítsuk a gyakorlás helyes módszerét.
– A játszott művek formai és szerkezeti elemzése.
– Kromatikus skála.
– A tanuló ismerje az előadási darabok szerzőit, zenei korszakokba helyezve.
– A zenei ízlés, stílus– és hangszínérzék, valamint a karakterek iránti érzékenység fejlesztése, a zenei fantázia kibontakozása.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A hangindítás és hangbefejezés differenciálása, repetíció gyakoroltatása, tempójának fokozása (szimpla és dupla staccatóval is).
– Tartott hangok állandó vagy változó dinamikával, a jó hangminőség, a tiszta intonáció megtartásával.
– Valamennyi hangsor rendszeres gyakorlása a korábban megismert változatok szerint.
– Trilla–skála.
– A hallás és ritmusérzék továbbfejlesztése, a dinamikai, hangszínbeli és intonációs igényességre való törekedés.
– A céltudatos és hatékony gyakorlási módszer fejlesztése.
– A tanuló ismerje hangszerének intonációs hibáit és tudatosan korrigálja azokat.
– Tudatos zenei memorizálás.
– Rendszeres társas zenélés.
– Lapról játszás az előző év nehézségi fokán

Ajánlott tananyag

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok I. (EMB 1801)
E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)
M. Moyse: Exercises Journaliers pour La Flûte (Leduc 16638)
M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques op. 4 I. (Leduc 19480)
M. Moyse: Vingt–Quatre Études Mélodiques avec variations (Leduc 18026)
Das Flötenbuch Friedrich des Grossen (Breitkopf 5606)
Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) (EMB 2791)
Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)
3 olasz arietta (Csetényi) (AKKORD A–1006)
Bárcsak volna fuvolán! (Csetényi) (AKKORD A–1019)
Händel: Hallei szonáták (Bántai – Máriássy) (EMB 5739)
Händel: Hallei szonáták (EMB 7217)
Händel: Elf Sonaten (DVfM 4003)
Telemann: Sechs Sonaten in Kanon (Hofmeister B.124)
Boismortier: Sechs Sonaten I–II. (Schott 5056, 5057)

Boismortier: 6 szonáta op. 9 (Máriássy) (EMB 13350)
Mozart: G–dúr szonáta K. 285/a (EMB 13067)
Mozart: C–dúr szonáta K. 285/b (EMB 13011)
Mozart: D–dúr szonáta K. 285 (EMB 13009)
Mozart: A–dúr szonáta K. 298 (EMB 13010))
Vivaldi: Concerto V. F–dur op. 10 (Schott FTR 83)
Vivaldi: Concerto IV. G–dur op. 10 (Schott 41413)
Rossini: Andante és Allegro (Eulenburg GM 209)
Szervánszky: Szonatina (EMB 1372)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy szabadon választott skála + variációi,
– Egy etűd
– Egy tételpár vagy kamaraműű.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

– a fuvola és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,
– a hangszer teljes hangterjedelmét,
– a tudatos és helyes légzéstechnikát,
– a fuvola intonációs hibáit (és tudatosan korrigálja azokat),
– a dúr és moll hangnemeket 4 #, 4 b előjegyzésig,
– az egyszerűbb díszítések írásmódját és ritmusát,
– a vibrato szerepét a zenei megvalósításban,
– ismerje a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
– a jelentősebb fuvolás előadóművészeket.

Legyen képes

– a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
– a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,
– a különböző nyelvütések (szimpla és dupla staccato) gyorsaságának fejlesztésére,
– az önálló hangolásra,
– a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
– a kottahű játékra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
– hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
– a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato stb.),
– egyenletes, pergő–technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
A tanuló legyen képes

– dúr és moll skálákat játszani 4 #, 4 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat– és szimpla– és duplanyelvvel is, a játszott irodalom által megkövetelt dinamikák megvalósítására
– készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására (pl. Eördögh, Platonov stb.),
– nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására (pl. Köhler op. 33–as és op. 66–os etűdsorozata),
– egy barokk szonáta lassú és gyors tételének eljátszására egyszerűbb díszítésekkel,
– hosszabb terjedelmű művek memorizálására (pl. Járdányi: Szonatina, Szervánszky: Szonatina stb.).

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Fuvola főtárgy
„A” tagozat: minimum 6 perc
„B” tagozat: minimum 8perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat

– Egy nagyobb lélegzetű, összetett feladatot tartalmazó etűd

Bántai: Válogatott etűdök II. kötet/12.14, Köhler: Etűdök op. 33. I kötet, vagy Köhler op. 66.

– Egy barokk szonátatétel (egyszerűbb dísztítésekkel) pl. Marcello, Telemann, Vivaldi, Händel
– Egy szabadon választott mű a tantervi program 6. évfolyamának anyagából

Romantikus album, 3 Menüett, 3 Tambourin, Népszerű előadási darabok nehézségi szintjén. Egy mű előadása lehetőleg kotta nélkül. A fejből való játék nem kötelező.

„B” tagozat
– Két különböző karakterű etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Platonov: 30 etűd 1–10., Köhler: Etűdök op.33 no. 1/1–5., Eördögh: Technikai és olvasógyakorlatok 1/1–4. nehézségi szintjén.
– Egy barokk szonáta tételpár; Händel: Hallei szonáták nehézségi szintjén.
– Egy karakterdarab vagy kamaramű; Járdányi Pál: Szonatina nehézségi szintjén.
Egy mű előadása kotta nélkül.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség

A művészeti alapvizsga elméleti kérdései

1. Melyik fúvós családba sorod a fuvolát?
2. Mit tudsz hangszered történetéről?
3. Ki alakította ki a mai rendszerű fuvolát?
4. Mekkora a hangszer terjedelme?
5. Melyik a fuvola leghamisabb hangja?
6. Mi a helyes hangszertartás és légzés?
7. Sorolj fel néhány zenei díszítő elemet és annak jelölését!
8. Sorolj fel néhány barokk zeneszerzőt!
9. Sorolj fel néhány bécsi klasszikust!
10. Sorolj fel romantikus zeneszerzőket!
11. Sorolj fel XX. századi zeneszerzőket (magyarokat is) !
12. Sorolj fel híres fuvolaművészeket!

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

7. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták, ütemjelzések átfogó, rendszerezett ismerete.
– Dúr és moll hangnemek 7#, 7b előjegyzésig.
– Eltérő, sajátos stílusjegyek felismerése, ezek megvalósítása (stílusismeret).
– Különböző korhű díszítésfajták megismerése.
– A zenei anyag kiválasztása az életkori sajátosságok figyelembevételével.
– A játszott művek formai, szerkezeti elemzése.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az eddig megszerzett készségek állandó karbantartása és tökéletesítése.
– Skálák különböző kötésvariációkkal.
– A hallás és ritmusérzék fejlesztése, a dinamikai és hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.
– Az önállóság fejlesztése a gyakorlás módszerességében, az etűdökben és előadási darabokban felmerülő problémák gyorsabb megoldása érdekében.
– Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.
– Memóriafejlesztés: a kotta nélküli játék gyakorlása.
– Társas zenélés: kamarazene.

Ajánlott tananyag
Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok I. (EMB 1801)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára III. (EMB 8593)
E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)
Fuvolaetűdök középfokra (Jeney Zoltán) (EMB 12062)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
Flötenetüden II. (Immanuel Lucchesi) (DVfM 31057)
Fr. Vester: 50 weitere klassische Studien (UE 14672)
Szemelvények zenekari művekből (Gyöngyössy) (EMB 12949)
Boismortier: Sechs Suiten (Schott FTR 15)
Telemann: Zwölf methodische Sonaten (Peters 13069)
Kuhlau: 12 Caprices I–II. Ger. (Billaudot 1801, 1802)
Das Frühbarokk (Máriássy) (EMB 13533)
Das Italianische Barokk (Máriássy) (EMB 13534)
Marcello: 12 szonáta fuvolára és basso continuóra I–II. (EMB 13476, 13477)
Loeillet: 12 szonáta op. 4 I–IV. (EMB 12989– 12992)
Loeillet: 12 szonáta op. 1 I–IV. (EMB 12638– 12641)
Loeillet: 12 szonáta op. 3 I–IV. (EMB 13160– 13163)
Vivaldi: D–dúr fuvolaverseny op. 10 (Il Cardellino) (EMB 7226)
J. S. Bach: Suite no. 2 (h–moll) tánctételek (EMB 13185)
Händel: Elf Sonaten (DVfM 4003)
Pergolesi: Fuvolaverseny (G–dúr) (B.&H. 17502)
Gluck: G–dúr fuvolaverseny (Amadeus BP 2061)
Corelli: La Follia (Schott 43236)
Czerny: Rondo facile et brillant (G–dur) (Kunzelmannn GM 831C)
Benda: Sonata C–dur (Hofmeister 742)
Mozart: D–dúr szonáta K. 285 (EMB 13009)
Mozart: A–dúr szonáta K. 298 (EMB 13010)
Telemann: Largo e vivace (4 fuvolára) (Edizioni Berben E. 1954 B.)
Barokk mesterek variációi II. (Kállay) (EMB 14137)
Boccherini: Menüett és variációk 4 fuvolára (BA 6888)

Követelmény
Az eddigi évfolyamokban elért színvonal megőrzése.
Különböző karakterű etűdök megszólaltatása a jellegüknek megfelelő tempóban.
Előadási darab (vagy kamaramű stb.) értelmes, tagolt, árnyalt megszólaltatása.
E. Köhler: Etűdök op. 33 I. 5., 7., 9., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. 12–14., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok, vagy kamaraművek.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy etűd (pl. romantikus: Köhler op. 66–ból vagy Platonov: 30 etűdből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
– Egy előadási darab vagy kamaramű.
A kotta nélkül való játék nem kötelező, csak ajánlott.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A bonyolultabb felhangok ismerete.
– Kromatikus és egészhangú skálák.
– A játszott művekben előforduló tempójelzések, karakterjelzések, dinamikai és előadási jelek, zenei műszavak.
– Differenciáltabb hangnemi kitérések (pl. tercrokonság) felismertetése a tanár segítségével.
– Ismerkedés a kortárs zenei irányzatokkal.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Kromatikus és egészhangú skálák mérsékelt tempóban.
– A trillázás fejlesztése.
– Fokozott figyelem a hang szépségére, a hangminőség és vibrato összefüggésére.
– A nehezebb átfújások gyakorlása.
– A halk és gyors belélegzés továbbfejlesztése.
– A skálázás tempójának fokozása; a különböző figurációk egy levegőre (tudatos gazdálkodás a levegővel).
– Kortárs zenei irányzatok, technikai megoldások.
– A tudatos zenei memorizálás fejlesztése.
– Társas zenélés: kamarazene, zenekari játék.

Ajánlott tananyag
Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok II. (EMB 1838)
Andersen: 24 etűd fuvolára (Kovács L.) (EMB 8520)
E. Köhler: Etűdök fuvolára I.-II. op. 33 (Pröhle) (EMB 8514)
E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)
Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet III. (PWM 6465)
Fürstenau: 24 Etüden für Flöte (Hofmeister 7293)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
Bellinzani: 4 szonáta (EMB 12792)
Blavet: Szonáták (Fleury) (Rudall 585, 594, 597, 626, 632)
Vanhal: G–dur Sonata (Panton 876)
Veracini: 12 Sonaten I–IV. (Kolneder) (Peters 4965a, 4965b, 4965c, 4965d)
Quantz: Flötenkonzert g–moll (Peters 12885)
Telemann: f–moll Sonata (Amadeus GM 666)
Kuhlau: 12 Capries I– II. (G. Billaudot 1801, 1802)
Fiocco: Allegro (P. Paubon) (G. Billaudot G. 3190/b)
Mozart: Rondo, D–dúr (Pröhle) (EMB 8521)
Die zweite Halfte des 18. Jahrhunderts (Máriássy) (EMB 13536)
Mozart: A–dúr Szonáta (Homolya) (EMB 13010)
Rösler – Rosetti: D–dúr fuvolaverseny (Szebenyi) (EMB 3949)
Hajdu M.: Magyar pásztordalok (EMB 1670)

Követelmény
Rendelkezzék a tanuló olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befúvási érzetek rövid időn belül elérhetők.
Technikai felkészültségének megfelelő etűdök kiválasztása és azok, lehetőleg hibátlan megszólaltatása.

Képességeihez mért zenei anyag (kamaramű) igényes előadása.
E. Köhler: Etűdök op. 66 kötetből, vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. 46., vagy III. 9–10., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes, vagy kamaraművek.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy etűd (pl. Köhler: op. 33 I.- II. kötetből, Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II.- III. kötetből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
– Egy előadási darab, vagy kamaramű.
A kotta nélkül való játék nem kötelező, csak ajánlott.

9. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– Az egészhangú és a kromatikus skála ismerete és ezek kombinációi.
– A művek lassú tételeinek zenei összefogása, zenei ívek felépítése, illetve lekerekítése.
– Romantikus zenei előadásmód.
– A zenei stílusérzék és a zenei fantázia fogalma.
– Tájékozódás a XX. század különböző stílusaiban.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Nagyobb, nehezebb hangközök kötésének gyakorlása.
– A mély regiszter intenzitásának továbbfejlesztése.
– A hármas nyelvütés gyorsítása.
– Hangképzés nagy dinamikai különbségekkel.
– A memória szinten tartása.
– Társas zenélés: kamarazene, zenekari játék.

Ajánlott tananyag

E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 II. (Pröhle) (EMB 8514)
Andersen: 24 etűd fuvolára (Kovács L.) (EMB 8520)
J. Chr. Bach: Sonata F–dur per flauto e cembalo (EMB 8977)
Mozart: D–dúr szonáta (Homolya) (EMB 13009)
M. Haydn: Fuvolaverseny (Vécsey) (EMB 2297)
Hoffmeister: D–dúr fuvolaverseny (EMB 4274)
Vivaldi: La notte (g–moll) op. 10 (EMB 1822)
Boccherini: Concerto in D major (Rampal) (IMC 10017)
Schubert: Téma variációkkal, B–dúr (Bántai – Sipos) (EMB 12573)
Schumann: Három románc op. 94 (EMB 12841)
Debussy: Syrinx, En bateau (Szebenyi) (EMB 8290)
Farkas Ferenc: Bihari román táncok (EMB 958)
G. Fauré: Pièces Cèlebres pour Flûte et Piano (Leduc 29002)
Mozart: Sechs Duette op. 75 I–II. (Zimmermann 2260, 11340)
Doppler: Duettino americain (Adorján) 2 flûte+piano (Billaudot G 3104B)
Jean–Jean: Modern etüdök

Követelmények

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármas– és négyeshangzat–felbontásokkal, tercmenetekkel kotta nélkül.
Különböző karakterű etűdök megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban;
Lassú–gyors szonáta–, koncert– (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár vagy hasonló terjedelmű más előadási darab ízléses, igényes előadása, kísérettel.
Jártasság nehezebb ritmusképletekben
Rendszeres társas zenélés más hangszerekkel, lehetőség szerint zenekari játék.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy etűd (pl. Köhler: op. 33 II.- III. kötetből, vagy a Fuvolaetűdök középfokra című kottából) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
– Egy előadási darab, vagy kamaramű.
A kotta nélkül való játék nem kötelező, csak ajánlott.

10. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek

– Az eddig tanult ismeretek összegzése.
– Modern zenei effektusok.
– Pergőnyelv.
– Bevezetés és ismertetés az újabb légzéstechnikák (körkörös légzés) fogalmáról, használatáról.
– A fuvola társhangszereinek és transzponálási módjainak ismerete (piccolo, altfuvola, basszusfuvola).
– Kitekintés a jazz és az értékes könnyűzene irányába.
– Alakuljon ki a tanulóban egy olyan értelmi és érzelmi kapcsolat a zenével, hogy a mindennapi zenélés életszükségletévé váljék.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az elsajátított hangszertechnikai ismeretek alárendelése az egyes művek zenei igényeinek.
– Az improvizációs készség lehetőségének kihasználása a játék örömének fokozására.
– Nehezebb kamaramű (vagy zenekari anyag) technikai problémáinak megoldása transzponálási lehetőségek kihasználásával.
– A tanuló lapról játék során érje el, hogy első látásra mind zeneileg, mind technikailag megfelelően játsszon el nem túl nehéz műveket.
– Társas zenélésnél az intonálás tisztaságában és az együttjátszás precizitásában tudjon magas színvonalon fuvolázni.
– Legyen alkalmas arra, hogy különböző együttesekben mindenki számára örömöt szerző játékot produkáljon.

Ajánlott tananyag
E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. (Pröhle) (EMB 8515)
E. Köhler: Virtuóz etűdök fuvolára op. 75 I. (EMB 8516)
E. Köhler: Virtuóz etűdök fuvolára op. 75 II. (EMB 8517)
Ittzés Gergely: Kettősfogások fuvolára (táblázat) saját kiadás

Quantz: Capricien (Amadeus BP 2050)
Ph. E. Bach: Szólószonáta fuvolára (Hofmeister 7141)
A bécsi klasszikusok (Pröhle) (EMB 13537)
Romantikus fuvolavirtuózok I–II. (EMB 13538, 13539)
Fauré: Fantázia (Jeney Zoltán) (EMB 7675)
Vivaldi: Concerto in do minore (Hartay – Nagy) (EMB 3770)
F. Mendelssohn–Bartholdy: Rondo capriccioso (Bántai – Sipos) (EMB 13195)
Quantz: Flötenconcerto G–dur (Peters 12981)
Borne: Carmen–Fantasie (Kunzelmann GM 890)
Schubert: Bevezetés és variációk az „Elszáradt virágok" témájára (EMB 13286)
P. Csillag: Kavicsok szólófuvolára (EMB 13949)
Devienne: Sechs Sonaten (Kunzelmann GM 877/a, b)
Kuhlau: Three Trios op. 13 (Rampal) (IMC 2787)
Devienne: Trio D–dur (Eulenburg 10005)
E. Bozza: Trois pièces (pour 4 flûtes) (Leduc 25584)
F.–K. Doppler: Magyar Fantázia op. 35 (Adorján) (2 fuvola, zongora) (Musica Rara 1275)
Grieg: Ausgewählte Stücke aus Peer Gynt für 2 Flöten und Klavier (UE 30350)
S. Joplin: The Entertainer für drei Flöten und Klavier (Amadeus BP 2411)
J. Castérède: Flûtes en Vacances Quatre Pièces pour 3 flûtes (ad libitum 4 flûtes) (Leduc 23296)
J. Haydn: Die Jahreszeiten für zwei Flöten (UE 18036)
Mozart: Die Hochzeit des Figaro für 2 Flöten (UE 16773)
Láng: Duo (EMB 4532)
Bozza: Kvartett (Leduc 21318)
Platonov: Etűdök

Követelmény
A tanuló a zenei anyagot életkorának, évfolyamának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő szinten, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.
Jean–Jean: Fuvolaetűdök középfokra, vagy Moise: 24 Etűd, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darab vagy kamaramű.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy etűd (pl. Andersen: 24 etűdből vagy Jean–Jean: Modern etűdökből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
– Egy előadási darab, vagy kamaramű.
A kotta nélkül való játék nem kötelező, csak ajánlott.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A fuvolahang fizikai törvényszerűségei.
– Dúr és moll hangnemek 7#, 7b előjegyzésig.
– Kromatikus skála.
– A tempójelzések, karakterjelzések ismeretének bővítése.

– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták, ütemjelzések átfogó, rendszerezett ismerete. További aszimmetrikus ütemek.
– Eltérő, sajátos stílusjegyek felismerése, ezek megvalósítása (stílusismeret).
– Különböző korok díszítésfajtáinak megismertetése.
– Barokk művek felépítése (szonáta, koncert).
– Szekvenciális szerkesztésmód a barokk művekben.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A kialakult mechanizmusok továbbfejlesztése
– Hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.
– A nyelvindítás különböző módjai, a dinamika és az intonáció összefüggései.
– A rekeszizom tudatos működtetése, alkalmazása.
– Hangsorok különböző ritmikai variációkkal, változó kötésmódokkal, repetíciókkal, többféle hangerősségben.
– Trillaskálák a tanult hangnemekben.
– A vibrato, mint a zenei kifejezés egyik eszköze.
– A fuvolajátékkal kapcsolatos állóképesség fejlesztése, idejének növelése.
– Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.
– Önálló gyakorlási módszerek bővítése.
– Társas zene (kamarazene, zenekari játék).
– A lapról olvasási készség fejlesztése folyamatos tempóban.

Ajánlott tananyag
Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok I. (EMB 1801)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára III. (EMB 8593)
E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)
Fuvolaetűdök középfokra (Jeney Zoltán) (EMB 12062)
Szemelvények zenekari művekből (Gyöngyössy) (EMB 12949)
Boismortier: Sechs Suiten (Schott FTR 15)
Telemann: Zwölf Fantasien für Querflöte (Bärenreiter 2971)
Telemann: Zwölf methodische Sonaten (Peters 13069)
Kuhlau: 12 Caprices I–II. Ger. (Billaudot 1801, 1802)
Das Frühbarokk (Máriássy) (EMB 13533)
Das Italianische Barokk (Máriássy) (EMB 13534)
Marcello: 12 szonáta fuvolára és basso continuóra I–II. (EMB 13476, 13477)
Loeillet: 12 szonáta op. 3 I–IV. (EMB 13160– 13163)
Vivaldi: „Il pastor fido” 6 Sonaten für Querflöte und basso continuo (Hortus Musicus 135)
Vivaldi: D–dúr fuvolaverseny op. 10 (Il Cardellino) (EMB 7226)
J. S. Bach: Suite no. 2 (h–moll) tánctételek (EMB 13185)
Pergolesi: Fuvolaverseny (G–dúr) (B.&H. 17502)
Gluck: G–dúr fuvolaverseny (Amadeus BP 2061)
Corelli: La Follia (Schott 43236)
Czerny: Rondo facile et brillant (G–dur) (Kunzelmannn GM 831C)
Benda: Sonata C–dur (Hofmeister 742
Mozart: D–dúr szonáta K. 285 (EMB 13009)
Mozart: A–dúr szonáta K. 298 (EMB 13010)
Popp – Moniuszko: A fonólányka (PWM 1179)
Bartók Béla: Három csíkmegyei népdal (Szebenyi) (EMB 2142)
Farkas Ferenc: Szonatina (EMB 5870)
Decsényi János: Sonatina pastorale (EMB 2953)

Követelmény
Hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.
A nyelvindítás különböző módjai, a dinamika és az intonáció összefüggései.
Különböző díszítések stílusos alkalmazása
A tanult daraboknak megfelelő tempók alkalmazása
Nagyobb terjedelmű mű stílusos, biztonságos előadása

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy etűd (pl. romantikus: Köhler op. 66–ból vagy Platonov: 30 etűdből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
— Egy előadási darab, vagy kamaraműű.
A kotta nélkül való játék nem kötelező, csak ajánlott.

8. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A tanuló ismerje a négy zenei alapkaraktert: dolce, espressivo, risoluto, grazioso.
– A klasszikus zeneirodalom stílusainak jellemzői.
– A szonátaforma tematikus és hangnemi elemzése.
– Improvizáció különböző műfajokban (pl. 1–2 ütemes rövid zárlati kadenciák rögtönzése).
– Ismerkedés a XX. századi zene hangzásvilágával.
– Egészhangú skálák és kombinációi.
– Szűkített és bővített hármashangzatok.
– Nehezebb hangnemi kitérések önálló felismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A hangképzés eddig tanult elemeinek ismétlése, bővítése dinamikai követelményekkel.
– Kifejező hang, hangminőség, a vibrato gyakorlati megvalósítása.
– Nehezebb átfújások gyakorlása.
– A halk és gyors belégzés továbbfejlesztése.
– Tudatos gazdálkodás a levegővel.
– Laza, könnyed ujjtechnika.
– Az ujjak szinkronizálása.
– Hangsorok különböző tempókban, figurációkkal, hangközmenetekkel, harmóniafelbontásokkal (kromatikus és egészhangú skálákban is).
– Hármas nyelvütés.
– Trillák egyenletes és gyors tempóban.
– Tudatos zenei memorizálás.
– Társas zenélés különféle együttesekben.
– Lapról játszás: különös tekintettel a klasszikus irodalom zenei anyagára.

Ajánlott tananyag
Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok II. (EMB 1838)
Andersen: 24 etűd fuvolára (Kovács L.) (EMB 8520)
M. Moyse: Exercises Journalier pour la Flûte (Leduc 16638)
Bellinzani: 4 szonáta (EMB 12792)
Vanhal: G–dur Sonata (Panton 876)
Veracini: 12 Sonaten I–IV. (Kolneder) (Peters 4965a, 4965b, 4965c, 4965d)

Quantz: Flötenkonzert g–moll (Peters 12885)
Telemann: f–moll Sonata (Amadeus GM 666)
Kuhlau: 12 Capries I–II. (G. Billaudot 1801, 1802)
Fiocco: Allegro (P. Paubon) (G. Billaudot G. 3190/b)
Mozart: Rondo, D–dúr (Pröhle) (EMB 8521)
Mozart: A–dúr Szonáta (Homolya) (EMB 13010)
Rösler – Rosetti: D–dúr fuvolaverseny (Szebenyi) (EMB 3949)
Hajdu M.: Magyar pásztordalok (EMB 1670)
Corrette: Six sonatas op. 2 for 2 flute (Nova Music NM 165)
Jeney Zoltán: Fuvoladuók I–III. (EMB 6562, 6640, 7816)
J. Haydn: Sechs Duette (UE 18037–38)
J. Haydn: Three Trios (for 3 flutes) (J. P. Rampal) (IMC 1958)
C. Wanausek: 10 Miniaturen für 4 Flöten (Doblinger 05023)

Követelmény
Rendelkezzék a tanuló olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befúvási érzetek rövid időn belül elérhetők.
Technikai felkészültségének megfelelő etűdök kiválasztása és azok, lehetőleg hibátlan megszólaltatása.
Képes legyen a tanuló a művek stílushű, igényes előadására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy etűd (pl. Köhler: op. 33 II. kötetből, Bántai – Kovács: Válogatott etűdök III. kötetből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
– Egy előadási darab, vagy kamaramű.
A kotta nélkül való játék nem kötelező, csak ajánlott.

9. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A tempó– és dinamikai jelek bővebb ismerete.
– A zenei stílusérzék és a zenei fantázia fogalma.
– Lassú tételek zenei összefogása, zenei ívek felépítése, illetve lekerekítése.
– Romantikus művek (hangszeres dalok, karakterdarabok stb.) zenei előadásmódja.
– Társművészetek.
– Zenekari művek fuvolaszólamainak megismertetése.
– Pergőnyelv.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Tartott hangok nagy dinamikai különbségekkel (pp, ff).
– A mély regiszter intenzitásának fokozása.
– Hangindítás, hangbefejezés és a nyelv szerepének kapcsolata.
– A hármas nyelvütés gyorsítása.
– Pergőnyelv az alsó regiszterben is.
– Nehezebb, nagyobb hangközök kötése.
– Valamennyi hangsor rendszeres gyakorlása élénk és egyenletes tempóban.
– A memória szinten tartása, felhasználva a nehezebb technikai feladatok gyakorlására.
– Társas zene, kamarazene, zenekari játék.
– A lapról játszás továbbfejlesztése a romantikus zenei anyagon.

Ajánlott tananyag
E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. (Pröhle) (EMB 8515)
Andersen: 24 etűd fuvolára (Kovács L.) (EMB 8520)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
Händel: Elf Sonaten (DVfM 4003)
C. Ph. E. Bach: 6 Sonaten (Zimmermann 1800)
J. Chr. Bach: Sonata F–dur per flauto e cembalo (EMB 8977)
Mozart: D–dúr szonáta (Homolya) (EMB 13009)
M. Haydn: Fuvolaverseny (Vécsey) (EMB 2297)
Hoffmeister: D–dúr fuvolaverseny (EMB 4274)
Schubert: Téma variációkkal, B–dúr (Bántai – Sipos) (EMB 12573)
Schumann: Három románc op. 94 (EMB 12841)
Debussy: Syrinx, En bateau (Szebenyi) (EMB 8290)
Farkas Ferenc: Bihari román táncok (EMB 958)
G. Fauré: Pièces Cèlebres pour Flûte et Piano (Leduc 29002)
G. Fauré: Berceuse op. 16, Berceuse op. 56, Pièce, Fantaisie op. 79 (Leduc 4229)
Dávid: Szonáta (EMB 1867)
Szervánszky: Szvit két fuvolára (EMB 2671)
W. Fr. Bach: Sechs Duette I–II. (Breitkopf 5655, 5656)

Követelmény
A laza, könnyed ujjtechnika.
Jártasság nehezebb ritmusképletekben.
Rendszeres társas zenélés más hangszerekkel, lehetőség szerint zenekari játék.
Érzékeny és igényes intonáció
Hajlékony legato, technikailag biztonságos nyelvtechnika

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy etűd
– Egy előadási darab, vagy kamaramű.
A kotta nélkül való játék nem kötelező, csak ajánlott.

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– A megtanultak összegzése.
– A modern zenei effektusok.
– Glissando, üveghangok, a fuvola felhangrendszerére épülő segédfogások.
– Ismerkedés újabb légzéstechnikák (körkörös légzés) alapjaival.
– Korunk zenéjének intonációs és ritmikai sajátságai.
– A bartóki zene hangrendszerei.
– Kitekintés a jazz és az értékes könnyűzene irányába.
– A fuvola társhangszerei (piccolo, altfuvola, basszusfuvola) és transzponálási módja és ezek zenekari használata.
A hangszerkezelés fejlesztése
– Az elsajátított hangszertechnikai ismeretek a virtuozitás irányába.
– Biztos hangindítás és hangbefejezés minden regiszterben, többféle dinamikával.
– Üveghangok, él– és réshangok, frulláto–módok bővítése.

– Az improvizációs készség lehetőségének kihasználása a játék örömének fokozására.
– Nehezebb kamaramű (vagy zenekari anyag) technikai problémáinak megoldása a transzponálási lehetőségek kihasználásával.
– Memóriafejlesztés, koncentrálás hosszabb terjedelmű műveken keresztül.
– Társas zenélésnél az intonálás tisztaságában és az együttjátszás precizitásában tudjon magas színvonalon fuvolázni.
– A tanuló lapról játék során érje el, hogy első látásra mind zeneileg, mind technikailag megfelelően játsszon el műveket.

Ajánlott tananyag

E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. (Pröhle) (EMB 8515)
E. Köhler: Virtuóz etűdök fuvolára op. 75 I. (EMB 8516)
Hangversenyetűdök fuvolára (Kovács L.) (EMB 12652))
Jean–Jean: Modern etűdök (Leduc 24726)
S. Karg–Elert: 30 Capricien op. 107 (Steingräber 2240)
E. Bozza: Quators Études – Arabesques (Leduc 22830)
Ittzés Gergely: Kettősfogások fuvolára (táblázat) saját kiadás
Quantz: Capricien (Amadeus BP 2050)
Ph. E. Bach: Szólószonáta fuvolára (Hofmeister 7141)
Devienne: Konzert für Flöte und Orchestra (Szebenyi – Nagy) (EMB 4723)
Fauré: Fantázia (Jeney Zoltán) (EMB 7675)
F. Mendelssohn–Bartholdy: Rondo capriccioso (Bántai – Sipos) (EMB 13195)
Kuhlau: Introductio e Rondo op. 98 (Billaudot MB 23178)
P. Csillag: Kavicsok szólófuvolára (EMB 13949)
Devienne: Sechs Sonaten (Kunzelmann GM 877/a, b)
F.–K. Doppler: Magyar Fantázia op. 35 (Adorján) (2 fuvola, zongora) (Musica Rara 1275)
P. Tschaikowsky: Danse des Mirlitons from Nut Cracker Suite (4 flûtes) (Symphony 691–24)
Grieg: Ausgewählte Stücke aus Peer Gynt für 2 Flöten und Klavier (UE 30350)
S. Joplin: The Entertainer für drei Flöten und Klavier (Amadeus BP 2411)
J. Castérède: Flûtes en Vacances Quatre Pièces pour 3 flûtes (ad libitum 4 flûtes) (Leduc 23296)
J. S. Bach: 15 kétszólamú invenció (UE 18030)
Láng: Duo (EMB 4532)
Bozza: Kvartett (Leduc 21318)

Követelmény
A kortárs zene notációjának és alapvető technikai megoldásainak ismerete (üveghangok, él– és réshangok, frulláto–módok)
A technikai készségek virtuózabb fejlesztése.
A tanuló a zenei anyagot kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy etűd,
– Egy előadási darab, vagy kamaramű.
A kotta nélkül való játék nem kötelező, csak ajánlott.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

„A” tagozat
A tanuló legyen képes
– a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,
– a tiszta intonációra,
– a hangszerét könnyedén kezelni,
– a levegő tudatos beosztására,
– hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
– a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,
– a vibrato sűrűségének fokozására, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazására,
– a különböző zenei korok megkomponált stílushű díszítéseinek önálló alkalmazására,
– a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,
– az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,
– a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
– egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele, a hangolódugó folyamatos ellenőrzése stb.).
A tanuló rendelkezzék
– megfelelő hangszeres technikával
– olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges,
– olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befúvási érzetek rövid időn belül elérhetők,
– a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.
A tanuló tudja alkalmazni
– a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, felhangok stb.),
– a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

„B” tagozat (az „A” tagozat követelményein felül)
A tanuló ismerje
– a modem zenei effektusokat,
– az újabb légzéstechnikákat,
– a fuvola társhangszereit, azok transzponálási módjait,
– korunk zenéjének intonációs sajátosságait.

Legyen képes
– biztos hangindításra és –befejezésre,
– nehéz etűd virtuóz előadására (pl. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. kötet, Wehner: 12 nagy etűd vagy Jean–Jean: Modern etűdök),
– nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szólam önálló zenei és technikai megoldására.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Fuvola főtárgy
„A” tagozat: minimum 8 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat
– Egy szonáta két tétele és egy kamaramű.
– Egy karakterdarab, vagy XX. századi mű; Fauré: Siciliano (EMB 7583), Doppler: Berceuse (EMB 12350), Mező Imre: Szvit (EMB 3358), Szervánszky Endre: Szonatina (EMB 1372) nehézségi szintjén.
A kotta nélkül való játék nem kötelező, csak ajánlott.

„B” tagozat
– Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Köhler: Etűdök op. 33 no. III. 1–5., (EMB 8514) Andersen: 24 etűd fuvolára/1. (EMB 8520); Hangversenyetűdök fuvolára c. gyűjtemény (EMB 12652) nehézségi szintjén.
– Egy szonáta két tétele, vagy egy kamaramű.
– Egy karakterdarab, vagy egy XX. századi mű.
Egy mű előadása lehetőleg kotta nélkül.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

– Jó minőségű és állapotú, lehetőség szerint sima fejrésszel ellátott tanuló–hangszerek.
– Jól hangolt zongora, vagy pianínó.
– Legalább 2 db állítható magasságú kottaállvány.
– Teljes alakot visszaadó tükör.
– Metronóm.

HEGEDŰ

Munkaközösségünk megállapodása szerint mértékadónak tekintjük az érvényben lévő „Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja” szerint meghatározott alapvető kritériumokat, melyek a zeneoktatás célrendszerét, funkcióit, és általános fejlesztési feladatait szabályozzák.
Legfontossabnak tartjuk, hogy az alapfokú zeneoktatás a zenei alapműveltség megszerzéséhez vezető útra irányítsa a tanulót, -mind elméleti és gyakorlati eszköztár birtokba adásával-, mely egész életére kihatóan kiegyensúlyozott lelkületű személyiséggé alakítsa.

HANGSZERES ELŐKÉSZÍTŐ 1-2. ÉVFOLYAM

A hangszeres játékot előkészítő alapvető mozgásfunkciók gyakoroltatása játkos formában, melynek alapjául a tanulók által ismert gyermekdalok, mondókák és körjátékok képezik.

Előkészítő mozgások:
- helyes testtartás kialakítása,
- helyes légzés felismertetése,
- a kar és a kéz alapmozgásainak kialakítása,

A hangszerre irányuló mozgások:
- a „hegedű-fészek” megismertetése,
- emelés-ejtés,
- súlyérzet,
- tengelyfogás,

A hegedűtartás, vonófogás kialakítása:
- a hangszer pengetése,
- vonóval való megszólaltatás,
- a billentés és húrváltás megalapozása,

Minimális követelmény:
Alakuljon ki készség a hangszeres mozgások alkalmazására, legyen képes önállóan, vagy kevés tanári segítséggel hangszerét megszólaltatni.
Gyermekdalok eljátszása az első fogásmódban.
Törekedjék a tiszta intonációra és a szép hang képzésére.

A tanszaki meghallgatás anyaga:
Bemutató óra formájában (mind a kollégák, mind a szülők előtt).
Szükség szerűen megengedhető a tanári segítség.

Évvégi beszámoló anyaga:
Egyéni fejlődéstől és képességektől függően mutassa be a tanév során elsajátítottakat.

Felhasználható irodalom:
Dénes-Kállai-Lányi-Mező: Hegedűiskola I.
Sándor-Járdányi- Szervánszky: Hegedüiskola I.
Dénes-Szászné: Hegedű ABC
Szilvay: Színes húrok I.

1. évfolyam

Hangszerkezelés fejlesztése:

A helyes testtartás és hegedűtartás kialakítása,
A bal kar és bal kéz helyezkedő műveletei (húrváltás-, fekvésváltó mozgások, alkar-forgás).
Megfelelő billentés kialakítása, tenyérérzet.
Gyermekdalok, egyszerűbb gyakorlatok intonálása az első és második fogásmódban.
A helyes vonófogás és vonóvezetés kialakítása.
Vonóvezetés üres húrokon és húrpárokon.
Húrváltás külön vonóval és kötve.
A vonórészek megismertetése (alap vonóvezetési jelek ismerete). Játék egész és részvonókkal.
Legato és detache játékmód kialakítása. Az ütemsúly és a vonókezelés összefüggései (felütés).
Különféle egyszerűbb ritmusképletek megszólaltatása.
A szép hang iránti igény felkeltése már a hangszer első megszólaltatásakor.
Dúr és moll hangsorok egyszerű vonásnemekkel 3 keresztes előjegyzésig.

Zenei ismeretek:

Lapról olvasás a tananyag hangkészletén belül.
Metrum, méröütés, tempó.2/4, 4/4, ¾-es ütemjelzés ismerete.
Ritmusértékek: egész, fél, negyed, nyolcad és a szüneteik.
Nyújtópont, nyújtott ritmus.
Módosítójelek, előjegyzés, felütés.
Hangközök: szekund, terc, tiszta kvart, kvint, oktáv ismerete.
Hármashangzat fogalma.

Minimális követelmények:

Sajátítsa el a hangszer szép hangon való megszólaltatásához szükséges alapvető mozgásfunkciókat, tudjon korrigálni egyedül, vagy tanári segítséggel.
Alakuljon ki játékkészsége az előírt hangkészleten belül, egyszerűbb ritmusok alkalmazásával, mérsékelt tempóban.
Tudjon folyamatosan olvasni abszolút hangnevekkel, törekedjen a tiszta intonációra.

A tanszaki meghallgatás anyaga: Két tanulmány a hegedűiskolából.

Az évvégi vizsga anyaga:

- két különböző jellegű tanulmány a Hegedűiskolából
- két zongorakísértes előadási darab (lehetőleg kotta nélkül).

Az évvégi beszámolón kiemelkedő eredmény nyújtó tanuló tantestületi, szaktanácsadói javaslatra „B” tagozatba helyezhető.

Felhasználható irodalom:

Dénes-Lányi-Kállay-Mező: Hegedűiskola
Sándor-Járdányi-Szervánszky: Hegedűiskola I.
Dénes-Szászné Réger J.: Hegedű ABC
Zaharina: Előadási daraboknál
Balsay: Nyuszifüzetek
Papp L.: Csordapásztorok

2. évfolyam

A hangszerkezelés fejlesztése:

A hegedűtartás és vonófogás fejlesztése.
Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére:
emelés-ejtés, húrváltás bal kézzel, az ujjak csúsztatása- nyújtása.
egyszerűbb kettősfogások alkalmazása (terc, szext, oktáv).
vibrátó és fekvésváltás előkészítése.

Vonókezelési feladatok:

detaché különféle vonórészeken,
legato (4, 8 hang kötésével), portato,
martelé,
nyújtott-, élesritmus és szinkópa.

Zenei ismeretek:

A kottaolvasás továbbfejlesztése.
Hangjegyértékek: nyolcad, tizenhatod, triola
hangközök: szextek, szeptimek.
Dúr és moll hangnemek hármashangzatai, T-D-SZD, vezetőhang.
Kvintkör, kánon, szakvencia fogalma.
Barokk táncok jellegzetességei. (Da Capo-s formák)
Egyszerűbb duók a hegedűiskola anyagából.

Minimális követelmény:

A tanuló képes legyen a 4-kereszt-,4-bés hangnemek skáláinak megszólaltatására, valamint ezekben a hangnemekben lévő dalok előadására.
Ismerje az új ritmusokat, tudja alkalmazni a legatot,
ismerje a dinamikára és a tempóra vonatkozó zenei kifejezéseket.

A tanszaki meghallgatásanyaga:

1 etüd és
1 zongorakíséretes darab.

Az évvégi beszámoló anyaga:

1 etüd és
2 előadási darab (lehetőleg kotta nélkül).

Felhasználható irodalom:
Dénes-Kállai-Lányi-Mező: Hegedűiskola II.
Sándor-Járdányi-Szervánszky: Hegedűiskola II.
Dénes-Szászné: Hegedű ABC
Szervánszky: 10 könnyű hegedű-zongora darab
Szovjet pedagógiai yűjtemény
Moffat: Alte Meister I.

3. évfolyam

A hangszerkezelés fejlesztése:

Ujjgyakorlatok első fekvésben.
Fekvésjáték II. és III. Fekvésben (közvetítőhang).
Kettősfogásjáték: tercek és szextek.
Dúr és moll hangsorok hármashangzat felbontással két oktávon.
Martelé, kis és nagy detaché, legató fejlesztése.
Akkordjáték, staccato előkészítése.
Vibrató fejlesztése.
A hangszer önálló hangolása.

Zenei ismeretek:

A harmincketted, a szinkópák nehezebb formái.
Szűkített és bővített hangközök.
A hármashangzatok és fordításai.
A dominánsszeptim.
Tonika-szubdomináns-domináns.
Díszítések: előke, utóka, paránytrilla, mordent.
A triós-forma.

Minimális követelmény:

A növendék sajátítsa el és tudja alkalmazni a különféle technikai elemeket.

A félévi meghallgatás anyaga:

1 etüd és
2 zongorakíséretes darab

Év végi beszámoló anyaga:

1 etüd és
2 előadási darab (lehetőleg kotta nélkül)

Felhasználható irodalom:

Dénes-Lányi-Mező-Skultéty: Hegedűiskola III.-IV.
Sándor-Járdányi-Szervánszky: Hegedűiskola III.
Wolhfart: 40 etüd op. 54
Bartók-Zathureczky: Gyermekeknek
Baklanova: Szonatina, Mazurka
Küchler: G-dúr koncerttétel
Rieding: h-moll koncert

Kamarazene:
Kodály: Biciniumok
Pejtsik: Duók, Triók

4. évfolyam

A hangszeres ismeretek bővítése:
½ fekvés, II.-III. fekvés alkalmazása.
Dúr- és moll-skálák két oktávon, fekvésváltással.
Kromatikus játékkészség fejlesztése.
Akkordjáték és kettősfogások alkalmazása.
Staccato, emelt vonás és a spiccato.
Különféle zenei karakterek megszólaltatása.

Zenei ismeretek:
5/4, 5/8, változó ütemek
A teljes kvintkör.
Tempó, és dinamikai jelek ismerete.
A játszott zenei anyag formai elemzése.

Minimális követelmény
Tudja alkalmazni a fél-fekvést, a II. És a III.fekvést, egyszerűbb kettősfogásokat és akkordokat.
Használja az eddig tanult vonásnemeket (gyorsabb tempóban is).
Ismerje a játszott darabban előforduló zenei szakkifejezéseket.

A félévi meghallgatás anyaga:
1 etüd és
2 zongorakíséretes mű (lehetőleg kotta nélkül)

Az évvégi vizsga anyaga:
1 etüd és
2 előadási darab (lehetőleg kotta nélkül)

Felhasználható irodalom:
Dénes Lányi-Mező-Skultéty: Hegedűiskola III.-IV.
Sándor-Járdányi-Szervánszky: Hegedűiskola IV. /A, B.
Kayser: 36 gyakorlat hegedűre op. 20. I.
Wohlfhart: 60 etüd
Szelényi: Előadásidarabok II.
Hegedűmuzsika II.
Rieding: G-dúr koncert
Vivaldi: G-dúr koncert op. 7. no.2 (Felinski)
Kamarazene:
Szervánszky: Duók
Mozart: Duók
Bartók: Duók
Hegedűduók kezdőknek

5. évfolyam

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása:

A IV. és V. fekvés elsajátítása, a páratlan fekvések fejlesztése.
Kettősfogásjáték fekvésben.
A differenciált vibrató alkalmazása.
A dobott vonó folyamatos alkalmazása.
Dúr és moll-skálák és hármashangzataikkal V. fekvésig, (5#, 5b előjegyzésig).

Zenei ismeretek:

A hangnemkapcsolatok ismerete.
Szűkített és bővített hármashangzat, szűkített szeptim.
Dolce, espressívó, risoluto fogalmának ismerete.
A szonátaforma és a barokk szvit felépítése.

Minimális követelmény:

Ismerje és alkalmazza az eddig tanult fekvéseket.
Legyen képes az eddig tanult vonásnemek összetett alkalmazására.
Alkalmazza a folyamatos vibrátót és az éneklő hangot lassú előadási daraboknál, a pergő technikát pedig a gyors, virtuóz jellegű műveknél.
Legyen lapról olvasási készsége az évfolyam anyagánál könnyebb daraboknál.

A tanszaki meghallgatás anyaga:

1 zongorakíséretes darab
1 kamaramű (tanárral, vagy növendékkel)

Az évvégi vizsga anyaga:

2 előadási darab (lehetőleg kotta nélkül)

Felhasználható irodalom:

Dénes-Lányi-Mező-Skultéty: Hegdűiskola V.-VI.
Sándor-Járdányi-Szervánszky: Hegedűiskola V.
Kayser: Etüdök op. 20. I., II.
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38.
Dancla: Etüdök op. 68.
Bloch: Hangsoriskola II.-III.
Lányi-Lenkei-Mező: Előadási darabok I-II.
Moffat: Alte Meister II.
Corelli: e-moll szonáta
Vivaldi: G-dúr koncert (Országh)
Portnoff: e-moll koncert
Rieding: D-dúr koncert

Kamarazene:

Bartók: Duók
Mozart: Duók
Pejtsik: A vonós kamrazene iskolája

6. Évfolyam

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása:
Játékészség VI. és VII. fekvésben.
Három oktávos hangsorok hármashangzat felbontással.
Trilla, pergőtechnika, természetes üveghangok.
Vibrátó minden fekvésben.

Zenei ismeretek:
Barokk művek felépítése (szonáta, koncert)
A portamentó fogalma.
A kifejező zenei artikuláció.

Minimális követelmény:
Rendelkezzék jártassággal a barokk, bécsi klasszikus, valamint romantikus művek előadása terén.
Szerezzen gyakorlatot a kamaramuzsikálásban (duó, trió, vonóskvártett és más összeállításban,
valamint vegyen részt az iskolai zenekarban.)

A tanszaki meghallgatás anyaga:
A tanuló szerepeljen félévi tanszaki hangversenyen.

Az évvégi vizsga anyaga:
2 előadási darab (lehetőleg kotta nélkül)

Felhasználható irodalom:
Az 5. évfolyamnál felsoroltak
Mazas: Etüdes speciales op. 36.
Handel: Szonáták
Vivaldi: g-moll koncerttétel
Haydn: G-dúr koncert

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

A hangszerkezelés fejlesztése:

A hegedűtartás és vonótartás fejlesztése.
A vibrátó kialakítása, dinamika alkalmazása
A martelé alkalmazása,
Ujjgyakorlatok a balkéz ügyesítésére
- billentőmozgás
- húrváltás
- ujjak csúsztatása
- egyszerűbb kettősfogások

Vonókezelési feladatok:
- a détaché játékmód fejlesztése különböző vonórészeken

legátó (2, 4, 8 hang kötésével), portátó
martelé játékmód előkészítése a barokk „non legato”
A magyar népdalok ritmusaihoz kapcsolódó vonóbeosztási formák:
„nyújtott” - és „élesritmus”, valamint szinkópa.

Zenei ismeretek:
-A kottaolvasás fejlesztése,
-A tempó és dinamikai jelek ismerete,
-Különféle hangjegyértékek: nyolcad, tizenhatod, troila

Ajánlott tananyag:
Dénes-Lányi-Mező-Skultéty: Hegedűiskola II., III.-IV. Fekvéstanulmányok
Sándor-Járdányi-Szervánszky: Hegedűiskola II.
Schradieck: Ujjgyakorlatok
Wolhfahrt: 40 etüd

Követelmény:
A II.-III. Fekvéshasználata
Hangsorok, népdalok, etüdök előadása kotta nélkül.

Félévi meghallgatás anyaga:
-1 etüd
-2 zongorakíséretes darab kotta nélkül

Az év végi vizsga anyaga:
-két etüd
-két zongorakíséretes mű kotta nélkül

3.évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok:

A hangszerkezelés fejlesztése:

-A vibrátó fejlesztése
-A fekvésérzet, és fekvésváltás készségének fejlesztése II.-III. Fekvésben.
-Trilla, kromatika
-Kettősfogások fejlesztése (szext, terc, oktáv)
-Ismerkedés a IV.-, és félfekvéssel.
-Hangsorok, hármashangzatfelbontások fekvésban is.
-Lassú, tartott hangok (cantiléna dallam)
-Az akkordjáték előkészítése és alkalmazása.
-Természetes üveghangok.

Zenei ismeretek:
-Szűkített és bővített hangközök.
-A dominánsszeptim.
-Tonika, szubdomináns, domináns hangzat.
-Kvintkör ismerete.

-Különféle zenei díszítések: előke, utóka trilla, mordent.
-A klasszikus periódus.

Ajánlott tananyag:
Dénes- Lányi-MezőSkultéthy: Hegedűiskola III.-IV.
Sándor-Járdányi-Szervánszky: Hegedűiskola IV.A-B
Sándor: Hegedűiskola III.
Wolfahrt: 60 etüd
Kayser: 36 gyakorlat
Régi kamarazene (Peitsik-Szász)
Szervánszky: Duók

Követelmény:
Játsszon a tanuló szép és kifejező hangon.
Rendelkezzen intonációs készséggel.
Törekedjen a vonóvezetés és fekvésváltással való összehangolására.

Félévi meghallgatás anyaga:
1 etüd
2 zongorakíséretes darab

Az év végi vizsga anyaga:
-Két különböző jellegű technikai tanulmány
-Két zongorakíséretes mű kotta nélkül

4. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok:
-A tanult fekvések alkalmazása, valamint a IV-V. Fekvés elsajátítása.
-A fekvések összekötése I-V. Fekvésig.
-Az akkordjáték fejlesztése (hármas és négyes akkordok)
-Hangsorok 5kereszt-5 béig
-A pergőtechnika, trilla, díszítések alkalmazása.
-A kettősfogásjáték alkalmazása fekvésváltással kombinálva is.

Zenei ismeretek:
-5/4, 5/8, változó ütem
-A hangnemi kapcsolatok ismerete
-Tempójelzések bővebb ismerete
-A rondó és szonátaforma ismerete.
-Alapvető zenei karakterek ismerete (dolce, espressivo, risoluto, marcato)

Ajánlott tananyag:
Dénes-Lányi-Mező-Skultéthy: Hegedűiskola III-IV., V-VI.
Sándor-Járdányi-Szervánszky: Hegedűiskola IV. /A, B
Kayser: 36 etüd op. 20.
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38
Dancla: Etüdök

Követelmény:
A tanuló játsszon felszabadult hangszerkezeléssel.
Vibrátója legyen folyamatos.
Könnyebb darabokat tudjon lapról olvasni.

Félévi meghallgatás anyaga:
egy etüd
két zongorakíséretes mű

Az év végi vizsga anyaga:
- 1 etüd
- 2 előadási darab (lehetőleg kotta nélkül)

5.évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok:
A hangszerkezelés fejlesztése
-Fekvésjáték I-VII. Fekvésig
-Hangsorok és akkordfelbontások három oktávon.
-Pergőtechnika
-A tanult vonásnemek fejlesztése, a gyorsaság fokozása.
-Spiccato játék mérsékelt tempóban.
-Célszerű ujjrend önálló kiválasztása.

Zenei ismeretek:
-A szekvencia ismerete és helyes dinamikai alkalmazása a barokk művekben.
-A bécsi klasszikusok stílusismerete.
-Romantikus karakter darabok
-Ismerkedés korunk zenéjével.

Ajánlott tananyag:
Dénes-Lányi-Mező-Skultéty: Hegedűiskola V-VI.
Kayser: 36 etüd op. 20.
Dont: Gradus ad parnassum op. 38.
Dancla: Etűdök op. 68.
Sevcik: Fekvésváltás
Feigerl: 24 gyakorlat
Mazas: Etudes speciales
Bartók: Duók
Régi kamarazene (Peitsik-Szász)

Követelmény:
Memóriafejlesztés: hosszabb terjedelmű művek megtanulása fejből.
Virtuóz művek előadására is legyen képes.

Félévi meghallgatás anyaga:

- 1 etüd
- 2 zongora kíséretes mű

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

- 1 etüd
- 2 előadási darab (lehetőleg kotta nélkül)

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok:

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása:
-A játékkészség továbbfejlesztése az első hét fekvésen belül.
-Hangsorok és akkordfelbontások három oktávon, kettősfogásokkal együtt.
-A bal kéz minden irányú mozgékonyságának fejlesztése.
-A tanult vonásnemek fejlesztése, gyorsasági készség fokozása.
-Spiccato vonás közepes tempóban.
-A fekvésváltás, trilla, vibrató fejlesztése, kettősfogások, természetes és mesterséges üveghangok.

Zenei ismeretek:

-A ciklikus művek szerkezeti felépítése, a barokk szonáta és koncert elemzése.
-A bécsi klasszikus stílus játékmódja.
-Romantikus hangszeres dalok, darabok.
-Korunk zenéje.

Ajánlott tananyag:

Bloch: Hangsoriskola II.-III.
Mazas: Études speciales op. 36.
Mazas: Études brillantes op. 36. II.
Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37.
Sevcik: Fekvésváltás op. 8.

Követelmény:

Az alapvonásokat tudja szép, hajlékony hangon játszani.
Tudjon önállóan megtanulni technikai felkészültségének megfelelő műveket.
Alakuljon ki jártassága a célszerű ujrendek megválasztásával kapcsolatban.

Félévi meghallgatás anyaga:

-1 etüd
-2 zongorakíséretes darab.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

- 1 etüd
- 1 koncert, vagy szonáta lassú és gyors tétele (lehetőleg kotta nélkül)

Művészeti alapvizsga követelményei

Gyakorlati vizsga

„A” tagozat:
-Egy etüd
Dénes V-VI. Hegdűiskola vagy
Dancla op. 68.
Dont op. 38.
Mazas: Etüdes speciales op. 36. I./2.,8., 9. nehézségi szintjén.

-Két különböző karakterű előadási darab,
koncert-tétel, vagy szonáta-tétel
(Beethoven: Menüett és Trió, Rameau: Gavotte, Vivaldi: g-moll koncert I.tétel,)

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat:
-1 etüd
Mazas: Etüdes speciales op. 36. I./2., 7., 9., 15., 17., 18.
Mazas: Etüdes brillantes op. 36. II.
Dont: 24 előkészítő gyakorlatok op. 37., a könnyebbek közűl

-Egy előadási darab vagy szonáta tétel-pár
(Boyce: Matelotte, Járdányi: Magyar tánc, Weiner: Rókatánc nehézségi szintjén)

-Egy koncert- vagy szonáta-tétel
(Vivaldi: a-moll koncert I. Tétel, Komarovszkij: A-dúr koncert I. tétel, Accolay: a-moll koncert, Seitz: g-moll koncert,
Handel: F-dúr, E-dúr szonata nehézségi szintjén.)

A vizsgaanyag lehetőség szerint kotta nélkül játszandó.

TOVÁBBKÉPZŐ „A” TAGOZAT

7-10. évfolyam

A továbbképző évfolyamok eléréséig az egyes növendékek tudásszintje között jelentős különbség alakulhat ki képességeik, szorgalmuk és teherbírásuk alapján.
Ezt a különbséget növelheti a közismereti iskolákban jelentkező eltérő mértékű követelményszint
és az iskolán kívüli egyéb elfoglaltság (pl.: sport) következtében eltérő mértékű gyakorlási idő, valamint a zenetanulás iránya és célja.
Ezeket a szempontokat figyelembe véve vagy az egyéni hangszerjáték fejlesztése,
vagy a kamarazenei, illetve zenekari játék fejlesztése kerül előtérbe.
Ezért a továbbképző évfolyamok anyagát nem adjuk meg évekre lebontva, hanem a fejlesztés lehetséges irányát és célját fogalmazzuk meg.
A továbbképző évfolyamok fő célja a zenei műveltség elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.

Zenei ismeretek:
Barokk, klasszikus, romantikus és XX. Századi művek ismeretek
(zenei formák, harmóniai felépítés, kompozíciós elvek)

Évvégi beszámoló anyaga:
1 etüd,
1 előadási darab (koncerttétel, szonáta vagy kamaramű)

Felhasználható irodalom
Mazas: Étüdes speciales op, 36, I.
Étüdes brillalantes op. 36, II.
Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37
Kayser: 36 etüd op. 20, III.
Kreutzer: 42 etüd
Dancla: Etüdök op. 73
Rode: 24 caprices

Kiegészítő technikai anyag:
Bloch, Scradieck, Sevcik füzetei
és az ajánlott irodalom jegyzékében található zongorakíséretes művek.

Kamarazene:
A vonós kamarazene iskolája (Pejtsik)
Régi kamarazene (Pejtsik-Szász)
Haydn: Triók
Bartók: Duók
Szokolay: Magyar gyermekdalok két és három hegedűre
Leclair. Duók

Továbbképző „B” tagozat
7-10. évfolyam

A továbbképző évfolyamok ”B” tagozatos növendékei a nem zenei jellegű közismereti tanulmányaik mellett is meg ak arják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét is.
Ebből következik, hogy számukra a zeneművészeti szakközépsikolák tanterve a mérvadó.

Követelmény:
Legyen képes a tiszta intonáció érdekében a bal kéz tudatos helyezkedő műveleteire.
Tudjon szép hangon, kifejezően a zenei stílusnak megfelelően, zenei átéléssel zeneműveket tolmácsolni.

Ajánlott tananyag:
Kreutzer: 42 Etüd
Rode: 24 Caprices
Hubay: Etudes de Violin
Telemann: 12 szólófantázia
Bach: Partita
Bach: É-dúr Hegedűverseny
Bruch: g-moll Hegedűverseny
Tartini: g-moll Szonáta
Mozart: G-dúr Hegedűverseny
Vivaldi: Négy évszak-ból
Haydn: G-dúr Koncert
Händel: Szonáták
Spor: d-mol Koncert
Kreisler: Preludium és Allegro

Az év végi beszámoló ajánlott anyaga:
-Egy etüd
-Két előadási darab, koncert vagy szonáta tétel-pár kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után:

A tanuló legyen képes az oldott hangszer kezelésre,a legfontosabb zenei alapkarakterek megjelenítésére és a hozzájuk kapcsolódó vonások alkalmazására.
Rendelkezzék képzett hallással, biztos memóriával, megfelelő laprólolvasási készséggel.

A művészeti záróvizsga követelményei:

A vizsga gyakorlati részből áll.

„A” tagozat
-Két különböző karakterű zongorakíséretes mű (barokk szonáta két tétele, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy lassú és egy gyors előadási darab, az egyik lehet kamaramű is).
A vizsgaanyagot lehetőség szerint kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat:

-Egy etüd: Mazas: Études brillante op.36., Dont: 24 előkészítőgyakorlat op.37.,
Kreutzer:42 gyakorlat nehézségi szintjén.
-Barokk szonáta két tétele? Händel: g-moll, D-dúr , A-dúr szintjén.
-Egy koncert tétel, vagy előadási darab
(Bach: a-moll, E-dúr, Mozart: D-dúr, Beriot: a-moll, Fiocco: Allegro,
Raff: Cavatina, Weiner: Rókatánc szintjén)
A vizsgaanyag lehetőség szerint kotta nélkül játszandó.

A vizsga értékelése:
-Technikai felkészültség
-Hangképzés
-intonáció
-hangszerkezelés
-helyes ritmus és tempó
-zenei előírások megvalósítása
-előadásmód
-állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő mennyiségű, méretű és minőségű hangszer tartozékokkal (tok, vonó, gyanta).
Hangszerenként évente legalább két garnitúra húrkészlet.
Zongora, vagy pianínó.
Legalább 2 db kottatartó.
Metronóm.

BRÁCSA

A képzés különböző fokozatain nyújt lehetőséget a tanulónak a hegedűről brácsára való áttérésre, de az abszolút kezdőnek is biztosítja a brácsatanulás lehetőségét.

A brácsatanítás feladatai
Ismertesse meg a tanulókkal
– a hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
– a brácsa akusztikai sajátosságait,
– a hangszer hangolását,
– a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
– a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
– a hangképzés főbb fizikai törvényszerűségeit,
– a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
– a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
– a brácsairodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit,
– a vonós hangszercsalád többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést
– megfelelő vonóvezetést, balkéz–technikát,
– helyes, test–, hangszer– és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
– dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező brácsahangot,
– differenciált hangindítást és hanglezárást,
– laza, egyenletes ujj– és kartechnikát,
– a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen
– hangsorokat és hangzatokat különböző figurációkkal és szólamszámmal valamennyi húron és fekvésben,
– a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj– és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet
– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
– a különböző vonásnemek elsajátítására,
– a pizzicato–technikára,
– az üveghangok megszólaltatására,
– a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések beosztására,
– a hangköz– és akkordjáték sajátosságaira,
– a lapról olvasási készség fejlesztésére,
– a brácsa– és violinkulcsok folyamatos olvasásának kialakítására,
– a tudatos zenei memorizálásra,
– a művek zeneileg igényes kidolgozására,
– a rendszeres társas muzsikálásra.
Tanítsa meg a tanulókat a hangolásra és a legalapvetőbb hangszer–karbantartásra.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés kialakítása
– A foglalkozások anyaga: gyermekdalok, mondókák; a hangszeres játékot előkészítő mozgásgyakorlatok.

Készségfejlesztés
A hangszerjátékra való felkészítés fázisai
Előkészítő mozgások:
– a helyes testtartás kialakítása, tájékozódás a test és a végtagok térbeli helyzetéről;
– a helyes légzés felismerése, illetve kialakítása;
– a kar és kéz alapmozgásainak kialakítása, függetlenítése;
– a hangszertartással kapcsolatos érzetek megfigyelése, gyakorlása.

A hangszerre irányuló mozgások gyakorlása (hangszer nélkül):
– emelés – ejtés (fej, kar, kéz, ujjak);
– közelítés – távolítás;
– súlyérzet;
– rotálás, tengelyfogás érzete;
– a brácsa elhelyezése.

A brácsatartás, vonófogás kialakítása:
– a hangszer pengetéssel való megszólaltatása;
– a vonóval való megszólaltatás elemi formái;
– a billentés, húrváltás, fekvésváltás játékos megalapozása.

Ajánlott tananyag
Paksa Katalin: Magyar népzene történet (Balassi Kiadó, 1999.)
Dobszay László: A magyar dal könyve
Dénes – Szászné Réger J.: Hegedű ABC
Szilvay: Színes húrok I.
Garlej–Gonzales: Méthode d'Alto Vol. 1.(Editions Henry Lemoine, Paris)
Alberto Curci: Tecnica fondamentale della viola, Parte Prima (Editoni Curci, Milano)
Dénes–Kállay–Lányi–Mező: Hegedűiskola I. (alt–kulcsban, kvinttel lejjebb)
Sándor–Járdányi–Szervánszky: Hegedűiskola I.

Követelmény
Alakuljon ki jártasság a tanult hangszeres mozgások megítélésében.
A megismert mozgások alkalmazása, szükség esetén tanári segítséggel.
Gyermekdalok: g–a–h–c–d (g–húr); d–e–fisz–g–a (d–húr) hangkészletben.
Játékos ismerkedés az alt–kulccsal.
Törekedjen a szép hangra és a tiszta intonációra. Ezek az első évfolyamba lépés feltételei.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egyéni fejlődéstől függően értékelhető keresztmetszet a hangszerkezelés alapelemeiről.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
– A helyes testhelyzet és hangszertartás kialakítása, a bal kéz helyezkedő műveletei (súlyérzet, húrváltó mozgások, alkar–rotáció), a billentő mozgások kialakítása (lágy tenyérérzet).
– A fekvésjáték és vibrato előkészítése, ismerkedés a III. fekvéssel.

Intonáció a következő hangkészletekben:
– a–húr: a–h–cisz (c)–d–e
– d–húr: d–e–fisz (f)–g–a
– g–húr: g–a–h (b) c–d
– c–húr: c–d–e (esz)–f–g

– A helyes vonótartás (húron és húr fölött), a vonóvezetés érzetének kialakítása. Húrsík–érzet, vonóvezetés üres húrokon és húrpárokon. Húrváltás külön vonóval és kötve.
– Az ütemsúly és a vonókezelés összefüggései.
– Vonóbeosztási formák a különböző ritmusképletek megszólaltatásakor.
A szép hang iránti igény felkeltése már a pengetés és az első vonóhúzási feladatok során.

Zenei ismeretek
– Kottaolvasás továbbfejlesztése a tananyag hangkészletén belül alt–kulcsban.
– Metrum, mérőütés, tempó.
– Ütem: 2/4, 4/4, 3/4.
– Hangjegyértékek: az egész, fél, pontozott fél, negyed, nyolcad, triola, tizenhatod és szüneteik.
– Felütés.
– Nyújtópont a fél, a negyed és a nyolcad érték mellett.
– Módosítójelek.
– Előjegyzés.
–Hangközök: szekundok, tercek, tiszta kvart, kvint, szextek, szeptimek, oktáv ismerete.
– A hármashangzat fogalma.
– Dallamsorok formai tagolódása. Zenei összefüggések.
– Memóriafejlesztés.
– Társas zene: egyszerű kétszólamú tanulmányok a tananyagból.
– Dúr és moll tonalitás, a párhuzamos hangnem fogalma.
– Kromatika, kánon.
– Memóriafejlesztés.

Ajánlott tananyag
Paksa Katalin: Magyar népzene történet (Balassi Kiadó, 1999.)
Dobszay László: A magyar dal könyve
Garlej–Gonzales: Méthode d’Alto Vol. 1. (Editions Henry Lemoine, Paris)
Alberto Curci: Tecnica fondamentale della viola, Parte Prima (Editioni Curci, Milano)
Dénes – Szászné Réger J.: Hegedű ABC (alt–kulcsban, kvinttel lejjebb)
Dénes–Kállay–Lányi–Mező: Hegedűiskola I. (alt–kulcsban, kvinttel lejjebb)
Sándor–Járdányi–Szervánszky: Hegedűiskola I. (alt–kulcsban, kvinttel lejjebb)

Követelmény
Sajátítsa el a természetes mozgásműveleteket, ha kell, a tanár segítségével korrigáljon.
Alakuljon ki a tanuló játékkészsége az évfolyamban megjelölt hangkészleten belül – egyszerű ritmusok alkalmazásával, mérsékelt tempóban.
Olvasson folyamatosan abszolút hangnevekkel alt–kulcsban, törekedjen a tiszta intonációra.
Ismerje a dinamikára és tempóra vonatkozó zenei szakkifejezéseket.
Zeneművek nehézségi szintje: Schubert: Altató, Haydn: Dalocska, Rebikov: Dal szöveg nélkül, Mozart: Májusi dal.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása.
– A brácsatartás és vonótartás fejlesztése,
– Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére,
– Játékkészség a III. fekvésben,
– A II. fekvés és a félfekvés.

Vonókezelési feladatok:
– a détaché játékmód fejlesztése különböző vonórészeken,
– legato (2, 4, 8 hang kötésével is), portato,
– a martelé játékmód előkészítése nyugodt tempóban, éneklő jelleggel.
– A magyar népdalok játékával kapcsolatos nehezebb vonóbeosztási formák.
– Nagy és kis „nyújtott" és „éles" ritmus, legato is, valamint a szinkópa.

Zenei ismeretek
– Új ritmikai elem:
– A harmincketted és a szinkópák nehezebb formái.
– A hármashangzat és fordításai.
– A dominánsszeptim hangzat.
– Tonika, szubdomináns, domináns – hangzatfűzésben.
– Kvintkör, klasszikus periódus.
– Két– és háromtagú kis formák elemzése.
– Ékesítések: előke, utóka, trilla,
– Memóriafejlesztés.

Ajánlott tananyag
Garlej–Gonzales: Méthode d'Alto Vol. 1–2. (Editions Henry Lemoine, Paris)
Alberto Curci: Tecnica fondamentale della viola, Parte Prima – Parte Seconda (Editioni Curci, Milano)
Bezrukov–Oznobisev: Alapfokú technika a brácsajátékban
Wohlfahrt: 60 etűd (Hofmeister)
Kayser: 36 etűd op. 20 I. kötet (Hofmeister)
Delphin Alard: Etűdök brácsára I. (Real Musical, Madrid)
Bruni: 25 gyakorlat

Követelmény
A tanulónak legyen önálló elképzelése, a tanult fekvésekben.
Legyen biztonságos, tiszta intonációja.
Vibratója legyen szép hangú és tudja azt helyesen alkalmazni a zenei kifejezésekben.
Rendelkezzék biztos helyezkedő képességgel, billentéssel.
A zeneművek nehézségi szintje:
Sosztakovics: Gavott,
Bartók: Kánon,
Farkas Ferenc: Arioso,
Hasse: Két tánc.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
– Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére és a helyezkedő készség kialakítására.
– Jártasság a IV–V. fekvésben.
– Egyszerűbb fekvésváltások,
– A vibrato fejlesztése,
– Trilla, és ékesítések előkészítése,
– Dúr és moll skálák fekvésekben, fekvésváltással.

Zenei ismeretek
– A hangnemkapcsolatok fokozott ismerete.
– A legalapvetőbb zenei karakterek: dolce, espressivo, risoluto.
– Klasszikus táncok.
– Romantikus karakterdarabok.
– A rondo, a szonátaforma és a barokk szvit felépítése.
– Alapvető zenei karakterek: grazioso, marcato.

Ajánlott tananyag
Wohlfahrt: 60 etűd (Hofmeister)
Kayser: 36 etűd op. 20 I. kötet (Hofmeister)
Országh: Brácsaiskola
Sitt: Brácsaiskola
Delphin Alard: Etűdök brácsára II. (Real Musical, Madrid)
Dancla: Etűdök op. 68
Palashko: 24 melodikus etűd op. 77
Bruni: Etűdök
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 I. kötet
Bartók–Zathureczky: Gyermekeknek
Csajkovszkij: ChansonTriste
Rubinstein: Melodia

Követelmény
A tanuló legyen képes az eddig tanult vonástípusok használatára.
Rendelkezzen intonációs biztonsággal a tanult fekvésekben.
Ismerje az egyszerűbb fekvésváltásokat (azonos ujj, üres húr).
Alkalmazza a vibratot a zene kifejező megformálása során.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
– Ismerje a VI–VII. fekvést is.
– A tanuló billentése legyen rugalmas izomzatú, fekvésváltása legyen olyan könnyed és folyamatos, amely képessé teszi őt az egyenletes, ritmikus játékra.
– Legyen biztos helyezkedő képessége, megfelelő billentése a magasabb fekvésekben is.
– Legyen képes az alapvonásokat gyors tempóban is alkalmazni.
– Legyen képes a kombinált vonások játékára.
– Tudjon háromoktávos skálákat és akkordfelbontásokat futamban tisztán, szép hangon játszani.

Zenei ismeretek
– Ismerje a játszott művek harmóniai és formai szerkezetét, ismerje a művek stílusjegyeit.
– Ismerkedjen meg a XX. századi és a kortárs irodalom hangzásvilágával.
– Legyen képes elmélyedni a művek zenei, tartalmi elemzésében.
– Keresse a zenei mondanivaló kifejezésének lehetőségeit; hangszeres mozgásait az adott zenei tartalom színes, érzelem gazdag megszólaltatásának igénye irányítsa.
– Legyen képes tudatos, aprólékos és elemző gyakorlásra a tanár útmutatásainak megfelelően.

Ajánlott tananyag
Kayser: 36 etűd op. 20 II. kötet (Hofmeister)
Országh: Brácsaiskola
Sitt: Brácsaiskola
Delphin Alard: Etűdök brácsára II–III. (Real Musical, Madrid)
Dancla: Etűdök op. 68
Palashko: 24 melodikus etűd op. 77
Bruni: Etűdök
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 I. kötet
Bartók: Este a székelyeknél
Weiner: Rókatánc
Mendelssohn: Dal szöveg nélkül
Zelter: Esz–dúr koncert
Leopold Mozart: D–dúr koncert
Wagenseil: Esz–dúr koncert
Romberg: Rondo
Breval: Concertino in A
Barokk és preklasszikus szonáták
Bartha: 25 előadási darab

Követelmény
Rendelkezzen intonációs biztonsággal a tanult fekvésekben.
Ismerje a közvetítőhangok szerepét.
Alkalmazza a vibratot a zene kifejező megformálása során.
Legyen képes az eddig tanult vonásnemek összetett alkalmazására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy gyakorlat
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

2. évfolyam *„B" tagozat*

Fejlesztési feladatok
Az „A" tagozat követelményein felül:
– Az alt– és violinkulcs használata.
– A vibrato kialakítása.
– Jártasság a III.– II.– és félfekvésben.
– Egyszerűbb fekvésváltások.
– Kettősfogások fekvésváltás nélkül.
– Hangsorok és hármashangzataik két vagy három oktávon.
– Vonás gyakorlatok: kombinált vonások, martelé, staccato játékmód
– Hangsorok, etűdök és zenei anyagok kotta nélküli előadása.

Ajánlott tananyag
Garlej–Gonzales: Méthode d'Alto Vol. 2. (Editions Henry Lemoine, Paris)
Alberto Curci: Tecnica fondamentale della viola, Parte Seconda (Editioni Curci, Milano)
Bezrukov–Oznobisev: Alapfokú technika a brácsajátékban
Wohlfahrt: 60 etűd (Hofmeister)
Kayser: 36 etűd op. 20 I. kötet (Hofmeister)
Delphin Alard: Etűdök brácsára I. (Real Musical, Madrid)
Bruni: 25 gyakorlat

Követelmény:
A művek jellegéből adódó helyes tempóvétel.
Törekedjen szép hangú, dinamikailag árnyalt előadásra.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy gyakorlat,
– Két zongorakíséretes darab kotta nélkül.

3. évfolyam „B"tagozat

Fejlesztési feladatok
Az „A" tagozat követelményein felül
– Háromoktávos skálák hangzat felbontásokkal
– Kettősjáték fejlesztése fekvésváltással is
– Lassú tartott hangok játéka
– Vibrato fejlesztése éneklő művek előadásánál

– Staccato, „vetett” vonás, arpeggio

Zenei ismeretek
– Szűkített és bővített hármashangzat, domináns szeptimakkord.
– A rondo, a szonátaforma és a barokk szvit felépítése.
– Alapvető zenei karakterek: grazioso, marcato

Ajánlott tananyag
Bloch: Hangsoriskola
Bloch: Ujjgyakorlatok
Mazas: Etudes speciales op. 36 I. kötet
Dont: Gradus ad Parnassum I–II.
Kayser: Etűdök I–II.
Delphin Alard: Etűdök II.
Handoskin: Koncert
Hubay: Gyermekjelenetek
Klengel: G–dúr Concertino (cselló–zongora átirat)
Martini: Concerto D (cselló–zongora átirat)
Barokk szonáták
Bartha: 25 előadási darab brácsára

Követelmény
A tanuló szép hangon, törésmentesen váltson fekvést.
Játsszon gyorsabb mozgású darabokat szép hangon, helyes értelmezéssel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy gyakorlat,
– Két zongorakíséretes darab kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
– Ismerje a VI–VII. fekvést is.
– A tanuló billentése legyen rugalmas izomzatú, fekvésváltása legyen olyan könnyed és folyamatos, amely képessé teszi őt az egyenletes, ritmikus játékra.
– Legyen biztos helyezkedő képessége, megfelelő billentése a magasabb fekvésekben is.
– Legyen képes az alapvonásokat gyors tempóban is alkalmazni.
– Legyen képes a kombinált vonások játékára.
– Tudjon háromoktávos skálákat és akkordfelbontásokat futamban tisztán, szép hangon játszani.
– Ismerje a fekvésváltás különböző módozatait, törekedjen a fekvésváltás vonóvezetéssel való ritmikai összehangoltságára, helyesen alkalmazza a közvetítő hangokat a gyakorlás folyamán.
– Legyen képes felbontott terc, szext és oktáv meneteket játszani.

Zenei ismeretek
– A klasszikus formák szerkezete játékához vezető játékmód kialakítása
– A barokk formák szerkezete, előadásmódja
– A kortárs pedagógiai művek elemzése tanári segédlettel

– Romantikus karakterdarabok értelmezése
– Ismerje a játszott művek harmóniai és formai szerkezetét, ismerje a művek stílusjegyeit.
– Ismerkedjen meg a XX. századi és a kortárs irodalom hangzásvilágával.
– Legyen képes elmélyedni a művek zenei, tartalmi elemzésében.
– Keresse a zenei mondanivaló kifejezésének lehetőségeit; hangszeres mozgásait az adott zenei tartalom színes, érzelem gazdag megszólaltatásának igénye irányítsa.
– Legyen képes tudatos, aprólékos és elemző gyakorlásra a tanár útmutatásainak megfelelően.

Ajánlott tananyag
Dancla: Etűdök op. 68
Mazas: Etűdök op. 3
Bruni: 25 gyakorlat
Országh: Brácsaiskola (a 45–nél magasabb sorszámúak közül)
Mazas: Etűdök op. 36
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38, II–III. kötet
Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37
Campagnoli: 41 gyakorlat
Bezrukov–Oznobisev: Alapfokú technika a brácsajátékban (Muzika, Moszkva)
Kayser: 36 etűd op. 20 II–III. kötet (Hofmeister)
Országh: Brácsaiskola
Sitt: Brácsaiskola
Delphin Alard: Etűdök brácsára II–III. (Real Musical, Madrid)
Dancla: Etűdök op. 68
Palashko: 24 melodikus etűd op. 77
Bruni: Etűdök
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 II–III. kötet
Mazas: Etűdök Op. 36 I–II. kötet
Campagnoli: 41 gyakorlat
Ševčik: Gyakorlatok op. 1–8.
Schradieck: Ujjgyakorlatok
Bloch: Hangsoriskola
Bartók: Este a székelyeknél
Weiner: Rókatánc
Mendelssohn: Dal szöveg nélkül
Zelter: Esz–dúr koncert
Leopold Mozart: D–dúr koncert
Wagenseil: Esz–dúr koncert
Romberg: Rondo
Breval: Concertino in A
Barokk és preklasszikus szonáták
Telemann: G–dúr koncert
Vivaldi: G–dúr koncert
Chr. Bach: c–moll koncert
Maros: Balkán szvit
Hubay: Mese
Hubay: A kép előtt

Követelmény
A tanuló hangszerkezelése legyen perspektivikusan megalapozott.
Tudjon önállóan könnyebb kamara, zenekari és szóló műveket megfelelő zenei karakterekkel

és dinamikával elsajátítani.
Képes legyen az önálló gyakorlásra.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy gyakorlat,
– Két zongorakíséretes darab kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén
A tanuló ismerje
– a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,
– a fontosabb tempó és karakterjelzéseket, valamint a dinamikára vonatkozó jeleket,
– a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
– a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,
– a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének, nyomásának és a hídtól való távolságának összefüggése),
– a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
– a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso, espressivo, risoluto) tartozó vonókezelést,
– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, születési dátumát, a korszakot, amelyben élt és alkotott, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
– a tanulandó darab vagy mű formáját.
Legyen képes
– a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,
– ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,
– szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni,
– technikai eszközeit a stílusos és kifejező játék szolgálatába állítani,
– tájékozódni, szabad fekvésváltással közlekedni a fogólapon, törekedve az igényes intonációra,
– az alapvonások, valamint a dallamnak, ritmusnak, dinamikának megfelelő vonóbeosztás alkalmazására,
– szép hangon való, karakteres előadásra,
– a megismert mozgások, izomérzetek felidézésére, tudatos alkalmazására.
Kottaolvasási készsége legyen olyan szintű, hogy belső elképzelés vezesse játékát.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:
– Két különböző jellegű gyakorlat,
– Egy versenymű saroktétele,
– Egy lassú és egy gyors tétel egy barokk szonátából.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati részből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Brácsa főtárgy
„A” tagozat minimum 10 perc
„B” tagozat minimum 10 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat
Két zongorakíséretes darab (versenymű tétel, szonáta tétel)
– Egy versenymű és egy szonáta saroktétele (barokk szonáta esetén két tétel); versenyművek: Händel: h–moll brácsaverseny I. tétel, Telemann: G–dúr brácsaverseny I–II. tétel, vagy III–IV. tétel, Chr. Bach: c– moll brácsaverseny I. vagy III. tétel; szonáták: Bonporti: Due invenzioni; nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab és 1 kamaramű; előadási darabok: Brácsamuzsika I–III. (EMB); Frescobaldi: Toccata, Wieniawski: Álmodozás; kamaraművek: M. Haydn: Szonáták, Bartók: 44 duó (W. Primrose) nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy etűd; Dancla: Etűdök op. 68; Mazas: Etűdök op. 36 I–II. kötet; Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 II–III. kötet; Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37; Kaiser: 36 etűd op. 20 III. kötet nehézségi szintjén.
– Egy brácsaverseny–saroktétel; Händel: h–moll brácsaverseny III. tétel, Vanhal: C–dúr brácsaverseny, Zelter: Esz–dúr brácsaverseny nehézségi szintjén.
– Egy zongorakíséretes darab vagy egy szonátatétel, vagy két barokk szonátatétel; Brácsamuzsika I–III. (EMB), Csajkovszkij: Melódia, Marcello: F–dúr szonáta, Corelli: Szonáták (Nagy S., Telemann: G-dúr Koncert, J.S.Bach: Csellószvit nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– a vibrato helyes alkalmazása,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

5. évfolyam „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok fő célja, az alapfokon megszerzett felkészültség megtartása mellett, a zenei műveltség elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
– A tanuló billentése legyen rugalmas izomzatú, fekvésváltása legyen olyan könnyed és folyamatos, amely képessé teszi őt az egyenletes, ritmikus játékra.
– Legyen biztos helyezkedő képessége, megfelelő billentése a magasabb fekvésekben is.
– Legyen képes az alapvonásokat gyors tempóban is alkalmazni.
– Tudjon háromoktávos skálákat és akkordfelbontásokat futamban tisztán, szép hangon játszani.

Zenei ismeretek
– Ismerje a játszott művek harmóniai és formai szerkezetét, ismerje a művek stílusjegyeit.
– Keresse a zenei mondanivaló kifejezésének lehetőségeit; hangszeres mozgásait az adott zenei tartalom színes, érzelem gazdag megszólaltatásának igénye irányítsa.

Ajánlott tananyag
Kayser: 36 etűd op. 20 II–III. kötet (Hofmeister)
Országh: Brácsaiskola
Sitt: Brácsaiskola
Delphin Alard: Etűdök brácsára II–III. (Real Musical, Madrid)
Dancla: Etűdök op. 68
Palashko: 24 melodikus etűd op. 77
Bruni: Etűdök
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 II–III. kötet
Mazas: Etűdök Op. 36 I–II. kötet
Campagnoli: 41 gyakorlat
Ševčik: Gyakorlatok op. 1–8.
Schradieck: Ujjgyakorlatok
Bloch: Hangsoriskola
Bartók: Este a székelyeknél
Weiner: Rókatánc
Mendelssohn: Dal szöveg nélkül
Zelter: Esz–dúr koncert
Leopold Mozart: D–dúr koncert
Wagenseil: Esz–dúr koncert
Romberg: Rondo
Breval: Concertino in A
Barokk és preklasszikus szonáták
Telemann: G–dúr koncert
Vivaldi: G–dúr koncert
Chr. Bach: c–moll koncert
Maros: Balkán szvit
Hubay: Mese
Hubay: A kép előtt

Követelmény:
Őrizze meg játékkészségét és intonációs biztonságát az eddig elsajátított technikai szinten, és fejlessze tovább hangszeres technikáját a megtanulandó zeneművek, illetve zenei stílusok elvárásai szerint.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül vagy kamaramű.

6. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
– A tanuló billentése legyen rugalmas izomzatú, fekvésváltása legyen olyan könnyed és folyamatos, amely képessé teszi őt az egyenletes, ritmikus játékra.
– Legyen biztos helyezkedő képessége, megfelelő billentése a magasabb fekvésekben is.
– Tudjon háromoktávos skálákat és akkordfelbontásokat futamban tisztán, szép hangon játszani.

Zenei ismeretek
– Ismerje a játszott művek harmóniai és formai szerkezetét, ismerje a művek stílusjegyeit.
– Keresse a zenei mondanivaló kifejezésének lehetőségeit; hangszeres mozgásait az adott zenei tartalom színes, érzelem gazdag megszólaltatásának igénye irányítsa.
– Legyen képes tudatos, aprólékos és elemző gyakorlásra a tanár útmutatásainak megfelelően.

Ajánlott tananyag
Kayser: 36 etűd op. 20 II–III. kötet (Hofmeister)
Országh: Brácsaiskola
Sitt: Brácsaiskola
Delphin Alard: Etűdök brácsára II–III. (Real Musical, Madrid)
Dancla: Etűdök op. 68
Palashko: 24 melodikus etűd op. 77
Bruni: Etűdök
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 II–III. kötet
Mazas: Etűdök op. 36 I–II. kötet
Campagnoli: 41 gyakorlat
Ševčik: Gyakorlatok op. 1–8.
Schradieck: Ujjgyakorlatok
Bloch: Hangsoriskola
Bartók: Este a székelyeknél
Weiner: Rókatánc
Mendelssohn: Dal szöveg nélkül
Zelter: Esz–dúr koncert
Leopold Mozart: D–dúr koncert
Wagenseil: Esz–dúr koncert
Romberg: Rondo
Breval: Concertino in A
Barokk és preklasszikus szonáták
Telemann: G–dúr koncert

Vivaldi: G–dúr koncert
Chr. Bach: c–moll koncert
Maros: Balkán szvit
Hubay: Mese
Hubay: A kép előtt

Követelmény:
Őrizze meg játékkészségét és intonációs biztonságát az eddig elsajátított technikai szinten, és fejlessze tovább hangszeres technikáját a megtanulandó zeneművek, illetve zenei stílusok elvárásai szerint.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül vagy kamaramű.

7. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása.
– A tanuló billentése legyen rugalmas izomzatú, fekvésváltása legyen olyan könnyed és folyamatos, amely képessé teszi őt az egyenletes, ritmikus játékra.
– Legyen biztos helyezkedő képessége, megfelelő billentése a magasabb fekvésekben is.
– Tudjon háromoktávos skálákat és akkordfelbontásokat futamban tisztán, szép hangon játszani.

Zenei ismeretek
– Ismerje a játszott művek harmóniai és formai szerkezetét, ismerje a művek stílusjegyeit.
– Legyen képes tudatos, aprólékos és elemző gyakorlásra a tanár útmutatásainak megfelelően.
– Ismerkedjen meg a társas zenélés különböző formáiban alkalmazandó technikákkal.

Ajánlott tananyag
Kayser: 36 etűd op. 20 II–III. kötet (Hofmeister)
Országh: Brácsaiskola
Sitt: Brácsaiskola
Delphin Alard: Etűdök brácsára II–III. (Real Musical, Madrid)
Dancla: Etűdök op. 68
Palashko: 24 melodikus etűd op. 77
Bruni: Etűdök
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 II–III. kötet
Mazas: Etűdök Op. 36 I–II. kötet
Campagnoli: 41 gyakorlat
Ševčik: Gyakorlatok op. 1–8.
Schradieck: Ujjgyakorlatok
Bloch: Hangsoriskola
Bartók: Este a székelyeknél
Weiner: Rókatánc
Mendelssohn: Dal szöveg nélkül
Zelter: Esz–dúr koncert
Leopold Mozart: D–dúr koncert

Wagenseil: Esz–dúr koncert
Romberg: Rondo
Breval: Concertino in A
Barokk és preklasszikus szonáták
Telemann: G–dúr koncert
Vivaldi: G–dúr koncert
Chr. Bach: c–moll koncert
Maros: Balkán szvit
Hubay: Mese
Hubay: A kép előtt

Követelmény:
Őrizze meg játékkészségét és intonációs biztonságát az eddig elsajátított technikai szinten, és fejlessze tovább hangszeres technikáját a megtanulandó zeneművek, illetve zenei stílusok elvárásai szerint.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül vagy kamaramű.

8. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása.
– A tanuló billentése legyen rugalmas izomzatú, fekvésváltása legyen olyan könnyed és folyamatos, amely képessé teszi őt az egyenletes, ritmikus játékra.
– Legyen biztos helyezkedő képessége, megfelelő billentése a magasabb fekvésekben is.

Zenei ismeretek
– Ismerje a játszott művek harmóniai és formai szerkezetét, ismerje a művek stílusjegyeit.
– Ismerkedjen meg a XX. századi és a kortárs irodalom hangzásvilágával.

Ajánlott tananyag
Kayser: 36 etűd op. 20 II–III. kötet (Hofmeister)
Országh: Brácsaiskola
Sitt: Brácsaiskola
Delphin Alard: Etűdök brácsára II–III. (Real Musical, Madrid)
Dancla: Etűdök op. 68
Palashko: 24 melodikus etűd op. 77
Bruni: Etűdök
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 II–III. kötet
Mazas: Etűdök Op. 36 I–II. kötet
Campagnoli: 41 gyakorlat
Ševčik: Gyakorlatok op. 1–8.
Schradieck: Ujjgyakorlatok
Bloch: Hangsoriskola
Bartók: Este a székelyeknél
Weiner: Rókatánc
Mendelssohn: Dal szöveg nélkül

Zelter: Esz–dúr koncert
Leopold Mozart: D–dúr koncert
Wagenseil: Esz–dúr koncert
Romberg: Rondo
Breval: Concertino in A
Barokk és preklasszikus szonáták
Telemann: G–dúr koncert
Vivaldi: G–dúr koncert
Chr. Bach: c–moll koncert
Maros: Balkán szvit
Hubay: Mese
Hubay: A kép előtt

Követelmény:
Őrizze meg játékkészségét és intonációs biztonságát az eddig elsajátított technikai szinten, és fejlessze tovább hangszeres technikáját a megtanulandó zeneművek, illetve zenei stílusok elvárásai szerint.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat"

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
– A tanuló billentése legyen rugalmas izomzatú, fekvésváltása legyen olyan könnyed és folyamatos, amely képessé teszi őt az egyenletes, ritmikus játékra.
– Legyen biztos helyezkedő képessége, megfelelő billentése a magasabb fekvésekben is.
– Legyen képes az alapvonásokat gyors tempóban is alkalmazni.
– Tudjon háromoktávos skálákat és akkordfelbontásokat futamban tisztán, szép hangon játszani.

Zenei ismeretek
– Ismerje a játszott művek harmóniai és formai szerkezetét, ismerje a művek stílusjegyeit.
– Keresse a zenei mondanivaló kifejezésének lehetőségeit; hangszeres mozgásait az adott zenei tartalom színes, érzelem gazdag megszólaltatásának igénye irányítsa.

Ajánlott tananyag:
Mazas: Etudes speciales op. 36. I. II.
Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37.
Kayser: 36 etűd op. 20. (Hofmeister)
Kreutzer: 42 etűd (alt–kulcsban)
Rode: 24 caprices (alt–kulcsban)
Bruni 25 gyakorlat
Alard: Etűdök brácsára (Real Musical)
Országh: Brácsaiskola
Ševčik: Fekvésváltó gyakorlatok op. 8.

Flesch: Hangsoriskola
Hoffmeister: 12 etűd
Zelter: Esz–dúr koncert
Telemann: G–dúr koncert
Telemann: G–dúr kettősverseny
Vanhal: C–dúr koncert
Hofmeister: B–dúr és D–dúr koncert
Vivaldi: G–dúr koncert (in C)
Haydn: C–dúr gordonkaverseny
Mozart: Klarinétverseny
Leopold Mozart: D–dúr koncert
Wagenseil: Concerto
Stamitz: F–dúr, A–dúr és D–dúr koncertek
Forsith: Brácsaverseny
Rolla: Brácsaversenyek
Chr. Bach: c–moll koncert
Ph. E. Bach: Brácsaverseny
J. S. Bach: Csellószvitek, Hegedű szólószonáták és Partiták
Telemann: 12 szólófantázia
Brácsamuzsika I–II–III.
Hummel: Fantázia
Csajkovszkij: Évszakok
Kayser: 36 etűd op. 20 II–III. kötet (Hofmeister)
Delphin Alard: Etűdök brácsára II–III.(Real Musical, Madrid)
Dancla: Etűdök op. 68

Követelmény
Őrizze meg játékkészségét és intonációs biztonságát az eddig elsajátított technikai szinten, és fejlessze tovább hangszeres technikáját a megtanulandó zeneművek, illetve zenei stílusok elvárásai szerint.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy etűd,
– Két zongorakíséretes (egyik felváltható egy J.S.Bach: Csellószvit tételre) lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
– A tanuló billentése legyen rugalmas izomzatú, fekvésváltása legyen olyan könnyed és folyamatos, amely képessé teszi őt az egyenletes, ritmikus játékra.
– Legyen biztos helyezkedő képessége, megfelelő billentése a magasabb fekvésekben is. Tudjon háromoktávos skálákat és akkordfelbontásokat futamban tisztán, szép hangon játszani.
–
Zenei ismeretek
– Ismerje a játszott művek harmóniai és formai szerkezetét, ismerje a művek stílusjegyeit.
– Keresse a zenei mondanivaló kifejezésének lehetőségeit; hangszeres mozgásait az adott zenei tartalom színes, érzelem gazdag megszólaltatásának igénye irányítsa.
– Legyen képes tudatos, aprólékos és elemző gyakorlásra a tanár útmutatásainak megfelelően.

Ajánlott tananyag
Kayser: 36 etűd op. 20 II–III. kötet (Hofmeister)
Országh: Brácsaiskola
Sitt: Brácsaiskola
Delphin Alard: Etűdök brácsára II–III. (Real Musical, Madrid)
Dancla: Etűdök op. 68
Palashko: 24 melodikus etűd op. 77
Bruni: Etűdök
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 II–III. kötet
Mazas: Etűdök Op. 36 I–II. kötet
Campagnoli: 41 gyakorlat
Ševčik: Gyakorlatok op. 1–8.
Schradieck: Ujjgyakorlatok
Bloch: Hangsoriskola
Bartók: Este a székelyeknél
Weiner: Rókatánc
Mendelssohn: Dal szöveg nélkül
Zelter: Esz–dúr koncert
Leopold Mozart: D–dúr koncert
Wagenseil: Esz–dúr koncert
Romberg: Rondo
Breval: Concertino in A
Telemann: G–dúr koncert
Vivaldi: G–dúr koncert
Chr. Bach: c–moll koncert
Maros: Balkán szvit
Hubay: Mese
Hubay: A kép előtt

Követelmény:
Őrizze meg játékkészségét és intonációs biztonságát az eddig elsajátított technikai szinten, és fejlessze tovább hangszeres technikáját a megtanulandó zeneművek, illetve zenei stílusok elvárásai szerint.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy etűd,
– Két zongorakíséretes darab (az egyik felváltható egy J.S.Bach: Csellószvit tételre) lehetőleg kotta nélkül.

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
– A tanuló billentése legyen rugalmas izomzatú, fekvésváltása legyen olyan könnyed és folyamatos, amely képessé teszi őt az egyenletes, ritmikus játékra.
– Legyen biztos helyezkedő képessége, megfelelő billentése a magasabb fekvésekben is.
– Tudjon háromoktávos skálákat és akkordfelbontásokat futamban tisztán, szép hangon játszani.

Zenei ismeretek
– Ismerje a játszott művek harmóniai és formai szerkezetét, ismerje a művek stílusjegyeit.
– Legyen képes tudatos, aprólékos és elemző gyakorlásra a tanár útmutatásainak megfelelően.
– Ismerkedjen meg a társas zenélés különböző formáiban alkalmazandó technikákkal.

Ajánlott tananyag
Kayser: 36 etűd op. 20 II–III. kötet (Hofmeister)
Országh: Brácsaiskola
Sitt: Brácsaiskola
Delphin Alard: Etűdök brácsára II–III.(Real Musical, Madrid)
Dancla: Etűdök op. 68
Palashko: 24 melodikus etűd op. 77
Bruni: Etűdök
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 II–III. kötet
Mazas: Etűdök Op. 36 I–II. kötet
Campagnoli: 41 gyakorlat
Ševčik: Gyakorlatok op. 1–8.
Schradieck: Ujjgyakorlatok
Bloch: Hangsoriskola
Bartók: Este a székelyeknél
Weiner: Rókatánc
Mendelssohn: Dal szöveg nélkül
Zelter: Esz–dúr koncert
Leopold Mozart: D–dúr koncert
Wagenseil: Esz–dúr koncert
Romberg: Rondo
Breval: Concertino in A
Telemann: G–dúr koncert
Vivaldi: G–dúr koncert
Chr. Bach: c–moll koncert
Maros: Balkán szvit
Hubay: Mese
Hubay: A kép előtt

Követelmény:
Őrizze meg játékkészségét és intonációs biztonságát az eddig elsajátított technikai szinten, és fejlessze tovább hangszeres technikáját a megtanulandó zeneművek, illetve zenei stílusok elvárásai szerint.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy etűd,
– Két zongorakíséretes darab (az egyik felváltható egy J.S.Bach: Csellószvit tételre) lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
– A tanuló billentése legyen rugalmas izomzatú, fekvésváltása legyen olyan könnyed és

folyamatos, amely képessé teszi őt az egyenletes, ritmikus játékra.
– Legyen biztos helyezkedő képessége, megfelelő billentése a magasabb fekvésekben is.
Zenei ismeretek
– Ismerje a játszott művek harmóniai és formai szerkezetét, ismerje a művek stílusjegyeit.
– Ismerkedjen meg a XX. századi és a kortárs irodalom hangzásvilágával.

Ajánlott tananyag
Kayser: 36 etűd op. 20 II–III. kötet (Hofmeister)
Sitt: Brácsaiskola
Delphin Alard: Etűdök brácsára II–III.(Real Musical, Madrid)
Dancla: Etűdök op. 68
Palashko: 24 melodikus etűd op. 77
Bruni: Etűdök
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 II–III. kötet
Mazas: Etűdök Op. 36 I–II. kötet
Campagnoli: 41 gyakorlat
Ševčik: Gyakorlatok op. 1–8.
Schradieck: Ujjgyakorlatok
Bloch: Hangsoriskola
Bartók: Este a székelyeknél
Weiner: Rókatánc
Mendelssohn: Dal szöveg nélkül
Zelter: Esz–dúr koncert
Leopold Mozart: D–dúr koncert
Wagenseil: Esz–dúr koncert
Romberg: Rondo
Breval: Concertino in A
Telemann: G–dúr koncert
Vivaldi: G–dúr koncert
Chr. Bach: c–moll koncert
Maros: Balkán szvit
Hubay: Mese
Hubay: A kép előtt

Követelmény:
Őrizze meg játékkészségét és intonációs biztonságát az eddig elsajátított technikai szinten, és fejlessze tovább hangszeres technikáját a megtanulandó zeneművek, illetve zenei stílusok elvárásai szerint.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy etűd,
– Két zongorakíséretes darab (az egyik felváltható egy J.S.Bach: Csellószvit tételre) lehetőleg kotta nélkül.

Követelmény a továbbképző évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat végén
Ismerje a tanuló és tudja alkalmazni a virtuózabb vonásfajtákat.
Legyen képes a tanuló

– a zenei kifejezés szolgálatába állítva a játék folyamata alatt is tudatosan irányítani, szabályozni hangszeres műveleteit,
– kettősfogás–meneteket kötött formában és külön vonással, détachéval is megoldani,
– egyenletes futamokat megszólaltatni,
– mindenkor kifejező és dinamikailag gazdagon árnyalt hangképzéssel játszani,
– egyéni adottságai szintjén olyan művészi szándékú kifejezésmódra, amely összefüggő egységben tükrözi zenei tudása és képzelőereje fejlettségét, hangszeres felkészültségét, valamint előadókészségének érettségét.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)
A tanuló legyen képes
– természetes, oldott hangszerkezelésre,
– a különböző hangsorokat 3 oktávon keresztül akkordfelbontásokkal, tisztán, ritmikusan, élénk tempóban játszani,
– különböző módon vibrálni,
– a jobb és bal kéz játékának összehangolására,
– a legfontosabb zenei alapkarakterek megjelenítésére és a hozzájuk kapcsolódó alapvonások alkalmazására,
– dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre.
Rendelkezzék
– képzett hallással,
– biztos memóriával,
– koncentrálóképességgel,
– megfelelő lapról olvasási készséggel.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama
Brácsa főtárgy
„A" tagozat minimum 10 perc
„B" tagozat minimum 10 perc
A vizsga tartalma
„A" tagozat
Két zongorakíséretes darab. (az egyik leváltható csellószvit tételre)
– Egy versenyműű és egy szonáta tétel (barokk szonáta esetén két tétel is lehet); versenyművek: Händel: h–moll brácsaverseny, Telemann: G–dúr brácsaverseny, Chr. Bach: c– moll brácsaverseny; szonáták: Bonporti: Due invenzioni; nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
Két zongorakíséretes darab.
Két zongorakíséretes darab. (az egyik leváltható csellószvit tételre)
– Egy versenyműű és egy szonáta tétel (barokk szonáta esetén két tétel is lehet); versenyművek: Händel: h–moll brácsaverseny, Telemann: G–dúr brácsaverseny, Chr. Bach: c– moll brácsaverseny; szonáták: Bonporti: Due invenzioni; nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– a vibrato helyes alkalmazása,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő mennyiségű, méretű és minőségű hangszer tartozékokkal (tok, vonó, gyanta).
Hangszerenként évente legalább két garnitúra húrkészlet.
Zongora, vagy pianínó.
Legalább 2 db kottatartó.
Metronóm.

GORDONKA

A gordonkatanítás célja, feladatai:

Ismertesse meg a tanulókkal
– a hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
– a gordonka akusztikai sajátosságait,
– a hangszer hangolását,
– a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
– a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
– a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit,
– a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
– a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
– a gordonkairodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit,
– a vonós hangszercsalád többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:
– megfelelő vonóvezetést, balkéz–technikát,
– helyes, test–, hangszer– és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
– dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező gordonkahangot,
– differenciált hangindítást és hanglezárást,
– laza, egyenletes ujj– és kartechnikát,
– a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen
– hangsorokat és hangzatokat különböző figurációkkal és szólamszámmal valamennyi húron és fekvésben,
– a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj– és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet
– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
– a különböző vonásnemek elsajátítására,
– a pizzicato–technikára,
– az üveghangok megszólaltatására,
– a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések beosztására,
– a hangköz– és akkordjáték sajátosságaira,
– a lapról olvasási készség fejlesztésére,
– a basszus–, tenor– és violinkulcs folyamatos olvasásának kialakítására,
– a tudatos zenei memorizálásra,
– a művek zeneileg igényes kidolgozására,
– a rendszeres társas muzsikálásra.
Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer–karbantartási feladatokra.

Általános követelmény
A tanuló a zenei anyagot életkora, évfolyama és egyéni képességei, illetve készségei szintjének megfelelően, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.
A képességek kibontakoztatása és a készségek fejlesztése
A hallás és a ritmusérzék fejlesztése, érzékenység a dinamikai és a hangszínbeli

különbségekre.
A kottaolvasás és a lapról játszás fejlesztése.
A tudatos zenei memorizálás fejlesztése.
A zenei ízlés, a stílusérzék és a karakterek iránti érzékenység fejlesztése, a zenei fantázia kibontakoztatása.
A céltudatos és gazdaságos gyakorlási módszer kialakítása.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer és a vonó felépítése, részei. A hangszer és a vonó kezelésére vonatkozó jelek.
– Az A–, D–, G– és C–húr hangkészlete az első fekvés szűk fogásmódjában.
– A módosítójelek.
– A 2/4–es, 3/4–es és 4/4–es ütem.
– A fél, negyed és nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A helyes testtartás, hangszertartás és vonófogás kialakítása.
– A bal kéz játéka szűkfogásban egy húron.
– Pizzicato, Détaché vonás. Egyenletes sebességű vonás.
– Vonóbeosztás kétféle ritmusértéken (fél és negyed vagy negyed és nyolcad érték). Két hang kötése.

Ajánlott tananyag
Pejtsik: Gordonka ABC
Gárdián: Gordonkaiskola
Friss: Gordonkaiskola I.
Előadási darabok gordonkára I. (Csáth – Brodszky EMB 2417)
Gordonkamuzsika kezdőknek I. (EMB 6312)

Követelmény
Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyakorlat, gyermekdal, vagy népdalfeldolgozás eljátszása egy húron.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyakorlat, gyermekdal, vagy népdalfeldolgozás eljátszása egy húron.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az egész, fél, negyed és nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek.
– Nyújtópont a fél– és a negyedérték mellett.
– Húrváltás két szomszédos húron, két hang kötése.
A hangszerkezelés fejlesztése
– Egy oktáv terjedelemben két húron való játék kvintváltó népdalokon.

– Később hangsorok és hármashangzatok segítségével egyéb dallamokon.
– Bal kéz legato fejlesztése terclépésekkel.
– Egész– és részvonó használata, a vonóbeosztás alapjainak elsajátítása.

Ajánlott tananyag
Pejtsik: Gordonka ABC
Gárdián: Gordonkaiskola
Friss: Gordonkaiskola I.
Előadási darabok gordonkára I. (Csáth – Brodszky EMB 2417)
Gordonkamuzsika kezdőknek I. (EMB 6312)

Követelmény
Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyakorlat, gyermekdal, vagy népdalfeldolgozás eljátszása két húron.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyermekdal, vagy népdalfeldolgozás eljátszása.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer és a vonó felépítése, részei. A hangszer és a vonó kezelésére vonatkozó jelek.
– Az első fekvés szűk fogásmódjának hangkészlete.
– A módosítójelek.
– A dúr hangsor szerkezete, hangközei.
– A 2/4–es, 3/4–es és 4/4–es ütem.
– Az egész, fél, negyed, nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek. Nyújtópont a fél és negyed érték mellett.
– Dallamsorok, motívumok azonosságának felismerése. A hasonló részletek különbségeinek felismerése. Indítás, befejezés.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A helyes testtartás, hangszertartás és vonófogás kialakítása.
– A bal kéz játéka szűkfogásban egy húron. A bal kéz húrváltása.
– Pizzicato. A détaché vonásmód.
– Egész– és részvonások és ezek egyenletes sebességű összekapcsolása. 2–3–4 hang kötése.
– Egyszerű húrváltás szomszéd húrok között.
– Nyújtópontos ritmus kötve.
– C–dúr hangsor két oktávon, G–dúr, D–dúr és F–dúr hangsor egy oktávon keresztül. A hangsorok – hármashangzat–felbontásai.

Ajánlott tananyag
Pejtsik: Gordonka ABC
Gárdián: Gordonkaiskola
Friss: Gordonkaiskola I.
Lee: 40 könnyű gyakorlat op. 70 (EMB 12195)
Wojciechowska – Wilkomirski: Gamy i pasaze na wiolonczele (PWM)
Előadási darabok gordonkára I. (Csáth – BrodszkyEMB 2417)
Régi zene gordonkára (Brodszky) (EMB 2452)
Gordonkamuzsika kezdőknek I. (EMB 6312)
Régi zene 2 és 3 gordonkára (EMB 7222)
Hajdu: Magyar gyermekdalok (EMB 7014)

Követelmény
Kétféle ritmusértéket tartalmazó népdal, népdalfeldolgozás, vagy előadási darab eljátszása szomszédos húrokon, egy oktáv hangterjedelemben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– 3 népdal, vagy előadási darab, lehetőleg kotta nélkül

2. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangkészlet bővítése a tágfogásban tanult hangokkal.
– A dúr és a moll hangsor szerkezete, hangközei és összehasonlításuk.
– A 2/2–es, 3/8–os és a 6/8–os ütem. A tizenhatod érték és szünetjele. A triola. Nyújtópont nyolcad érték mellett. Kettős nyújtópont. A szinkópa.
– A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten. Azonosság, hasonlóság és a különbség felismerése. A periódus két felének kérdés–felelet viszonya.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A bal kéz játéka tágfogásban, az előző év anyagának ritmikai, vonókezelési és terjedelmi szintjén. (A kétfajta tágfogás tanításának sorrendjét a tanár dönti el.)
– A vonókezelés fejlesztése szűkfogásos anyagon. 6–8 hang kötése. A portato vonásmód. Az egyszerű húrváltások fejlesztése. Az összetett húrváltás (arpeggio) alapjai. A barokk és a klasszikus táncok karakterének megfelelő, elválasztott hangok játéka.
– A változó sebességű vonás megalapozása (nyújtópontos fél érték és negyed érték, illetve nyújtópontos negyed érték és nyolcad érték külön vonóval). Nyújtópontos nyolcad és tizenhatod kötve.
– A dinamikai árnyalás alapjai (visszhanghatás, záróhangok diminuendója).
– Hangsorok tágfogásban az első fekvésben. Hármashangzat–felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola I–II.
Gárdián: Gordonkaiskola
Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Lee: 40 könnyű gyakorlat op. 70 (EMB 12195)
Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I. (EMB 13409)
Sevcík – Wilkomirski: Cwiczenia na prawa reke (PWM)

Sevcík – Feuillard: Schule der Bogentechnik op. 2 (Bosworth)
Előadási darabok gordonkára II. (Csáth – Brodszky) (EMB 4480)
Repertoire Album (a Friss–iskola II. darabjai) (EMB 5958)
Gordonkamuzsika kezdőknek II. (EMB 6748)
Könnyű előadási darabok (magyar szerzők művei) (EMB 8295)
Hajdu: Magyar gyermekdalok (EMB 7015)
Klassische Stücke für den Aufang I–II. (Schott 4918–9)
Alte Meisterweisen für junge Cellisten I. (Schott 2384)
Sugár: Téma variációkkal (EMB 1540)
Gordonkaduók kezdőknek (EMB 8158)
Papp: 15 kis gordonkaduó (EMB 6722)
Bartók: 18 duo (Universal 12850)
Bréval: Leichte Stücke I–II. (Schott 6158–9)
Leichte Cello–Duette I–II. (Schott 5276–7)

Követelmény
Egy adott technikai feladatot feldolgozó 8–24 ütemes, szűkfogásos etűd (pl. Lee: 40 könnyű gyakorlat op. 70 kötetből) eljátszása.
Tágfogás (és összekapcsolása szűkfogással) népdal vagy gyermekdal keretében. 16–32 ütemes előadási darab eljátszása az évfolyamnak megfelelő szintű hangszerkezeléssel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– 3 előadási darab, amiből az egyik lehet etűd is, lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az első fekvés teljes hangkészlete, kibővítve a fekvésjátékban megismert hangokkal.
– A változó ütem.
– A könnyebb ékesítések (előke, parántrilla, mordent) írásmódja és ritmusa.
– A triós forma és a rondóforma.
– A tanult anyagban szereplő barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az előző évben jobb és bal kézzel külön–külön elsajátított technikai elemek összekapcsolása és fejlesztése.
– A tágfogás fejlesztése. A fekvésjáték alapjai. (Az egyes fekvések tanítási sorrendjét a tanár dönti el.) – Gyakorlatok az egyes fekvésekben. A tanult fekvések összekapcsolása az első fekvéssel, az előző évek anyagának ritmikai, vonókezelési és terjedelmi szintjén. Ujjgyakorlatok a trilla és a pergőjáték megalapozására. A könnyebb ékesítések játéka. A vibrato alapjai. Könnyű kettősfogások első fekvésben.
– Akkordpizzicato. A húrváltás és az arpeggio fejlesztése. Az akkordjáték alapjai. Martelé vonásmód. Összetett ritmusok és a velük kapcsolatos vonóbeosztás.
– Dinamikai árnyalás, crescendo és diminuendo.
– Az első fekvésben játszható valamennyi hangsor, kibővítve a tanult fekvésekben játszható hangsorokkal. Hármashangzat–felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola II–III
Gárdián: Gordonkaiskola
Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Somló: Tanulmányok (EMB 2138)
Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I.
Grützmacher: 12 Etudes op. 72 (EMB 13872)
Dotzauer: 113 gyakorlat I. (EMB 13486)
Baklanova: Dallamos fekvésváltó gyakorlatok (EMB 4606)
Wilkomirski: Cwiczenia na prawa reke(PWM)
Klengel: Tägliche Übungen I. (Breitkopf)
Klengel: Tägliche Übungen II. (Breitkopf)
Klengel: Technische Studien I. (Breitkopf)
Bartók: Gyermekeknek (Liebner – Halász) (EMB 2325)
Gordonkamuzsika kezdőknek III. (EMB 14037)
Alte Meisterweisen für junge Spieler (Schott 983)
Gárdonyi: Két kis rapszódia EMB 2205
Offenbach: Sechs Duos op. 49 I–II. (Schott 4646–7)
Kummer: Sechs Duos op. 156 I. (Hofmeister 30231)
Vivaldi: Concerto in Do maggiore (EMB 8941)

Követelmény
Egy adott technikai feladatot feldolgozó tágfogásos etűd (pl. Lee: 40 könnyű gyakorlat op. 70, vagy Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I. kötetből) eljátszása.
Az első fekvés összekapcsolása valamely másik fekvéssel mérsékelt tempójú, könnyű ritmusú gyakorlatokban.
Nagyobb terjedelmű (triós forma, vagy rondó) barokk, vagy klasszikus tánctétel első fekvésben, szűk– és tágfogásban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– 3 előadási darab, amiből az egyik lehet etűd is, lehetőleg kotta nélkül. Legalább egy darab zongorakísérettel játszandó.

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az első négy fekvés hangkészlete. Az üres húrok oktávja üveghanggal.
– A tenorkulcs.
– A bonyolultabb ékesítések (trilla utóka nélkül és utókával, kettős ékesítés stb.) írásmódja és ritmusa.
– A játszott anyag zenei formáinak elemzése.
– Egyszerű, egyszólamú művek harmóniavázának felismerése és elemzése a tanár irányításával.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az előző évben jobb és bal kézzel külön–külön elsajátított elemek összekapcsolása és fejlesztése.
– Nagyobb terjedelmű művek az előző év technikai szintjén.

– Játék az első négy fekvésben. A trilla és a pergőjáték fejlesztése. A bonyolultabb ékesítések játéka. A vibrato fejlesztése. A kettősfogás–játék fejlesztése.
– Az arpeggio fejlesztése a bal kéz számára nehézséget nem tartalmazó anyagon. Akkordjáték az első fekvésben. A martelé vonásmód fejlesztése. Összetett vonásnemek.
– A hangindítás és a vonós artikuláció fejlesztése, a legfontosabb zenei karakterek (dolce, espressivo, grazioso és risoluto) megszólaltatásának megalapozása.
– A dinamikai árnyalás fejlesztése.
– Hangsorok egy, illetve két oktávon az első négy fekvésben 3#, 3 *b* előjegyzésig (a fisz–moll kivételével). Hármashangzat–felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola II–III
Gárdián: Gordonkaiskola
Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Somló: Tanulmányok (EMB 2138)
Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I.
Grützmacher: 12 Etudes op. 72 (EMB 13872)
Dotzauer: 113 gyakorlat I. (EMB 13486)
Baklanova: Dallamos fekvésváltó gyakorlatok (EMB 4606)
Wilkomirski: Cwiczenia na prawa reke(PWM)
Klengel: Tägliche Übungen I. (Breitkopf)
Klengel: Tägliche Übungen II. (Breitkopf)
Klengel: Technische Studien I. (Breitkopf)
Bartók: Gyermekeknek (Liebner – Halász) (EMB 2325)
Gordonkamuzsika kezdőknek III. (EMB 14037)
Alte Meisterweisen für junge Spieler (Schott 983)
Gárdonyi: Két kis rapszódia (EMB 2205)
Offenbach: Sechs Duos op. 49 I–II. (Schott 4646–7)
Kummer: Sechs Duos op. 156 I. (Hofmeister 30231)
Vivaldi: Concerto in Do maggiore (EMB 8941)

Követelmény
Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú és fejlettebb vonókezelést igénylő etűd az első fekvésben (pl. Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I., Dotzauer – Klingenberg: 113 gyakorlat I.).
Egyszerű ritmikájú, mérsékelt tempójú etűd az első négy fekvésben (pl. a Lee–iskola, vagy a Kummer–iskola kantilénás etűdjei).
Barokk vagy klasszikus tánctétel, vagy romantikus darab stílusos előadása az első négy fekvésben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– 3 előadási darab, amiből az egyik lehet etűd is, lehetőleg kotta nélkül. Legalább egy darab zongorakísérettel játszandó.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Az első négy fekvés hangkészletének tudatos rendszerezése húronként, illetve fekvésenként. Az átmeneti fekvések (V.,.VI., és VII.) hangkészlete az A– és a D– húron.

– A természetes üveghangok fogáshelye az első öt fekvésben, elemi tudnivalók a felhangsorról.

– Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.

– Az ujjrendkészítés alapelvei. A jellegzetes figurációk harmóniai elemzése, a harmóniahangok, átmenőhangok és váltóhangok megkülönböztetése, a hangnemi kitérések felismerése, az alterált hangok.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A tájékozódás és a játék biztonságának fejlesztése az első négy fekvésben.

– A klasszikus zene jellegzetes vonós hangszeres figurációt tartalmazó fekvésváltó szekvenciáinak igényes kidolgozása. Az átmeneti fekvések játékának alapjai. A vibrato mozgás az átmeneti fekvésekben. A kettősfogás–játék fejlesztése.

– Az akkordjáték és az arpeggio fejlesztése. A vonós artikuláció fejlesztése, a legfontosabb zenei karakterek kifejező megszólaltatása. A könnyebb barokk szonáták stílusos megszólaltatásához szükséges vonókezelés kialakítása. A hangszín árnyalása vibratóval és vonókezeléssel.

– Dúr és moll hangsorok két oktávon keresztül 3#,3*b* előjegyzésig. Hármashangzat–felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag

Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Lee: 40 melodische Etüden op. 31 I. (Schott 966)
Lee: Melodische und progressive
Lee: Übungen op. 131 (Schott 979)
Battanchon: 50 Studien I. (Hofmeister 7198)
Schulz: Lagenwechsel–Studien (Hofmeister)
Sevcík–Boyd: Lagenwechsel und Tonleiter–Vorstudien op. 8 (Bosworth)
Becker: Finger– und Bogen–Übungen (Schott)
7 Sonatinen (Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert) (EMB 13310)
Alte Meisterweisen für junge Cellisten II. (Schott 5533)
Cello & Piano I. (EMB 14636)
Cello & Piano II. (EMB 14637)
Farkas: Apor Lázár tánca (EMB 2424)
9 sonate facili del barocco italiano (EMB 14110)
Breval: C–dúr szonáta (Schott Cello Bibliothek 21)
Lanzetti: G–dúr szonáta (Schott CB 103)
Baretti: 6 divertimentó (Dallam Kiadó)
9 sonate facili del barocco italiano (EMB 14110)
Fiorè Három cselló szonáta (EMB 1466) 2
Lee: Sechs Duos op. 60 I. (Hofmeister 30116)
Dotzauer: 3 Sonaten op. 103 (Peters 7439)
Offenbach: Sechs Duos op. 50 I–II. (Schott 6105–6)
Bréval: 3 leichte Sonaten op. 40 (Peters 13054)
Hook: Hat szonáta (EMB 14405)
Martini: Concerto in Re maggiore (EMB 13182)

Követelmény
Közepes terjedelmű és mérsékelt tempójú etűd az első négy fekvésben (pl. Lee op. 31 és op. 131, Dotzauer – Klingenberg I.).
A mélyebb fekvések és az átmeneti fekvések összekapcsolása rövid, könnyű gyakorlatokon.
Az első négy fekvés folyamatos használatát igénylő előadási darab, vagy szonáta–tétel eljátszása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Két barokk, vagy klasszikus tételpár, vagy romantikus darab, zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az átmeneti fekvések (V.,VI., és VII.) teljes hangkészlete.
– Az üres húrok oktávján alapuló hüvelykujjas fekvés hangkészlete.
– Az üres húr nélkül játszott hangsorok általános ujjrendje.
– A kromatikus hangsor ujjrendje.
– A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
– A gyakorlás célravezető és gazdaságos módszerei.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A tájékozódás és a biztonság fejlesztése az első hét fekvésben. Hüvelykujjas játék az üres húrok oktávján alapuló fekvésben.
– A barokk kamarazene stílusos megszólaltatásához szükséges vonások továbbfejlesztése.
– A klasszikus kamarazene stílusos megszólaltatásához szükséges vonások alapjai, könnyű etűdökön és gordonkaduók megfelelő részletein gyakorolva.
– A tónus és a zenei kifejezés fejlesztése romantikus darabokon.
– Az önállóság fejlesztése az ujjrendek meghatározásában és a gyakorlás módszerességében.
– Egy–két hangsor a több előjegyzést tartalmazó hangsorok általános ujjrendjével. A kromatikus hangsor.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola IV – V
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB 13487)
Jákó: Hüvelykujjgyakorlatok (EMB 5963)
Kummer: 10 études mélodiques op. 57 (EMB 13873)
Battanchon: 50 Studien II–III. (Hofmeister)
Popper: Népszerű előadási darabok I. (EMB 12943)
Farkas: Magyar tánc (EMB 2424)
Marcello: 6 sonate (EMB Urtext 13547)
De Fesch: 6 sonate Peters 12078 (egyenként a Schott CB–ban is megjelent)
Boismortier: g–moll szonáta (Schott CB 98)
Mező: Kilenc kis duett (EMB 5499)
Hajdu: 4 duó (EMB 13380)
Kummer: Sechs Duos op. 126 I. (Hofmeister 7365)
Romberg: 3 Sonaten (Peters 6741)

Offenbach: 3 Duos (Schott CB 116)
Marcello: 6 sonate per 2 violoncellie basso continuo I–II. (EMB 13490–1)
Vivaldi: Concerto in Re maggiore (EMB 13524)
Követelmény
Nagyobb terjedelmű, differenciált vonókezelést kívánó etűd (pl. Lee op. 31, op. 131, Dotzauer I–II., Kummer op. 57) eljátszása.
Barokk szonáta–tételpár (lassú–gyors), vagy két különböző karakterű előadási darab eljátszása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Két barokk, vagy klasszikus tételpár, vagy romantikus darab, zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az első fekvés teljes hangkészlete.
– A dúr és moll hangsor szerkezete, hangközei és összehasonlításuk.
– A 2/2–es, 3/8–os, 6/8–os ütem. A tizenhatod érték és szünetjele. A triola. Nyújtópont a nyolcad érték mellett. Kettős nyújtópont. A szinkópa.
– A könnyebb ékesítések (előke, parántrilla, mordent) írásmódja és ritmusa.
– A triós forma és a rondóforma.
– A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten. Azonosság, hasonlóság és a különbség felismerése. A periódus két felének kérdés–felelet viszonya.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Mozgékony, folyamatos játék az első fekvésben, a szűk– és a kétféle tágfogásban. Gördülékeny hangsorjáték. Ujjgyakorlatok, a trilla és a pergőjáték megalapozására. A könnyebb ékesítések játéka. A vibrato alapjai. Könnyű kettősfogások első fekvésben.
– A vonókezelés fejlesztése. 6–8 hang kötése. A portato vonás. Az egyszerű húrváltások fejlesztése. Az összetett húrváltás (arpeggio) alapjai. A barokk és a klasszikus táncok karakterének megfelelő elválasztott hangok játéka. Változó sebességű vonások (nyújtott ritmus külön vonóval) kiegyenlített hangon, igényes vonóbeosztással.
– Az előadási darabok igényes, dinamikailag is árnyalt megszólaltatása.
– Az első fekvésben játszható valamennyi hangsor. Hármashangzat–felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola I–II.
Gárdián: Gordonkaiskola
Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Popper: 15 könnyű gyakorlat op. 76/I. (EMB 13409)
Sevcík – Wilkomirski: Cwiczenia na prawa reke (PWM)
Sevcík – Feuillard: Schule der Bogentechnik op. 2 (Bosworth)
Előadási darabok gordonkára II. (Csáth – Brodszky) EMB 4480
Repertoire Album (a Friss–iskola II. darabjai) (EMB 5958)

Gordonkamuzsika kezdőknek II. (EMB 6748)
Könnyű előadási darabok (magyar szerzők művei) (EMB 8295)
Hajdu: Magyar gyermekdalok (EMB 7015)
Klassische Stücke für den Aufang I–II. (Schott 4918–9)
Alte Meisterweisen für junge Cellisten I. (Schott 2384)
Sugár: Téma variációkkal (EMB 1540)
Gordonkaduók kezdőknek (EMB 8158)
Papp: 15 kis gordonkaduó (EMB 6722)
Bartók: 18 duo (Universal 12850)
Bréval: Leichte Stücke I–II. (Schott 6158–9)
Leichte Cello–Duette I–II. (Schott 5276–7)

Követelmény
Egy adott technikai feladatot feldolgozó tágfogásos etűd (pl. Lee op. 70, vagy Popper op. 76/I. kötetéből) eljátszása.
Nagyobb terjedelmű (triós forma, vagy rondó) barokk vagy klasszikus tánc szűk– és tágfogásban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy etűd,
– Kettő előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az első négy fekvés hangkészlete. Az üres húrok oktávja üveghanggal.
– A változó ütem.
– A bonyolultabb ékesítések (trilla utóka nélkül és utókával, kettős ékesítés stb.) írásmódja és ritmusa.
– A játszott anyagban szereplő barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Fokozódó terjedelmi követelmények az előző év technikai szintjén.
– A tájékozódás és folyamatos játék fejlesztése az első négy fekvésben. A trilla és a pergőjáték fejlesztése. A bonyolultabb ékesítések játéka. A vibrato fejlesztése. Kettősfogások első fekvésben, tágfogásban is.
– Akkordpizzicato. A húrváltás és az arpeggio fejlesztése a bal kéz számára nehézséget nem tartalmazó anyagon. A martelé vonásmód. Összetett ritmusok és a velük kapcsolatos vonóbeosztás. Összetett vonásnemek.
– A hangindítás és a vonós artikuláció fejlesztése, a legfontosabb zenei karakterek (dolce, espressivo, grazioso és risoluto) megszólaltatásának megalapozása.
– A dinamikai árnyalás fejlesztése.
– Hangsorok egy illetve két oktáv hangterjedelemben, az első négy fekvésben 3#, 3*b* előjegyzésig (a fisz–moll kivételével). Hármashangzat–felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola II–III
Gárdián: Gordonkaiskola
Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Somló: Tanulmányok (EMB 2138)
Grützmacher: 12 Etudes op. 72 (EMB 13872)
Dotzauer: 113 gyakorlat I. (EMB 13486)
Baklanova: Dallamos fekvésváltó gyakorlatok (EMB 4606)
Wilkomirski: Cwiczenia na prawa reke (PWM)
Klengel: Tägliche Übungen I. (Breitkopf)
Klengel: Tägliche Übungen II. (Breitkopf)
Klengel: Technische Studien I. (Breitkopf)
Bartók: Gyermekeknek (Liebner – Halász) (EMB 2325)
Gordonkamuzsika kezdőknek III. (EMB 14037)
Alte Meisterweisen für junge Spieler (Schott 983)
Gárdonyi: Két kis rapszódia (EMB 2205)
Offenbach: Sechs Duos op. 49 I–II. (Schott 4646–7)
Kummer: Sechs Duos op. 156 I. (Hofmeister 30231)
Vivaldi: Concerto in Do maggiore (EMB 8941)

Követelmény
Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú és fejlettebb vonókezelést igénylő etűd az első fekvésben (pl. Popper op. 76/I., Dotzauer – Klingenberg I.).
Egyszerű ritmikájú, mérsékelt tempójú etűd az első négy fekvésben (pl. a Lee–iskola, vagy a Kummer–iskola kantilénás etűdjei).
Barokk vagy klasszikus tánctétel, vagy romantikus darab stílusos előadása az első négy fekvésben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy etűd,
– Kettő előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Ismeretek
– Az első négy fekvés hangkészletének tudatos rendszerezése húronként, illetve fekvésenként. Az átmeneti fekvések (V., VI. és VII.) hangkészlete az A– és a D–húron. A természetes üveghangok fogáshelye az első öt fekvésben, elemi tudnivalók a felhangsorról.
– A tenorkulcs.
– Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
– Az ujjrendkészítés alapelvei.
– A kromatikus hangsor ujjrendje.
– Egyszerű, egyszólamú művek harmóniavázának felismerése és elemzése a tanár irányításával.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A tájékozódás és a játék biztonságának fejlesztése az első négy fekvésben.
– A klasszikus zene jellegzetes vonós hangszeres figurációt tartalmazó fekvésváltó

szekvenciáinak igényes kidolgozása. Az átmeneti fekvések játékának alapjai. Az átmeneti fekvések vibrato mozgása. – A kettősfogás–játék fejlesztése.
– Akkordjáték és egyszerű arpeggiók fekvésváltást is tartalmazó tanulmányokban és darabokban. A vonós artikuláció fejlesztése, a legfontosabb zenei karakterek (dolce, espressivo, grazioso és risoluto) kifejező megszólaltatása. A könnyebb barokk szonáták stílusos megszólaltatásához szükséges vonókezelés kialakítása.
– A hangszín árnyalása vibratóval és vonókezeléssel.
– Dúr és moll hangsorok két oktávon, 3#, 3*b* előjegyzésig.
– Hármashangzat–felbontások és terclépések.

Ajánlott tananyag
Pejtsik: Gordonkaiskola II.
Lee: 40 melodische Etüden op. 31 I. (Schott 966)
Lee: Melodische und progressive
Lee: Übungen op. 131 (Schott 979)
Battanchon: 50 Studien I. (Hofmeister 7198)
Schulz: Lagenwechsel–Studien (Hofmeister)
Sevcík–Boyd: Lagenwechsel und Tonleiter–Vorstudien op. 8 (Bosworth)
Becker: Finger– und Bogen–Übungen (Schott)
7 Sonatinen (Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert) (EMB 13310)
Alte Meisterweisen für junge Cellisten II. (Schott 5533)
Cello & Piano I. (EMB 14636)
Cello & Piano II. (EMB 14637)
Farkas: Apor Lázár tánca (EMB 2424)
9 sonate facili del barocco italiano (EMB 14110)
Breval: C–dúr szonáta (Schott Cello Bibliothek 21)
Lanzetti: G–dúr szonáta (Schott CB 103)
Baretti: 6 divertimentó (Dallam Kiadó)
9 sonate facili del barocco italiano (EMB 14110)
Fiorè Három cselló szonáta (EMB 14662)
Lee: Sechs Duos op. 60 I. (Hofmeister 30116)
Dotzauer: 3 Sonaten op. 103 (Peters 7439)
Offenbach: Sechs Duos op. 50 I–II. (Schott 6105–6)
Bréval: 3 leichte Sonaten op. 40 (Peters 13054)
Hook: Hat szonáta (EMB 14405)
Martini: Concerto in Re maggiore (EMB 13182)

Követelmény
Közepes terjedelmű, mérsékelt tempójú etűd az első négy fekvésben (pl. Lee op. 31, op. 131, Dotzauer – Klingenberg I.).
A mélyebb fekvések és az átmeneti fekvések összekapcsolása rövid, könnyű gyakorlatokon.
Az első négy fekvés folyamatos használatát igénylő előadási darab, vagy szonátatétel eljátszása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy etűd,
– Kettő előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Az átmeneti fekvések (V., VI. és VII.) teljes hangkészlete. Az üres húrok oktávján alapuló hüvelykujjas fekvés hangkészlete.
– A hegedűkulcs.
– Az üres húr nélkül játszott hangsorok általános ujjrendje.
– Az üres húrt is tartalmazó kromatikus hangsor ujjrendje.
– A jellegzetes hangszeres figurációk harmóniai elemzése, a harmóniahangok, átmenőhangok és váltóhangok megkülönböztetése, a hangnemi kitérések felismerése az alterált hangokról, a tanár irányításával.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A tájékozódás és a játék biztonságának fejlesztése az első hét fekvésben. Hüvelykujjas játék az üres húrok oktávján alapuló fekvésben.
– A barokk kamarazene stílusos megszólaltatásához szükséges vonások továbbfejlesztése.
– A klasszikus kamarazene stílusos megszólaltatásához szükséges vonások alapjai, könnyű etűdökön és gordonkaduók megfelelő részletein gyakorolva.
– A tónus és a zenei kifejezés fejlesztése romantikus darabokon.
– Az önállóság fejlesztése az ujjrendek meghatározásában és a gyakorlás módszerességében.
– Dúr és moll hangsorok 4#, 4*b* előjegyzésig, két oktávon, a mélyebb fekvésű hangsorok három oktávon keresztül. Hármashangzat–felbontások és terclépések. A terc– és a szextskála alapjai (megfelelő fejlettségű kézalkat esetén). A kromatikus hangsor üres húrral.

Ajánlott tananyag

Friss: Gordonkaiskola IV – V
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB 13487)
Jákó: Hüvelykujjgyakorlatok (EMB 5963)
Kummer: 10 études mélodiques op. 57 (EMB 13873)
Battanchon: 50 Studien II–III. (Hofmeister)
Popper: Népszerű előadási darabok I. (EMB 12943)
Farkas: Magyar tánc (EMB 2424)
Marcello: 6 sonate (EMB Urtext 13547)
De Fesch: 6 sonate (Peters 12078)
Boismortier: g–moll szonáta (Schott CB 98)
Mező: Kilenc kis duett (EMB 5499)
Hajdu: 4 duó (EMB 13380)
Kummer: Sechs Duos op. 126 I. (Hofmeister 7365)
Romberg: 3 Sonaten (Peters 6741)
Offenbach: 3 Duos (Schott CB 116)
Marcello: 6 sonate per 2 violoncellie basso continuo I–II. (EMB 13490–1)
Vivaldi: Concerto in Re maggiore (EMB 13524)

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, differenciált vonókezelést kívánó etűd (pl. Lee op. 31, op. 131, Dotzauer – Klingenberg I–II., Kummer: 10 melodikus etűd) eljátszása.
Barokk szonáta–tételpár (lassú–gyors), vagy két különböző karakterű előadási darab eljátszása. Vagy: egy koncert, illetve concertino–tétel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Két kisebb, vagy egy nagyobb lélegzetvételű etűd,
– Egy barokk tételpár, vagy két különböző karakterű előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
A legfontosabb hüvelykujjas fekvések hangkészlete.
Az üres húr nélkül játszható hangsorok általános ujjrendje.
A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
A gyakorlás célravezető és gazdaságos módszerei.

A hangszerkezelés fejlesztése
A játék biztonságának és mozgékonyságának fejlesztése az első hét fekvésben. A hüvelykujjas játék fejlesztése. A hüvelykujjas fekvés összekapcsolása a mélyebb fekvésekkel. Igényes kettősfogás játék.
Az előző évben elsajátított vonásmódok továbbfejlesztése. A spiccato vonás alapjai.
Barokk és klasszikus művek stílusos előadása.
A tónus és a zenei kifejezés fejlesztése romantikus darabokon.
Az önállóság fejlesztése az ujjrend megválasztásában és a gyakorlás módszerességében. Nagyobb terjedelmű művek gyors, megbízható elsajátítása.
Dúr és moll hangsorok 4#, 4*b* előjegyzésig három oktávon keresztül. A terc– és a szextskála fejlesztése (megfelelő kézalkat esetén). A kromatikus hangsor üres húr nélkül.

Ajánlott tananyag
Friss: Gordonkaiskola IV – V
Lee: 40 melodische Etüden op. 31 II. (Schott 967)
Franchomme: 12 Etudes op. 35 (EMB 13871)
Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)
Merk: 20 etűd op. 11
Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)
Cossmann: Violoncello–Studien (Schott)
Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)
Somló – Papp: Violoncello Album (EMB 6292)
Klengel: Tägliche Übungen III. (Breitkopf)
Kodály: Epigrammák (EMB 1814)
Járdányi: Szonatina (EMB 6528)
Farkas: Népdalszonatina (EMB 2458)
Papp: Négy kis darab (EMB 6111)
Hajdu: Szonatina (EMB 5489)
Vivaldi: 9 sonate (EMB Urtext 13439)
Porpora: F–dúr szonáta (EMB 12052)
Caldara: D–dúr szonáta (EMB 12043)
Kodály – Jákó: 15 duó (és 10 trió) (EMB 7426 és 7710)
Kummer: Sechs Duos op. 156 II. (Hofmeister 30232)
Lee: Sechs Duos op. 60 II. (Hofmeister 30117)

Giordani: Six Duos op. 4 (Schott CB 119)
Vivaldi: Concerto in la minore (EMB 6253)
Porpora: Concerto in la minore (EMB 12802)

Követelmény
Nagyobb technikai felkészültséget kívánó etűd (pl. Lee op. 31, op. 131, Dotzauer – Klingenberg I–II., Kummer op. 57, valamint Franchomme op. 35–ből és Merk op. 11–ből a könnyebbek) eljátszása.
Komolyabb követelményeket támasztó barokk szonáta–tételpár (lassú–gyors) eljátszása (pl. Marcello, Vivaldi).
Egy koncert– illetve concertino–tétel, vagy két különböző karakterű előadási darab eljátszása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Két kisebb, vagy egy nagyobb lélegzetvételű etűd,
– Egy barokk tételpár, vagy két különböző karakterű előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén
A tanuló ismerje
– a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,
– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
– a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
– a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,
– az egyes húrok és az egyes fekvések hangkészletét,
– a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének, nyomásának és a hídtól való távolságának összefüggése),
– a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
– a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso, espressivo, risoluto) tartozó vonókezelést.
Legyen képes
– a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,
– ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,
– szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni.
Tudjon kottát olvasni basszus–, tenor– és violinkulcsban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak koncertszerű bemutatásával:
– két etűd (pl. Dotzauer: Etűdök II.),
– egy preklasszikus szonáta lassú és gyors tétele,
– egy előadási darab.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.
A vizsga tantárgya és időtartama
Gordonka főtárgy

A vizsga tartalma
„A" tagozat
– Két különböző karakterű előadási darab; Mező: 4 magyar népdal, Beethoven: Menüett (EMB 14636 kötetben), Mattheson: Ária, G. Marie: La Cinquantain (EMB 13598), Beethoven: Szonatina (EMB 13310 kötetben), Dvořak: Melódia nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
– Két rövidebb különböző technikai követelményt támasztó etűd; a játék mozgékonyságának, és egy kantilenás etűd a zenei kifejezés felmérésére; Dotzauer: Etűdök I (EMB 13486)–II (EMB 13487). – Klingenberg, Lee: 40 melodikus etűd op. 31 (Peters) I–II. –, Lee: 40 etűd op. 31 (Peters) és op. 131–ből – , Kummer Melodikus etűdök op. 57 (Peters) nehézségi szintjén, vagy egy hosszabb , nehezebb technikai követelményt támasztó etűd.
– Két különböző karakterű előadási darab; Popper: Gavotte (EMB 12943 kötetben és EMB 12944 kötetben), Mazurka (EMB 13634, vagy EMB 12944 kötetben), Saint–Saëns: A hattyú (EMB 13585), vagy barokk szonáta–tételpár (lassú, gyors): Marcello: e–moll szonáta (EMB 13547 kötetben)I–II. tétel, Marcello: G–dúr szonáta (EMB 13547 kötetben) III–IV. tétel, de Fesch: C–dúr szonáta, d–moll szonáta, Vivaldi: e–moll szonáta (EMB 13439 kötetben) I–II. tétel, Vivaldi: a–moll szonáta (EMB 13439 kötetben) I–II. tétel vagy egy koncerttétel Klengel: C–dúr Concertino nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– a vibrato helyes alkalmazása,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok célja az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság megszerzése a hangszer szóló– és kamarazene–irodalmában. Olyan művek, kiadványok és kiadványsorozatok ismerete, amelyek megfelelnek a tanuló képességeinek és hangszertudásának.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hat zeneiskolai évfolyamban elsajátított készségek fejlesztése.
– A fogásmódok, a bal kéz legato játékmód és a fekvésváltás fejlesztése.
– Nagyobb intervallumú fekvésváltások.
– A legato, détaché és martelé vonás fejlesztése.
– A vonós artikuláció, a helyes hangindítás és a hangképzés fejlesztése.

Ajánlott tananyag
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)
Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)
Merk: 20 etűd op. 11
Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)
Cossmann: Violoncello–Studien (Schott)
Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)
Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)
Somló – Papp: Violoncello Album (EMB 6292)
Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)
Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)
Kodály: Adagio (EMB 768)
Lisznyai: Ősz (EMB 2525)
Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)
Járdányi: Melódia (EMB 2840)
Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)
Pericoli: 6 sonate I–II. (EMB 13434, 13435)
Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)
Eccles: g–moll szonáta (Schott CB 66)
Grazioli: F–dúr szonáta (Schott CB 31)
Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)
Corelli: d–moll szonáta
Sammartini: G–dúr szonáta (Schott CB 55)
Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 642)
Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)
Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)
Breval Concertino
Romberg Divertimento
Romberg Variációk
Klengel d–moll concertino
Goltermatt G–dúr Koncert
J. Chr. Bach c–moll Koncert

Követelmény
A zeneiskolai évfolyamokban elért színvonal fejlesztése.
Memóriafejlesztés, hosszabb terjedelmű művek megtanulása fejből.
Az eddig tanult technikai elemeket alkalmazza a tanuló érzékeny, kifejező, a mű karakteréhez igazodó egyéni hangvételben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaramű is), vagy barokk szonáta tételpár.
A vizsgaanyagot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

8. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az átmeneti fekvések (V., VI., VII.) fejlesztése.
– A legfontosabb zenei karakterek (dolce, espressivo, grazioso és risoluto) igényes, kifejező megszólaltatása.
– A barokk szonáták stílusos megszólaltatásához szükséges vonásmódok fejlesztése.

Ajánlott tananyag
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)
Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)
Merk: 20 etűd op. 11
Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)
Cossmann: Violoncello–Studien (Schott)
Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)
Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)
Somló – Papp: Violoncello Album (EMB 6292)
Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)
Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)
Kodály: Adagio (EMB 768)
Lisznyai: Ősz (EMB 2525)
Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)
Járdányi: Melódia (EMB 2840)
Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)
Pericoli: 6 sonate I–II. (EMB 13434, 13435)
Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)
Eccles: g–moll szonáta (Schott CB 66)
Grazioli: F–dúr szonáta (Schott CB 31)
Vandini: 2 szonáta 8Schott CB 48)
Corelli: d–moll szonáta
Sammartini: G–dúr szonáta (Schott CB 55)
Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 6425)
Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)
Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)
Breval Concertino
Romberg Divertimento
Romberg Variációk

Klengel d–moll Concertino
Goltermatt G–dúr Koncert
J. Chr. Bach c–moll Koncert

Követelmény
Tudjon önállóan megtanulni technikai felkészültségének megfelelő műveket, megfelelő zenei karakterekkel és dinamikai árnyalásokkal.
A tanult művek stílusos és kifejező eljátszása, amely tükrözi, hogy a tanuló ismeri a játszott mű formai felépítését és harmóniai szerkezetét.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaramű is), vagy barokk szonáta tételpár.
A vizsgaanyagot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

9. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hüvelykujjas játék fejlesztése.
– A játék mozgékonyságának fejlesztése ujjgyakorlatokkal.
– Összetett vonások.
– A bécsi klasszikus kamarazene basszus szólamainak megszólaltatásához szükséges vonásmódok fejlesztése, könnyű anyagon.
– A hangsorjáték gördülékenységének fejlesztése.

Ajánlott tananyag
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)
Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)
Merk: 20 etűd op. 11.
Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)
Cossmann: Violoncello–Studien (Schott)
Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)
Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)
Somló – Papp: Violoncello Album (EMB 6292)
Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)
Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)
Kodály: Adagio (EMB 768)
Lisznyai: Ősz (EMB 2525)
Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)
Járdányi: Melódia (EMB 2840)
Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)
Pericoli: 6 sonate I–II. (EMB 13434, 13435)
Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)
Eccles: g–moll szonáta (Schott CB 669
Grazioli: F–dúr szonáta (Schott CB 31)
Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)
Corelli: d–moll szonáta
Sammartini: G–dúr szonáta (Schott CB 55)

Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 6425)
Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)
Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)
Breval Concertino
Romberg Divertimento
Romberg Variációk
Klengel d–moll concertino
Goltermatt G–dúr Koncert
J. Chr. Bach c–moll Koncert

Követelmény
A hangszeren való biztos tájékozódás, topográfia ismerete mind az átmeneti, mind a hüvelykfekvésben. Alakuljon ki jártassága a technikai és zenei szempontból célszerű ujjrendek megválasztásában.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaramű is), vagy barokk szonáta tételpár.
A vizsgaanyagot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

10. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hüvelykujjas fekvések összekapcsolása mélyebb fekvésekkel.
– A vibrato fejlesztése dolce és espressivo karakterű darabokon.
– A kettősfogásjáték tisztaságának és szép hangzásának fejlesztése.
– A tónus árnyalása, a zenei kifejezés fokozása romantikus műveken.
– Nagyobb önállóság az ujjrendek meghatározásában és a gyakorlás megtervezésében, módszereinek kiválasztásában.

Ajánlott tananyag
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)
Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)
Merk: 20 etűd op. 11 (többféle kiadás)
Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)
Cossmann: Violoncello–Studien (Schott)
Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)
Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)
Somló – Papp: Violoncello Album (EMB 6292)
Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)
Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)
Kodály: Adagio (EMB 768)
Lisznyai: Ősz (EMB 2525)
Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)
Járdányi: Melódia (EMB 2840)
Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)
Pericoli: 6 sonate I–II. (EMB 13434, 13435)
Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)

Eccles: g–moll szonáta (Schott CB 66)
Grazioli: F–dúr szonáta (Schott CB 31)
Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)
Corelli: d–moll szonáta
Sammartini: G–dúr szonáta (Schott CB 55)
Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 6425)
Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)
Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)
Breval Concertino
Romberg Divertimento
Romberg Variációk
Klengel: d–moll concertino
Goltermatt G–dúr Koncert
J. Chr. Bach c–moll Koncert

Követelmény
Legyen képes a tanuló, a zenei karakterek alkalmazására, a dinamikai váltásokra, a tempók helyes megválasztására.
A hangszeres fejlődés mellett a zenei műveltség elmélyítése, a zenélési kedv ébrentartása, a kortárs zene befogadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaramű is), vagy barokk szonáta tételpár.
A vizsgaanyagot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

A továbbképző évfolyamok „B" tagozatos tanulóinak egy része nem zenei jellegű közismereti tanulmányaik mellett is meg akarja őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét.

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hat zeneiskolai évfolyamban elsajátított technikai ismeretek átismétlése és továbbfejlesztése.
– A szűk– és a tágfekvés, valamint az átmeneti fekvések kivitelezésének ellenőrzése, a helyes kéztartás és intonációs szempontok figyelembevételével.
– A legato játékmód továbbfejlesztése, húrváltás 2, 3, 4 húron is.
– Az egyes vonásnemek tökéletesítése, és könnyebb kombinált vonásnemek.
– Vibrato sűrűségének fokozása, az amplitúdó nagyságának változtatása és helyes alkalmazása.

Zenei készségfejlesztés:
– Legyen képes a tanuló egészséges, salaktalan alaphangon, tudatos hangképzéssel a vonó teljes hosszán játszani.
– Tudja a vonóváltásait zökkenőmentesen megoldani.
– Legyen képes világosan megkülönböztethető forte és piano játékmódra.

– Tudjon kantilénában minden ujjal vibrálni.
– Ismerje és tudja játszani a legato, détaché és martelé vonásokat, és azok kombinációit.

Ajánlott tananyag
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)
Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)
Merk: 20 etűd op. 11
Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)
Cossmann: Violoncello–Studien (Schott)
Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)
Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)
Somló – Papp: Violoncello Album (EMB 6292)
Popper: Népszerű előadási darabok II.(EMB 12944)
Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)
Kodály: Adagio (EMB 768)
Lisznyai: Ősz (EMB 2525)
Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)
Járdányi: Melódia (EMB 2840)
Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)
Pericoli: 6 sonate I–II. (EMB 13434, 13435)
Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)
Eccles: g–moll szonáta (Schott CB 66)
Grazioli: F–dúr szonáta (Schott CB 31)
Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)
Corelli: d–moll szonáta
Sammartini: G–dúr szonáta (Schott CB 55)
Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 6425)
Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)
Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)
Breval: Concertino
Romberg. Divertimento
Romberg: Variációk
Klengel: d–moll concertino
Goltermatt: G–dúr Koncert
J. Chr. Bach: c–moll Koncert

Követelmény
Memóriafejlesztés, hosszabb terjedelmű művek megtanulása fejből.
Az eddig tanult technikai elemeket alkalmazza a tanuló érzékeny, kifejező, a mű karakteréhez igazodó egyéni hangvételben.
Legyen képes virtuóz jellegű művek előadására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– Egy etűd
– Egy szonáta tételpár és egy előadási darab, vagy két különböző karakterű előadási darab
A vizsgaanyag az etűd kivételével lehetőleg kotta nélkül játszandó.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
Technikai készségfejlesztés:
– A fekvésváltások topográfiai biztonságának fejlesztése, segédhangok felhasználásával és tudatosításával.
– Akkordjáték 3 és 4 húron, a vonóbeosztás, vonónyomás tanítása a helyes arányok betartásával, a húrsíkok figyelembevételével, és a jobb kar ívmozgására való törekvéssel.
– Ujjgyakorlatok: az egyenletes pergőtechnikához vezető gyakorlatok, fokozatos gyorsítással.
Zenei készségfejlesztés:
– Tudjon mindkét irányban mérsékelt hosszúságú kitartott hangon egyenletes cresendot és decresendot játszani.
– Ismerje fel, és tudja alkalmazni a négy zenei alapkaraktert: dolce, espressivo, risoluto, grazioso.
– Tudja alkalmazni egy zenei frázison belül a súlyos és súlytalan hangok arányait, ami később a helyes zenei deklamációhoz vezet.

Ajánlott tananyaga
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)
Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)
Merk: 20 etűd op. 11
Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)
Cossmann: Violoncello–Studien (Schott)
Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)
Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)
Somló – Papp: Violoncello Album (EMB 6292)
Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)
Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)
Kodály: Adagio (EMB 768)
Lisznyai: Ősz (EMB 2525)
Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)
Járdányi: Melódia (EMB 2840)
Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)
Pericoli: 6 sonate I–II. (EMB 13434, 13435)
Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)
Eccles: g–moll szonáta (Schott CB 66)
Grazioli: F–dúr szonáta (Schott CB 31)
Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)
Corelli: d–moll szonáta
Sammartini: G–dúr szonáta (Schott CB 55)
Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 6425)
Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)
Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)
Breval Concertino
Romberg Divertimento
Romberg Variációk
Klengel d–moll concertino
Goltermatt G–dúr Koncert
J. Chr. Bach c–moll Koncert

Követelmény
Tudjon önállóan megtanulni technikai felkészültségének megfelelő műveket, megfelelő zenei karakterekkel és dinamikai árnyalásokkal.
Alakuljon ki jártassága a technikai és zenei szempontból célszerű ujjrendek megválasztásában.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
-Két előadási darab
vagy
-egy etűd és egy előadási darab zongorakísérettel

A vizsgaanyag az etűd kivételével lehetőleg kotta nélkül játszandó.

9. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
Technikai készségfejlesztés:
– A hüvelykujjas játék fejlesztése két szomszédos húrátmenettel.
– A bal kéz játékterületének kiterjesztése az összes fekvésbe.
– Skálák és hármashangzatok 3 oktáv terjedelemben a G húron kezdődő, 4 oktáv terjedelemben a C húron kezdődő hangsorokkal, különböző vonásokkal (detaché, 2, 3, 4, 8 hang legato kötéssel, martelé).
– Trilla gyakorlatok, az ujjak billentési, és különösen felemelési sebességének fokozása, szükség szerinti fekve tartásának tudatosítása.
– A vibrato továbbfejlesztése.
– Arpeggio (akkordfelbontás) 3 és 4 húron legato és detaché vonásokkal.

Zenei készségfejlesztés:
– Tudjon 3, ill. 4 oktáv terjedelemben mérsékelten gyors tempóban tisztán, egyenletesen skálákat és hármashangzatokat játszani.
– Tudjon kifejezően minden ujjal vibrálni tartalmas hangon, piano és forte dinamikában kantiléna íveket játszani.
– Legyen képes gördülékeny fekvésváltások végrehajtására.
– Ismerje a barokk zene díszítéseinek kivitelezését.
– Tudja alkalmazni a barokk zenében előforduló különböző vonásnemeket.

Ajánlott tananyaga
Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)
Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)
Merk: 20 etűd op. 11
Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)
Cossmann: Violoncello–Studien (Schott)
Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)
Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)
Somló – Papp: Violoncello Album (EMB 6292)
Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)
Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)
Kodály: Adagio (EMB 768)

Lisznyai: Ősz (EMB 2525)
Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)
Járdányi: Melódia (EMB 2840)
Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)
Pericoli: 6 sonate I–II. (EMB 13434, 13435)
Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)
Eccles: g–moll szonáta (Schott CB 66)
Grazioli: F–dúr szonáta (Schott CB 31)
Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)
Corelli: d–moll szonáta
Sammartini: G–dúr szonáta (Schott CB 55)
Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 6425)
Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)
Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)
Breval: Concertino
Romberg: Divertimento
Romberg: Variációk
Klengel: d–moll concertino
Goltermann: G–dúr Koncert
J. Chr. Bach: c–moll Koncert

Követelmény
Legyen képes a tiszta intonáció érdekében a balkéz tudatos helyezkedő műveleteire.
Tudjon alapvonásokat hajlékony, szép hangon játszani.
Legyen képes a megfelelő dinamikai váltásokra.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
– -Két előadási darab
vagy
-egy etűd és egy előadási darab zongorakísérettel

A vizsgaanyag az etűd kivételével lehetőleg kotta nélkül játszandó.

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
Technikai készségfejlesztés:
A staccato vonás alapjainak ismertetése és gyakoroltatása.
A legato és staccato vonás kombinációi egy vonóhosszon belül.
Fekvésváltás gyakorlatok nagy intervallumokban.
A hüvelykujj használatának kiterjesztése alsóbb fekvésekbe és alsóbb húrokra is.

Zenei készségfejlesztés:
Tudjon a tanuló magasabb fekvésekben is tartalmas hangot képezni. A tanult vonásnemeket a zenei kívánalmaknak megfelelően alkalmazni.
Legyen képes a jobb és bal kar játszómechanizmusának egybehangolására, a ritmikus zenei problémák megoldása érdekében.
Tudja a dinamikai árnyalatokat kiterjeszteni az intenzív pianissimo felé, valamint szükség

esetén a risoluto fortissimo hangzásig.
Legyen képes mérsékelten gyors tempóban egyenletes pergő játékra, és a zenei agogikák helyes kivitelezésére.

Ajánlott tananyag

Dotzauer: 113 gyakorlat II. (EMB13487)
Franchomme: Capricen op. 7 (Peters 9173)
Merk: 20 etűd op. 11
Popper: 10 mittelschwere grosse Etüden (Hofmeister 8790 op. 76/II.)
Cossmann: Violoncello–Studien (Schott)
Grützmacher: Tägliche Übungen (Schirmer)
Starker János: A vonósjáték rendszeres iskolája (Zeneműkiadó)
Somló – Papp: Violoncello Album (EMB 6292)
Popper: Népszerű előadási darabok II. (EMB 12944)
Bartók: Este a székelyeknél (Mező) (EMB 8319)
Kodály: Adagio (EMB 768)
Lisznyai: Ősz (EMB 2525)
Liszt: La lugubre gondola (EMB 6652)
Járdányi: Melódia (EMB 2840)
J.S.Bach: 6 solosuite (Banda) (EMB 13965)
Pericoli: 6 sonate I–II. (EMB 13434, 13435)
Geminiani: 6 sonate (Peters 12216)
Eccles: g–moll szonáta (Schott CB 66)
Grazioli: F–dúr szonáta (Schott CB 31)
Vandini: 2 szonáta (Schott CB 48)
Corelli: d–moll szonáta
Sammartini: G–dúr szonáta (Schott CB 55)
Vivaldi: Concerto in Sol maggiore (EMB 6425)
Monn: Concerto in sol minore (EMB 7176)
Anfossi: Concerto in Sol maggiore (EMB 13471)
Breval: Concertino
Romberg: Divertimento
Romberg: Variációk
Klengel: d–moll concertino
Goltermann: G–dúr Koncert
J.Chr.Bach: c–moll Koncert

Követelmény

Legyen képes a tanuló, a zenei karakterek alkalmazására, a dinamikai váltásokra, a tempók helyes megválasztására.
Könnyed és folyamatos fekvésváltásra.
Ritmikus pergőjátékra.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– -Két előadási darab
vagy
-egy etűd és egy előadási darab zongorakísérettel
A vizsgaanyag az etűd kivételével lehetőleg kotta nélkül játszandó.

K*övetelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után*

Az „A” tagozat végén
Tudjon a tanuló szép hangon, kifejezően koncertet, szonátákat, előadási darabokat eljátszani. Legyen képes gazdagabb hangszínek és karakterek megvalósítására, virtuózabb darabok eljátszására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
A tanuló legyen képes tisztán
– *p* és *f* dinamikában kantilénaíveket megszólaltatni.
Tudjon
– a magasabb fekvésekben is tartalmas hangot képezni,
– kifejezően, minden ujjal vibrálni.
Legyen képes
– gördülékeny fekvésváltások végrehajtására,
– mérsékelten gyors tempóban egyenletes pergő–játékra,
– zenei agogikák helyes kivitelezésére,
– a jobb és bal kéz könnyed mozgásainak összehangolására,
– a dinamikai árnyalatok megvalósítására,
– a zenei alapkarakterek (dolce, espressivo, risoluto, grazioso) megjelenítésére.
Ismerje
– az abszolút intonáció fogalmát szemben a temperálttal,
– a különböző vonásnemeket és azok kombinációit.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Gordonka főtárgy

A vizsga tartalma
„A” tagozat
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab (az egyik lehet kamaramű is), vagy barokk szonáta tételpár (lassú, gyors), vagy egy versenymű–tétel; Vivaldi: a–moll–szonáta (EMB 13439 kötetben) I–II., Csajkovszkij: Szentimentális keringő, Vivaldi: G–dúr koncert (EMB 6425) I. tétel) nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
Az alábbiakból kettő választható:

- Egy tétel Bach szólószvitjeiből; (EMB 13965), a G–dúr szólószvit nehézségi szintjén.
- Preklasszikus szonáta tételpár; Eccles: g–moll szonáta (Schott), Sammartini: G–dúr szonáta (Schott), Lisznyai: Ősz (EMB 2525), Járdányi: Melódia (EMB 2840) nehézségi szintjén.
- Egy koncert–tétel; Goltermann: G–dúr koncert (Schott), J. Chr. Bach: c–moll koncert (Peters) nehézségi szintjén.
- Egy romantikus darab.

Ezűd hozzá váűlasztható.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– a vibrato helyes alkalmazása,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő mennyiségű, minőségű és méretű gordonka, tartozékokkal (finomhangoló, vonó, tok, gyanta).
Évente hangszerenként egy garnitúra húr és egy vonószőrözés.
Jól hangolt zongora (pianínó)
Legalább két darab kottatartó
Különböző magasságú székek, a tanulók testalkatának megfelelően.
Metronóm.

NAGYBŐGŐ

A nagybőgőtanítás célja, feladatai:

Ismertesse meg a tanulókkal
— a hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
— a nagybőgő akusztikai sajátosságait,
— a hangszer hangolását (külön tekintettel a 4—, illetve az 5—húros nagybőgőkre, szóló és zenekari hangolásra),
— a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
— a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
— a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit.
— a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
— a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
— a nagybőgő—irodalom legkiemelkedőbb alkotó— és előadóművészeit,
— a vonós hangszercsalád többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést
— megfelelő vonóvezetést, balkéz—technikát,
— helyes test—, hangszer— és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
— dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező nagybőgőhangot,
— differenciált hangindítást és hanglezárást,
— laza, egyenletes ujj— és kartechnikát,
— a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen
— hangsorokat és hangzatokat különböző vonás nemekkel valamennyi húron és fekvésben,
— a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj— és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet
— a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
— a különböző vonás nemek elsajátítására,
— a pizzicato technikára,
— az üveghangok megszólaltatására,
— a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések beosztására,
— a hangköz— és akkordjáték sajátosságaira,
— a lapról olvasási készség fejlesztésére,
— a basszus- és violinkulcs folyamatos olvasásának kialakítására,
— a tudatos zenei memorizálásra,
— a művek zeneileg igényes kidolgozására,
— a rendszeres kamaramuzsikálásra.
Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer—karbantartási feladatokra.

Előképző évfolyam
1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
— A helyes testhelyzet és a hangszertartás kialakítása,
— A hangszer és a vonó felépítése, részei,
— A hangszer és a vonó kezelésére vonatkozó jelek,
— A módosítójelek,
— A 2/4—es, 3/4—es és 4/4-es ütem, metrum, mérőütés,
— Az egész, fél, negyed és nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek,
— Memória; az azonosságok és különbözőségek felismerése és megjegyzése.
A hangszerkezelés fejlesztése
— A helyes testtartás, hangszertartás és vonófogás kialakítása,
— A karok és kezek alapmozdulatai, a helyes súlyérzet megalapozása,
—Fekvésváltás,
— Pizzicato,
—Détaché vonás,
—Vonóbeosztás kétféle ritmusértéken (fél és negyed vagy negyed és nyolcad érték).

Ajánlott tananyag
Bartányi István: Nagybőgő Iskola I. kötet
Montag: Nagybőgőiskola I. (EMB) Z 1811
Simandl: Nagybőgőiskola I. New Methode I (Carl Fischer) CF0492
Streicher: Nagybőgőiskola I.
Pejtsik Á.: Gordonka ABC (EMB) Z 14177
Kovács M.: Hat kis darab
Sassmanhaus I-II-III. kötet
Jean Loup Dehant: La Contrebasse pour tous
Jean Loup Dehant: Ma Premiere annee de Contrebasse
Emilie Postel-Vinay: Méthode de Contrebasse

Követelmény
Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyakorlat, gyermekdal, vagy népdalfeldolgozás eljátszása.
Az év végi vizsga ajánlott anyaga:
— Három gyermek— vagy népdal, illetve egyéb dallam a tanult hangkészlet minél teljesebb igénybevételével, lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok, „A” tagozat
1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
— A hangszer és a vonó felépítése, részei,
— A hangszer— és vonókezelés, ezek jelrendszerének megismerése,
— A módosítójelek,
— A fekvésváltás,
— Egyszerűbb ütemsúlyok, ritmusértékek.

A hangszerkezelés fejlesztése
— A helyes testtartás, hangszertartás és vonófogás kialakítása,
— Húrváltás,
— Pizzicato,
— Vonóvezetés, vonóbeosztás kétféle ritmusértékben, húrváltás,
— Fekvésváltás.

Ajánlott tananyag
Bartányi István: Nagybőgőiskola I. kötet
Montag: Nagybőgőiskola I. (EMB) Z 1811
Simandl: Nagybőgőiskola I. New Methode I (Carl Fischer CF0492)
Streicher: Nagybőgőiskola I.
Pejtsik Á.: Gordonka ABC (EMB Z 14177)
Kovács M.: Hat kis darab
Sassmanhaus I-II-III. kötet
Jean Loup Dehant: La Contrebasse pour tous
Jean Loup Dehant: Ma Premiere annee de Contrebasse
Emilie Postel-Vinay: Méthode de Contrebasse

Követelmény
Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyakorlatok, gyermekdalok vagy népdalfeldolgozások eljátszása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
— 1 etűd
— 2 zongorakíséretes előadási darab lehetőleg kotta nélkül

2. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
— Hangsorok, skálák,
— Dallamsorok, motívumok azonosságának felismerése,
—Hangindítás, befejezés,
— Dinamika.
A hangszerkezelés fejlesztése
— Legato,
— Húrváltás,
— Fekvésváltás.

Ajánlott tananyag
Bartányi István: Nagybőgőiskola I. kötet
Montag: Nagybőgőiskola I. (EMB Z 1811)
Simandl: Nagybőgőiskola I. New Methode I (CarI Fischer CF0492)
Streicher: Nagybőgőiskola I.
Pejtsik Á.: Gordonka ABC (1—4. lecke) EMB Z 14177)
Kovács M.: Hat kis darab
Montag: Magyar szerzők művei I. (EMB Z 2130)
Sassmanhaus I-II-III. kötet
Jean Loup Dehant: La Contrebasse pour tous

Jean Loup Dehant: Ma Premiere annee de Contrebasse
Emilie Postel-Vinay: Méthode de Contrebasse

Követelmény
Nagyobb terjedelmű, nehezebb ritmusú etűdök eljátszása.
Többféle ritmusértéket, legato-t tartalmazó dalok vagy előadási darabok eljátszása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
— Egy etűd
— Két zongorakíséretes előadási darab lehetőleg kotta nélkül

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
— Dúr és moll skálák, hármashangzatok, négyes hangzatok,
— Barré tanítása,
— A nyújtott ritmus, triola, tizenhatodok,
— A tanult művek formai elemzése.

A hangszerkezelés fejlesztése
— A vonókezelés fejlesztése, különféle vonás nemek,
— Nyújtott és éles ritmus külön vonóval és kötve,
— A bal és jobb kéz eddig tanult készségeinek fejlesztése, gyakorlása,
— Dinamikai különbségek árnyalt, igényes megoldása,
— A fekvésváltás — és a vibrato — technika állandó gyakorlása, fejlesztése.

Ajánlott tananyag
Bartányi István: Nagybőgőiskola II. kötet
Montag: Nagybőgőiskola II. (EMB Z 1884)
Simandl: Nagybőgőiskola I.
Streicher: Nagybőgőiskola 111.
52 válogatott etűd nagybőgőre
Simandl: 30 etűd
Slama: 66 etűd
Rakov: Gyűjtemény
Montag: Magyar szerzők művei l—II. (EMB Z 2130, 2721)
Scarlatti:3 szonáta (Schirmer)
Purcell: Aria
Trumpf': Leichte Spielstücke I—II. (Deutscher Verlag für Musik DV32088. 32089)
Gouffé: Concertino III. tétel
Klasszikus darabok gyűjteménye
Sassmanhaus I-II-III. kötet
Jean Loup Dehant: La Contrebasse pour tous
Jean Loup Dehant: Ma Premiere annee de Contrebasse
Emilie Postel-Vinay: Méthode de Contrebasse

Követelmény
Etűdök és előadási darabok eljátszása, zenei megformálása, dinamikai különbségekkel.
Preklasszikus vagy klasszikus szonáta tétel, illetve előadási darab eljátszása az adott stílusban.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
— 1 etűd
— 2 zongorakíséretes előadási darab lehetőleg kotta nélkül

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
— Az eddigi fekvések hangkészleteinek ismétlése,
— Dúr és moll skálák, hármashangzatok, négyes hangzatok,
— Könnyebb ékesítések (előke, paránytrilla, mordent) írásmódja és ritmusa,
— Barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete,
— Triós forma, rondóforma.
— A játszott anyag zenei formáinak elemzése.

A hangszerkezelés fejlesztése
— Az előző években a jobb és bal kézzel külön—külön elsajátított elemek összekapcsolása, állandó csiszolása, fejlesztése.
— A fekvésváltás- és a vibrato- technika fejlesztése,
— A martelé vonás fejlesztése,
— Összetett vonás nemek,
— A hangindítás és a vonás—artikuláció fejlesztése,
— Fontosabb zenei karakterek (dolce, espressivo, grazioso, risoluto) kifejezésének megalapozása,
— A dinamikai árnyalás fejlesztése.

Ajánlott tananyag
Bartányi István: Nagybőgőiskola II. kötet
Montag: Nagybőgőiskola 11. (EMB Z 1884)
Simandl: Nagybőgőiskola 1—11. (Carl Fischer CF—02941)
Streicher: Nagybőgőiskola III.
52 válogatott etűd nagybőgőre
Bottesini: 125 kis gyakorlat nagybőgőre
Bille—Battioni: 12 válogatott etűd
Simandl: 30 etűd
Rakov: Gyűjtemény
Montag: Etude (EMB Z 4500)
Montag: Magyar szerzők művei I—II. (EMB Z 2130 I)
Scarlatti: 3 szonáta (Schirmer)
Trumpf: Leichte Spielstücke I—II. (Deutscher Verlag für Musik DV32088, 32089)
Capuzzi: Concerto I. tétel (Boosey and Hawkes BHll 300002)
Olasz barokk szonáták (Pejtsik Á.) (EMB Z 14110)
Sassmanhaus I-II-III. kötet
Jean Loup Dehant: La Contrebasse pour tous
Jean Loup Dehant: Ma Premiere annee de Contrebasse

Emilie Postel-Vinay: Méthode de Contrebasse

Követelmény
Nagyobb terjedelmű, nehezebb ritmikájú, fejlettebb vonókezelést kívánó, virtuóz etűdök eljátszása.
Különféle tempójú előadási darabok vagy szonátatétel—párok igényes előadása.
Dinamika, formálás.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
— 1 etűd
— 2 zongorakíséretes előadási darab lehetőleg kotta nélkül

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat
2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
— Dúr és moll skálák, hármashangzatok
— Triola, szinkópa, értékhosszabbító pont,
— Hangindítás, befejezés
— Dinamikai különbségek alkalmazása.

A hangszerkezelés fejlesztése
— A vonókezelés, vonóbeosztás fejlesztése,
— A bal kéz húrváltásának gyakorlása
— A fekvésváltás gyakorlása
— A martelé vonás
— Nagyobb intervallumú fekvésváltások gyakorlása
— A vibrato technika fogalma, alapelvei, értelme.

Ajánlott tananyag
Bartányi István: Nagybőgőiskola I.-II. kötet
Montag: Nagybőgőiskola II. (EMB Z 1884)
Simandl: Nagybőgőiskola I.
Streicher: Nagybőgőiskola I—II.
Rakov: Gyűjtemény
Kolasinski: 3 darab
Montag: Magyar szerzők művei I. (EMB 72130)
Trumpf: Leichte Spielstücke I. (Deutscher Verlag für Musik DV32088)
Klasszikus darabok gyűjteménye

Követelmény
Nagyobb terjedelmű, nehezebb ritmikájú etűdök eljátszása,
többféle ritmusértéket tartalmazó dal, illetve előadási darab eljátszása lehetőleg kotta nélkül

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
— 1 etűd
— 2 zongorakíséretes előadási darab lehetőleg kotta nélkül

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
— Skálák két oktávon, hármashangzatok,
— Hangközök, dupla fogás,
— Formai elemzések,
— Kamarazenélés.

A hangszerkezelés fejlesztés
— A vonókezelés, vonóbeosztás fejlesztése,
- Nyújtott és éles ritmus megszólaltatása kötve, illetve külön vonóval.
- A fekvésváltás— és a vibrato—technika állandó kontrollja, gyakorlása, fejlesztése.
- Különféle hangsúlyok, zenei kiemelések ismerete, elsajátítása (pl. *sf, fz*, stb.).

Ajánlott tananyag
Bartányi István: Nagybőgőiskola II. kötet
Montag: Nagybőgőiskola II. (EMB Z 1884)
Simandl: Nagybőgőiskola I—II.
Streicher: Nagybőgőiskola III.
52 válogatott etűd nagybőgőre
Bille—Battioni: 12 válogatott etűd
Slama: 66 etűd
Bottesini: 125 kis gyakorlat nagybőgőre
Simandl: 30 etűd (Carl Fischer CF—02941)
Rakov: Gyűjtemény
Montag: Etude (EMB Z 4500)
Trumpf: Leichte Spielstücke II. (Deutscher Verlag für Musik DV32089)
Gouffé: Concertino III. tétel
Dragonetti: Solo in D (Corelli témára)
Vivaldi: C-dúr Koncert (EMB Z 8941)
Vivaldi: g-moll kettősverseny II. tétel
Scarlatti: 3 szonáta (Schirmer)
Saint—Saens: Elefánt

Követelmény
Különféle ritmusú és tempójú etűdök eljátszása Preklasszikus vagy klasszikus szonátákból tételpárok.
Előadási darabok és egyszerűbb koncert tétel eljátszása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
— 1 etűd
— 2 zongorakíséretes előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
— SkáIák, hármashangzatok, váltakozó ütem
— A hüvelykujjfogás alapismeretei
— Átmenet az alapfekvésből a hüvelykujjfekvésbe.
— Hüvelykujjfekvés.

A hangszerkezelés fejlesztése
— A vonókezelés fejlesztése, az eddig tanult ismeretek gyakorlása, fejlesztése.
— Különféle speciális vonások elsajátítása
— A bal és a jobb kéz eddig tanult ismereteinek fejlesztése, összehangolása.
- A fekvésváltás— és a vibrato—technika állandó gyakorlása, fejlesztése.
— Átmenet az alapfekvésből a hüvelykujjfekvésbe.

Ajánlott tananyag
Bartányi István: Nagybőgőiskola III.
Montag: Nagybőgőiskola II—III. a, b, c és IV.
Simandl: Nagybőgőiskola I—II.
Streicher: Nagybőgőiskola Ill.
52 válogatott etűd nagybőgőre
Bille—Battioni: 12 válogatott etűd
Bottesini: 125 kis gyakorlat nagybőgőre
Simandl: 30 etűd
Trumpf: Leichte Spielstücke II.
Scarlatti: 3 szonáta
Eszláry: Duó I.
Capuzzi: Concert I. tétel
Dragonetti: Andante
Galliard: Szonáta
Marcello: e-moll és a-moll szonáták

Követelmény
Nehezebb ritmikájú és hosszabb terjedelmű etűdök eljátszása, klasszikus szonáták, előadási darabok
Az eddig tanult zenekari szólamrészletek ismétlése, gyakorlása, a repertoár bővítése.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
— 1 etűd
— 2 zongorakíséretes előadási darab lehetőleg kotta nélkül

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén
A tanuló ismerje
— a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását.
— a tanult anyagban előforduló tempó— és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

— a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
— a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
— a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,
— az egyes húrok és az egyes fekvések hangkészletét.
— a tanult fekvéseket,
— a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének, nyomásának és a hídtól való távolságának összefüggése,
— a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
— a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso. espressivo. risoluto) tartozó vonókezelést.
Legyen képes
— a hangszert és a vonót helyesen tartani,
— tisztán és pontosan játszani, helyesen fekvést váltani,
— szép hangon, különféle vonásokkal skálázni,
— különféle stílusú és tempójú darabokat eljátszani,
— a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta— és stílus hűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,
— ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,
— szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni.
Tudjon kottát olvasni basszus- és violinkulcsban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
Tudja a tanuló a skálákat hüvelykujjfekvésig bezárólag különféle vonásokkal játszani.
Legyen képes
— megfelelően vonót vezetni és váltani,
— helyesen fekvést váltani,
— többféle artikulációt alkalmazni,
— sokféle dinamikával nagybőgőzni,
— egyszerűbb zenekari szólamrészleteket eljátszani.
A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak bemutatásával:
— skála 2 oktávon,
— szabadon választott etűd,
— két zongorakíséretes darab/ tétel.
A választott gyakorlatok egymástól eltérő technikai feladatokat tartalmazzanak, a darabok különböző stílusúak legyenek. A darabokat lehetőleg kotta nélkül kell előadni.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Nagybőgő főtárgy

A vizsga tartalma
„A” tagozat
— Egy etűd;
— Két különböző karakterű előadási darab vagy szonáta tétel;

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
— Egy etűd, két előadási darab, vagy szonáta tétel, lehetőleg kotta nélkül;
— Két különböző karakterű előadási darab vagy preklasszikus szonáta két tétele, vagy klasszikus versenymű egy tétele;
A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
— megfelelés az előírt követelményeknek,
— technikai felkészültség,
— helyes testtartás, hang szertartás,
— hangképzés,
— a vibrato helyes alkalmazása,
— hangszerkezelés,
— artikulációk és díszítések alkalmazása,
— helyes ritmus és tempó,
— előadásmód,
— a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
— memória,
— alkalmazkodóképesség,
— állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig az egyes tanulók tudásszintje között jelentős különbség alakulhat ki képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján. Ezért a továbbképző évfolyamokban elsősorban a fejlesztés lehetséges irányait és céljait fogalmazzuk meg.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság a hangszer szóló— és kamarazene— irodalmában.
A zenekari basszus szólamok ismerete a barokk és a bécsi klasszikus zene egyszerűbb műveiben

A hangszerkezelés fejlesztése, iránya
Az eddig elsajátított készségek fejlesztése:
— a fekvésváltás, a bal kéz legato játékának fejlesztése,
— a játék mozgékonyságának fejlesztése ujjgyakorlatokkal,
— a legato, détaché és martelé vonás fejlesztése,
— a húrváltás ellenőrzése, fejlesztése,
— a jobb kéz csuklómozgásának fejlesztése.

Ajánlott tananyag
Bartányi István: Nagybőgőiskola II.-III. kötet
Montag: Nagybőgőiskola III. a, b, c és IV. (FMB / 2411 4430 4469 7071)
Simandl: Nagybőgőiskola III—IV.

Streicher: Nagybőgőiskola III—IV.
Simandl: 30 etűd (Carl Fischer) (CF—02941)
Slama: 66 etűd (Hofmeister FF13031)
Verrimst: 25 etűd
Bottesini: Nagybőgőiskola (Ricordi ER00247900)
Hrabe: Etűdök I.
Storch: Etűdök L 32 Etuden (Hofmcister FF16003)
Storch: 25 Etuden (Hofmeister FH6004)
Gárdonyi Z.: Szvit
Beethoven: Kontratánc
Händel: Adagio ás Allegro
Trumpf: Leichte Spielstücke II. füzet (Deutseher Verlag für Musik DV32089)
Galliard: Szonáta

Követelmény
A hangszer szólóirodalmának tanulmányozása során a különféle karakterű darabok, szonáták, koncertek közül válogatva törekedjen a tanuló repertoárja bővítésére.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
-Egy skála, különböző vonásokkal és hármashangzatok,
— 1 etűd
— 2 zongorakíséretes előadási darab lehetőleg kotta nélkül

6. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
— Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság a hangszer szóló— és kamarazene— irodalmában.
— A zenekari basszus szólamok ismerete a barokk és a bécsi klasszikus zene egyszerűbb műveiben

A hangszerkezelés fejlesztése, iránya
Az eddig elsajátított készségek fejlesztése:
— a nehezebb fekvések gyakorlása (nagyobb intervallum),
— összetett vonások,
— a húrváltásokat segítő csuklólazítás,
— a fekvésváltás, a bal kéz legato játékának fejlesztése,
— a játék mozgékonyságának fejlesztése ujjgyakorlatokkal.

Ajánlott tananyag
Bartányi István: Nagybőgőiskola II.-III. kötet
Montag: Nagybőgőiskola III. a, b, c és IV. (FMB / 2411 4430 4469 7071)
Simandl: Nagybőgőiskola III—IV.
Streicher: Nagybőgőiskola III—IV.
Simandl: 30 etűd (Carl Fischer) (CF—02941)
Slama: 66 etűd (Hofmeister FF13031)
Verrimst: 25 etűd
Bottesini: Nagybőgőiskola (Ricordi ER00247900)

Hrabe: Etűdök I.
Storch: Etűdök L 32 Etuden (Hofmcister FF16003)
Storch: 25 Etuden (Hofmeister FH6004)
Marcello és Vivaldi szonáták
Gárdonyi Z.: Szvit
Beethoven: Kontratánc
Vas L.: Szólószonáta
Vas L.: Mikrokoncert (Hommage á Montag)
Trumpf: Leichte Spicistücke 11. füzet (Deutseher Verlag für Musik DV32089)
Fesch: F-dúr szonáta

Követelmény
A hangszer szólóirodalmának tanulmányozása során a különféle karakterű darabok, szonáták, koncertek közül válogatva törekedjen a tanuló repertoárja bővítésére.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
— 1 etűd
— 2 zongorakíséretes előadási darab lehetőleg kotta nélkül

7. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
Az Önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság a hangszer szóló— és kamarazene— irodalmában.
A zenekari basszus szólamok ismerete a barokk és a bécsi klasszikus zene egyszerűbb műveiben

A hangszerkezelés fejlesztése, iránya
Az eddig elsajátított készségek fejlesztése:
— összetett vonások;
— a vonás artikuláció, a helyes hangindítás és hangképzés fejlesztése;
— a húrváltásokat segítő „csuklólazítás";
— összetett vonásnemek elsajátítása,
— trillák ás ritmikailag bonyolultabb díszítések helyes kivitelezése,
— átmenet az alapfekvésből a hüvelykujjfekvésbe,
— a hüvelykujjfekvés ismerete;

Ajánlott tananyag
Bartányi István: Nagybőgőiskola II.-III. kötet
Montag: Nagybőgőiskola III. a, b, c és IV. (FMB / 2411 4430 4469 7071)
Simandl: Nagybőgőiskola III—IV.
Streicher: Nagybőgőiskola III—IV.
Simandl: 30 etűd (Carl Fischer) (CF—02941)
Slama: 66 etűd (Hofmeister FF13031)
Verrimst: 25 etűd
Bottesini: Nagybőgőiskola (Ricordi ER00247900)
Hrabe: Etűdök I.
Storch: Etűdök L 32 Etuden (Hofmcister FF16003)

Storch: 25 Etuden (Hofmeister FH6004)
Trumpf: Kompendium der Kontrabass Bogentechnik
Flesch: Skalensystem
Scarlatti: 3 szonáta
Fesch: F-dúr és d-moll szonáta (Hofmeister FI 12881. FI 12003)
Ariosti: Szonáta
Farkas: Népdalszonatina
Eszláry: Szonatina
Eszláry: Rapszódia
Vas L.: Szólószonáta
Trumpf: Leichte Spielstücke II. (Deutscher Verlag für Musik DV32089)
Beethoven: Kontratánc
Händel: Adagio és Allegro
Csajkovszkij: Arioso
Capuzzi: Koncert (Hofemeister FH7520)

Követelmény
A hangszer szólóirodalmának tanulmányozása során a különféle karakterű darabok, szonáták, koncertek közül válogatva törekedjen a tanuló repertoárja bővítésére.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
— 1 etűd
— 2 zongorakíséretes előadási darab lehetőleg kotta nélkül

8. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
— Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság a hangszer szóló— és kamara— irodalmában.
— A zenekari basszus szólamok ismerete a barokk és a bécsi klasszikus zene egyszerűbb műveiben

A hangszerkezelés fejlesztése, iránya
Az eddig elsajátított készségek fejlesztése:
— a vonás artikuláció, a helyes hangindítás ás hangképzés fejlesztése,
— a fekvésváltás—technika fejlesztése,
— a bal kéz legato játékának továbbfejlesztése,
— a biztos vonóbeosztás elsajátítása és önálló vonások készítése,
—trillák és ritmikailag bonyolultabb díszítések helyes kivitelezése,
— a hüvelykujjfekvés ismerete,
— hüvelykujjfekvés

Ajánlott tananyag
Bartányi István: Nagybőgőiskola II.-III. kötet
Montag: Nagybőgőiskola III. a, b, c és IV. (FMB / 2411 4430 4469 7071)
Simandl: Nagybőgőiskola III—IV.
Streicher: Nagybőgőiskola III—IV.
Simandl: 30 etűd (Carl Fischer) (CF—02941)

Slama: 66 etűd (Hofmeister FF13031)
Verrimst: 25 etűd
Bottesini: Nagybőgőiskola (Ricordi ER00247900)
Hrabe: Etűdök I.
Storch: Etűdök L 32 Etuden (Hofmcister FF16003)
Storch: 25 Etuden (Hofmeister FH6004)
Trumpf Kompendium der Kontrabass Bogentechnik
Fesch: Skalensystem
Scarlatti: 3 Szonáta
Fesch: F-dúr és d-moll szonáta (Hofmeister FH288 1, FH2003)
Ariosti: Szonáta
Farkas: Népdalszonatina
Eszláry: Szonatina
Eszláry: Rapszódia
Vas L.: Szólószonáta
Trumpf: Leichte Spielstücke 11. (Deutscher Verlag für Musik DV32089)
Beethoven: Kontratánc
Händel: Adagio és Allegro
Csajkovszkij: Arioso
Capuzzi: Koncert (Hofmeister FH7520)
Pichl: Koncert (Hofmeister FI 12013)
Vivaldi: a-moll Koncert
Bach: Air és Arioso
Pergolesi: F-dúr Szonáta

Követelmény
A hangszer szólóirodalmának tanulmányozása során a különféle karakterű darabok. szonáták, koncertek közül válogatva törekedjen a tanuló repertoárja bővítésére.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
— 1 etűd
— 2 zongorakíséretes előadási darab lehetőleg kotta nélkül

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat
5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
— A nagybőgő szóló— és kamarazene—irodalmának magasabb szintű elsajátítása.
— Virtuózabb előadási darabok. kamaraművek zenekari szólamrészletek megismerése

A hangszerkezelés fejlesztése, iránya
Az eddig elsajátított készségek megőrzése és fejlesztése:
— a bal kéz legato játékának továbbfejlesztése,
— a biztos vonóbeosztás elsajátítása és önálló vonások készítése,
— a bal és jobb kéz—technika fejlesztését szolgáló diszpozíció gyakorlatok kiválasztása,
Ajánlott tananyag
Bartányi István: Nagybőgőiskola II.-III. kötet
Montag: Nagybőgőiskola III. a, b, c és IV. (FMB / 2411 4430 4469 7071)

Simandl: Nagybőgőiskola III—IV.
Streicher: Nagybőgőiskola III—IV.
Simandl: 30 etűd (Carl Fischer) (CF—02941)
Slama: 66 etűd (Hofmeister FF13031)
Verrimst: 25 etűd
Bottesini: Nagybőgőiskola (Ricordi ER00247900)
Hrabe: Etűdök I.
Storch: Etűdök L 32 Etuden (Hofmcister FF16003)
Storch: 25 Etuden (Hofmeister FH6004)
Trumpi Kompendium der Kontrabass Bogentechnik
Scarlatti: 3 szonáta (Sehirmer)
Fesch: F-dúr és d-moll szonáta (Hofmeister FF12881, FF12003)
Ariosti: G-dúr, F-dúr szonáta
Händel: Adagio, Allegro
Beethoven: Kontratáncok
Capuzzi: Koncert (Hofmeister FF17520)
Pichl: Koncert (Hofmeister FF120 13)

Követelmény
Többféle karakterű, ritmikájú és hosszabb etűdök eljátszása.
A tanuló legyen képes klasszikus szonáták. különböző stílusú és karakterű előadási darabok, koncertek és zenekari szólamrészletek igényes, magas színvonalú eljátszására.
Legyen hasznos tagja kamaracsoportnak vagy zenekarnak.
Ismerje az együttjátszás és az alkalmazkodás követelményeit.

Év végi vizsgaajánlott anyaga:
— Egy skála, különböző vonásokkal és hármashangzatok,
— Két etűd,
— Egy szonáta tételpár, vagy koncert tétel, vagy egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül,

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
— A nagybőgő szóló— és kamarazene—irodalmának magasabb szintű elsajátítása.
— Virtuózabb előadási darabok, kamaraművek zenekari szólamrészletek megismerése

A hangszerkezelés fejlesztése, iránya
Az eddig tanult elsajátított készségek megőrzése és fejlesztése,
— összetettebb vonás nemek elsajátítása,
—trillák és ritmikailag bonyolultabb díszítések helyes kivitelezése,
— a bal és jobb kéz—technika fejlesztését szolgáló diszpozíció gyakorlatok kiválasztása.
—hüvelykujjfekvés,

Ajánlott tananyag
Bartányi István: Nagybőgőiskola II.-III. kötet
Montag: Nagybőgőiskola III. a, b, c és IV. (FMB / 2411 4430 4469 7071)
Simandl: Nagybőgőiskola III—IV.
Streicher: Nagybőgőiskola III—IV.

Simandl: 30 etűd (Carl Fischer) (CF—02941)
Slama: 66 etűd (Hofmeister FF13031)
Verrimst: 25 etűd
Bottesini: Nagybőgőiskola (Ricordi ER00247900)
Hrabe: Etűdök I.
Storch: Etűdök L 32 Etuden (Hofmcister FF16003)
Storch: 25 Etuden (Hofmeister FH6004)
Gregora: Etüdök
Trumpf Kompendium der Kontrabass Bogentechnik
Scarlatti: 3 szonáta
Fesch: F-dúr és d-moll szonáta (Hofmeister FF12881, FI 12003)
Gárdonyi: Magyar tánc—fantázia
Pichl: Koncert (HofmeisterFH20 13)
Dragonetti: Koncert
Cimador: Concerto
Vas L.: Mikrokoncert

Követelmény
Többféle karakterű, ritmikájú és hosszabb etűdök eljátszása.
A tanuló legyen képes klasszikus szonáták. különböző stílusú és karakterű előadási darabok, koncertek és zenekari szólamrészletek igényes, magas színvonalú eljátszására. Ismerje az együttjátszás és az alkalmazkodás követelményeit.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
— 1 etűd
— 2 zongorakíséretes előadási darab lehetőleg kotta nélkül

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
A nagybőgő szóló— és kamarazene—irodalmának magasabb szintű elsajátítása.
Virtuózabb előadási darabok, kamaraművek zenekari szólamrészletek megismerése

A hangszerkezelés fejlesztése, iránya:
Az eddig elsajátított készségek megőrzése ás fejlesztése:
— gazdagabb hangszínek és karakterek elsajátítása.
— a hüvelykujj fekvés ismerete,
— a főbb természetes üveghangok (flagolettek) ismerete,
— a biztos vonóbeosztás elsajátítása ás önálló vonások készítése,
— arpeggio játék

Ajánlott tananyag
Bartányi István: Nagybőgőiskola II.-III. kötet
Montag: Nagybőgőiskola III. a, b, c és IV. (FMB / 2411 4430 4469 7071)
Simandl: Nagybőgőiskola III—IV.
Streicher: Nagybőgőiskola III—IV.
Simandl: 30 etűd (Carl Fischer) (CF—02941)
Slama: 66 etűd (Hofmeister FF13031)

Verrimst: 25 etűd
Bottesini: Nagybőgőiskola (Ricordi ER00247900)
Hrabe: Etűdök I.
Storch: Etűdök L 32 Etuden (Hofmcister FF16003)
Storch: 25 Etuden (Hofmeister FH6004)
Gregora: Etűdök
Scarlatti: 3 szonáta
Fesch: F-dúr és d-moll szonáta (Hofmeister FF12881. FF12003)
Ariosti: Szonáta
Farkas: Népdalszonatina
Eszláry: Szonatina
Eszláry: Rapszódia
Trumpf: Leichte Spielstücke II. (Deutseher Verlag für Musik DV32089)
Csajkovszkij: Szomorú dal
Gárdonyi: Magyar tánc—fantázia
Bottesini: Old Robin Gray
Bottesini: Elégia
Capuzzi: Koncert (Hofmeister FF17520)
Pichl: Koncert (Hofmeister FF12013)

Követelmény
Többféle karakterű, ritmikájú és hosszabb etűdök eljátszása.
A tanuló legyen képes klasszikus szonáták, különböző stílusú és karakterű előadási darabok, koncertek és zenekari szólamrészletek igényes, magas színvonalú eljátszására.
Ismerje az együttjátszás és az alkalmazkodás követelményeit.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
— 1 etűd
— 2 zongorakíséretes előadási darab lehetőleg kotta nélkül

8. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
— A nagybőgő szóló— és kamarazene—irodalmának magasabb szintű elsajátítása.
— Virtuózabb előadási darabok, kamaraművek zenekari szólamrészletek megismerése

A hangszerkezelés fejlesztése, iránya
Az eddig elsajátított készségek megőrzése és fejlesztése:
— a fekvésváltás-technika fejlesztése,
— a bal kéz legato játékának továbbfejlesztése,
— összetettebb vonásnemek elsajátítása,
— a biztos vonóbeosztás elsajátítása és önálló vonások készítése,
— trillák és ritmikailag bonyolultabb díszítések helyes kivitelezése,
— a bal és jobb kéz-technika fejlesztését szolgáló diszpozíció gyakorlatok kiválasztása,
— a hüvelykujjfekvés ismerete,
— a főbb természetes üveghangok (flageolettek) ismerete,
— gazdagabb hangszínek és karakterek elsajátítása.
— virtuóz vonások, pl. spiccato, saltato stb. elsajátítása,

— a vonókezelés speciális módjai a zenekari játékban: col legno, sul tasto, sul ponticello, Bartók—pizzicato stb.

Ajánlott tananyag
Bartányi István: Nagybőgőiskola II.-III. kötet
Montag: Nagybőgőiskola III. a, b, c és IV. (FMB / 2411 4430 4469 7071)
Simandl: Nagybőgőiskola III—IV.
Streicher: Nagybőgőiskola III—IV.
Simandl: 30 etűd (Carl Fischer) (CF—02941)
Slama: 66 etűd (Hofmeister FF13031)
Verrimst: 25 etűd
Bottesini: Nagybőgőiskola (Ricordi ER00247900)
Hrabe: Etűdök I.
Storch: Etűdök L 32 Etuden (Hofmcister FF16003)
Storch: 25 Etuden (Hofmeister FH6004)
Gregora: Etűdök
Farkas: Népdalszonatina
Sperger: Szonáta
Vas L.: Szólószonáta
Trumpf: Leichte Spielstücke II.
Csajkovszkij: Szomorú dal
Dvorak: Melódia
Dragonetti: Andante és rondó
Dragonetti: 12 keringő
Saint-Saens: A hattyú
Rubinstein: Melódia
Bottesini: Elégia
Koussevitzky: Szomorú dal
Fauré: Alom után
Rachmaninov: Vocalise
Dragonetti: Koncert
Cimador: Concerto
Hoffmeister: Koncert
Dittersdorf: Koncert
Vas I .: Mikrokoncert

Követelmény
Többféle karakterű, ritmikájú és hosszabb etűdök eljátszása.
A tanuló legyen képes klasszikus szonáták, különböző stílusú és karakterű előadási darabok, koncertek ás zenekari szólamrészletek igényes, magas színvonalú eljátszására.
Ismerje az együttjátszás és az alkalmazkodás követelményeit.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:
— 1 etűd
— 2 zongorakíséretes előadási darab lehetőleg kotta nélkül

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló az alapfekvések mellett a hüvelykujjfekvéseket.
Tudjon szép hangon, kifejezően koncertet, szonátákat, előadási darabokat eljátszani.

B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)
A tanuló legyen képes
— tisztán és pontosan játszani.
— az alapvonások sokrétű alkalmazására.
— dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre,
— természetes, oldott hangszerkezelésre,
— folyamatosan, szép hangon vibrálni,
— a jobb és bal kéz játszómechanizmusának összehangolására.
— gazdagabb hangszínek és karakterek megvalósítására,
— virtuóz darabok eljátszására.
Rendelkezzék
— igényes és fejlett hallással,
— precíz ritmusérzékkel,
— koncentrálóképességgel,
— biztos memóriával, jó lapról olvasási készséggel.
Ismerje a nagybőgő múltját, irodalmát.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya:
Nagybőgő főtárgy

A vizsga tartalma
„A" tagozat
— 1 etűd
— 2 zongorakíséretes előadási darab lehetőleg kotta nélkül

„B" tagozat
— 1 etűd
— 2 zongorakíséretes előadási darab lehetőleg kotta nélkül

A vizsga értékelése
— megfelelés az előírt követelményeknek,
— technikai felkészültség,
— helyes testtartás, hangszertartás,
— hangképzés,
— intonáció,
— a vibrato helyes alkalmazása,
— hangszerkezelés,
— artikulációk és díszítések alkalmazása,
— helyes ritmus és tempó,
— előadásmód,

— a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
— memória,
— alkalmazkodóképesség,
— állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező minimális taneszközök
Megfelelő számú, méretű, minőségű, jól beállított hangszer, tartozékokkal együtt (vonó, tok)
Évente hangszerenként egy garnitúra húr és egy vonószőrözés.
Jól hangolt zongora vagy pianínó.
Legalább két darab kottatartó.
Metronóm.

TROMBITA

A trombitatanítás feladatai:

– a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása, kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
– a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
– a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
– a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
– a zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
– az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal

– a trombita történetét,
– a trombitának a rézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét,
– a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét,
– a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét
– a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
– a trombita hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

– a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
– a helyes szájtartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,
– a mindennapi gyakorlás didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti szükségességét,
– a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló

– hallását, belső hallását, „intonációs” képességét,
– hangszeres adottságait,
– hangszertechnikai tudását,
– megformáló– és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat

– rendszeres, hatékony, igényes gyakorlásra,
– a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
– a beállított alapfunkciók önellenőrzésére,
– a tiszta intonációra,
– folyamatos hangszerjátékra, árnyalt stílusos előadásra,
– a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasítások megvalósítására.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer felépítése, részeinek megismerése.
– A kottaolvasás alapfogalmainak megismerése.
– A helyes be– és kilégzés alapjainak elsajátítása.
– A helyes testtartás kialakítása. A helyes szájtartás gyakorlása. Fúvókázás, ajakrezgés.
– Hangterjedelem az egyvonalas C–től az kétvonalas G - ig.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. kötet
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Gyermekdalok, népdalok

Követelmény
A helyes be– és kilégzés ismerete. Hangterjedelem az egyvonalas C–től az egyvonalas G - ig.
Hangjegyek, ritmusértékek szünetjelek ismerete a tananyag által megkívánt szinten.
Egyszerű népdalok és gyermekdalok eljátszása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
- három népdal, dal, például Varasdy Trombitaiskola I. füzetéből, vagy Ormándlaky trombitaiskolából, vagy annak mintájára.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A helyes testtartás rögzítése.
– A helyes légzés további tudatosítása.
– Fúvókával végzett gyakorlatok a trombitaiskola alapján.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola I.
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Gyermekdalok, népdalok
Brodszky: Májusköszöntő
Régi francia dal

Követelmények
Az egészséges, szép trombitahang kialakítása.
Hangterjedelem a kis A–tól az egyvonalas A–ig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
- három népdal, dal, például Varasdy Trombitaiskola I. füzetéből, vagy Ormándlaky trombitaiskolából, vagy annak mintájára.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer felépítése, részei.
– Az egész, fél, negyed és nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek.
– Nyújtópont a fél érték mellett.
– Módosítójelek.
– A 4/4–es, 2/4–es, 3/4–es ütem.
– Az előforduló hangok fogásai.
– Memóriafejlesztés: gyermekdalok, népdalok és az előadási darabok megtanulása kotta nélkül.
– Motívumok, dallamok azonosságának, különbségének felismerése.
– A helyes testtartás, hangszertartás kialakítása.
– A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
– A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
– A hangindítás megalapozása.
– A legato játékmód alapjainak elsajátítása, szekundkötések (ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel).

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Susato: Rondo (Trombitamuzsika)
Gyermekdalok, népdalok

Követelmény
Legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belül a tanult ritmusértékeket tartalmazó gyakorlat egészséges, szép hangon való eljátszására.
Hangterjedelem a kis G–től a kétvonalas C–ig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– három gyakorlat, dal, ebből egy lehetőleg zongorakísérettel. Ajánlott irodalom: Varasdy I. trombitaiskola első fejezet, vagy Ormándlaky trombitaiskola.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor hangközei, hármashangzatai.
– A tizenhatod érték és szünetjele.
– Nyújtópont a negyed és a nyolcad érték mellett, valamint a szinkópa.
– A tanult művek formai elemzése.
– A periódus két felének kérdés–felelet viszonya.
– A magyar népdal jellemzői, formái, valamint a dalforma.
– A testtartásban és hangszertartásban előforduló hibák korrigálása.
– A rekeszlégzés gyakorlása.

– Az egészséges, szép hang létrehozása, a változó sebességű hangindítás megalapozása (nyolcad–, tizenhatodjáték).
– A természetes kötések megalapozása, kvint– és kvartkötések.
– A dinamikai árnyalás alapjai, visszhanghatás (*f*–*p*).

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Colin: Skálatanulmányok
Fischer: Induló
Cole: Granit
Barnes: A kis géniusz
Barnes: A kis művész

Követelmény
A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, valamint kvint– és kvartkötéseket tartalmazó gyakorlat eljátszására.
Hangterjedelem a kis *G*–től a kétvonalas *f*D-ig.
Hangsorok és képleteik (1#, 1*b* előjegyzésig).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Három gyakorlat, dal, ebből egy lehetőleg zongorakísérettel. Ajánlott irodalom: Varasdy I. trombitaiskola 2. fejezet

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor szerkezete.
– A 3/8–os, a 6/8–os és a változó ütem; különböző ritmusképletek, a triola.
– A zenei anyagban szereplő darabok, táncok főbb jellegzetességei.
– A társas zenélés megismertetése duókon keresztül.
– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatok segítségével.
– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés elsajátítása, a légoszlop megtámasztása, a levegővezetés gyakorlása, fokozott figyelemmel a szép hangra.
– Az ajaktechnika és a nyelvtechnika továbbfejlesztése a mindennapi, illetve a skálagyakorlatok segítségével.
– A dinamikai skála szélesítése fokozott figyelemmel a hangképzés minőségére (crescendo, diminuendo).
– A legato játékmód fejlesztése a természetes kvint– és kvartkötésekkel.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. II.
Davidson: Befújási gyakorlatok
Krumpfer: Trombitaiskola I.
Krumpfer: Téma és variációk egy Ph. E. Bach–témára
Hammerschmied: Csókdal
Susato: Rondo és saltarello
Bogár: Régi magyar táncok
Barnes: A kis virtuóz

Barnes: A kis mester
Charpentier: Prelűd
Kamprath: Három epizód
Scselokov: Mese
Scselokov: Tréfa
Scselokov: Ifjú gavallér

Követelmény
A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő, gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.
Hangterjedelem a kis *G*–től a kétvonalas *E*–ig.
Hangsorok és képleteik 2#, 2*b* előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Két gyakorlat, dal, zenemű
– Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.
– A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
– A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
– A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.
– A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.
– A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötésekkel.
– A dinamikai határok tágítása (*p–mf–f*).

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.
Davidson: Befújási gyakorlatok
Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő gyakorlatok
Bach: Ária
Fitzgerald: Angol szvit
Telemann: Szvit (1. és 2.)
Albinoni: F–dúr concerto (FAM)
Tornyos: Scherzo
Tornyos: Változatok
Scselekov: Ballada
Scselekov: Gyermekkoncert

Követelmény
A tanuló legyen képes melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszására.
A hangterjedelem kibővítése a kis *Fisz*–től a kétvonalas *F*–ig.
Hangsorok és képletei a Varasdy Trombitaiskola gyakorlatai mintájára 3#, 3*b* előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Két gyakorlat, dal, zenemű.
– Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Egyoktávos skála, tercskála, a hangnem fő hármashangzatai (I, IV, V), a dominánsszeptim–akkord ismerete.
– Az 5/8, 7/8, 9/8–os ütemfajták és különböző ritmusképletek ismerete.
– A zenei anyagban szereplő darabok formai elemzése, hangnemi kitérések felismerése.
– Az előforduló tempójelzések ismerete.
– A kamarazenélés előtérbe helyezése.
– A légzéstechnikában előforduló hibák korrigálása, a játék biztonságának fejlesztése.
– Az ujj– és nyelvtechnika tökéletesítése, különös tekintettel a művek zenei megoldására.
– Az ajaktechnika fejlesztése az eddig tanult természetes kötések gyakorlásával, a kvint–, kvart– és nagy terc–kötések összekapcsolásával.
– Törekvés a teljes dinamikai skála megvalósítására (*pp–ff*) különös figyelemmel a szép hangra.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.
Peters: Gyakorlatok kezdőknek
Colin: 100 Warm Ups
Arban: Skálatanulmányok
Clodomir: Petits exercises
Clodomir: Etűdök I.
Arban: Trombitaiskola
Baldassari: Szonáta
Barat: Orientálé
Händel: Hallei szonáta
Händel: B–dúr szonáta
Diabelli: Szonatina
Botti: Románc
Rangers: Velencei karnevál
Tornyos: Szonatina
Tornyos: 3 sárpilisi népdal
Clerisse: Téma és változatok
Telemann: B dúr szvit (FAM)

Követelmény
A tanuló legyen képes zeneileg és ritmikailag igényesebb, differenciáltabb technikát kívánó gyakorlat eljátszására.
A hangterjedelem kialakítása a kis *Fisz*–től a kétvonalas *G*–ig.
Hangsorok és képletei a Varasdy Trombitaiskola gyakorlatainak mintájára 4*#*, 4*b* előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála két képlete a Varasdy Trombitaiskola alapján,
– Két gyakorlat, dal, zenemű,
– Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
Egy oktávos skála, tercskála, a főhármasok és a dominánsszeptim–akkord hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
A tonika, szubdomináns, domináns funkciók ismerete.
A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
A légzés és a levegővétel terén eddig tanultak következetes alkalmazása a gyakorlatban.
Az előírt hangterjedelmen belül szép, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb fordulatok megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.
Peters: Gyakorlatok
Stamp: Warm Ups+Studies
Collin: Warm Ups, Lip flexibilites
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Arban: Trombitaiskola (ritmustanulmányok, trillák, díszítések)
Albinoni: Esz–dúr concerto III–IV. tétel
Albinoni: F–dúr concerto I. tétel
Händel: c–moll concerto I. tétel
Händel: B–dúr szonáta
Händel: Asz–dúr szonáta
Telemann: F–dúr szonáta
Telemann: d–moll szonáta
Balay: Adante et allegro
Scselokov: Koncert no. 3
Hanus: Impromtus
Thome: Fantázia
Bogár: Concertino I.
Bogár: Concertino II.
Desportes: Introductions
Hidas: Concerto no. 2, I. tétel
Cimarosa: F–dúr concerto (FAM)

Követelmény
A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.
Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a természetes kis terc–kötésig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.

A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas *A*–ig.
Hangsorok és képletei egy oktávon keresztül, 4#, 4*b* előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála két képlete a Varasdy Trombitaiskola alapján,
– Két gyakorlat, dal, zenemű,
– Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor hangközei, hármashangzatai.
– A tizenhatod érték és szünetjele.
– Nyújtópont a negyed és a nyolcad érték mellett, valamint a szinkópa.
– A tanult művek formai elemzése.
– A periódus két felének kérdés–felelet viszonya.
– A magyar népdal jellemzői, formái, valamint a dalforma.
– A testtartásban és hangszertartásban előforduló hibák korrigálása.
– A rekeszlégzés gyakorlása.
– Az egészséges, szép hang létrehozása, a változó sebességű hangindítás megalapozása (nyolcad–, tizenhatodjáték).
– A természetes kötések megalapozása, kvint– és kvartkötések.
– A dinamikai árnyalás alapjai, visszhanghatás (*f*–*p*).

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Colin: Skálatanulmányok
Krumpfer: Trombitaiskola I.
Fischer: Induló
Cole: Granit
Barnes: A kis géniusz
Barnes: A kis művész

Követelmény
A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, valamint kvint– és kvartkötéseket tartalmazó gyakorlat eljátszására.
Hangterjedelem a kis *G*–től a kétvonalas *E*–ig.
Hangsorok és képletei (2#, 2*b* előjegyzésig).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála két képlete a Varasdy Trombitaiskola alapján,
– Két gyakorlat, dal, zenemű,
– Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A dúr és a moll hangsor szerkezete.
– A 3/8–os, a 6/8–os és a változó ütem; különböző ritmusképletek, a triola.
– A zenei anyagban szereplő darabok, táncok főbb jellegzetességei.
– A társas zenélés megismertetése duókon keresztül.
– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatok segítségével.
– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés elsajátítása, a légoszlop megtámasztása, a levegővezetés gyakorlása, fokozott figyelemmel a szép hangra.
– Az ajaktechnika és a nyelvtechnika továbbfejlesztése a mindennapi, illetve a skálagyakorlatok segítségével.
– A dinamikai skála szélesítése fokozott figyelemmel a hangképzés minőségére (crescendo, diminuendo).
– A legato játékmód fejlesztése a természetes kvint– és kvartkötésekkel.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. II.
Davidson: Befújási gyakorlatok
Krumpfer: Trombitaiskola I.
Krumpfer: Téma és variációk egy Ph. E. Bach–témára
Hammerschmied: Csókdal
Susato: Rondo és saltarello
Bogár: Régi magyar táncok
Barnes: A kis virtuóz
Barnes: kis mester
Charpentier: Prelűd
Kamprath: Három epizód
Scselokov: Mese
Scselokov: Tréfa
Scselokov: Ifjú gavallér

Követelmény
A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő, gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.
Hangterjedelem a kis G–től a kétvonalas *F*–ig.
Hangsorok és képletei 3#, *3b* előjegyzésig.
Kvint– és kvartkötések, valamint összekapcsolásuk, illetve nagy terc–kötések.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála két képlete a Varasdy Trombitaiskola alapján,
– Két gyakorlat, dal, zenemű,
– Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.

– A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
– A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
– A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.
– A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.
– A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötésekkel.
– A dinamikai határok tágítása (*p–mf–f*).

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.
Davidson: Befújási gyakorlatok
Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő gyakorlatok
Bach: Ária
Fitzgerald: Angol szvit
Telemann: Szvit (1. és 2.)
Albinoni: F–dúr concerto (FAM)
Tornyos: Scherzo
Tornyos: Változatok
Scselekov: Ballada
Scselekov: Gyermekkoncert

Követelmény
Melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszása.
Újjgyakorlatok, a díszítés és a trilla megalapozása.
A természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötések.
A hangterjedelem kibővítése a kis *Fisz*–től a kétvonalas *G*–ig.
Hangsorok és képletei 4#, 4*b* előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála két képlete a Varasdy Trombitaiskola alapján,
– Két gyakorlat, dal, zenemű,
– Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.
– A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
– A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
– A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.
– A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.

– A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötésekkel.
A dinamikai határok tágítása (*p–mf–f*).

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.
Davidson: Befújási gyakorlatok
Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő gyakorlatok
Bach: Ária
Fitzgerald: Angol szvit
Telemann: Szvit (1. és 2.)
Albinoni: F–dúr concerto (FAM)
Tornyos: Scherzo
Tornyos: Változatok
Scselekov: Ballada
Scselekov: Gyermekkoncert

Követelmény
A tanuló legyen képes melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszására.
A tanuló legyen képes egy barokk szonáta–tételpár (lassú–gyors) és két különböző karakterű előadási darab stílusos eljátszására.
Egyszerű díszítések és trillák.
A hangterjedelem kibővítése a kis *Fisz*–től a kétvonalas *A*–ig.
Hangsorok és képletei egy oktávon keresztül, 5#, 5b előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála két képlete a Varasdy Trombitaiskola alapján,
– Egy gyakorlat, dal, zeneműű,
– Egy előadási darab 2 tétele, vagy 2 előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Egy oktávos skála, tercskála, a főhármasok és a dominánsszeptim–akkord hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
– A tonika, szubdomináns, domináns funkciók ismerete.
– A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
– A légzés és a levegővétel terén eddig tanultak következetes alkalmazása a gyakorlatban.
– Az előírt hangterjedelmen belül szép, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb fordulatok megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

Ajánlott tananyag
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.
Peters: Gyakorlatok)
Stamp: Warm Ups+Studies
Collin: Warm Ups, Lip flexibilites

Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Albinoni: Esz–dúr concerto III–IV. tétel
Albinoni: F–dúr concerto I. tétel
Händel: c–moll concerto I. tétel
Händel: B–dúr szonáta
Händel: Asz–dúr szonáta
Telemann: F–dúr szonáta
Telemann: d–moll szonáta
Balay: Adante et allegro
Scselokov: Koncert no. 3
Hanus: Impromtus
Thome: Fantázia
Bogár: Concertino I.
Bogár: Concertino II.
Desportes: Introductions
Hidas: Concerto no. 2, I. tétel
Cimarosa: F–dúr concerto (FAM)

Követelmény
A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.
Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a természetes kis terc–kötésig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.
Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a pedálhangoktól a természetes kis terc–kötésekig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.
A hangterjedelem kibővítése a kis Fisz-től a kétvonalas B-ig.
Hangsorok és képletei egy oktávon keresztül, 5#, 5b előjegyzésig.
A másféloktávos, ötképletes skálatanulmányokból egy dúr és egy moll hangsor.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála négy képlete
– Egy gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,
– Egy más stílusú előadási darab.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén
Ismerje a tanuló
– a helyes test– és hangszertartást,
– a helyes légzéstechnikát,
– a hangszere irodalmát a tanult anyag alapján
– a dúr és moll hangnemeket 4 #, 4 b előjegyzésig,
– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.
Legyen képes
– a helyes légzéstechnika alkalmazására, fejlesztésére,
– az alapvető funkciók helyes alkalmazására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével: fúvóka nélkül, csupán ajakrezgéssel, csak fúvókával, hangszerrel,
– az előírt hangterjedelmen belül g^2–ig kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
– a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
– a tanult darabok stílushű megszólaltatására,
– folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
– a különböző artikulációs előírások (staccato, tenuto, legato, marcato) megszólaltatására,
– skálázni egy oktávon keresztül 6# 6 b –ig.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
Ismerje a tanuló
– a dúr és moll hangnemeket 6#, 6b előjegyzésig.
Legyen képes
– az előírt hangterjedelemben belül (b^2–ig)-kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
– az állóképesség növelésére,
– árnyaltabb zenei megformálásokra.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Trombita főtárgy
„A” tagozat: minimum 5 perc
„B” tagozat: minimum 6 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat
– Egy másfél oktávos skála első képlete.
– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III. /1–65. (EMB13492), Clodomir: Petits exercices 1–21. (Leduc), nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III. /66–74. (EMB13492), Baldassari: Szonáta, Händel: Hallei szonáta, Rangers: Velencei karnevál, Tornyos: Szonatina

nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
– Egy másfél oktávos skála három képlettel.
– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III. /1–65., IV./1–53. (EMB13492), Clodomir: Petits exercices 1–29. (Leduc), nehézségi szintjén.
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele; Albinoni: Esz–dúr concerto III–IV. tétel, Albinoni: F–dúr concerto I. tétel, Händel: B–dúr szonáta, Telemann: F–dúr szonáta nehézségi szintjén.
– Egy, az előbbitől eltérő stílusú előadási darab; Balay: Andante et allegro, Bogár: I. és II. Concertino nehézségi szintjén.
A két különböző stílusú darab mennyiségileg elegendő, ha 3 tételt helyettesít.
Az előadási darabokból ajánlott kotta nélkül játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangterjedelem további bővítése fokozott figyelemmel a szép hangra, és a tiszta intonációra.
– A játszott művek alaposabb ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.
– A ritmusértékek, ütemfajták átfogó, ismerete.
– A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm–ups+studies
Colin: Lip Flexibilities
Clarke: Technical Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Fekvéstágító skálák
Arban: Trombitaiskola
Előkészítő gyakorlatok a trillához

Tripla nyelv előtanulmányok.
Kromatikus skálák
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Keller: Szonáta
Albinoni: F–dúr Concerto
Esz–dúr Concerto
Barat: Fantázia
Haendel: c–moll Concerto
Vivaldi: d–moll Concerto I.–II. tétel
Richter: Concerto I. tétel
Cimarosa: Concerto

Követelmény
A tanuló legyen képes zeneileg és ritmikailag igényesebb darabok eljátszására.
Dúr és összhangzatos moll skálák tercmenetben és hármashangzat felbontással.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy másfél oktávos skála két képlete a Varasdy Trombitaiskola alapján
– Egy gyakorlat, dal, zenemű
– Egy előadási darab 2 tétele, vagy 2 előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A hangterjedelem bővítése a – lehetőségek szerint, figyelemmel a szép hangra és a tiszta intonációra.
– A játszott darabok alapos ismerete.
– A tanuló önállóságának fejlesztése a gyakorlás során felmerülő nehézségek megoldására.
– A könnyed játékmód megőrzése, fejlesztése.
– Nagyobb terjedelmű etűdök tanulása – állóképesség javítás

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm–ups + studies
Colin: Lip Flexibilities
Clarke: Technical Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Davidson: Napi Gyakorlatok Fekvéstágító skálák
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Purcell: B–dúr szonáta
Neruda: Esz–dúr trombitaverseny I.
Albinoni: g–moll trombitaverseny
Sahov: Scherzo
Bach: Passacaglia
Tartini: Largo és Allegro
Veracini: Concerto

Követelmény
Skálák három képletben, kromatikus skála biztos játéka, nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása.
Koncert, vagy szonáta gyors és lassú tételének ízléses és karakteres eljátszása kísérettel.
Kamaramű szólamának előadása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy másfél oktávos skála 2 képlete a Varasdy Trombitaiskola alapján
– Egy gyakorlat, dal, zenemű
– Egy előadási darab 2 tétele, vagy 2 előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
hangszeres és zenei ismeretek átadása
– a hangterjedelem bővítése a lehetőségek szerint, az ajánlott napi gyakorlatok közül válogatva.
– a technikai készség megőrzése, továbbfejlesztése (előke és duplanyelv)
– a zenei kifejezőkészség fejlesztése.
– skálák öt képletben.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm–ups + studies
Clarke: Technical Studies
Colin: Lip Flexibilities
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Davidson: Napi gyakorlatok
Arban: Trombitaiskola
Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola IV.
Corelli: e–moll Szonáta
Albinoni: C–dúr Concerto
Hidas: Concerto no.2
Bozza: Capriccio
Gedike: Koncertetűd
Manfredini: B–dúr Concerto két trombitára

Követelmények
Skálák öt képlettel.
Tripla és dupla nyelv ismerete, és egyszerűbb esetekben használata.
Szonáta, vagy koncert gyors és lassú tételének ízléses és karakteres eljátszása kísérettel, kamaramű szólamának előadása.
A játszott művek zenei és zenetörténeti összefüggéseinek vázlatos ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy másfél oktávos skála 3 képlete a Varasdy Trombitaiskola alapján
– Egy gyakorlat, dal, zenemű
– Egy előadási darab 2 tétele, vagy 2 előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A megszerzett hangterjedelem és állóképesség megőrzése, a megtanult technikai elemek összefüggő alkalmazása.
– A zenei kifejezés fejlesztése.
– A tanult darabok zenei és zenetörténeti összefüggéseinek vázlatos ismerete.
– Az önállóan ismerje fel a hangszer problémáit és tudja ezeket kezelni.
– A tripla és a dupla nyelv ismerete, a díszítések, trillák ízléses használata.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm–ups + Studies
Clarke: Technical Studies
Colin: Lip Flexibilities
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Davidson: Napi gyakorlatok
Skálák a Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola IV. kötete alapján.
Arban: Trombitaiskola
Hummel: Trombitaverseny I. tétel
Haydn: Trombitaverseny II. –III. tétel
Arutjunjan: Trombitaverseny
Hindemith: Szonáta I.
Valentino: Szonáta
Vivaldi: B–dúr Concerto két trombitára
Händel: Szonáta két trombitára

Követelmények
A tanuló legyen képes egy versenyműű vagy szonáta gyors és lassú tételének ízléses előadására, a tanult technikai és zenei elemek önálló alkalmazására.
Egy kamaraműű szólamának eljátszására.
Legyen képes önállóan megtanulni és eljátszani egy előadási darabot.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy másfél oktávos skála 2 képlete a Varasdy Trombitaiskola alapján
– Egy gyakorlat, dal, zenemű
– Egy előadási darab 2 tétele, vagy 2 előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

***Továbbképző évfolyamok* „B” tagozat**

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
A hangterjedelem bővítése, figyelemmel a szép hangra, a tiszta intonációra. Kiegyenlített hangzásra törekvés a teljes hangterjedelmen keresztül. Skálák öt képlettel másfél oktávos rendszerben. Díszítés előtanulmányok, tripla nyelv tanulmányok. A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése. A ritmusértékek, ütemfajták átfogó ismerete. A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm Ups
Colin: Lip Flexibilities
Clarke: Techical Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Arban: Skálagyakorlatok
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Keller: Szonáta
Albinoni: F–dúr Concerto
Esz–dúr Concerto
Barat: Fantázia
Haendel: c–moll Concerto
Vivaldi: d–moll Concerto I.–II. tétel
Richter: Concerto I. tétel
Cimarosa: Concerto

Követelmények
A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényesebb darabok előadására.
Dúr és összhangzatos moll skálák másfél oktávos rendszerben őt képlettel.
Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszására.
A kromatikus skála biztos ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
Egy másfél oktávos skála 2 képlete a Varasdy Trombitaiskola alapján
– Egy gyakorlat, dal, zenemű
– Egy előadási darab 2 tétele, vagy 2 előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangterjedelem további bővítése, a hangminőség fejlesztése, a dinamikai tartomány tágítása.
– Skálák öt képletben, másfél oktávos rendszerben.
– Díszítés tanulmányok, tripla és dupla nyelv tanulmányok.
– A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.
– A ritmusértékek ütemfajták átfogó ismerete.
– A kamarazene, és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm Ups
Clarke: Technical Studies
Colin: Lip Flexibilities
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Arban: Skálagyakorlatok
Arban: Trombitaiskola

Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Purcell: B–dúr szonáta
Neruda: Esz–dúr trombitaverseny I.
Albinoni: g–moll trombitaverseny
Sahov: Scherzo
Bach: Passacaglia
Tartini: Largo és Allegro
Veracini: Concerto

Követelmények
A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényesebb darabok előadására.
Dúr és összhangzatos moll skálák másfél oktávos rendszerben öt képlettel.
Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása.
A trillák, díszítések biztos és helyes alkalmazására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy másfél oktávos skála 2 képlete a Varasdy Trombitaiskola alapján
– Egy gyakorlat, dal, zenemű
– Egy előadási darab 2 tétele, vagy 2 előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „B" Tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangterjedelem növelése, a hangminőség fejlesztése, a dinamikai tartomány szélesítése.
– Az állóképesség fejlesztése a mindennapi gyakorlatok segítségével.
– Skálák öt képletben, a másfél oktávos rendszer szerint.
– Az eddig tanult technikai elemek biztos alkalmazása.
– A zenei formálás tudatos alakítása.
– A dupla nyelv technika elsajátítása alapszinten.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm–Ups
Clarke: Technical Studies
Colin: Lip Flexibilties
Advanced Daily Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Arban: Hármashangzat és négyeshangzat tanulmányok
Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola IV.
Corelli: e–moll Szonáta
Albinoni: C–dúr Concerto
Hidas: Concerto no.2
Bozza: Capriccio
Gedike: Koncertetűd
Manfredini: B–dúr Concerto két trombitára
Charlier: Solo de Concours
Haydn: Trombitaverseny I.–II. –III.
Hummel: Trombitaverseny I.–II.

Telemann: Asz–dúr Concerto

Követelmények
A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényes darabok ízléses előadására.
Skálák öt képletben.
Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása.
A tripla és a dupla nyelv alkalmazása.
A játszott előadási darabok alapos ismerete.
Az előadási darabok által megkívánt állóképesség elérése.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy másfél oktávos skála 3 képlete a Varasdy Trombitaiskola alapján
– Egy gyakorlat, dal, zenemű
– Egy előadási darab 2 tétele, vagy 2 előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A tökéletes alapfunkciók rögzítése, automatizálása.
– Az összes dúr és moll skála öt képlettel, az előző években megszokott módon.
– Az önállóság fejlesztése a hangszeres játék minden területén: funkcionális, technikai és zenei szempontok szerint.
– A kamarazene és a zenekari játék előtérbe kerülése.
– A trombita szóló, kamara és zenekari irodalmának megismertetése.

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm Ups
Clarke: Techical Studies
Colin: Lip Flexibilties
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Arban: Etüdök
Tartini: B–dúr Concerto
Enescu: Legenda
Torelli: D–dúr Concerto
Purcell. D–dúr szonáta
Hummel: Trombitaverseny I. tétel
Haydn: Trombitaverseny II. –III. tétel
Arutjunjan: Trombitaverseny
Hindemith: Szonáta I.
Valentino: Szonáta
Vivaldi: B–dúr Concerto két trombitára
Händel: Szonáta két trombitára

Követelmények
A tanuló legyen képes önállóan megtanulni és előadni a szintjén lévő előadási darabokat.
Ismerje a hangszerkezelés problémáit és megoldási módjait.
Szép hangon és zeneileg megoldottan adjon elő etűdöket, szóló és kamarazene darabokat.
Biztosan tudja a skálákat, a kromatikus skálát, alapszinten tudja a tripla és a dupla nyelv technikát.
Rendelkezzen a szintjének megfelelő állóképességgel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy másfél oktávos skála 3 képlete a Varasdy Trombitaiskola alapján
– Egy gyakorlat, dal, zeneműv
– Egy barokk, vagy klasszikus szonáta, vagy versenyműv első tétele a Hummel trobitaverseny nehézségi fokán, vagy két tétel egyéb daraboknál.
- Egy, a fentiektől eltérő stílusú előadási darab.
- Lehetőleg demonstrálni a memorizálási képességeket.

K*övetelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után*

Az „A” tagozat végén
Ismerje a tanuló
– a hangszere múltját, a jelentősebb alkotó– és előadóművészek munkásságát,
– a rézfúvós hangszerek közötti azonosságot, különbséget.
Legyen képes a tanuló
– az előforduló légzéstechnikai és funkcionális problémák korrigálására a mindennapi gyakorlatok segítségével,
– a-játszott művek hangterjedelmén belül kiegyenlített és kifejező hang elérésére,
– a különböző hangindítások, hangbefejezések megvalósítására,
– a különböző nyelvütések (szimpla, dupla, tripla) gyorsaságának fejlesztésére,
– önálló hangolásra,
– a hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
– skálázni másfél oktávon keresztül valamennyi hangnemben,
– az adott zenei anyagot egyéni képességei, illetve készségei szintjének megfelelően, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezéssel megszólaltatni.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
A tanuló rendelkezzék megfelelő állóképességgel.
Ismerje a hangképzés folyamatát.
Legyen képes a tudatos légzéstechnika alkalmazására.
Ismerje a tanuló
– az ajak–, a nyelv– és a manuális technika alapjait,
– az összes dúr és moll skálát a kétoktávos rendszerben, 6 képletben.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Trombita főtárgy

„A” tagozat: minimum 6 perc
„B” tagozat: minimum 8 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat
– Egy másfél oktávos skála három képlettel.
– Egy etűd; Clodomir: Petits exercices (Leduc) 22–70., Clodomir: Etűdök (Leduc) II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola (Hofmeister) etűdjeinek nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is; Albinoni: Esz– dúr, g–moll, C–dúr concerto, Barat: Fantázia (Leduc), Gedicke: Koncertetűd; kamaraművek: Borst: Trombitaduók (EMB 6870), Mező Imre: Variációk (EMB 4687), Clodomir: Six petits duo és Six duo faciles, Reschofsky: Trió (EMB 6819), Farkas Ferenc: Régi magyar táncok nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
– Egy skála másfél oktávon, három képlettel.
– Egy etűd; Clodomir: Petits exercices (Leduc) 22–70., Clodomir: Etűdök (Leduc) II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola (Hofmeister) etűdjeinek nehézségi szintjén; kamaraművek: Clodomir: Six duo Faciles, Scheidt: Brass: Quintets I–II., nehézségi szintjén.
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele; Albinoni: Esz–dúr, g–moll, C–dúr concerto, Corelli: e–moll szonáta, Purcell: B–dúr szonáta, Vivaldi: d–moll concerto nehézségi szintjén.
– Egy más stílusú előadási darab Bozza: Capricco (Leduc) nehézségi szintjén.
Az előadási darabokat ajánlott kívülről előadni, legalább egy tételt kötelező kotta nélkül játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő minőségű, trombiták, tartozékokkal (tok, fúvóka).
Jól felhangolt zongora (pianínó).
Legalább 2 db, állítható magasságú kottaállvány
Metronóm
Lehetőleg a teljes alakot visszaadó tükör.

KÜRT

A kürttanítás célja feladatai
Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)
– a hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait,
– a kürtirodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit,
– a kürtcsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki
– megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test–, hangszer– és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
– dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező kürthangot,
– differenciált hangindítást, elválasztást és hanglezárást,
– megfelelő tempójú repetíciót,
– laza, egyenletes ujjtechnikát,
– pontosan összehangolt nyelv– és ujjmozgást,
– könnyed hangszerkezelést.

Gyakoroltasson rendszeresen
– tartott hangokat állandó és változó dinamikával (pl. *mf, ff, pp*), az intonáció megtartásával,
– hangsorokat fokozatosan táguló hangterjedelemben,
– a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet
– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
– a lapról olvasási készség fejlesztésére,
– a tudatos zenei memorizálásra,
– a művek zeneileg igényes kidolgozására,
– a rendszeres társas muzsikálásra.
Tanítsa meg a tanulókat a hangszer karbantartására.

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A gyakorlatban felmérni a tanuló hangszeres készségét, zenei érzékét.
– Könnyen játszható anyagon keresztül megalapozni a hangszeres továbbtanulást.

Ajánlott tananyag
Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB Z.13369)
Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1 (Hresztomatyja Muzgisz, Muzika Moszkva)
Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény
A fúvóka helyes felhelyezése az ajakra.
Helyes test– és hangszertartás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Három gyermekdal, kívülről való játékmód ajánlott.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
Könnyen játszható anyagon keresztül megalapozni a hangszeres továbbtanulást.
Helyesen működő funkciók kialakítása:
– helyes légzés, szájtartás,
– a fúvóka helye az ajkakon,
– testtartás,
– hangszertartás.

Ajánlott tananyag
Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB Z.13369)
Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1 (Hresztomatyja Muzgisz, Muzika Moszkva)
Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény
A fúvóka helyes felhelyezése az ajakra.
Helyes test– és hangszertartás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Három gyermekdal, kívülről való játékmód ajánlott.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
Az előképzőben megalapozott funkciók továbbfejlesztése:
– helyes test– és hangszertartás,
– szájtartás, a fúvóka helyének kialakítása,
– a helyes légvezetés megalapozása,
– a nyelvtechnika megalapozása,
– a manuális technika megalapozása.
Az intonációs készség fejlesztése.

Ajánlott tananyag
Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB Z.13369)
Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1 (Hresztomatyja Muzgisz, Muzika Moszkva)
Sollár – Uszov: Kürtiskola (válogatva) (Hresztomatyja Muzgisz, Zimmermann Frankfurt)
Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre (I. (EB 53002)

Követelmény
Játék szép kürthangon.
Portato hangindítás.
Az ujj–, nyelv– és légzésvezetés–technika összehangolása

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Helyes test– és hangszertartás.
– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más–más tempóban.
– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
– Kötés– és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.
– Skálák játszása a meglévő hangterjedelmen belül Dúr és összhangzatos moll
– Az intonációs készség fejlesztése.
– Zenei stílusismeret kialakítása szemelvényeken keresztül.

Felhasználható irodalom
Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB)
Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)
Sollár – Uszov: Kürtiskola (válogatva) Hresztomatyja Muzgisz, Zimmermann Frankfurt)
Kling: Kürtiskola (válogatva) (IMC New York),
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1, 2 (Hresztomatyja Muzgisz, (Muzika Moszkva)
Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény
Játék kifejező, szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
Széles dinamikai skála alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A funkciók ellenőrzése, a hibák javítása a mindennapi gyakorlatok segítségével.

– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más–más tempóban.
– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
– Kötés– és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.
– Dúr és összhangzatos moll
– Skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
– Társas zenélés: kánonok, egyszerűbb duók, triók.

Ajánlott tananyag
Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola II. (EMB)
Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1, 2, 3 (Muzika Moszkva)
Sollár – Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)
Kling: Kürtiskola (IMC New York)
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény
Játék kifejező, szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
Széles dinamikai skála alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála legalább egy képlete,
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab, vagy tétel, lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A teljes légzés alkalmazása a hangszeres játék minden helyzetében.
– A könnyed fúvástechnika megalapozása.
– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
– Kötés– és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
– Dúr, és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
– Az intonációs készség fejlesztése.
– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
– Társas zenélés.

Ajánlott tananyag
Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I (EMB)
Szilágyi: Hangpalota
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1, 2, 3, 4 (Muzika Moszkva)
Sollár – Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)
H.Kling: Kürtiskola (IMC New York)
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény
Játék szép kürthangon
Különböző hangindítások.
Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála legalább két képlete,
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab, vagy tétel, lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A" tagozat

A hangszerkezelés fejlesztése
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A teljes légzés alkalmazás a hangszeres játék minden helyzetében.
– A könnyed fúvástechnika megalapozása
– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés gyakorlása hangszer nélkül és hangszerrel: a levegőoszlop megtámasztása.
– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
– Kötés–és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
– Az intonációs készség fejlesztése.
– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
– Transzponálás esz és d kürtben
– Társas zenélés

Ajánlott tananyag
Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II
Szilágyi: Hangpalota
Poleh: Dal –, darab– , etűdgyűjtemény no. 1,2,3,4 (Muzika Moszkva)
Sollar–Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)
H. Kling: Kürtiskola (IMC New York)
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Maxim–Alphonse: Etűdök (A. Leduc Paris)

Bordogni–Gabler: Vokalisen (Doblinger)
Szilágyi–Beleznay: Előadási darabok kürtre II

Követelmény
Különböző hangindítások.
Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás esz–kürtben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála képletekkel,
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab, vagy tétel, lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A teljes légzés alkalmazás a hangszeres játék minden helyzetében.
– A könnyed fúvástechnika megalapozása
– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés gyakorlása hangszer nélkül és hangszerrel: a levegőoszlop megtámasztása.
– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
– Kötés–és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
– Az intonációs készség fejlesztése.
– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
– Transzponálás esz, d, és c kürtben
– Társas zenélés

Ajánlott tananyag
Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II
Szilágyi: Hangpalota
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1,2,3,4, ((Muzika Moszkva)
Sollar–Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)
H. Kling: Kürtiskola (IMC New York)
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Maxim–Alphonse: Etűdök I (A. Leduc Paris)
Bordogni–Gabler: Vokalisen (Doblinger)
Szilágyi–Beleznay: Előadási darabok kürtre II

Követelmény
Játék szép kürt hangon.
Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás esz–és d kürtben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála legalább két képlete,
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab, vagy tétel, lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

„B" tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Helyes test– és hangszertartás.
– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más–más tempóban.
– Kötés– és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.
– Dúr, és összhangzatos moll skálák, különböző skálaképletekkel.
– Az intonációs készség fejlesztése.
– Zenei stílusismeret kialakítása szemelvényeken keresztül.

Ajánlott tananyag
Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB)
Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)
Sollár – Uszov: Kürtiskola Hresztomatyja Muzgisz, Zimmermann Frankfurt)
Kling: Kürtiskola (IMC New York),
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1, 2 (Hresztomatyja Muzgisz, Muzika Moszkva)
Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény
Játék szép kürthangon.
Portato, tenuto hangindítás.
Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy tétel, melyeket lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortásrs zene), zongorakísérettel kell előadni.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A funkciók ellenőrzése, a hibák javítása a mindennapi gyakorlatok segítségével.
– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más–más tempóban.
– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
– Kötés– és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
– Társas zenélés: kánonok, egyszerűbb duók, triók.

Ajánlott tananyag
Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola II. (EMB)
Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1, 2, 3 (Muzika Moszkva)
Sollár – Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)
Kling: Kürtiskola (IMC New York)
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény
Játék kifejező, szép kürthangon Különböző hangindítások.
Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
Széles dinamikai skála alkalmazása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy tétel, melyeket lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortásrs zene), zongorakísérettel kell előadni.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A teljes légzés alkalmazása a hangszeres játék minden helyzetében.
– A könnyed fúvástechnika megalapozása.
– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
– Kifejező, szép kürthang kialakítása
– Kötés– és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
– Az intonációs készség fejlesztése.

– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
– Társas zenélés.

Ajánlott tananyag
Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I (EMB)
Szilágyi: Hangpalota
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1, 2, 3, 4 (Muzika Moszkva)
Sollár – Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)
H. Kling: Kürtiskola IMC New York)
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Szilágyi – Beleznay: Előadási darabok kürtre (I. (EB 53002)

Követelmény
Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála egy képlete
-Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy tétel, melyeket lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortásrs zene), zongorakísérettel kell előadni.

5 évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A teljes légzés alkalmazás a hangszeres játék minden helyzetében.
– A könnyed fúvástechnika megalapozása
– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés gyakorlása hangszer nélkül és hangszerrel: a levegőoszlop megtámasztása.
– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
– Kifejező szép kürthang kialakítása
– Kötés–és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
– Az intonációs készség fejlesztése.
– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
– Transzponálás esz és d kürtben
– Társas zenélés

Ajánlott tananyag
Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II
Szilágyi: Hangpalota
Poleh: Dal –, darab–, etűdgyűjtemény no. 1,2,3,4, (Muzika Moszkva)

Sollar–Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)
H. Kling: Kürtiskola (IMC New York)
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Maxim–Alphonse: Etűdök I (A. Leduc Paris)
Bordogni–Gabler: Vokalisen (Doblinger)
Szilágyi–Beleznay: Előadási darabok kürtre II

Követelmény
Játék szép kürt hangon.
Különböző hangindítások.
Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás esz–kürtben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála legalább két képlete
-Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy tétel, melyeket lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortásrs zene), zongorakísérettel kell előadni.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A teljes légzés alkalmazás a hangszeres játék minden helyzetében.
– A könnyed fúvástechnika megalapozása
– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés gyakorlása hangszer nélkül és hangszerrel: a levegőoszlop megtámasztása.
– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
– Kötés–és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
– Az intonációs készség fejlesztése.
– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
– Transzponálás esz, d, és c kürtben
– Társas zenélés

Ajánlott tananyag
Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II
Szilágyi: Hangpalota
Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1,2,3,4 (Muzika Moszkva)
Sollar–Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)
H. Kling: Kürtiskola (IMC New York)
O.Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Maxim–Alphonse: Etűdök I (A. Leduc Paris)
Bordogni–Gabler: Vokalisen (Doblinger)

Szilágyi–Beleznay: Előadási darabok kürtre II

Követelmény
Játék szép kürt hangon.
Különböző hangindítások.
Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás esz–és d kürtben.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála legalább három képlete
-Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy tétel, melyeket lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortásrs zene), zongorakísérettel kell előadni.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén
A tanuló
– a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
– rendelkezzék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképességgel,
– legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,
– legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a klasszikus hangterjedelemben,
– tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező kürthangot képezni,
– alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait,
– törekedjék játékában a tiszta intonációra,
– rendelkezzék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges technikával,
– tudjon önállóan hangolni,
– ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
– ismerje a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
– ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
– ismerje a kürt történetét, rokon hangszereit,
– ismerje a kürt szerepét különböző zenei korszakokban.
Legyen képes
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Egy darab, vagy tétel előadására kotta nélkül.
A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)
A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak:
– egy skála a tanuló meglévő hangterjedelmében (alap, terc és I. fokú hármashangzat, nyelvvel és kötve, negyed és nyolcad értékekben),
– egy kantiléna,
– két etűd,

– egy előadási darab – ajánlott: J.Skroup: B–dúr koncert (rövid kadenciával), L.v.Beethoven: Románc, J.Concone: Téma és variáció, vagy ehhez hasonló nehézségű darab – előadására kotta nélkül.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Kürt főtárgy
„A" tagozat: minimum 5 perc
„B" tagozat: minimum 6 perc

A vizsga tartalma
„A" tagozat
– Egy kantiléna; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/31., II/47., II/52., II/73. (EMB13370) nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű etűd; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/9., II/15., II/16., II/37., II/42., II/68., II/90. (EMB13370) nehézségi szintjén. Az egyik etűd helyett lehet kamaramű is Tarjáni Ferenc: Muzsikáljunk c. gyűjteményéből G.F Händel: Sándor–ünnep nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; J. Mattheson: Ária, A.J.Varlamov: Orosz népdal, J.A.Hasse: Két tánc, G.F.Händel: Bourrée (Z6902), Mező I: Tánc, F.Schubert: A tavaszhoz nehézségi szintjén.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
– Egy skála különböző képletekkel, a meglévő hangterjedelemben.
– Egy kantiléna; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/110., II/116., II/142., II/155. (EMB13370). nehézségi szintjén.
– Két etűd; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/119., II/150., II/167., II/209. (EMB13370). nehézségi szintjén; az egyik etűd helyett lehet kamaramű is.
– Egy előadási darab; L.v.Beethoven: Románc, J.Loeillet: Szonáta, J.S.Kroup: B–dúr koncert, A.Frehse: Andante, Székely: Szonatina II–III. tétel (EMB5990) nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

***Továbbképző évfolyamok* „A” tagozat**

A továbbképző évfolyamok eléréséig az egyes tanulók tudásszintje között jelentős különbség alakulhat ki képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján, ezért elsősorban a fejlesztés lehetséges irányait és céljait fogalmazzuk meg.
A továbbképző évfolyamok fő célja a zenei műveltség elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A zeneiskolai osztályokban elért színvonal eredményes megőrzése.
– A zenei műveltség megőrzése, bővítése, a zenélési kedv ébrentartása.
– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
– Könnyű transzpozíciók (e, esz, d, c)
– Társas zenélés.
– Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)

Ajánlott tananyag
Kling: Etűdök (IMC New York)
Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II.
Maxim–Alphonse: Etűdök I. (A. Leduc)
Kofron: Etűdök
Ónozó: Kürtiskola I–II.
Bujanovszkij: Válogatott etűdök
Szilágyi– Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.
Macello: a–moll szonáta
Grieg: Tavasz
Mozart: Larghetto
Schubert: Ave Maria
Franz Danzi: Esz–dúr szonáta
Bach: Air
Vivaldi: Concerto 2 kürtre

Követelmény
Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (esz, d, c).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,

– Két különböző karakterű előadási darab, vagy 2 tétel, melyeket lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortárs zene), zongorakísérettel kell előadni.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
– Nyilvános szereplés félévente egy alkalommal.
– Könnyű transzpozíciók (e, esz, d, c, g, fisz)
– Társas zenélés.
– Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)

Ajánlott tananyag
Kling: Etűdök (IMC New York)
Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II.
Panseron: 20 cantilena
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Maxim–Alphonse: Etűdök I. (A. Leduc)
Geisler: Kürtiskola (Hofmeister)
Kofron: Etűdök
Bujanovszkij: Válogatott etűdök
Szilágyi– Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.
Loeillet: Szonáta
Wagner: Walter dala
Vlaszov: Melódia
Händel: Larghetto
Franz Danzi: Esz–dúr szonáta
C. Saint–Saens: A hattyú
Saint– Saens: Koncert
Matis: Koncert
Maxim Alfonz: Eüdök II.
Franz Strauss: Notturno
Dvoral: X. szláv tánc
Rachmaninoff: Vocalise

Követelmény
Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (e, esz, d, c, g).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna,

– Egy gyakorlat,
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy 2 tétel, melyeket lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortárs zene), zongorakísérettel kell előadni.

9. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
Kifejező szép kürthang Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
Könnyű transzpozíciók (összes transzpozícióban)
Társas zenélés.
Zenekari szólamismeret.
Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)

Ajánlott tananyag
Kling: Etűdök (IMC New York)
Panseron: 20 cantilena
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Kopprasch: Etűdök I. (Hofmeister)
Maxim–Alphonse: Etűdök II. (A. Leduc)
Thevet: 60 Etűd I. (A. Leduc)
Geisler: Kürtiskola (Hofmeister)
Kofron: Etűdök
Bujanovszkij: Válogatott etüdök
Szilágyi– Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.
Bozza: En Irlande
Mendelssohn: Tavaszi dal
Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf & Hartel)
Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 3. (Breitkopf & Hartel)
Franz Danzi: Esz–dúr szonáta
C. Saint–Saens: A hattyú
O. Franz: Dal szöveg nélkül
Kofron: Sonatina
Saint– Saens: Koncert
Matis: Koncert
Hidas: Concerto per corno
Bordogni–Gabler: Canilenák
Franz Strauss: Koncert
B.Kroll: Laudatio
Lorenz: Elegia
J. Haydn: D–dúr kürtverseny II.

Követelmény
Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Transzponálás (e, esz, d, c, g, fisz).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy 2 tétel, melyeket lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortárs zene), zongorakísérettel kell előadni.

10. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
– Kifejező szép kürthang Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
– Könnyű transzpozíciók (összes transzpozícióban)
– Társas zenélés.
– Zenekari szólamismeret.
– Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)

Ajánlott tananyag
Kling: Etűdök (IMC New York)
Panseron: 20 cantilena
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Kopprasch: Etűdök I. (Hofmeister)
Maxim–Alphonse: Etűdök II. (A. Leduc)
Thevet: 60 Etűd I. (A. Leduc)
Kofron: Etűdök
Bujanovszkij: Válogatott etüdök
Glazunov: Álom
Pergolesi: Siciliana
Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf & Hartel)
Mozart: Esz–dúr Kürtverseny no. 3. (Breitkopf & Hartel)
Jan Vaclav Stich: Concerto No.7.
S. R. Mercadante: Concerto
O. Franz: Dal szöveg nélkül
Kofron: Sonatina
Koetsier. Ramance
Saint– Saens: Koncert
Mozart: Esz–dúr Kürtverseny no. 2
Mozart: Esz–dúr Kürtverseny no. 4
Mozart: Kürtkvintett
Hidas: Concerto per corno
Bordogni–Gabler: Cantilenák
R. Strauss: Kürtverseny op. 11.
R. Strauss: Andante

F. Strauss: Téma és variációk
Ravel: Pavane

Követelmény
Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (minden transzpozíció).

Az év végi vizsgaajánlott anyaga
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy 2 tétel, melyeket lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortárs zene), zongorakísérettel kell előadni.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

A továbbképző évfolyamok „B" tagozatos tanulói nem zenei jellegű közismereti tanulmányaik mellett is meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét, hogy elkerüljék a korai pályaválasztást.

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Természetes, oldott hangszerkezelés, tudatos légzéstechnika elsajátítása
– Kiegyenlített, dinamikailag árnyalt hang képzése
– Tudatos nyelv–technikák alkalmazása
– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
– Könnyű transzpozíciók (e, esz, d, c)
– Társas zenélés.
– A különböző zenei stílusok jellemző vonásai ismeretében a művek stílushű előadása
– A művek harmóniai és formai elemzése
– A zenei memória, hallás, és képzelőerő, valamint az előadói készség fejlesztése
– A kortárs zene értő befogadása és művelése.

Ajánlott tananyag
Kling: Etűdök (IMC New York)
Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II.
Maxim–Alphonse: Etűdök I. (A. Leduc)
Ónozó: Kürtiskola I–II.
Bujanovszkij: Válogatott etüdök
Szilágyi– Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.
Macello: a–moll szonáta
Grieg: Tavasz

Mozart: Larghetto
Schubert: Ave Maria
Franz Danzi: Esz–dúr szonáta
Bach: Air
Vivaldi: Concerto 2 kürtre
Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy 2 tétel, melyeket lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortárs zene), zongorakísérettel kell előadni.

8. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Természetes, oldott hangszerkezelés, tudatos légzéstechnika elsajátítása
– Tudatos nyelv–technikák alkalmazása
– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
– Kifejező szép kürthang
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
– Könnyű transzpozíciók (e, esz, d, c, g, fisz)
– Társas zenélés.
– Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)
Zenei ismeretek
– a különböző zenei stílusok jellemző vonásai ismeretében a művek stílushű előadása
– a művek harmóniai és formai elemzése
– a zenei memória, hallás, és képzelőerő, valamint az előadói készség fejlesztése.
– a tanulót a kortárs zene befogadására és művelésére.

Ajánlott tananyag
Kling: Etűdök (IMC New York)
Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II.
Panseron: 20 cantilena
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Maxim–Alphonse: Etűdök I. (A. Leduc)
Geisler: Kürtiskola (Hofmeister)
Kofron: Etűdök
Bujanovszkij: Válogatott etűdök
Szilágyi– Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.
Loeillet: Szonáta
Wagner: Walter dala
Vlaszov: Melódia
Händel: Larghetto
Franz Danzi: Esz–dúr szonáta
C. Saint–Saens: A hattyú

Saint– Saens: Koncert
Matis: Koncert
Maxim Alfonz: Etűdök II.
Franz Strauss: Notturno
Dvořak: X. szláv tánc
Rachmaninoff: Vocalise

Követelmény
Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (e, esz, d, c, g).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy 2 tétel, melyeket lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortárs zene), zongorakísérettel kell előadni.

9. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Természetes, oldott hangszerkezelés, tudatos légzéstechnika elsajátítása
– Tudatos nyelv–technikák alkalmazása
– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
– Kiegyenlített, dinamikailag árnyalt hang képzése
– Kifejező szép kürthang Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
– Könnyű transzpozíciók (összes transzpozícióban)
– Társas zenélés.
– Zenekari szólamismeret.
– Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)

Zenei ismeretek
– A különböző zenei stílusok jellemző vonásai ismeretében a művek stílushű előadása
– A művek harmóniai és formai elemzése
– A zenei memória, hallás, és képzelőerő, valamint az előadói készség fejlesztése.
– A tanulót a kortárs zene befogadására és művelésére.

Ajánlott tananyag
Kling: Etűdök (IMC New York)
Panseron: 20 cantilena
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Kopprasch: Etűdök I. (Hofmeister)
Maxim–Alphonse: Etűdök II. (A. Leduc)

Thevet: 60 Etűd I. (A. Leduc)
Geisler: Kürtiskola (Hofmeister)
Kofron: Etűdök
Bujanovszkij: Válogatott etűdök
Szilágyi– Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.
Bozza: En Irlande
Mendelssohn: Tavaszi dal
Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf & Hartel)
Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 3. (Breitkopf & Hartel)
Franz Danzi: Esz–dúr szonáta
C. Saint–Saens: A hattyú
O. Franz: Dal szöveg nélkül
Kofron: Sonatina
Saint– Saens: Koncert
Matis: Koncert
Hidas: Concerto per corno
Bordogni–Gabler: Canilenák
Franz Strauss: Koncert
B.Kroll: Laudatio
Lorenz: Elegia
J. Haydn: D–dúr kürtverseny II.

Követelmény
Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (e, esz, d, c, g, fisz).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy 2 tétel, melyeket lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortárs zene), zongorakísérettel kell előadni.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Természetes, oldott hangszerkezelés, tudatos légzéstechnika elsajátítása
– Tudatos nyelv–technikák alkalmazása
– Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
– A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
– A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
– Kiegyenlített, dinamikailag árnyalt hang képzése
– Kifejező szép kürthang
– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
– Könnyű transzpozíciók (összes transzpozícióban)
– Társas zenélés.

– Zenekari szólamismeret.
– Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)
– A különböző zenei stílusok jellemző vonásai ismeretében a művek stílushű előadása
– A művek harmóniai és formai elemzése
– A zenei memória, hallás, és képzelőerő, valamint az előadói készség fejlesztése.
– A kortárs zene értő befogadása és művelése.

Ajánlott tananyag
Kling: Etűdök (IMC New York)
Panseron: 20 cantilena
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Kopprasch: Etűdök I. (Hofmeister)
Maxim–Alphonse: Etűdök II. (A. Leduc)
Thevet: 60 Etűd I. (A. Leduc)
Kofron: Etűdök
Bujanovszkij: Válogatott etűdök
Glazunov: Álom
Pergolesi: Siciliana
Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf & Hartel)
Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 3. (Breitkopf & Hartel)
Jan Vaclav Stich: Concerto No.7.
S. R. Mercadante: Concerto
O. Franz: Dal szöveg nélkül
Kofron: Sonatina
Koetsier. Ramance
Saint– Saens: Koncert
Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 2
Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 4
Mozart: Kürtkvintett
Hidas: Concerto per corno
Bordogni–Gabler: Cantilenák
R. Strauss: Kürtverseny op. 11.
R. Strauss: Andante
F.Strauss: Téma és variációk
Ravel: Pavane

Követelmény
Játék szép kürthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (e, esz, d, c, g, fisz).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
Egy kantiléna,
– Egy gyakorlat,
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy 2 tétel, melyeket lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortárs zene), zongorakísérettel kell előadni.

K*övetelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után*

Az „A” tagozat végén
A tanuló ismerje hangszere múltját, irodalmát, a jelentősebb alkotó– és előadóművészek munkásságát.
Legyen képes
– természetes, oldott hangszerkezelésre, helyes testtartásra, hangszertartásra, a tudatos légzéstechnika alkalmazására,
– C–g^2 hangterjedelemben kiegyenlítetten, különböző dinamikai árnyalattal, tiszta intonációval játszani, a nyelvtechnika tudatos alkalmazásával,
– életkorának és képességeinek megfelelő zenei anyag kottahű, stílusos, a zenei összefüggéseket visszaadó, értelmesen tagolt, árnyalt előadására, szép kifejező kürthangon,
– az előadási darabokat fejből játszani,
– technikai szempontból tudatos, elemző gyakorlásra,
– igényesebb kamarazenei művek előadásában közreműködni.
Rendelkezzék
– a zenei kifejezést lehetővé tevő képzelőerővel, technikával, formálókészséggel,
– koncentrálóképességgel,
– lapról olvasási készséggel, amely a mindenkori darab megszólaltatásához, illetve a kamarazenéléshez szükséges.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
A tanuló legyen képes
– F–c^3 között kiegyenlítetten, tiszta intonációval, a nyelvtechnika tudatos alkalmazásával játszani,
– az ajaktrilla megvalósítására.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Kürt főtárgy
„A” tagozat: minimum 6 perc
„B” tagozat: minimum 8 perc

A vizsga tartalma
„A” tagozat
– Egy kantiléna transzponálása Esz–kürtben; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) II/110., II/161., II/203. nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, ill. versenymű, vagy szonáta lassú és gyors tétele; az egyik előadási darab helyett kamaramű játszható; Schubert: Szerenád, Telemann: Allegretto, Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf), Händel: Ária, Skroup: B–dúr koncert, Csajkovszkij: Édes álom, Glinka: Északi fény, Martini: Gavotte, Székely: Szonatina (EMB 5990 kötetben), Szervánszky: Kis szvit (EMB 5990 kötetben) nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
– Transzponálás Esz–, vagy D–kürtben; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370)

II/136., II/187. nehézségi szintjén.
– Egy etűd; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) II/182., II/193., II/210. nehézségi szintjén.
– Egy kamaramű; Mozart–kürtduók (Hofmeister), Haydn: Divertimento, Farkas F.: Régi magyar táncok – fúvósötös (EMB 14056) – nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab, vagy 2 különböző karakterű tétel zongorakísérettel; Bogár: Változó felhők, Zempléni: Rapszódia nehézségi szintjén.
A vizsgaanyag tartalmazzon kívülről való játékot.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő számú, jó minőségű hangszer és tartozék.
Jól felhangolt zongora (pianínó).
Legalább 2 db kottatartó.
Metronóm.

HARSONA-TENORKÜRT-BARITONKÜRT

A harsona és rokon hangszerei, a tenorkürt– és a baritonkürt–tanítás szakirányú feladatai
A képzés legeredményesebb módjának az tekinthető, ha a tanuló 8–9 éves korában tenoron vagy baritonon kezdi a mélyrézfúvós hangszerek tanulását és csak a tanulmányok során amikor erre alkalmassá válik, tér át a harsona tanulására. A tenoron vagy baritonon megszerzett készségek birtokában a továbbtanulást megelőző két évben elegendő a harsonatanulást megkezdeni a zeneművészeti szakközépiskolai felvételi követelmény eléréséhez.

A harsonatanítás szakirányú feladatai:
– ismertesse meg a tanulóval (életkoruknak megfelelő szinten) a hangszerek lehetőségeit, irodalmát; történetét, akusztikai sajátosságait, az irodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:
– megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test–, száj–, hangszer– és kéztartást, tolókezelést és tudatosítsa ezeket,
– dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező zenei hangot,
– differenciált hangindítást és hanglezárást,
– megfelelő tempójú repetíciót,
– laza, egyenletes kartechnikát,
– pontosan összehangolt nyelv– és karmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen
– tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
– hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
– a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet
– a helyes légzés kialakítására, gyakorlására, fejlesztésére intenzív légzésfejlesztési gyakorlatokkal,
– a helyes szájtartás kialakítására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével:
– fúvóka és hangszer nélkül csupán ajakkal,
– csak fúvókával,
– hangszerrel,
– mindezek ellenőrzése fúvóka karikával,
– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
– a lapról olvasási készség fejlesztésére,
– a tudatos zenei memorizálásra,
– a művek zeneileg igényes kidolgozására,
– a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer karbantartására.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A hangszer felépítése, részei.
– A kottaolvasás alapfogalmai, illetve kulcs.
– Az egész, fél, negyed, nyolcad hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.
– A 4/4–es, 2/4–es és 3/4–es ütemek.
– Az előforduló hangok fogásai.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.
– A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
– A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
– A hangindítás megalapozása.

Ajánlott tananyag
Steiner: Harsona ABC (ajak– és fúvókagyakorlatok)
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Steiner–Völgyi–Zilcz: Harsonaiskola I.
Steiner: Bariton ABC
Steiner: Harsona ABC
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
Sztán: Repertoire Trombita–
Előadási darabok gordonkára I,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1.
Gyerekdalok, népdalok

Követelmény
Az egészséges, szép hang kialakítása.
Hangterjedelem: maximum B–g–ig (hangzó).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– 3 dal, gyermekdal az ajánlott irodalom felhasználásával.
– Lehetőség szerint a memorizáció demonstrálása.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A hangszer felépítése, részei.
– A kottaolvasás alapfogalmai, illetve kulcs.
– Az egész, fél, negyed, nyolcad hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.
– A 4/4–es, 2/4–es és 3/4–es ütemek.
– Az előforduló hangok fogásai.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.

– A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
– A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
– A hangindítás megalapozása.
– A legato játék alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.

Ajánlott tananyag
Steiner: Harsona ABC
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. vagy a tanuló képességeinek ismeretében a tanár belátása és tapasztalata szerinti gyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Steiner–Völgyi–Zilcz: Harsonaiskola I.
Steiner: Bariton ABC
Steiner: Harsona ABC
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
Sztán: Repertoire Trombita–
Előadási darabok gordonkára I,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1.

Követelmény
Az egészséges, szép hang kialakítása.
Hangterjedelem: maximum G–b–ig (hangzó).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– 3 dal, gyermekdal az ajánlott irodalom felhasználásával.
– Lehetőség szerint a memorizáció demonstrálása.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A hangszer felépítése, részei.
– Az egész, fél, negyed és nyolcad hangérték és a megfelelő szünetjelek.
– Nyújtópont a félkotta mellett.
– A módosítójelek.
– A 4/4–es, 2/4–es, 3/4–es ütem.
– Az előforduló hangok fogásai.
– Memóriafejlesztés: gyermekdalok, népdalok, és az előadási darabok kotta nélkül.
– Motívumok, dallamok azonosságának, különbözőségének megismerése.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.
– A rekeszlégzés alapjainak gyakorlása, a levegővezetés megalapozása.
– A helyes szájtartás fejlesztése ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
– A hangindítás megalapozása.
– A legato játék alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.

Ajánlott tananyag
Steiner: Bariton ABC
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Steiner: Bariton ABC–ből válogatva
Perényi Péter: 347 etűd–ből válogatva
Krumpfer: Trompeten schule für anfanger–ből válogatva
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Colin: Modern Method for Trombon
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. (zongorakíséretes darabok)
Steiner: Harsonaiskola (a zongorakíséretes darabokból)
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
Sztán: Repertoire Trombita
Manfred Schmitz Trompeten spiele 1.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.
Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Követelmény
A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belül a tanult ritmusértékeket tartalmazó gyakorlat előadására egészséges, szép hangon.
Hangterjedelem: G–b–ig (hangzó).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– 3 dal, gyermekdal az ajánlott irodalom felhasználásával.
– Lehetőség szerint a memorizáció demonstrálása.

2. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A kottaolvasás továbbfejlesztése: szinkópa, nagy és kis nyújtott és éles ritmusok ismertetése, a tizenhatod érték és szünetjele.
– A 3/8–os, 6/8–os, ütem és alla breve.
– Ritmusképlet: a triola és a 6/8–os ütem különböző képletei.
– A játékmód további differenciálása (staccato nyolcad mozgásban).
– Dinamika: a pianótól a fortéig.
– Memóriafejlesztés: hangsorok és előadási darabok (3–4) kotta nélkül.
– Hangterjedelem: G– d'–ig.
– Hangképzés: tiszta szép intonáció kialakítása fúvóka– és hangképző gyakorlatokon keresztül.
– A légvezetés, nyelvtechnika továbbfejlesztése.
– Hangsorok a tanuló hangterjedelmi képességeinek függvényében

Ajánlott tananyag
Steiner: Harsonaiskola ABC (ajak– és fúvókagyakorlatok)
Steiner: Mindennapi gyakorlatok (felhangkötések)
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347 etűd
Steiner: Harsona ABC
Lubik: Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)
Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra
Sztán: Repertoire – Trombita,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika I.
Csáth: Előadási darabok gordonkára I.
Steiner: Repertoire – Rézfúvók
Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)
Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény
A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, tartalmazó darabok lejátszására.
Egy dúr skála és párhuzamos mollja kotta nélkül.
Különböző karakterű és ritmikájú gyakorlatok.
Évfolyamának megfelelő hangterjedelmű előadási darab előadása kotta nélkül

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy hangsor,
– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A dúr és moll hangsor szerkezete.
– A 9/8–os, 12/8–os ütem.
– Ritmusképletek: az eddig elsajátított ritmusképletek kombinációi.
– A zenei anyagban szereplő előadási darabok stílusjegyeinek ismerete.
– A társas zenélés alapjai, két–háromszólamú gyakorlatok eljátszása.
– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatokon keresztül.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása.
– A manuális készség továbbfejlesztése.
– A legato játék kifejlesztése, kvart– és kvintkötések lefelé és felfelé.

Ajánlott tananyag
Steiner: Harsonaiskola ABC (ajak– és fúvókagyakorlatok)
Steiner: Mindennapi gyakorlatok (felhangkötések)
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola (63–118)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347 etűd
Steiner: Harsona ABC
Lubik: Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)
Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra
Sztán: Repertoire – Trombita,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.
Csáth: Előadási darabok gordonkára I.
Steiner: Repertoire – Rézfúvók
Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)
Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény
A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.
Felhangkötéseket tartalmazó gyakorlatok.
Barokk vagy klasszikus szonátatétel előadása.

Az év végi beszámoló ajánlott anyaga
– Egy hangsor és egy képlet,
– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– le és felfelé.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Steiner: Harsona ABC (mindennapi gyakorlatok)
Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet
Colin: Kötésgyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (skálatanulmányok)
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (1–51)
Clodomier: Petits Exercices.
Robert Müller: Technische studien I.
Steiner: Harsona ABC
Perényi Péter: 347 etűd
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Arban: gyakorlatok válogatva a hangterjedelemnek megfelelően
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
Sztán: Repertoire Trombita
Előadási darabok gordonkára I
Manfred Schmitz Trompeten spiele 1–2.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II
Csáth: Előadási darabok gordonkára I–II
Steiner: Repertoire Rézfúvók
Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára
Sugár: Dal és tánc
Hasse: Két tánc
Purcell: Szvit

Követelmény
Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.
Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy hangsor és egy képlet,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– le és felfelé.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (skálatanulmányok)
Arban: Skálagyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (52–116)
Clodomir: Petits Exercices.
Robert Müller: Technische studien I.
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Arban: gyakorlatok válogatva
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
Sztán: Repertoire Trombita
Előadási darabok gordonkára I
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1–2.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II
Csáth: Előadási darabok gordonkára I–II
Steiner: Repertoire Rézfúvók
Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára
Sugár: Dal és tánc
Hasse: Két tánc
Purcell: Szvit
Diabelli: Sonatina

Követelmény
Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.
Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy hangsor és egy képlet,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat. Sajátítsa el a tenorkulcs olvasását és használatát.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– oktáv kötések le és felfelé.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Steiner: Harsona ABC
Arban: Vollstandige schule für trompete – válogatott gyakorlatok
Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet
Borst: Skálagyakorlatok trombitára
Arban: Technikai gyakorlatok – skálagyakorlatok (violin és basszuskulcsban, szükség szerint)
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.
Clodomir: Petits Exercices.
Robert Müller: Technische studien I–II
Kopprasch: Technikai etűdök I.
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Makovecz: Válogatott etűdök I.
Arban: gyakorlatok válogatva
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
Sztán: Repertoire Trombita–
Előadási darabok gordonkára I,
Manfred Schmitz Trompeten spiele 1–2.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II
Csáth: Előadási darabok gordonkára I–II
Steiner: Repertoire Rézfúvók
Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára
Sugár: Dal és tánc
Hasse: Két tánc
Diabelli: Szonatina
Händel: B–dúr sonata
Vivaldi: Sechs violoncello sonaten – válogatva
Purcell: Szvit
Telemann: F–dúr sonata
Fitzgerald: Angol szvit
Marcello: Hat szonáta csellóra

Követelmény
Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.
Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi beszámoló ajánlott anyaga
– Egy hangsor és egy képlet,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B” tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.
A tanulók legkorábban az „A” tagozat 2. évfolyam elvégzése után kerülhetnek „B” tagozatra.

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A kottaolvasás továbbfejlesztése: szinkópa, nagy és kis nyújtott és éles ritmusok ismertetése, a tizenhatod érték és szünetjele.
– A 3/8–os, 6/8–os, ütem és alla breve.
– Ritmusképlet: a triola és a 6/8–os ütem különböző képletei.
– A játékmód további differenciálása (staccato nyolcad mozgásban).
– Dinamika: a pianótól a fortéig.
– Memóriafejlesztés: hangsorok és előadási darabok kotta nélkül.
– Hangterjedelem: G– d’–ig.
– Hangképzés: tiszta szép intonáció kialakítása fúvóka– és hangképző gyakorlatokon keresztül.
– A légvezetés, nyelvtechnika továbbfejlesztése.
– Hangsorok a tanuló hangterjedelmi képességeinek függvényében.

Ajánlott tananyag
Steiner: Harsonaiskola ABC
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347 etűd
Steiner: Harsona ABC
Lubik: Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)
Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra
Sztán: Repertoire – Trombita,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.
Csáth: Előadási darabok gordonkára I.
Steiner: Repertoire – Rézfúvók
Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)
Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény
A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, tartalmazó darabok lejátszására.
Egy dúr skála és párhuzamos mollja kotta nélkül.
Különböző karakterű és ritmikájú gyakorlatok.
Évfolyamának megfelelő hangterjedelmű előadási darab előadása kotta nélkül
Hangsorok hármashangzat–felbontással a megadott hangterjedelmen belül.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A dúr és moll hangsor szerkezete.
– A 9/8–os, 12/8–os ütem.
– Ritmusképletek: Az eddig elsajátított ritmusképletek kombinációi.
– A zenei anyagban szereplő előadási darabok stílusjegyeinek ismerete.
– A társas zenélés alapjai, két–háromszólamú gyakorlatok eljátszása.
– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatokon keresztül.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása.
– A manuális készség továbbfejlesztése.
– A legato játék kifejlesztése, kvart– és kvintkötések lefelé és felfelé.

Ajánlott tananyag
Steiner: Harsonaiskola ABC
Steiner: Mindennapi gyakorlatok (felhangkötések)
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347 etűd
Steiner: Harsona ABC
Lubik: Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)
Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra
Sztán: Repertoire – Trombita,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.
Csáth: Előadási darabok gordonkára I.
Steiner: Repertoire – Rézfúvók
Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)
Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény
A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.
Felhangkötéseket tartalmazó gyakorlatok.
Barokk vagy klasszikus szonátatétel előadása.
Kvint– és kvartkötések és összekapcsolásuk nagy és kis terckötésekkel;
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 2#, 2*b* előjegyzésig.
Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni.
– Hangképzés: a használt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– le és felfelé.

Ajánlott tananyag
Steiner: Harsonaiskola ABC
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347 etűd
Steiner: Harsona ABC
Lubik: Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra
Sztán: Repertoire – Trombita,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.
Csáth: Előadási darabok gordonkára I.
Steiner: Repertoire – Rézfúvók
Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)
Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény
Ujjgyakorlatok, a díszítések megalapozása.
A természetes kvint–, kvart–, nagy és kis terckötések.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok másfél oktávon keresztül 4#, 4*b* előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „B”tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– le és felfelé.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.
Arban: Skálagyakorlatok
Clodomir: Petits Exercices.
Robert Müller: Technische studien I.
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Arban: gyakorlatok válogatva
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
Sztán: Repertoire Trombita
Előadási darabok gordonkára I
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1–2.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II
Csáth: Előadási darabok gordonkára I–II
Steiner: Repertoire Rézfúvók
Sugár: Dal és tánc
Hasse: Két tánc
Purcell: Szvit
Diabelli: Sonatina

Követelmény
Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.
Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.
Ujjgyakorlatok, a díszítések megalapozása.
A természetes kvint–, kvart–, nagy és kis terckötések.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok másfél oktávon keresztül 4#, 4*b* előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat. Sajátítsa el a tenorkulcs olvasását és használatát.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– oktáv kötések le és felfelé.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Steiner: Harsona ABC (mindennapi gyakorlatok)
Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet
Borst: Skálagyakorlatok trombitára
Arban: Technikai gyakorlatok – skálagyakorlatok (violin és basszuskulcsban, szükség szerint)
Clodomir: Petits Exercices.
Robert Müller: Technische studien I–II
Kopprasch: Technikai etűdök I.
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Makovecz: Válogatott etűdök I.
Arban: gyakorlatok válogatva
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
Sztán: Repertoire Trombita–
Előadási darabok gordonkára I,
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II

Steiner: Repertoire Rézfúvók
Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára
Sugár: Dal és tánc
Diabelli: Szonatina
Vivaldi: Sechs violoncello sonaten – válogatva
Telemann: F–dúr sonata
Marcello: Hat szonáta csellóra

Követelmény
Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.
Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.
Ujjgyakorlatok, a díszítések megalapozása.
A természetes kvint–, kvart–, nagy és kis terckötések.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok másfél oktávon keresztül 4#, 4*b* előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén
A tanuló
– a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
– rendelkezzék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképességgel,
– legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot,
– sajátítsa el az ajak és a kéz összehangolt munkáját; harsonánál a helyes tolókakezelést,
– legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására az előírt hangterjedelemben,
– tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,
– alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait,
– törekedjék játékában a tiszta intonációra,
– rendelkezzék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges technikával,
– tudjon önállóan hangolni,
– ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
– ismerje a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
– a tanár útmutatásai alapján legyen képes az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,
– ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
– ismerje a használt hangszer történetét, rokon hangszereit,
– ismerje az adott hangszer szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:
– egy szabadon választott skála és hármashangzat–felbontás két oktávon keresztül,
– két, lehetőleg különböző jellegű gyakorlat
– egy előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül (minimum Pergolesi: Ária című mű nehézségi szintjén).
Legyen képes
– a használt hangterjedelmen belül kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
– az állóképesség növelésére
– árnyaltabb zenei megformálásra.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Harsona–tenorkürt–baritonkürt főtárgy
„A” tagozat: minimum 5 perc
„B” tagozat: minimum 6 perc

Harsona
„A” tagozat
– Egy dúr hangsor másfél oktávon keresztül, a hozzá tartozó hármashangzat–felbontással.
– Egy etűd; Steiner: Harsona–ABC 16/2. Andante, 17/1. Andantino, 18/2. Allegretto, 19/2. Allegretto (EMB Z 14144) nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB Z 13114) F. Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky–Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
– Egy dúr hangsor és párhuzamos mollja másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel (pl.: hármashangzat–felbontás, tercmenet).
– Egy etűd; Makovecz: Válogatott etűdök harsonára (EMB Z 14143) I./4. Poco Allegro, 6. Allegro, 12. Allegretto nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB Z 13114) J. S. Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31., G. Giordani: Arietta 33., G. B. Pergolesi: Ária 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc a Repertoire album gordonkára és zongorára c. gyűjteményből (EMB Z 5958), Marcello szonátatételek a 6 szonáta gordonkára és basso continuóra c. kötetből (EMB Z 13547), vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Tenorkürt
„A” tagozat
– Egy másfél oktávos skála első képlete.
– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola II. 51–116. (EMB12657) nehézségi

szintjén.
– Egy előadási darab; Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114). Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky–Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.
„B" tagozat
– Egy másfél oktávos skála három képlettel.
– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola II. 51–116. (EMB12657) Clodomir: Etűdök I–II. nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114), J.S.Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31. G.Giordani: Arietta 33., G.B.Pergolesi: Aria 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc, Marcello szonátatételek, vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Baritonkürt
„A" tagozat
– Egy másfél oktávos skála első képlete.
– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola II. 51–116. (EMB12657) nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c, gyűjteményből (EMB13114) F. Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky–Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.
„B" tagozat
– Egy másfél oktávos skála három képlettel.
– Egy etűd; Steiner: Bariton–ABC (EMB14284) 70–86; Perényi: 347 etűd harsonára (EMB 14452) 130–137. nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114) J.S.Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31., G. Giordani: Arietta 33., G. B. Pergolesi: Aria 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc, Marcello szonátatételek, vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Kottaolvasás: baritonkürtön a tenorkulcs használatának megismerése, elsajátítása és gyakorlása.
– Díszítések és trillák.
– Az előadott művek levegővel való önálló tagolása.
– Gyors tánctételek karakterisztikus megoldása.
– Közepesen nehéz etűdök és előadási darabok lapról játszása.
– Az ajkak rugalmasságának és erejének fejlesztése, különböző kötés– és intervallumgyakorlatokkal.
– A zenei anyagban szereplő művek formai elemzése, hangnemi kitérések felismerése.
– Az előforduló tempójelzések ismerete.
– A kamara– és zenekari játék előtérbe helyezése.
– Törekvés a teljes dinamikai skála megvalósítására (*pp–ff*–ig), különös figyelemmel a szép hangra.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Rolf Quinque: ASA method
Colin: Kötésgyakorlatok
Arban: Gyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.
Arban: Skálatanulmányok
Clodomir: Etűdök I–II.
Arban: Ritmustanulmányok, díszítés– és trilla–előkészítő tanulmányok, intervallumgyakorlatok
Kopprasch: Technikai etűdök I.
Makovecz: Válogatott etűdök I
Müller: Technikai gyakorlatok II–III.
Couillaud: 20 etűd
Marcello: Szonáták
Paudert: Berühmte Arien
Kurpiński: Kavatina
Baldassari: Szonáta
Barat: Orientale
Händel: Hallei szonáta
Teleman: B–dúr szonáta
Rouger: Velencei karnevál

Követelmény
A díszítések stílusos alkalmazása a gyakorlatokban és előadási darabokban.
Dúr és moll hangsorok másfél oktávon keresztül, hármashangzat–felbontásokkal.
Intervallumgyakorlatok másfél oktávon keresztül.
Barokk, klasszikus vagy romantikus darab stílusos előadása díszítésekkel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Két oktávos skála, tercskála; a főhármasok, a dominánsszeptim hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
– Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó és rendszerezett ismerete.
– A teljes hangterjedelem birtoklása, kiegyenlített hangerővel és hangszínnel.
– Az ajkak rugalmasságának és erejének fokozása.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Rolf Quinque: ASA method
Colin: Lip flexibilites (válogatva)
Slokar: Hangképző gyakorlatok
Arban: Skálatanulmányok, kromatikus gyakorlatok, hármashangzat–felbontások
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.
Clodomir: Etűdök II.
Arban: Ritmustanulmányok, trillák, díszítések
Kopprasch: Technikai etűdök I.
Makovecz: Válogatott etűdök
Bordogni: Vocalises
Müller: Technikai etűdök III
Blazevich: Etűdök harsonára
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok
Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták

Követelmény
A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.
Tudja megvalósítani az előírt dinamikát (*pp–ff*–ig) az egész hangterjedelemben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
Az eddig elsajátított készségek megőrzése, fejlesztése.

A légzés és levegővezetés terén eddig tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása.
A további hangszeres fejlődés mellett a zenei műveltség elmélyítése, a zenélési kedv ébrentartása.
A kamarazenélés és a zenekarban való játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Slokar: Hangképző gyakorlatok
Rolf Quinque: ASA method
Stamp: Warm Ups
Colin: Warm Ups
Maggio: Befúvási gyakorlatok
Colin: Skálatanulmányok
Arban: Skálatanulmányok
Arban: Famous Method for Trombone
Colin: Modern Method for Trombone
Müller: Technikai etűdök III
Kopprasch: Technikai etűdök I–II
Bordogni: Vocalises
Lafosse: Complete Method III
Couillaud: 20 etűd
Vobaron: Etűdök I–II.
Clodomier: Etűdök II–III.
Makovecz: Válogatott etűdök I–II.
Corelli: Szonáták
Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták
A trombita– és harsonairodalom szólóművei

Követelmény
Díszítések.
Tripla– és/vagy duplanyelv előkészítés.
Rövid előke, dupla előke.
Trilla előkével, utókával.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Az eddig elsajátított készségek megőrzése, fejlesztése.
– A légzés és levegővezetés terén eddig tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása.

– A további hangszeres fejlődés mellett a zenei műveltség elmélyítése, a zenélési kedv ébrentartása.
– A kamarazenélés és a zenekarban való játék előtérbe helyezése.
– A záróvizsga sikeres letétele érdekében a lehető legtöbb egyéni szereplési lehetőség kihasználása.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Slokar: Hangképző gyakorlatok
Rolf Quinque: ASA method
Stamp: Warm Ups
Colin: Warm Ups
Maggio: Befúvási gyakorlatok
Colin: Skálatanulmányok
Arban: Skálatanulmányok
Arban: Famous Method for Trombone
Colin: Modern Method for Trombone
Müller: Technikai etűdök III
Kopprasch: Technikai etűdök I–II
Bordogni: Vocalises
Lafosse: Complete Method III
Couillaud: 20 etűd
Vobaron: Etűdök I–II.
Clodomier: Etűdök II–III.
Makovecz: Válogatott etűdök I–II.
Corelli: Szonáták
Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták

Követelmény
Díszítések.
Ttripla és duplanyelv gyakorlatok.
Rövid előke, dupla előke.
Trilla előkével, utókával.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Kottaolvasás: baritonkürtön a tenorkulcs használatának megismerése, elsajátítása és gyakorlása.
– Díszítések és trillák.

– Az előadott művek levegővel való önálló tagolása.
– Gyors tánctételek karakterisztikus megoldása.
– Közepesen nehéz etűdök és előadási darabok lapról játszása.
– Az ajkak rugalmasságának és erejének fejlesztése, különböző kötés– és intervallumgyakorlatokkal.
– A zenei anyagban szereplő művek formai elemzése, hangnemi kitérések felismerése.
– Az előforduló tempójelzések ismerete.
– A kamara– és zenekari játék előtérbe helyezése.
– Törekvés a teljes dinamikai skála megvalósítására (*pp–ff–*ig), különös figyelemmel a szép hangra.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Rolf Quinque: ASA method
Colin: Kötésgyakorlatok
Arban: Gyakorlatok
Arban: Skálatanulmányok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.
Clodomir: Etűdök I–II.
Arban: Ritmustanulmányok, díszítés– és trilla–előkészítő tanulmányok, intervallumgyakorlatok
Kopprasch: Technikai etűdök I.
Makovecz: Válogatott etűdök I
Müller: Technikai gyakorlatok II–III.
Couillaud: 20 etűd
Marcello: Szonáták
Paudert: Berühmte Arien
Kurpiński: Kavatina
Baldassari: Szonáta
Barat: Orientale
Händel: Hallei szonáta
Teleman: B–dúr szonáta
Rouger: Velencei karnevál

Követelmény
A díszítések stílusos alkalmazása a gyakorlatokban és előadási darabokban.
Dúr és moll hangsorok másfél oktávon keresztül, hármashangzat–felbontásokkal.
Intervallumgyakorlatok másfél oktávon keresztül.
Barokk, klasszikus vagy romantikus darab stílusos előadása díszítésekkel.
Egyszerű díszítések és trillák.
Kvint–, kvart– és terckötések összekapcsolása, oktávkötések.
Dúr és moll hangsorok másfél oktávon keresztül, terclépések, hármashangzat–felbontások (I–IV–V), hangköztanulmányok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele lehetőleg kotta nélkül, vagy 2 különböző karakterű előadási darab.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Kétoktávos skála, tercskála; a főhármasok, a dominánsszeptim hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
– Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó és rendszerezett ismerete.
– A teljes hangterjedelem birtoklása, kiegyenlített hangerővel és hangszínnel.
– Az ajkak rugalmasságának és erejének fokozása.

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Rolf Quinque: ASA method
Colin: Lip flexibilites (válogatva)
Slokar: Hangképző gyakorlatok
Arban: Skálatanulmányok, kromatikus gyakorlatok, hármashangzat–felbontások
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.
Clodomir: Etűdök II.
Arban: Ritmustanulmányok, trillák, díszítések
Kopprasch: Technikai etűdök I.
Makovecz: Válogatottt Etűdök
Bordogni: Vocalises
Müller: Technikai etűdök III
Blazevich: Etűdök harsonára
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok
Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták

Követelmény
A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.
Tudja megvalósítani az előírt dinamikát (*pp–ff*–ig) az egész hangterjedelemben.
Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása, a pedálhangoktól a magas regiszterig fokozott figyelemmel a helyes funkciókra és a szép hangra.
A kétoktávos ötképletes skálatanulmányokból egy dúr és egy moll hangsor.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele lehetőleg kotta nélkül, vagy 2 különböző karakterű előadási darab.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A hangterjedelem bővítése, figyelemmel a szép hangra, a tiszta intonációra.
– Kiegyenlített hangzásra törekvés a teljes hangterjedelmen keresztül.
– Skálák két oktávos hangterjedelemben.

– Díszítés előtanulmányok, tripla nyelv tanulmányok.
– A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.
– A ritmusértékek, ütemfajták átfogó ismerete.
– A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.
– Technikai virtuozitás és a tenorkulcsban való tájékozódás fejlesztése
– A tanuló eddig megszerzett tudását elsősorban a társas zenélés különböző formációiban (kamara, zenekar) tudja kamatoztatni

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Slokar: Hangképző gyakorlatok
Rolf Quinque: ASA method
Stamp: Warm Ups
Colin: Warm Ups
Maggio: Befúvási gyakorlatok
Colin: Skálatanulmányok
Arban: Skálatanulmányok
Arban: Famous Method for Trombone
Colin: Modern Method for Trombone
Müller: Technikai etűdök III
Kopprasch: Technikai etűdök I–II
Bordogni: Vocalises
Lafosse: Complete Method III
Couillaud: 20 etűd
Vobaron: Etűdök I–II.
Clodomir: Etűdök II–III.
Makovecz: Válogatott etűdök I–II.
Clodomir: Etűdök II–III–IV.
Bhöme: Etűdök
Brandt: Etűdök
Corelli: Szonáták
Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták

Követelmény
Díszítések.
Tripla– és/vagy duplanyelv előkészítés.
Rövid előke, dupla előke.
Fejlessze a színpadi biztonságot egyéni és társas zenei produkciókban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele lehetőleg kotta nélkül, vagy 2 különböző karakterű előadási darab.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– Technikai virtuozitás
– A tenor– és altkulcsban való tájékozódás

Ajánlott tananyag
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Slokar: Hangképző gyakorlatok
Rolf Quinque: ASA method
Stamp: Warm Ups
Colin: Warm Ups
Maggio: Befúvási gyakorlatok
Colin: Skálatanulmányok
Arban: Skálatanulmány*ok*
Arban: Famous Method for Trombone
Colin: Modern Method for Trombone
Müller: Technikai etűdök III
Kopprasch: Technikai etűdök I–II
Bordogni: Vocalises
Lafosse: Complete Method III
Couillaud: 20 etűd
Vobaron: Etűdök I–II.
Clodomir: Etűdök II–III.
Makovecz: Válogatott etűdök I–II.
Clodomir: Etűdök II–III–IV.
Bhöme: Etűdök
Brandt: Etűdök
Corelli: Szonáták
Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták

Követelmény
Díszítések.
Tripla és duplanyelv gyakorlatok.
Rövid előke, dupla előke.
Trilla előkével, utókával.
Fejlessze a színpadi biztonságot egyéni és társas zenei produkciókban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele lehetőleg kotta nélkül, vagy 2 különböző karakterű előadási darab.

K*övetelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után*

Az „A” tagozat végén
A légzés, levegővezetés terén tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló

hibák korrigálása.
A hangterjedelem további bővítése, fokozott figyelemmel a szép hangra és a tiszta intonációra.
A kamarazenélés és a zenekari játék előtérbe helyezése.
A tanuló ismerjen különböző
– díszítéseket,
– trillákat,
– előkéket, tripla– és duplanyelves megoldásokat.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
A tanuló ismerje
– hangszere múltját, irodalmát,
– a kiművelt hangszeres technika alapjait.
Legyen képes
– minden regiszterben kiművelt hang megszólaltatására,
– biztonságos, pontos, hibátlan hangindításra,
– jó legato–technikára,
– dupla– és triplanyelv alkalmazására

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Harsona–Tenorkürt–Baritonkürt főtárgy
„A” tagozat: minimum 8 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

Harsona
A vizsga tartalma
„A” tagozat
– Egy etűd; Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I.: (EMB14143) 20. Andante con moto, 27. Allegretto, 28. Mazurka, 30. Allegro moderato, 31. Allegretto, 32. Allegro moderato nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is (barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab).
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyag egy részét lehetőleg kotta nélkül kell játszani.
„B” tagozat
– Két etűd (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható); Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I. EMB14143: 33–35., 37., 38., 44., 46–50. gyakorlatok nehézségi szintjén.
– Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).
– Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyag egy részét lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Tenorkürt
A vizsga tartalma
„A” tagozat
– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola IV. (EMB13493)1–30. nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta, vagy egy versenyműű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab; Corelli: Szonáták, Marcello: Szonáták, Vivaldi: Szonáták nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyag egy részét lehetőleg kotta nélkül kell játszani.
„B” tagozat
– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
– Egy etűd Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola IV. (EMB13493) 30–53. nehézségi szintjén.
– Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).
– Egy más stílusú előadási darab.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyag egy részét lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Baritonkürt
A vizsga tartalma
„A” tagozat
– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
– Egy etűd; Kopprasch: Technikai etűdök I füzet (Hofmeister) nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta, vagy egy versenyműű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab; Corelli: Szonáták, Marcello: Szonáták, Vivaldi: Szonáták nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyag egy részét lehetőleg kotta nélkül kell játszani.
„B” tagozat
– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel.
– Két etűd; (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható) Kopprasch: Technikai etűdök 7–22. I füzet (Hofmeister), Perényi: 347 etűd harsonára 250–270 (EMB14452); Bordogni: Vocalises nehézségi szintjén.
– Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).
– Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyag egy részét lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő mennyiségű és minőségű hangszer.
Jó minőségű zongora, vagy pianínó.
Lehetőleg teljes alakot visszaadó tükör.
Metronóm.
Legalább 2 darab állítható magasságú kottatartó.